

**TÜRKÇE VE TÜRK KÜLTÜRÜ DERS PROGRAMI KAZANIMLARI
İLE FELEMENKÇE DERS PROGRAMI KAZANIMLARININ
İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Tuğba Deniz

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YURT DIŞINDAKİ TÜRK ÇOCUKLARINA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ
BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

AĞUSTOS, 2021

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren yirmi dört (24) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Tuğba
Soyadı : DENİZ
Bölümü : Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi
İmza :
Teslim tarihi : .../.../2021

TEZİN

Türkçe adı: Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Kazanımlarının İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

İngilizce adı: Examining and Evaluation Turkish Culture Curriculum Outcomes and Dutch Course Curriculum Outcomes.

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Tuğba Deniz

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Tuğba Deniz tarafından hazırlanan “Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Kazanımlarının İncelenmesi ve Karşılaştırılması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Fatma AÇIK

(Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Prof. Dr. Aliye USLU ÜSTTEN

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: Doç. Dr. Sema ASLAN DEMİR

(Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, Hacettepe Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 16/07/2021

Bu tezin Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Yücel GELİŞLİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecinin her aşamasında değerli katkılarını ve manevi desteğini esirgemeyen tez danışmanın Sayın Prof. Dr. Fatma AÇIK'a teşekkür ederim. Tez izleme komitesinde yer alan ve değerli görüşleri ile katkı sunan hocalarım Prof. Dr. Aliye USLU ÜSTTEN ve Doç. Dr. Sema ASLAN DEMİR'e teşekkür ederim.

Felemenkçe ders programı kazanımlarına ulaşmamda yol gösteren Gent Üniversitesi, Türkçe anabilim dalında gören yapan Sayın Dr. Feyza ALTINKAMIŞ'a teşekkür ederim.

Bu zamana kadar azimleri ve çalışkanlıkları ile bana örnek olan annem Şenay DENİZ ile babam Yılmaz DENİZ'e ve çalışma döneminde bana gülüşüyle destek olan yiğenim Toprak ATA'ya teşekkür ederim.

**TÜRKÇE VE TÜRK KÜLTÜRÜ DERS PROGRAMI KAZANIMLARI
İLE FELEMENKÇE DERS PROGRAMI KAZANIMLARININ
İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Tuğba Deniz
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Ağustos, 2021**

ÖZ

Tarihin ilk yıllarından günümüze kadar getirilen göç kavramı birçok sebebe dayandırılmıştır. Bu sebepleri maddi ve manevi ihtiyaçlar oluşturur. İnsanoğlu yaşamını devam ettirebilmek için Maslow'un hiyerarşisinde de olduğu gibi fizyolojik ihtiyaçları önceliklidir. İlkel çağlarda insanları bir yere bağlayan taşınmaz malları olmadığı için göç yaşamın bir parçasıydı ve insanlar fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayamadığında bir başka yere kolayca göç edebiliyorlardı. Zamanla insanların tarım kültürünü oluşturması ile yerleşik yaşam da başlamış oldu. Yerleşik yaşamla birlikte göçe yönelim azaldı. Çünkü toprak bir bağlılık gerektiriyordu. Günümüze doğru geldiğimizde göçler çeşitlenmiş ve her döneme ait bir göç profili oluşmuştur. İkinci Dünya Şavaşı'ndan sonraki dönemde Avrupa'da başlayan Sanayi Devrimi ile maden ve fabrika işçilerine duyulan ihtiyaç artmış, üçüncü dünya ülkelerinden Avrupa'ya göçler başlamıştır. Avrupaya giden göçler başlangıçta geçiciyken zamanla göçlerin kalıcı oldukları ve sonraki nesillerin de orada yaşayacağı anlaşılmıştır. Kalıcılık konusu uzun süre net olmadığı için dil konusunda çalışmalara da çok geç başlanmıştır. Göçmen çocuklar belirli bir döneme kadar ana dillerini ailelerinden öğrenmişlerdir. Ancak bu eğitim programlı ve bir öğretmen tarafından verilmediği için tam bir dil eğitiminden söz edilemez. Zamanla devletler dil sorununun farkına varıp bu konuda eğitim politikaları oluşturmuşlardır. Sanayi Devrimi'nde Avrupa'ya giden işçilerin büyük bir bölümünü Türkler oluşturur. Türk Devleti giden vatandaşlarının tekrar dönmeyeceklerini anladıktan sonra göçmen vatandaşları ile bağlarını koparmamak için bir takım girişimlerde bulunmuştur. Bu girişimlerden eğitim ile ilgili olanlar: Türkçe öğretmeni görevlendirmek ve Türkçe ve Türk Kültürü kitaplarını hazırlayarak dağıtımını sağlamaktır. Göçler beraberinde birçok sosyal-ekonomik sorunları

da beraberinde getirmiştir. Bu araştırmamızda işçi göçleri ile başlayan ve sosyal problemlerden biri olan dil sorununu ve göçmen öğrencilerin dil eğitimi için hazırlanan ders programı kazanımlarını ele alacağız. Bu bilgilerden hareketle Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Devleti'nin ana dili eğitimine bakış açısını ve yöntemlerini tespit edebileceğiz. Türkçe ve Türk Kültürü kitapları Türk eğitim sistemine göre hazırlanmıştır. Kitaplar hazırlanırken öğrencinin maruz kaldığı ülkenin dil eğitimi ile koordineli bir ana dili eğitimi yürütülmesi gerekmektedir. Bu fikirden hareketle tezimizde Belçika Devleti'nde resmi olarak okutulan Felemenkçe dersine ait ders programı kazanımlarının birinci sınıftan altıncı sınıfa kadar olan kısmının Türkçe'ye çevirisi yapıldı. Çeviri aşamasında üst ve alt başlıklar ile eğitim sırasında öğretmen ve öğrenciye yol gösterecek olan işaretler de tablolara eklendi. Yöntem olarak tezin bu kısmına kadar “doküman analizi yöntemi” kullanıldı. Çeviri daha sonra Türkçe cümle yapısına göre düzenlendi. Kazanımlar her sınıf için ortak tabloda verildi. Araştırma esnasında kazanımları daha net anlayabilmek ve dönem farklılıklarını ortaya koyabilmek amacıyla her sınıf için ayrı kazanımlar tablosu düzenlendi. Ayrıca birinci sınıftan altıncı sınıfa kadar kazanımlar yorumlandı daha sonra kazanımlar içeriklerine göre on dokuz başlık altında sınıflandırıldı. Yorumlamalar araştırma yönteminden biri olan “betimsel analiz yöntemi” ile yapıldı. Bu tasnif ile birlikte kazanımların sınıf sınıf hangi konularda yoğunlaştığı daha anlaşılır hale getirildi. Araştırmada genel olan konulardan özel olan konulara doğru ilerleme sağlandı. Türkçe ve Türk Kültürü dersi için hazırlanan kazanımlar Felemenkçe kazanımlarına uygun olması için birinci sınıftan altıncı sınıfa kadar incelendi. Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı kazanımlar dört dil becerisine göre sınıflandırılarak bütün sınıflar ortak tabloda verilmiştir. Tablolarda sadece ana başlıklar bulunmaktadır. Tezimizde bütün kazanımlar sınıflara göre tasnif edildi. Her sınıf kazanımı için yorumlar yapıldı ve önceden hazırlanan on dokuz başlığa uygun olarak sınıflandırıldı. Bulgular bölümünde Türkiye ve Belçika eğitim sistemleri ve ana dili eğitimleri hakkında bilgi verildi. Ayrıca bu bölümde program, program kazanımı, ana dili eğitimi ile ilgili bölümler de bulunmaktadır. Sonuç bölümünde Türkiye Cumhuriyeti'ne ve Belçika Birleşik Krallığı'na ait program kazanımları incelendi ve bir ana dili programında olması gerekenler ve olmaması gerekenler üzerine yorum yapıldı. Son olarak öneriler bölümünde ana dili dersleri ile ilgili kazanımlara, öğretmenlere ve öğrencilere yönelik önerilerde bulunuldu.

Anahtar Kelimeler : Göç, anadili, dil edinimi, eğitim programı kazanımları
Sayfa Adedi : 181
Danışman : Prof. Dr. Fatma AÇIK

EXAMINATION AND EVALUATION OF TURKISH AND TURKISH CULTURE CURRICULUM OUTCOMES AND BELGIAN DUTCH CURRICULUM OUTCOMES

(Master Thesis)

Tuğba Deniz

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

August, 2021

ABSTRACT

The concept of migration, which has been brought from the first years of history to the present day, has been based on many reasons. Material and spiritual needs compose these reasons. In order for human beings to survive, their physiological needs are prioritized, as in Maslow's hierarchy. Migration was a part of life in primitive times, as people did not have immovable properties that bound them to one place, and when people could not meet their physiological needs, they could easily migrate to another place. In time, the settled life began with the creation of the agricultural culture of the people. With the settled life, the tendency to migrate decreased. Because the land was requiring a commitment. When we come to the present day, migrations have diversified and a migration profile has been formed for each period. With the Industrial Revolution that started in Europe in the period after the Second World War, the need for mine and factory workers increased; migration from third world countries to Europe began. While the migrations to Europe were temporary in the beginning, it has been understood that the migrations are permanent and the next generations will live there. Since the issue of permanence was not clear for a long time, studies on language were started too late. Immigrant children have learned their mother tongue from their families until a certain period of time. But, since this education was not given on a programmed basis and by a teacher, it is not possible to talk about a complete language education. In time, states have become aware of the language problem and have created education policies in this subject. Turks constitute the majority of the workers who went to Europe during the Industrial Revolution. After realizing that their departed citizens would not return, the Turkish State took some initiatives not to break their connections with their immigrant citizens. Among these initiatives, those related to

education are: appointing a Turkish teacher and preparing and distributing Turkish and Turkish Culture books. Immigration has brought many social-economic problems. In this research, we will discuss the language problem, which is one of the social problems that started with labor migration, and the curriculum outcomes prepared for the language education of immigrant students. Based on this information, we will be able to determine the point of view and methods of the Republic of Turkey and the Belgian State on mother tongue education. Turkish and Turkish Culture books have been prepared according to the Turkish education system. While the books are being prepared, a mother tongue education should be carried out in coordination with the language education of the country to which the student is exposed. Based on this idea, in our thesis, the part of the curriculum outcomes of the Dutch course, which is officially taught in the Belgian State, from the first grade to the sixth grade, was translated into Turkish. During the translation phase, the upper and lower headings and the signs that will guide the teacher and the student during the training were added to the tables. As a method, "document analysis method" was used until this part of the thesis. The translation was then arranged according to the Turkish sentence structure. The outcomes were given in the common table for each class. During the research, a separate outcomes table was prepared for each class in order to understand the outcomes more clearly and to reveal the period differences. In addition, the outcomes from the first to the sixth grade were interpreted, and then the outcomes were classified under nineteen titles according to their contents. Interpretations were made with the "descriptive analysis method", which is one of the research methods. With this classification, it has been made more understandable on which subjects the outcomes are concentrated in class. Progress has been made in the research from general subjects to specific subjects. The outcomes prepared for the Turkish and Turkish Culture course were examined from the first grade to the sixth grade in order to be suitable for the Dutch outcomes. The outcomes prepared by the Ministry of National Education are classified according to four language skills and all classes are given in a common table. There are only main titles in the tables. In our thesis, all outcomes were classified according to classes. Comments were made for each class outcome and classified in accordance with nineteen pre-prepared titles. In the findings section, information was given about the education systems of Turkey and Belgium and their mother tongue education. In addition, in this section, there are sections related to the program, curriculum acquisition, and mother tongue education. In the conclusion part, the curriculum outcomes of the Republic of Turkey and the United Kingdom of Belgium were examined and comments were made on what should and should not be in a mother tongue program. Finally, in the recommendations section, recommendations were made for the outcomes of mother tongue lessons, teachers and students.

Key words : Migration, mother tongue, language acquisition, curriculum outcomes

Page Number : 181

Supervisor : Prof. Dr. Fatma AÇIK

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	7
1.2. Araştırmanın Amacı	7
1.3. Araştırmanın Önemi.....	8
1.4. Varsayımlar	10
1.5. Sınırlılıklar	10
1.6. Tanımlar.....	11
BÖLÜM 2	13

KURAMSAL ÇERÇEVE	13
2.1. Göç	14
2.2. Eğitim Programları ve Hedefleri	18
2.4. Dil Edinimi ve Dil Eğitimi	24
2.5. Türk Eğitim Sistemi	27
2.6. Belçika Eğitim Sistemi	30
2.7. Türkçe ve Türk Kültürü Dersleri	34
BÖLÜM 3	37
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	37
BÖLÜM 4	42
YÖNTEM	42
4.1. Araştırmanın Modeli	42
4.2. Evren ve Örneklem	44
4.3. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	44
BÖLÜM 5	45
BULGULAR VE YORUMLAR	45
5.1. Türkçe ve Türk Kültürü Dersi ile Felemenkçe Dersi Eğitim Sistemi Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular	45
5.2. Türkçe ve Türk Kültürü Kazanımları ile Felemenkçe Dersi Kazanımlarının Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular	47
5.3. Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Kazanımları ile Felemenkçe Dersi Kazanımlarının Benzer ve Farklı Yönlerinin İncelenmesi	49
5.4. Birinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması	50
5.5. İkinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması	56

5.6. Üçüncü Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması	60
5.7. Dördüncü Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması	65
5.8. Beşinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması	68
5.9. Altıncı Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması	72
BÖLÜM 6.....	75
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	75
6.1. Sonuç	75
6.2. Öneriler	85
KAYNAKLAR.....	86
EKLER.....	95
EK-1. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Birinci Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama kazanımları.....	96
EK-2. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı İkinci Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama kazanımları.....	108
EK-3. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Üçüncü Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama Kazanımları.....	120
EK-4. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Dördüncü Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama Kazanımları.....	136
EK-5. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Beşinci Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama Kazanımları.....	152
EK-6. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Altıncı Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama Kazanımları.....	167
EK-7. Felemenkçe Ders Programı Kazanımlara Ait İşaretlerin Anlamı.....	181

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Birinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması</i>	52
Tablo 2. <i>Birinci Sınıf Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması</i>	55
Tablo 3. <i>İkinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması</i>	57
Tablo 4. <i>İkinci Sınıf Felemenkçe Dersi Program Kazanımları Sınıflandırması</i>	59
Tablo 5. <i>Üçüncü Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması</i>	62
Tablo 6. <i>Üçüncü Sınıf Felemenkçe Dersi Kazanımlarının Sınıflandırılması</i>	64
Tablo 7. <i>Dördüncü Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması</i>	66
Tablo 8. <i>Dördüncü Sınıf Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması</i> ...	67
Tablo 9. <i>Beşinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması</i>	69
Tablo 10. <i>Beşinci Sınıf Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması</i>	71
Tablo 11. <i>Altıncı Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması</i>	72
Tablo 12. <i>Altıncı Sınıf Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması</i>	74

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> 2020 yılında yabancı uyruklular. 1 Ocak itibariyle yabancı uyrukluların %'si.	31
<i>Şekil 2.</i> Belçika eğitim sisteminin genel görünümü.....	33

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
TTK	Talim ve Terbiye Kurulu
TDK	Türk Dil Kurumu
YTB	Yurt Dışı Akraba Birlikler Topluluğu

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Yurt kavramının sözlükteki manası “Bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçası, vatandır”. Yurt dışı kavramının manası ise “yurt sınırları dışındaki her yer” (Türk Dil Kurumu, 2011). Bir arada yaşayan insanlar dil, din, kültür, gelenek, tarih, gelecek idealler, ortak ülkü, toprak gibi unsurları bir arada barındırıyorsa bu kişilere yurttaş denir.

İnsanoğlu yaradılışından itibaren her ortamda kendisi ile ortak bir paydada buluşan, benzer düşünceleri taşıdığına inandığı insanlar ile bir arada olmak ister. İçinde bulunduğu grupla arasında ortak bir payda yoksa yeni ortak paydalar üretmek için yollar arar. Yurt içinde yaşayan vatandaşlar yurt içinde bulunan gruplardan faydalanırken yurt dışındaki vatandaşlar grup farklılıklarına bakmadan yurttaşlık ortak paydasından yararlanıp örgütlenme faaliyetine girerler. Türkler örgütlenme faaliyetlerinden faydalanmışlardır. Çünkü Türkler devlet düzeyinde teşkilatlanma bilgisine sahiptirler ve bu bilgi sayesinde geçmişte dünyanın birçok kıtasında etkin varlık göstermişlerdir. Ancak günümüzde bulundukları ülkelerde devlet kurmak yerine o topluluk içinde asimile olmadan yaşamak ve kendi yurdu ile bağlantısını koparmamak gayesiyle hareket etmektedirler. Bu açıdan dil hem yurt içindeki hem yurt dışındaki vatandaşların birbirleri ile bağlantılarında önemli bir görevi vardır.

Dil insanın kimliğini ortaya çıkaran bir araçtır. Bu sebeple insanlar ana dillerini koruma çabası içerisindeyler. Dil kimlik ilişkisini ortaya koyan Durmuş (2017) şöyle söylemiştir: Kendi dili ile metinler ortaya koyamamış bir toplumun bellek oluşturması ve bu belleği sonraki kuşaklara aktarması olası değildir.

Dil ticaret, teknoloji, bilim, ekonomi, uluslararası ilişkilerde yakından ilişkilidir. Uluslararası devletler içerisinde dili daha geniş sahada bilinen, öğrenilmesi için para

harcanan dillere sahip olan devletler bu yarışta önemli bir ivme kazanır. Bütün bu sebepler ve daha birçok nedene bağlı olarak bir dili öğrenmek dışında ana dilini en iyi seviyede öğrenmek ve kendi yurttaşları dışındaki insanlara hem öğretmek hem de sevdirmek devletler için siyasi bir üstünlüktür.

Bir milletin kendi vatanı dışında ne kadar çok vatandaşı var ise o milletin ana dili üzerinde o kadar fazla çalışması gerekir. Çünkü yurt dışındaki vatandaşların yurtlarıyla bağlarını sağlayan şey ana dilleridir. Türk milleti tarihin en eski dönemlerinden beri sürekli göç etmiştir ve etmeye de devam etmektedir. Bu göçlerin çeşitli sebepleri mevcuttur. Ancak ekonomik, siyasi, iklimsel nedenlerle göç eden Türklerin genel olarak asimile olmadan ata topraklarıyla manevi ve maddi bağlarını daim ettirmeleri dikkat çekicidir. Dillerini değiştirmeyen koruyan Türk toplulukları varlıklarını her şartta sürdürürken, dil değişimi beraberinde kimlik değişimini de getirmiştir.

Günümüzde dil öğrenimi gelişen teknoloji ile iyi daha kolay hale gelmiştir. Dil kursları, uzaktan dil öğretimi, bilgisayar ortamındaki dil malzemeleri veya dilin konuşulduğu ülkede bizzat öğrenim imkanları mevcuttur. Ancak araştırmalar insanın ana dilini çok iyi bilmeden yabancı bir dilin öğrenmesinin kolay olmadığını göstermiştir. Okula ana dillerinde sağlam temelle gelen çocuklar ikinci dilde daha güçlü okuryazarlık becerileri geliştirmektedirler. Okulda ana dili desteklendiği zaman (örneğin çift dilli eğitim programıyla), çocukların çoğunluğun dilinde öğrendikleri kavramlar, dil okuryazarlık becerileri anadillerine aktarılabilir. Kısacası, eğitim ortamı çocukların her iki dile de erişimine izin verdiği sürece bu iki dil birbirini beslemektedir (Cummins den aktaran Günay, 2003). İki dillilik çocuğun zihinsel ve bilişsel gelişimi açısından hiçbir şekilde zararlı değil, hatta faydalı bile olduğu söylenebilir. Bu faydaların en belirgin olanlarından biri, iki dilli çocukta erken yaşta bir dil farkındalığının çocuğun genel olarak hem dil edinmesinde hem de yabancı dil öğrenmesinde destekleyici olmasıdır (Günay, 2003).

Birinci Dünya Savaşı'nın yaralarını silemeyen dünya apar topar İkinci Dünya Savaşı ile karşı karşıya kalmıştır. Savaşta teknoloji ağır tahrip gücünü göstermiş ve asırlık şehirler, ülkeler yerle bir olmuştur. Savaş sonunda kazanan ülkelerin de toparlanması uzun zaman almıştır. İki Dünya Savaşı'nın ardından "Soğuk Savaş Dönemi" başlamıştır. Artık devletler top ve tüfekte savaşmak yerine üstünlüklerini kanıtlamak, insanları yönetmek için başka alanlar aramışlardır. Sanayi, ülkelerin yeni savaş alanı olmuştur. Sanayi için üç şey çok önemlidir; birincisi para ikincisi iş gücü üçüncüsü ham maddedir. Ancak sanayi devrimini gerçekleştirecek ülkelerin ellerinde var olan sadece paradır. Bu sebeple Avrupa ülkeleri

hammadenin ve ucuz iş gücünün bulunduğu fakir ülkelerle bu ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflemişlerdir. 1946-1989 arası yani Soğuk Savaş döneminde “ulus devlet”, “devlet sınırları” ve “milliyet” temel kavramlar haline gelmiştir. Söz konusu dönemde Batı ve Kuzey ülkelerinin iş gücü ihtiyacını dünyanın diğer bölgelerinden gelen göçmen işçilerle karşılanması olgusu ortaya çıkmıştır (İçduygu, 2014). Avrupa ülkeleri üçüncü dünya ülkelerinden getirdikleri ucuz işçilerle ve ucuz hammadde ile Sanayi Devrimi’ni gerçekleştirmişlerdir.

Ülkemizde Sanayi Devrimi’nin yansıması Türkiye’nin pazar yeri Türklerin ise işçi olarak görülmesi ile başlamıştır. 1950’li yılların ilk yarısından itibaren Türkiye’de bireysel girişimler ve özel araçlarla şekillenen iş gücü göçü, 1960’lara gelindiğinde ikili anlaşmalara dayanılarak devlet eliyle gerçekleştirilen planlama faaliyetlerine dönüşmüş ve ülkemiz 1960’larda hızla artan geniş kapsamlı göç hareketiyle tanışmıştır. Türkiye ve Federal Almanya arasında imzalanan ikili anlaşma işte bu başlangıç temeline dayanmaktadır (İçduygu, 2014). Türkiye ilk işçi göçlerini 1957 yılında vermeye başlamıştır. İlk işçi göçü, on iki kişilik sanat okulundan seçilen bir grup öğrencidir. Bu grup staj amaçlı Kiel Üniversitesi’ne alınmıştır. Bu talepten sonra Alman devleti 200 öğrenciyi daha staj için ülkeye davet etmiştir. Bu daveti bizzat Alman Cumhurbaşkanı yapmıştır. Bir zaman sonra işçi talepleri artmış ve “orta tabaka orta tabakaya yardım eder” sözüyle yeni bir boyut kazanmıştır ve artık Almanya tam anlamıyla işçi istediğini dile getirmiştir.

II. Dünya Savaşı’nın ardından Avrupa işgücü yoğun talep, işçi göçünü düzenleyen devletler arası mutabakata dayalı ikili antlaşmalara neden olmuştur. Bu çerçevede, Türkiye’de 1961 Anayasası’nın yürürlüğe girmesinin ardından hazırlanan Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda (1962-1967) fazla iş gücünün ihraç edilmesi hem göçmenlerin sağlayacağı işçi dövizleri, hem de ülkedeki işsizliğin azalması bağlamında önemli bir kalkınma stratejisi olarak belirlenmiştir (İçduygu & Sert & Karaçay, 2008). Türk Devleti de bu göçleri önemsemiş, ülkede bulunan vasıfsız işçilerin yurt dışında iş öğrenip tekrar ülkesine dönerek ülkeye faydalı olacağını düşünmüştür. Almanya’dan sonra Türkiye’deki bu potansiyel işçi göçünü gören Belçika ve Hollanda gibi sanayi ülkeleri de işçi talebinde bulunmuşlardır. Bu ülkelerle sırasıyla işçi anlaşmaları imzalanmıştır. İlk giden işçiler “işçi misafirlerimiz” olarak adlandırılmıştır. İşçiler de kendilerinin misafir olduklarının bilincindedirler; çünkü çoğu işçinin ilk düşüncesi birkaç sene çalışır bir ev bir tarla bir traktör parası biriktirir döneriz yönündedir. Ancak zaman geçtikçe Türkiye’deki

ekonominin düzelmemesi ve çalıştıkları ülkelerin ekonomisinin güçlenmesi ile gelen yeni haklar işçileri çalıştıkları ülkede kalmaya teşvik etmiştir. Bu kalıcılığı gören Avrupa ülkeleri aileleri ile gelmeyen işçilerin potansiyel suçlara yöneldiklerini gördükten sonra ailelerinde ülkeye girmesine izin vermişlerdir. Artık “Türk işçiler” değil “Türk işçi aileler” olarak adlandırılmıştır. Aileler de göç ettikten sonra sorunların boyutu daha da çeşitlenmiştir. Bu sorunlardan en önemlisi: “İşçi ve aileleri hangi dili konuşacak?” sorunudur. Başlangıçta işçilerin dönecekleri düşünüldüğü için dil eğitimine çok önem verilmemiştir. Ancak işçilerin kalıcı olduğunun anlaşılması bir de ailelerin işin içine girmesi yöneticileri bu insanların geleceklerini ciddi bir şekilde düşünmeye sevk etmiştir.

1950’lerden başlayıp günümüze kadar devam eden dış göç süreci beş aşamada ele alınabilir: birinci aşama dış göç hareketinin başladığı 1950’li yılları kapsar. Bu yıllarda daha çok bireysel girişimler ya da özel aracılarla sınırlı sayıda göç gerçekleşmiştir. İkinci aşama 1960 yılından sonraki dönem olup siyasal düzlemde gerçekleşen ikili anlaşmalara dayalı olarak düzenli ve planlı göçlerin yaşandığı dönemdir. Bu dönemde Avrupa ülkelerinden sırasıyla Almanya’nın ardından 1964 yılında Avusturya, Belçika ve Hollanda, 1965 yılında Fransa ve 1967 yılında İsveç’le iş gücü anlaşmaları yapılmıştır. Üçüncü aşama 1970’li yıllar ve özellikle 1973 dünya petrol kriziyle başlayan ekonomik kriz, yabancı işçi alımının durdurulması, yasa dışı göçmenlere yasal statü kazandırılması, aile birleşmeleri ile karakterize olur. Dördüncü aşama 1980 sonrası dönem olup daha çok göçmen çocukların eğitim sorunları, getto yaşamı, çeşitli örgütlenme faaliyetleri, sığınma istekleri ve eve dönüşü teşvik eden yasaların gündemde olduğu dönemdir. Beşinci dönem ise 1990’larda başlayıp günümüze kadar devam eden ve içinde bulunduğumuz süreci karakterize eder. Bu döneme daha çok yabancılar yasası, kimlik problemleri, yabancı düşmanlığı, etnik ve dinsel örgütlenmeler damga vurmuştur (Yavuz, 2013). Bu beş aşamaya bakıldığında eğitimin bir problem olarak ele alındığı dönem dördüncü dönemdir. Birinci dönem ile dördüncü dönem arasında ortalama otuz yıl vardır. Bu yıllar arasında yaşayan çocuklar için etkili eğitim politikaları oluşturulamadığından eğitim öğretime dahil olmayan ya da kısıtlı bir eğitimden sonra iş hayatına atılan bir nesil ortaya çıkmıştır.

Yurt dışındaki Türkler aynı mahallelerde evler kiralarak, öncelikle cami çatısı altında daha sonra çeşitli derneklerde sorunlarına çözüm bulmak, kimliklerini korumak için gayret gösterirken Türkiye’de de artık geri dönmeyecek vatandaşlarının haklarını korumak ve Türkiye ile bağlarını koparmamaları için bir takım tedbirler almak için çalışmalara başlanmıştır. Ülkemiz, 1960’lı yıllarda çeşitli ülkelerle iş gücü antlaşmaları imzalamıştır.

Almanya ile 1961; Avusturya, Belçika ve Hollanda ile 1964; Fransa ile 1965 ve Avustralya ile 1967 yıllarında imzalanan bu anlaşmalarla birlikte söz konusu ülkelere göç etmeye başlayan işçilerimiz, muhatap ülkelerin kalkınmasında büyük rol oynamışlardır. Bugün sayıları yaklaşık 6,5 milyona ulaşan Türk diasporasının önemli bir kısmı, söz konusu işgücü anlaşmalarıyla Avrupa ülkelerine yerleşen ve bu ülkedeki varlıklarını günümüze değin sürdürüp, artık dördüncü nesline ulaşan Avrupa'daki vatandaşlarımızdan oluşmaktadır. Öncelikle yetişkinlere yönelik hakların korunması için tedbirler düşünen yetkililer akabinde “göçmen işçi” şeklinde adlandırılan yurttaşlarının çocuklarının eğitim meseleleri üzerinde anlaşmalar yapmaya başlamıştır (Hohmann, 1982). İşçi kanunlarının önemli olamsının nedenlerinden biri burada bulunan işçilerin kendilerini yalnız hisstememeleri bir yasal güç olarak ülkelerinin kendilerini hukuksal açıdan destekleyeceğini bilmeleridir.

Almanya Kültür Bakanları Ortak Komisyonu 08.04.1976 tarihinde aldığı kararla eyaletleri anadili derslerin uygulanması konusunda serbest bırakmıştır. Nitekim her bir eyaletin eğitim konusunda karar vericileri ana dili dersine farklı anlamlar yükleyerek birbirinden farklı uygulamaları hayata geçirmişlerdir (Hohmann, 1982). “Ana dili tamamlama/takviye dersi” Almanya’da “Muttersprachlicher Ergänzungsunterricht” adı altında haftada 2-5 saat arasında dil, tarih, coğrafya ve bazen din dersinden oluşan içerikle isteğe bağlı ek ders olarak açılmaktadır (Damanakis, 1983). Ana dili derslerinin önemi uzun yıllar göz ardı edilmiştir. Bu durumun en önemli sebeplerinden biri bu kadar fazla insanın bir anda bir yerden bir yere göç etmesi ve ülkelerin bu göçlere hazırlıksız yakalanmalarıdır. Başlangıç olarak anadili eğitimi ve anadillerinin okulda konuşulması yasaklanmıştır ancak zamanla bu sorunun görmezden gelinerek aşılamayacağı anlaşılmış eksik de olsa anadili eğitimine başlanmıştır. Resmi olarak bir ülkenin ana dili derslerine izin vermesi diğer ülkelere de örnek teşkil edebilir.

60’lı yıllarda Almanya’daki Büyükelçilikler, vatandaş çocuklarının Alman okullarında kendi devletlerinin resmi ana dillerinde eğitim görebilmeleri için bazı girişimlerde bulunmuşlar ve bu konuda ikili görüşmeler yapmışlardır. 1964 yılında Alman “Kültür Bakanlar Konferansı” şu tavsiyelerde bulunmuştur: “Eğitim Daireleri/ Yöneticileri yabancı çocukların ana dillerinde açılan kurslara ek yardımda bulunmalıdır”. “Kültür Bakanları Konferansı’nın 1971 yılında yaptığı bir diğer tavsiyesinde ise şöyle denilmektedir: “Eyaletler bu derslerin kültür yönetiminin sorumluluk alanı içinde mi, yoksa dışında mı olduklarına kendi yetkileriyle kendileri karar verirler.” Bu tavsiye üzerine Bavyera,

Rheinland-pfalz, Hessen, Kuzey Ren-Westfalya ve 2011 saha araştırması sekiz Saksonya eyaletleri, göçmen işçi çocuklarına verilecek olan ana dili derslerinin kendi sorumluluklarında olduğuna: Baden Württemberg, Saarland, Bremen, Hamburg, Schleswig-Holstein ve Berlin eyaletleri ise bu derslerin kendi sorumlulukları dışında olduğuna karar vermişlerdir. O zamandan beri Almanya’da yaşayan yabancı göçmen çocuklarının ana dili dersleriyle ilgili olarak paralel üç ayrı yapı tipi bulunmaktadır: 1. Alman okul idaresi tarafından finanse edilen ve içerik bakımından kontrol edilen ana dili dersi, 2. Akdeniz ülkelerinin temsilcilikleri tarafından yürütülen ve onların sorumluluğunda sunulan ana dili dersi, 3. Devletin yaptığı anlaşmalara dahil olmayan ve özel olarak sunulan ana dili dersleri (Reich’den aktaran Yıldız, 2013). Göç alan ülkeler eğitim anadili eğitim faaliyetlerini genellikle yerel yönetimlere bırakmışlardır (Essen eyaleti, Valon Bölgesi vb.). Uzun yıllar ortak bir program oluşturulamamasının ve anadili eğitiminin verilememesinin sebebi budur. Eyaletlerin eğitim uygulamalarına baktığımızda uygulanabilen projeler vardır (Koala Projesi). Fakat kısa zamanlı projelerdir. Eyaletler ekonomik yetersizlikler ve siyasal sebeplerden dolayı anadili derslerini uygulamamışlardır.

Yurt dışında Türkçe dersi öğrenci velilerinin çocuklarının okullarına Türkçe dersi dilekçelerini vermeleri ve dersi isteyen öğrenci sayısının da en az on iki olması şartıyla açılabilir. Ülkelerin eğitim bakanlıkları Türkçe ve Türk Kültürü dersine çoğunlukla okullarının kendi derslerinin bitimini takiben haftada iki ders saati ve genellikle öğleden sonra yapılmasına izin verilmektedir (Kırkılıç, 2017). Ders saatlerinin kısıtlı olması ve tatil zamanlarında verilmesi öğrencilerin anadili derslerine karşı ilgi ve isteklerini azaltmıştır. Ailelerin de anadili eğitimi yerine bulunulan ülkenin dilinin öğrenilmesini daha elzem buldukları için derslerde istenilen başarıya ulaşamamıştır.

Türkçe dersinde öğrenilebileceklerin, öğrencilerin gündelik sosyal hayatlarında farkındalık oluşturacak çok önemli bir karşılığının ve içinde bulundukları ortamda bir marka değerinin olmaması, derslerin, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik yapılmaması ve derste öğrenilenlerin somut bir sonuca bağlanmaması öğrencilerin derse karşı isteksiz olmaları sonucunu doğurmuştur.(Yağimli, 2015). Bu sebeple hem göç alan ülkeler hem de göç veren ülkeler daha kalıcı projeler üretmelidir. Eğitim konusunda her ülke üzerine düşen görevi yapmalıdır. Öğrenciler hem yaşadıkları ülkenin dilini hem de kendi ana dillerini uygulanan doğru program hedefleri ile öğrenmelidirler.

1.1. Problem Durumu

Belçika özelinde yurt dışında yaşayan Türk çocukları aynı anda iki dile maruz kalmaktadırlar bunlardan ilki ana dilleri Türkçe bir diğeri ise yaşadıkları ülkenin resmi dili olan Felemenkçe'dir (Flamanca ya da Standart Hollandaca). Şu bir gerçektir ki dil öğrenme esnasında kişi kendi diline ne kadar hâkim ise ikinci bir dili de o kadar iyi öğrenebilir. Günay (2015) bu durumu eş zamanlı iki dillilik ediniminin çocuğu zihinsel ve bilişsel açıdan hiçbir şekilde zorlamadığı, tersine iki dilliliğin kabul edildiği ve desteklendiği bir ortamda çocuğun zihinsel ve bilişsel gelişimi açısından faydalı olduğuna dair sağlam araştırma bulguları vardır, şeklinde açıklamıştır.

İki dilliliğin zihinsel ve dilsel gelişimi olumlu yönde etkilediği hakkında pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalar iki dilli çocukların dildeki anlamlara daha duyarlı olduklarını ve tek dilli çocuklarla karşılaştırıldıklarında dilsel işlemlere daha fazla yatkınlık gösterdiklerini ortaya koymaktadır. Son dönemde yapılan çalışmalar, iki dilli çocukların dilsel yapıyı anlama becerilerinin tek dilli çocuklardan daha fazla gelişmiş olduğuna dikkat çekmektedir. Örneğin yapılan bir araştırmada çocuklara, üzerinde farklı resimler olan kartlar verilerek belli kurallara göre nasıl dizecekleri öğretildiğinde, tek dilli ve iki dilli çocukların aynı hızda öğrendikleri ortaya çıkmaktadır. Ancak araştırmacılar kuralları değiştirdiklerinde, iki dillilerin yeni kurallara rahatça uyum sağladığı, tek dillilerinse zorlandığı görülmektedir (Bialystok'tan aktaran Yılmaz, 2014). Bu bilgiden hareketle Türk öğrencilerin hem kendi ana dilini öğrendikleri Türkçe ve Türk Kültürü kitapları için hazırlanan program kazanımları hem de Felemenkçe ders kitapları için hazırlanan program kazanımları incelenerek sınıf bazında kazanımların ne kadar birbiri ile paralel gittiği tespit edilebilmelidir. Bu tespit için dört temel dil becerisini edindirmek amacıyla hazırlanan kazanımların araştırılması gerekmektedir. Bu düşünceden yola çıkarak Felemenkçe dersi program kazanımları ve Türkçe ve Türk Kültürü dersi program kazanımlarının göçmen öğrencilere uygun olarak nasıl düzenlenebileceği ortaya çıkarılabilir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Yurt dışında yaşayan Türk çocukları için 2019-2020 eğitim öğretim döneminde hazırlanmış Türkçe ve Türk Kültürü kitapları, Türkçe metinler ve etkinlikler açısından güncel müfredata göre yeniden düzenlenmiştir. Bu içerik ile birlikte Türkçe ve Türk Kültürü dersi program kazanımları ile Felemenkçe dersi program kazanımlarının incelenerek öğrencilerin hangi kademelerde hangi kazanımları edindikleri ortaya konulmuş

olacaktır. İnceleme sonunda elde edilen bulgulardan hareketle “öğrenmedeki güçlüklerin ana dil ile ikinci dilin paralel gitmemesinden dolayı oluşabilir mi?” sorusunun yanında araştırmanın problem cümlesine cevap bulmak için aşağıdaki sorular sorulmuştur.

1. Türkçe ve Türk Kültürü dersi ile Felemenkçe dersi eğitim sistemlerinin genel özellikleri nelerdir?
2. Türkçe ve Türk Kültürü ders programının ve Felemenkçe ders programının genel özellikleri nelerdir?
3. Felemenkçe Ders programı kazanımları ile Türkçe ve Türk Kültürü ders programı kazanımlarının benzerlik ve farklılıkları nelerdir?
4. Felemenkçe ders programı kazanımları ve Türkçe ve Türk Kültürü ders programı kazanımları hazırlanırken hangi sınıfta hangi konulara ağırlık verilmiştir.
5. Felemenkçe ders programı ve Türkçe ve Türk Kültürü ders programı kazanımları hazırlanırken sınıflar arası tutarlılığa önem verilmişmidir.
6. Kazanımlar hazırlanırken öğretmeni yönlendirebilmek için ne gibi çalışmalar yapılmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Yurt dışına yapılan ilk göç hareketlerinin büyük bir kısmı Anadolu köylerinden başlamıştır (Konya, Çorum, Kayseri). O dönemde Anadolu köylerinin şartları düşünüldüğünde göçmenlerin büyük bir kısmı ilkokulu dahi bitirmeyen bireylerden oluşmaktadır. Kendi dil yapılarına dahi çok hakim olamayan göçmenler Avrupa ülkelerine gittiklerinde çok farklı bir dil yapısıyla karşı karşıya kalmışlardır. Göçmenlerin dil öğrenmeme konusunda kendilerine göre nedenleri vardır. Çünkü onlar, geldikleri ülkelerde misafirdirler ve tekrar ülkelerine döneceklerdir, gittikleri gruptaki arkadaşları Türk'tür bu sayede yalnızlık da çekmeyeceklerdir. Son olarak da Avrupa'ya para biriktirmek için gelmişlerdir bu yüzden sosyal hayata girme gibi kaygıları yoktur. Bu nedenlerle birlikte giden ilk grupların gittikleri ülkenin dilini öğrenmeye çok da istekli olmadıkları görülmüştür.

Avrupa'da önceleri binlerle başlayan bu misafirlik, sonraları milyonlarla ifade edilen ev sahipliğine doğru bir dönüşüm yaşamıştır. Bu süreç içerisinde ilk kuşak emekli oldu, onların çocukları, torunları bugün hayatın her alanında yer almaktadırlar. Siyasetten,

ekonomiye, sanattan spora her alanda Türkiye kökenli insanlarımızı görmekteyiz (Yaprak, 2013).

İkinci nesil dil öğrenme başlamıştır. Çünkü, ikinci nesil okullara kaydolmuştur. Artık ortamları farklı arkadaşları yabancıdır. Okul ortamına kendini adapte edebilen öğrenciler ikinci bir dil olarak o ülkenin dilini öğrenmeyi kabul etmişlerdir. Ancak bu kabullenme ile birlikte öğrencinin ana dili edinimi ve ikinci dil edinimi konusunda sorunlar başlamıştır. Sonraki nesillerde de her geçen gün ana dilin aleyhine gelişmeler yaşanmıştır. Yaşanan olumsuzluklar arasında ana dili öğretimi ile ilgili konular başta gelmektedir. Yaşanılan ülkelerin göçmenlerin ana dillerine yönelik politikaları, ikinci dil öğretiminde ana dili konuşmanın dil öğretimini negatif etkileyeceği yönündeki makaleler ana dili derslerini olumsuz etkilemiştir. Atkinson bu konu ile ilgili “Unutulmamalıdır ki, ana dili; eğer hedef dilin önceliğini tehdit ediyorsa, yabancı dil sınıfında en büyük tehlikedir.” demiştir.(Atkinson’dan aktaran Durmuş, 2019) Bu düşünce ile göçmen öğrencilerin okulda kendi ana dillerini konuşmaları engellenmiştir.

Türkiye’nin iki dilli bireylerin yetiştirilmesi noktasındaki bilgi eksikliği, gönderilen öğretmenlerin bu alan hakkında bilgi sahibi olmamaları, hazırlanan program ve ders kitaplarının yetersizlikleri sorunun her geçen gün büyümesine neden olmuştur. Bu durumu beş yıl yurtdışında görev yapan Yağımlı (2015) şöyle anlatıyor: Türkçe öğretiminin müfredatı ile ilgili en ufak bir bilgiye sahip değilim. Müfredat bir yerlerde vardır, yazılıdır ama hiç görmedik, bilmiyoruz, sadece tahmin ediyoruz deneme yanılma yoluyla aslında farkında olmadan çerçeveyi kendimiz kuruyoruz. Bu durumda da, öğretmenden öğretmene değişen, belli bir standarttan uzak bir Türkçe öğretimi ortaya çıkıyor.

Bu araştırmada söz konusu sorunlardan bir tanesi olan “öğrenciye uygun ders programı kazanımı hazırlama” üzerinde durulacaktır. Ders kitapları ve ders programının akademik araştırmalara uygun hazırlanması gerekmektedir. Bu sebeple yurt dışında yaşayan Türk öğrenciler için hazırlanmış Türkçe ve Türk Kültürü dersi program kazanımları ile Türklerin yoğun olarak yaşadığı Belçika’da okutulan Felemenkçe dersi program kazanımlarının incelenmesi önem arz etmektedir. Sınıf seviyelerine göre anadili eğitiminde konularının hangi sınıfta ve hangi kazanımlarla verildiği öğrenilebilecek böylece ülkeler arasında anadili eğitimindeki benzerlikler ile farklılıklar ortaya çıkacaktır. Bir diğer amaç; yurt dışında görev yapan Türkçe öğretmenleri ile Türk öğrencilerin Felemenkçe dersine giren öğretmenler birbirlerinin müfredatları ve ders kazanımları hakkında bilgi sahibi

olursa öğrencilerin konuları nasıl daha kolay anlayabilecekleri hakkında fikir yürütebileceklerdir.

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Yurt dışındaki Türk çocuklarına Türkçe öğretmek için gönderilen öğretmenler genellikle gittikleri ülkenin eğitim sistemi ve dil yapısı ile ilgili fazla bir bilgiye sahip değillerdir. Böyle bir durumda yurtdışına giden öğretmenlerimiz için ülkenin eğitim sistemine ve dil yapısına alışması uzun bir süre gerektirmektedir. Bu araştırmada Felemenkçe eğitim sistemi ile ilgili genel bir çerçeve bulabilirler. Bu sayede bu araştırma öğretmenlerimiz için bir ön hazırlık olabilir.

Türkçe ve Türk Kültürü dersi program kazanımları ile Felemenkçe dersi program kazanımları bir arada tablolar halinde verilerek hem programın nitelikleri anlatılmak istendi hem de iki ülkenin ana dili öğretimine bakış açısı ne olduğunu ortaya konulmaya çalışıldı.

1.4. Varsayımlar

1. Ana dili eğitimi ile ikinci dil eğitimi koordineli bir şekilde devam ederse öğrenci için dil edinimi kolaylaşır.
2. Her ülkenin kendine ait bir alfabe sistemi ve dil eğitim programı vardır. Ana dili eğitimi verilecek öğrenciler için hazırlanan kitaplar okutulacak olan ülkenin eğitim sistemine göre hazırlanırsa ana dili eğitimini olumlu etkiler.
3. Türkiye Cumhuriyeti tarafından görevlendirilen öğretmenler gittikleri ülkenin eğitim sistemini ve ana dili eğitimi için hazırlanan programları kendi dillerine çevrilmiş şekilde incelerlerse öğrencilerin dil edinimi ile ilgili hazırbulunuşlukları konusunda ön bir bilgiye sahip olurlar.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma;

1. Felemenkçe ders programı kazanımlarını ve Türkçe ve Türk Kültürü ders programları kazanımlarını sadece birinci sınıftan altıncı sınıfa kadar inceledik. Bu durumun sebebi; Türkçe ve Türk Kültürü kitabı Türk Milli Eğitim Sistemine göre hazırlandığı için ilköğretim ve orta öğretim olarak birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar düzenlenmiştir. Felemenkçe ders programı ise ana sınıfından altıncı sınıfa kadar hazırlanmıştır. İki

program arasındaki incelemenin daha anlaşılır olması için iki ülkeye ait ana dil dersi kazanımlarını birinci sınıftan başlayarak altıncı sınıfla sınırlandırdık.

Ülkelerin okul sistemleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Temel eğitim düzeyinin sınıf sayıları ülkelere göre farklılıklar gösterebilmektedir. Bu sebeple öğretim programı yapılandırılırken temel eğitime karşılık gelecek sekiz seviye esas alınmıştır. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma kazanımları sarmal yapıda, sekiz seviyeye göre, sayısı ve zorluğu hiyerarşik biçimde artan bir şekilde düzenlenmiştir (Meb, 2010).

2. Bu çalışmayı sadece ana dili öğretimi sırasında kullanılan program kazanımları ile sınırlandırdık.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Bireyde kendi yaşantıları yoluyla davranış değişikliği meydana getirme sürecidir.

Öğretim: Okullarda yapılan planlı kontrollü ve örgütlenmiş öğrenme faaliyetleridir.

Program: Öğrencilerin ve okulun sorumluluk alanına giren tüm yaşantılarıdır.

1. Eğitim Programı: bir okul ya da eğitim kurumunda yer alan ve öğretme öğrenme faaliyetlerini kapsayan kurum içi ve kurum dışı tüm eğitim etkinlikleridir.
2. Öğretim Programı: Belirli bir öğretim basamağındaki sınıflarda okutulacak derslerin, amaçlarını, içeriğini (konusunu), eğitim yaşantılarını ve değerlendirme süreçlerini kapsayan programdır.
3. Ders programı: Ders programı öğretim programı içinde yer alan ve derslerle ilgili olan eğitim faaliyetlerinin sistematik bir şekilde düzenlenmesidir. Ör: İlköğretim matematik öğretim programı içinde yer alan kümeler konusunun programı.

Program Geliştirme: Düzenlenmiş programın, uygulamada, araştırma sonuçlarına göre sürekli olarak geliştirilmesidir (Büyükan, 2006).

Karşılaştırmalı Eğitim: Farklı kültürlerde ve ülkelerde, iki ya da daha fazla eğitim sistemini teorik ve pratik anlamda, farklılık ve benzerlikleri ile inceleyen bir araştırma alanıdır (Türkoğlu, 1998).

Dil: İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan (TDK).

İki dillilik: Aynı zamanda edinilen iki dil (Oruç, 2016). İngilizce karşılığı “bilingualism” olan iki dillilik terimi, Latince “iki” anlamına gelen “bi” ve “dil” anlamına gelen “lingua” sözcüklerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur (Günay, 2003).

Ders Kitabı: Bir dersin öğretimiyle ilişkili olarak yazılan ya da belli ölçülere göre incelendikten sonra bir okul, sınıf ya da ders için öğretmen ve öğrencilere temel kaynak olarak seçilen kitap (Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü).

Felemenkçe: Hint-Avrupa dil ailesinden Hollanda, Fransa ve Belçika’nın bir kısmında konuşulan dil (TDK). Felemenkçe ve lehçeleri; Hollanda, Belçika, Surinam ve Güney Afrika Cumhuriyeti’nde resmi dildir.

BÖLÜM 2

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bütün bir şekilde baktığında bütün insanlık kendince gerekçelerle göç etmiştir. Bu göçler neticesinde gittikleri yerlere kendi kültürlerini, yaşam biçimlerini götürdükleri gibi orada bulunan kültürden de etkilenmişlerdir. Göç eden insanlar yerleşik yaşama geçtiğinde artık göçe katılan her bir bireyin orada bulunan yerli halklarla iletişim zorunluluğu doğmuştur. Bu şekilde ilk kelime alışverişleri de başlamıştır. Artık birbiri ile iletişime geçmeleri, insanların dilleri birbirlerine daha da yakınlaştırmıştır. İnternet ve sosyal medyanın günlük hayatımızda yer alması ile birlikte hangi kültüre ait olduğu bilinmeyen ancak neredeyse genç neslin tamamının kullanabildiği yeni bir dil sistemi ortaya çıkmıştır. Bu duruma örnek olarak; daha önce noktalama işaretleri ile yapılan ancak sonra şekle dönüşen “emoji alfabesi” verilebilir. Bu ifadelerin anlamı neredeyse bütün ülkelerde aynıdır. Bu alfabe şimdilerde ne kadar ilkelse zamanla daha da çeşitlenip bir dünya dili haline gelecektir. Ancak günümüzde böyle bir ortak dünya dili olmadığı için her millet kendi dilinin öne çıkmasını ve dil konusunda bir marka yaratmayı amaçlamaktadır. Göç alan ülkeler göçmenler için geldikleri ülkenin dilini unutturarak kendi dillerini öğretmeyi amaç edinseler de bir zaman sonra bu durumun faydasından çok zararını görmüşlerdir. Hangi kültüre ait olduğunu bilmeyen çocuklar psikolojik olarak kendilerini büyük bir boşluğun içinde bularak toplum içerisinde aykırı davranışlar sergilemişlerdir.

Göç kararında etkisiz olan çocukların bedensel, ruhsal, sosyal gelişimlerinde bu süreç çoğu zamanda hayat boyu iz bırakmaktadır. Çocukların da büyüme ve gelişme döneminde olmaları, korunma ve temel ihtiyaçların karşılanmasında anne babalarına ihtiyaçlarının olması gibi nedenler göç sürecinde sağlık durumlarını etkilemektedir. Bu süreçte yaşanabilecek olumsuzluklar çocukların fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişiminde derinden etkilemekte ve bazen de kalıcı şekilde zarar görmmesine neden olabilmektedir (Kara & Nazik, 2018). Bu bilgilerden hareketle göç eden çocukların psikolojileri için özel

alışmalar yapılması gerekmektedir. Bu çalışmaların başında çocukların kendilerini ya da duygularını doğru ifade edebilmesi ve sorunlarını net bir şekilde ortaya koyabilmesi için dil eğitimi oldukça önemlidir.

2.1. G

Gler bir toplumda ekonomiden sosyal yaşama, eğitimden politikaya birçok alanı etkilemektedir. Devletler her ne kadar g politikaları oluştursalar da glerin topluma adapte olması ve insanların yaşam standartlarını belirli bir seviyeye getirmeleri uzun zaman almaktadır. G kavramın  ayağı vardır: Devlet, yerli halk ve göçmen. Devlet siyasi gücünü kullanarak yerli halk ile göçmen halkı birbirlerine yakınlaştırmayı amaçlar. Küçük gruplar halinde ve sistemli bir güç daha kolay ynetilebilirken büyük ve dağınık bir şekilde gelen gler ülkede kaos ortamı yaratır.

G, ekonomik yaşamda hem gle gelenler ve hem de yerleşikler için yeni koşulları ortaya çıkarmaktadır. Bu koşullar bir taraftan ekonomiye dinamizm kazandırırken diğer taraftan yeni bir egemenlik ve sömürü ilişkisinin oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Toplumsal yapılarda büyük çaplı değişme veya aşınmaya neden olan g, yeni sorun ve fırsat alanlarını da içinde barındıran sınıfsal geçişkenliği hızlandırmaktadır. Sahip olmama durumu, sahip olma isteği ile yer bulma çabasının gle gelenler açısından hayati öneme sahip olması, glerin risk alma düzeyini yükseltmektedir. Risk alma düzeyindeki yükseliş ekonomik alana çoğu zaman olumlu yansırken siyasal ve sosyal alanda bir dizi olumsuzluğu beraberinde getirmektedir. Dünyanın pek çok yerinde ge bağlı olarak büyük kentlerde hızlı bir nüfus artışı yaşanmıştır. Kentlerdeki hızlı nüfus artışı ekonomik alanda olduğu gibi sosyal ve siyasal alanlarda da yeni gerilim ve kutuplaşmaların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu gerilim ve kutuplaşma, kentsel yerleşim ayrışması başta olmak üzere sosyal, kültürel ve ekonomik olanın siyasala evrilmesine zemin hazırlamıştır. Bu tür bir siyasallaşma, demokratik bir sistemde birey, sosyal grup ve sınıfların siyasal tercihleri üzerinde belirleyici bir etki yaptığı gibi, şiddete eğilimli radikalize hareket ve yapıların da ortaya çıkmasına ve gelişmesine neden olmuştur (Ekici & Tuncel, 2015).

Bir toplum olayı olarak kendine has bir dinamiği olan güç ve özellikle dış-g olgusu, gerçekte çevresi, kültürü, toplumu ve ülkesinden koparak yabancı bir ülke, evre, toplum ve kültüre katılma, uyum ve “bütünleşme” (integration) veya baskın bir kültüre benzeşmek suretiyle onunla “aynılaşma” (acculturation) olmakta; ancak, böylesine bir olguda, çoğu zaman göçmenlerin göç ettikleri coğrafi ve sosyal-kültürel evre, ülke ve topluma göre

farklı etnik, kültürel ve dini çevrelerden gelmekte oluşları, yeni çevreye katılma, uyum ve onunla bütünleşme ve hatta zaman içerisinde onun tarafından özümstenerek eriyip gitme (asimilasyon) veya yabancı toplumun içinde kültürel farklılıklarını sürdürme ya da dışlanarak “marjinalleşme” yahut kendi içine kapanarak dış çevreden tamamen “soyutlanma” (isolation) gibi çok önemli ve karmaşık etki ve tepkileri ve bu bağlamda kendini gösteren adaptasyon sorunlarını beraberinde getirmektedir (Günay, 2003).

Zamanla toplum içerisinde artan farklılaşmalar insanlar üzerinde olumsuz etkiler bırakmaya başlayarak kişileri suç işlemeye meyilli hale getirmektedir. Devletler bu göçlerin kalıcı olmadığını düşündükleri için ilk zamanlarda çok bir müdahalede bulunmamıştır. Ancak devam eden göçle birlikte göçmen işçilerin sayıları artmış bu duruma koordineli olarak da suç oranlarında yükselmeler tespit edilmiştir. Ülkeler bu problemlere çare bulmak için öncelikle kendi hukuksal çerçevelerinde yollar aramışlardır. Sorunlar sadece göç alan ülkeler için değil göç veren ülkeler içinde başlamıştır. Avrupaya giden işçilerin ülkede kalan aileleri de sosyo-ekonomik anlamda sıkıntılar yaşamaya başlamışlardır. Bunun sonucunda devletler tek taraflı bu sorunları aşamayacakları anladıkları için karşılıklı anlatmalar imzalamışlardır.

“Göç” fenomeninin sosyal bilimlerin ve sosyolojinin önemli araştırma konularından biri haline gelmesi daha çok “Sanayileşme” nin 18. yüzyılın sonları ile 19. yüzyılın başlarında ortaya çıkarak toplumlar arasında hızlı bir sosyo-ekonomik, kültürel değişim ve dönüşümlere sebep olması zamanlarına kadar geri götürülebilir. Sanayileşme sonrası ortaya çıkan ulus devlet anlayışı ve gerektirdiği siyasi yapılanma, hatta ulus devletin bağımsızlık ve egemenliğinin göstergesi olarak görülen siyasi sınırlar, her ne kadar ülkeler arası nüfus hareketliliğinin, dolayısıyla dış göçün önünde engeller oluşturmuş ise de, yasal veya yasal olmayan yollardan çeşitli nedenlerle çok sayıda insanın sınırları aşarak başka ülkelere göç etmesini durduramamıştır (Yavuz, 2013).

İkinci Dünya Savaşı’ndan çıkan devletler artık savaşın ülkelerin gelişimi açısından bir önem arzetmediğini aslında “sömürü” faaliyetleri ile hammaddeye ulaşacaklarını anlamışlardır. Sömürü için gidilen ülkelerin hammaddelerini alırken bu ülkelerinin kendi milli değerlerini unutturmayı amaçlamışlardır. Bu amaçdan hareketle gittikleri ülkelere kendi dillerinde eğitim veren okullar açmışlardır. Böylelikle eski nesil kendi geleneğini devam ettirirken geleneği aktaracak bir nesil bulamamıştır. Ham madde ihtiyacı bu şekilde karşılayan sanayi devletleri iş gücünü de yine üçüncü dünya ülkelerinden karşılamışlardır. Başlangıçta kalifiye eleman yetiştirme amacıyla küçük gruplar halinde başlayan göçler

zamanla vasıfsız kişilerle ve büyük gruplarla yapılmaya başlanmıştır. Genellikle maden ocakları, demir döküm fabrikaları, ağır sanayi gibi alanlarda insan gücü amacıyla kullanılmışlardır. Vardiyalı çalışan bu işçiler bir ev içerisinde oda kiralama usulüyle en az on işçi aynı ortamda yaşamıştır. Başlangıçta geri dönecekleri düşünüldüğü için bulundukları ülkenin çoğu işçi hakkından yararlanamamışlardır. Ancak zamanla iş kazalarının yaşanması ve işçilerin sendikalara üye olmaya başlamalarıyla hukuksal çalışmalar başlatılıp bir takım işçi hakları elde edilmiştir.

Çok sayıda ve çok çeşitli sebeplerden kaynaklanarak, değişik şekil ve süreçlerde gerçekleşen bu olgunun toplumsal yapı, toplumsal hayat ve toplum kültürü üzerinde sebep olduğu değişim ve dönüşümlerin etki ve sonuçları da son derece çeşitli, karmaşık ve köklü olmaktadır. Bu değişim ve dönüşümlerin beraberinde getirdiği etkileşim ve uyum süreçleri de hem göç eden hem de alan toplum bakımından derin ve karmaşık sosyal-kültürel sonuçları beraberinde getirmektedir (Günay, 2003).

Avrupalı göçmen işçilerin büyük bir kısmı anadolunun kırsal kesimlerinde yaşayan ve şehir kültürüne aşina olmayan kişilerden oluşmaktadır. Bu kişiler ilk defa şehir kültürü ile karşılaştıkları, yabancı bir ortama girdikleri ve ailelerinden uzak oldukları için psikolojik olarak sıkıntı yaşamışlardır. Bu sıkıntılar topluma da yansımış ve göçmenler içerisinde suça karışma oranları artmıştır. Aile birleşme kanunuyla işçiler ailelerini çalıştıkları ülkeye getirmişlerdir. Gelen ailelerde şehir kültürüne alışık olmadıkları için problemler iki katına çıkmıştır. Özellikle çocuklar ne kendi kültürlerini öğrenebilmişler ne de yeni geldikleri ülkenin kültürüne alışabilmişlerdir. Okula başlayan çocuklar dil bilmedikleri için anlama problemi olduğu düşünülerek engelli çocuklara ait olan okullara gönderilmişlerdir (Sonderschule). O dönemde okula başlayan çocukların büyük bir bölümü belirli bir sınıftan sonra okula devam etmemişler çalışma hayatına başlamışlardır.

Göçmenlerin karşılaştıkları –aynı zamanda göç ettikleri toplumu da çok yakından ilgilendiren- en önemli problemlerden biri şüphesiz entegrasyondur. Entegrasyonun çeşitli boyutlarından bahsedilebilir. Ancak hem göç eden birey ya da toplumsal küme hem de göç alan toplum ya da ülke açısından öne çıkan boyutu sosyal-kültürel entegrasyondur. Sosyal-kültürel entegrasyonun özü göç edenlerin sahip oldukları sosyal-kültürel yapı arasındaki uyumsuzluklardır (Yavuz, 2013).

Entegrasyon çalışmaları ile göç ile gelen kişilerin topluma uyum sağlamaları amaçlanmıştır. Dil eğitimini veren öğretmen, öğrencinin geldiği kültürü ve dil yapısını

dikkate almayarak kendi eğitim sistemine uygun bir dil öğretim sürecini başlatmıştır. Bu durumda öğrenci karşılaştığı yeni ortam ve yeni bir dil yapısı ile mücadele etmeye başlar. Bu mücadelesi programlarla, etkinliklerle ve psikolojik yardımlarla desteklenerek kendi kültürlerinin ve anadillerinin de bu eğitime dahil edilmesiyle tam bir entegrasyon sağlanabilir.

1950'lerden başlayıp günümüze kadar devam eden dış göç süreci beş aşamada ele alınabilir: Birinci aşama dış göç hareketinin başladığı 1950'li yılları kapsar. Bu yıllarda daha çok bireysel girişimler ya da özel aracılarla sınırlı sayıda göç gerçekleşmiştir. İkinci aşama 1960 yılından sonraki dönem olup siyasal düzlemde gerçekleşen ikili anlaşmalara dayalı olarak düzenli ve planlı göçlerin yaşandığı dönemdir. Üçüncü aşama 1970'li yıllar ve özellikle 1973 dünya petrol kriziyle başlayan ekonomik kriz, yabancı işçi alımının durdurulması, yasadışı göçmenlere yasal statü kazandırılması, aile birleşmeleri ile karakterize olur. Dördüncü aşama 1980 sonrası dönem olup daha çok göçmen çocukların eğitim sorunları, getto yaşamı, çeşitli örgütlenme faaliyetleri, sığınma istekleri ve eve dönüşü teşvik eden yasaların gündemde olduğu dönemdir. Beşinci dönem ise 1990'larda başlayıp günümüze kadar devam eden ve içinde bulunduğumuz süreci karakterize eder. Bu döneme daha çok yabancılar yasası, kimlik problemleri, yabancı düşmanlığı, etnik ve dinsel örgütlenmelerin yaygınlaşması ve siyasal hak talepleri damgasını vurmuştur (Günay, 2003).

İşçi göçleri ile birlikte Avrupa'ya giden birinci kuşaktan bugüne dört kuşak geçmiştir. Şimdilerde birinci kuşağı emekli olarak tekrar ülkeye dönen ya da vefat eden göçmen işçiler oluşturmaktadır. İkinci kuşak çocuk yaşta aileleri ile birlikte göçe katılan şimdiler de çocukları ve torunları olan ve Türkiye ile bağları hala devam eden kuşaktır. Üçüncü kuşak orada doğan büyüyen eğitimlerine birinci sınıfta itibaren bulundukları ülkede başlayan ve iş hayatında aktif bulunan kişilerden oluşur. Bu kişilerin kendilerinden önceki kuşaklara nazaran ülke ile olan bağları daha zayıftır. Son olarak dördüncü kuşak orta okul ve daha altı kademelerinde bulunurlar. Anne ve babaları daha bulundukları ülkenin sistemine alışmış ve dil bilen evebeynlerdir. Bu kuşağın Türkiye'de bulunan akrabalarının yakınlık seviyesi azalmıştır. Önceleri anne, baba, kardeş gibi birinci dereceden yakınlıklar varken son kuşakta üçüncü ve dördüncü derecede yakınlıklar vardır. Bu durumda kişinin kendi bağları ile olan ilişkisi de zayıflamaktadır.

2.2. Eğitim Programları ve Hedefleri

Günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte eğitim öğretimde çeşitli değişiklikler ve ilerlemeler meydana gelmektedir. Bu gelişmelerden eğitim dünyası da etkilenmektedir. Eğitim modelleri; günümüzün ihtiyaçlarını karşılayacak, sorgulayan, eleştiren, kendisini ifade eden, düşünen, iletişim kuran, ilkeli, açık fikirli, duyarlı niteliklerde öğrenci yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bunu sağlamak için de bu ihtiyaçlara ve beklentilere uygun yeni öğretim programları tasarlanmaktadır. Öğretim programları, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde, bu ihtiyaçlara yönelik olarak çeşitlilik göstermektedir. Özellikle son yıllarda yapılan çalışmalar ile farklı öğretim programları karşılaştırılıp eğitimde en iyi öğretim programının nasıl olması gerektiği ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Eğitim programları ve hedefleri, eğitim ve öğretim içerisinde yer alan herkes için bir “rehber” niteliğindedir. Eğer bir düşünce üzerinde nasıl ilerleyeceğimizi biliyorsak ve hedefimiz de açık bir şekilde belirliyse bu hedefe ulaşmak için yapılacak tek şey programı kurallarına göre uygulamaktır. Bu şekilde ilerlendiğinde hedefe varmak kaçınılmazdır.

Eğitim sisteminin temelini oluşturan eğitim programlarının literatürde çeşitli tanımlarına rastlamak mümkündür.

Taba’ya göre eğitim programı, öğrenme için planlıdır ve şu öğeleri içermektedir. Amaçlar, özel amaçlar, içeriğin seçimi ve organizasyonu, öğrenme ve öğretme durumları ile çıktıların değerlendirilmesi. Campbell ise eğitim programını bir kurslar grubu olarak değil “öğrencilerin, öğretmenlerin rehberliğinde geçirdikleri tüm yaşantılar” olarak tanımlamaktadır. Tanner ve Tanner eğitim programını “okul ya da üniversitelerin sorumluluğu altında sistematik olarak geliştirilen bilgi ve yaşantıların yeniden yapılması” olarak tanımlanmıştır. Doll ise eğitim programını, okul sorumluluğunda öğrencilerin değerlerini, tutumlarını tavırlarını değiştiren, becerilerini geliştiren, bilgi ve anlayış kazanmalarını sağlayan hem süreç hem de içerik olarak tanımlanmış ve okulun kontrolünde öğrencilerin tüm yaşantıları düzeni olarak görmüştür (Büyükanan Filiz, 2006).

Öğrenmeyi kılavuzlama anlamına gelen öğretimde daha çok “nasıl” sorusuna yanıt aranır. Eğitim programında ise “ne” sorusuna yanıt aranır. Kimi durumlarda öğretimi yöntemler, öğretme rolü ya da öğrenme yaşantıları düzeneği olarak düşünebiliriz. Saylor, Alexsander ve Lewis öğretim programını bir plan olarak, öğretimi de bu planı uygulama aşaması olarak tanımlar. Öğretim programı ve öğretim ayrı olarak incelenmesine karşın birbirine bağımlı kavramlardır. Eğitim programı, okul yönetimi altında öğrenme deneyimlerinin bir

plan ve program olarak ortaya çıkmasıdır. Öğretim ise eğitim programını kullanılmaya hazır hale getirmektir. En yalın anlatımla, eğitim programı bir programlama süreci, öğretim ise bir yöntemdir (Demirel, 2013).

Eğitim programının öğrenciye yansıyan şekli öğretimdir. Bu amaçla eğitim programı hazırlanırken programı uygulayacak olan kişiye en açık ve en basit haliyle sunulması gerekir. Eğer program hazırlanırken öğretmenleri yönlendirecek bilgiler bulunmaz ise her öğretmen kendine uygun bir öğretim şekli belirleyecektir. Bu durum birkaç kazanım için uygulanabilir ancak belirli bir oranın üstünde uygulanırsa eğitimin amaçlarından biri olan her öğrenciyi belirli bilgi seviyesine getirme hedefine ulaşılmaya bilir.

Eğitimden beklenenler öğrenim basamağı, hedef kitlenin gelişim düzeyi ve gereksinimlerine göre farklılıklar göstermektedir. Bu yönüyle okula başlayacak çocuklar ile onların eğitiminden sorumlu olan öğretmenlerinden beklenenler ve onların bekledikleri de farklılık gösterecektir. Okula başlayacak olan çocuklardan okula uyum ve öğrenmeye hazır olmaları beklenirken öğretmenlerden de donanımlı ve sevgi dolu olmaları beklenmektedir. Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. Bu tanımın ışığında program tasarısı bu sürecin gerektirdiği istendik davranışları içermelidir (Saylan, 1995).

Bir öğrencinin okula başlarken içinde bulunduğu hazırbulunuşluluk durumu eğitim-öğretimin temeli ve öğrenciler için hazırlanacak eğitim-öğretim programları ve kitapları için önemlidir. Örneğin; birinci sınıfa başlayacak bir Türk öğrenci belirli bir eğitim seviyesi olan aileye mensupsa iyi bir kelime birikimi ile okula başlarken eğitim seviyesi düşük bir ailede doğan ya da yurt dışından gelen ve Türkçe ile ilk defa karşılaşan bir öğrencinin Türkçe hazırbulunuşluğu aynı olmaz. Ancak günümüzde okula yeni başlayan öğrencilerin hazır bulunuşluklarını test edecek herhangi bir yaklaşım yoktur. Gelecekte bu konuda bir çalışma yapılarak birinci sınıftan itibaren öğrenci seviyelerine uygun programlar hazırlanıp en azından öğrencilerin orta öğretim seviyesine geçerken ortak bir bilgi birikimine sahip olmaları sağlanabilir.

Davranışların istendik yönde olması, eğitim durumunun planlanmasının ve örgütlenmesinin dikkatli ve özenli yapılmış olmasını gerektirir. Program tasarısı, değerlendirme sonuçlarının gerektirdiklerine göre, sürekli sınama, geliştirme ve yenileştirme sürecine tabi tutulmalıdır (Bilen, 2006; Ertürk, 1993).

Mckenzie (1983)'e göre sınıftaki davranış değişimi, eğitim programı, öğretmen davranışı ve öğrenci davranışı olmak üzere birbirine bağlı üç etkenin ürünüdür. Eğitim programı, eğitim-öğretim etkinliklerinin bir düzen içinde sunulmasına olanak sağlar. Öğretmen davranışı, sınıf ikliminin oluşturulması ve öğretimin sürdürülmesini, öğrenci davranışı ise öğrenme sürecine etkin katılımı ifade eder. Eğitim programlarının uygulamaya geçirildiği yerlerden biri olan okullar, sadece eğitim programının belirli saatlerde, mevzuata uygun işlerin yapılacağı yerler değildir (Aktaran Balcı, 2011).

Küçükahmet (2013)'e göre, bir toplumda okulların görevi yalnızca programda olan bilgi ve becerileri kazandırmak değil, aynı zamanda öğrencilere okulu sevdirmek, eğitim-öğretim etkinliklerinin başını çekmelidir.

Belirli bir yaş seviyesine gelen çocuklar ana sınıfından başlayarak eğitim öğretim hayatına atılırlar. Öğrenci eğitim-öğretim hayatının önemli bir kısmını okulda öğretmeni ile yüzyüze bir şekilde tamamlar. Bu dönemde algıları okuldan ve okul çevresinden gelebilecek iyi ya da kötü her türlü davranış ve bilgiye açıktır. Ailede başlayan davranış kazanma süreci okul ve çevresi ile devam eder. İlkokulda öğrencinin ailesinden sonra kendisine rol model olarak aldığı kişi öğretmenidir. Çoğu kişinin hayatında kendisine yön veren veya davranışlarını kendine örnek aldığı bir öğretmeni bulunmaktadır. Öğretmen sınıfta ders anlatırken kendisinin, okul ve çevresinin, ders programının, kazanımlarının bir bütün olduğunu bu unsurların ne kadar birbirleri ile uyumlu ilerlerse öğrencinin eğitim-öğretim hayatının o kadar verimli geçeceğini bilmelidir.

Eğitim, öğretim ve ders programlarında iç içelik söz konusudur. Bir ders ile ilgili tüm eğitim etkinliklerini sistematik biçimde içeren ders programı, öğretim programı içinde yer alırken, belli bir kademe ya da sınıf düzeyindeki tüm derslerle ilgili öğretme-öğrenme süreçlerine ilişkin tüm etkinlikleri kapsayan öğretim programı ise, okul içi ya da okul dışı planlanan tüm eğitim etkinlikleri kapsayan eğitim programı içinde yer almaktadır. Ders programını üniteler veya temalar oluştururken, ünite veya temaları da konular oluşturmaktadır.

1. Eğitim Programı
2. Öğretim Programı
3. Ders Programı
4. Ünite Programı

5. Konu Planı

Böyle bir hiyerarşide, her bir program, bir üst programla, amaçlar ve içerik yönünden ilişkili olduğundan ve birbirinin kapsamına girer (Varış, 1996).

Program, öğretmenin çalışmaları sonucu öğrencilerin karşı karşıya geldikleri durumlardır. Program, öğrencilerin ve okulun sorumluluk alanına giren tüm yaşantılarını kapsar. Eğitim programının faydaları:

- Eğitim faaliyetlerine yön verir.
- Aynı eğitim basamağındaki okullarda eğitimin aynı amaçlar çerçevesinde hemen hemen aynı yönde gerçekleşmesini sağlar.
- Eğitimde verimi artırır.
- Mesleğe yeni başlayan öğretmenlere rehberlik eder.

Eğitim ve öğretim, planlı ve programlı yapılması gereken etkinliklerdir. Eğitim ve öğretim sürecinin başarısı, eğitim ve öğretim programlarına bağlıdır. Bir ülkedeki eğitim sisteminin niteliğini, orada uygulanmakta olan eğitim ve öğretim programları göstermektedir. Programlar; eğitilecek bireye kazandırılacak davranış standartlarını, öğretilecek içeriği belirler; öğrenme ve öğretim etkinliklerine ve değerlendirme çalışmalarına kılavuzluk ederler. Eğitim programları, yetiştirilecek insan tipinin belirleyicisidir (Gözütok, 2003).

Sönmez (2002) ise, sürekli değişmeye ve gelişmeye açık dirik bir yapı olarak nitelendirdiği eğitim programının beş ögesini şöyle sıralamaktadır:

1. Kişide gözlenmesi kararlaştırılan istendik özellikler.
2. Bu özelliklerin göstergesi olan davranışlar.
3. İçerik ve konunun örüntüsü (üniteler).
4. Her davranışı kişiye kazandıracak eğitim durumu (çevre ayarlaması).
5. Her davranışı kişinin kazanıp kazanmadığını, kazandıysa ne derecede kazandığını yoklayan sınama durumları (değerlendirme).

Programın hazırlanması, programı oluşturan öğeleri ve öğeler arası ilişkileri belirleme evresidir. Bu evre, sırayla, hedeflerin tespitini ve çözümlenerek hedef davranışlara dönüştürülmesini, bu davranışları öğrenciye kazandırıcı öğretme durumları ile öğrencinin kazanıp kazanmadığını ortaya çıkarıcı sınama-ölçme durumlarının hazırlanmasını ve

değerlendirme, ilke, ölçüt ve işlemlerinin belirlenmesini içine alır (Büyükkaragöz & Çivi, 1997).

Erden (1995)'e göre eğitim sürecinde iki amaca yönelik değerlendirme yapılabilmektedir:

1. Öğrencilerin başarısını değerlendirerek bir dersin hangi öğrenciler tarafından tekrar edilmesi gerektiğine karar vermek.
2. Eğitim programlarının etkililiği hakkında yargıda bulunmak ve programdaki aksaklıkların, programın hangi öge ya da öğelerinden kaynaklandığını belirleyerek gerekli düzeltmelerin yapılmasına olanak sağlamak.

“Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir.” sözünden hareketle dünya sürekli bir değişim ve dönüşüm halindedir. Modern zamanın en önemli kaygılarından biri bu değişime ayak uydurabilmektir. Eğitim programları da bu şekildedir. Her dönemin kendine özgü bir eğitim stratejisi ve planı vardır. Bu doğrultuda değişen dünyayı daha net anlayabilmek ve uyum sağlayabilmek için ders programları ve hedefleri sürekli güncellenir. Erden (1993), program geliştirme için “Program geliştirme, eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucu elde edilen veriler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi sürecidir. Varış (1996), ise bu konuda “Program geliştirme, gerek okul içinde gerek okul dışında, milli eğitimin ve okulun amaçlarını etkinlikle gerçekleştirmek üzere düzenlenen içerik ve etkinliklerin uygun yöntem ve tekniklerle geliştirilmesine yönelik koordine çabaların tümüdür.

Program geliştirme, bir kişi ya da grubun hazırlanmış bir program üzerinde değişiklikler yapması demek değildir. Program geliştirme; bilimsel yöntemlerle yapılan program değerlendirme araştırması bulguları doğrultusunda, programın amaç, içerik, öğretim süreçleri ve değerlendirme boyutlarının geliştirilmesine yönelik koordine çabalar bütünüdür (Gözütok, 1999).

Öğretim programının oluşmasını sağlayan “eğitim felsefesidir”. Eğitim ve öğretim programları için felsefe oldukça önemlidir. Felsefe eğitime düşünsel bir alt yapı hazırlayarak diğer unsurların bu alt yapıya göre şekillenmesini sağlar. Felsefe, eğitimcilere, özellikle program geliştirme uzmanlarına okul ve sınıf ortamlarını düzenlemede bir yapı ve taban sağlar. Okulların ne için olduğunu, hangi konuların değerli olduğunu, öğrencilerin nasıl öğrendiğini ve hangi yöntem ve tekniklerin kullanıldığını yanıtlamaya yardımcı olur. Ayrıca eğitimin hedeflerini, içeriğin seçilmesini ve örgütlenmesini, öğrenme-öğretme

sürecini, genel olarak okulda ve sınıflarda üzerinde durulmak istenen etkinlikleri belirlemede bir temel sağlar (Demirel, 2004).

Hedefler (Objectives), program geliştirme literatüründe genelde bir eğitim programının geliştirilme sürecinin ilk aşaması olarak kabul edilmektedir. Eğitimdeki program geliştirme çalışmalarında en önemli hususlardan birini hedeflerin belirlenmesi oluşturmaktadır. Hedef, ulaşılmak istenen nokta ya da sonuç olarak tanımlanabilir.

Hedefler belirlenirken, bireylerin genel ve özel olarak ihtiyaçlarının belirlenmesine gerek vardır. Genel olarak belli yaş gruplarındaki ve öğrenim kademelerindeki bireylerin ne tür özelliklere ve ihtiyaçlara sahip olduğunun bilinmesi gereklidir. Örneğin, okul öncesindeki çocuklar için geliştirilen bir eğitim programında hedefler belirlenirken, 3-6 yaş grubundaki çocukların fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişim özellikleri dikkate alınmak durumundadır. Diğer yandan, özel yetenekli ve engelli bireylerin de ihtiyaç ve özelliklerinin ne olduğunun belirlenmesine gereksinim vardır. Bu tür özel gereksinimli bireyler için, onların ihtiyaç duydukları alanlarda bilgi, beceri, tutum, değer ve alışkanlıkların kazanılmasına ilişkin hedeflerin geliştirilmesi daha uygun olur (Özdemir, 2007).

Planda öğretim hedefleriyle tutarlı davranış ve kazanım yazma öğrenme-öğretme sürecinin öğrenci merkezli veya öğretmen merkezli bir stratejinin seçimiyle doğrudan ilişkilidir. Şunu, tam öğrenme, basamaklı öğretim gibi öğretmen merkezli stratejilerin işe koşulduğu öğrenme öğretme süreçlerinde davranış yazılır. Bu tür uygulamalarda genelde öğretmen öğrenmenin merkezinde yer alır. B ilginin sunumu ve bilginin işlenmesi, denetimi ve kontrolü öğretmen tarafından belirlenir. Öğretmen bu esnada öğrencilerin dışavurumlarını gözlemler. Literatürde dışarıdan gözlenen durum davranış olarak ifade edilmektedir. Kazanım ise öğrencilerin birtakım materyallerle ve uyaranlarla etkileşim sonucu algıladıklarını, kendi yaşantıları ile bütünleştirerek oluşturdukları ve hissettikleri durumlardır. Kazanım doğrudan tembihlemelere dayalı bir öğretim sonucu değil, öğrencinin kendi yaşantısı sonucu oluşan öğrenmelere dayalıdır. Bu durum ise öğrencinin merkezde olduğu öğrenme stratejileri için kazanımlar yazma uygun bir yaklaşım olur (Beydoğan, 2007).

Anadili eğitimi için hazırlanan program kazanımları okuma, yazma, konuşma ve dinleme olarak dört başlığa ayrılmıştır. Birinci kazandırılmak istenen hedef dinleme becerisidir. Bu kazanımda birey pasif konumda karşıdan gelebilecek her türlü bilgiyi kabul etmeye hazırdır. Öğrenciden dinlediği metnin sadece seslerden ibaret olmadığını dinlediklerinin

birer mesaj taşıdığını ve bu mesajı sadece etkili bir dinleme ile anlamlandırabileceğini kazanımlarla elde etmesi istenir. Dinleme becerisi hedefleri hazırlanırken “-Dinlediği metni anlar. -Dinlediği metinden çıkarımlarda bulunur.” gibi kazanımlarla çocuğa iyi bir dinleme becerisi kazandırılmak amaçlanır. Dinleme becerisinden sonra öğrencilerden dinlediği ve hafızasında anlamlandırdığı metni kelimelerle ifade etmesi için konuşma kazanımları hazırlanmıştır. Dinlemede pasif durumda olan öğrenci artık aktif bir şekilde eğitime dahil olur. Bu kazanımın en önemli yanı öğrencilerin kendilerini nasıl doğru bir şekilde ifade edeceklerini öğrenmeleridir. Üçüncü kazanım okuma kazanımıdır. Bu kazanımlarda hedef öğrenciye eline aldığı bir metni seslerin çıkış şekline dikkat ederek yerinde vurgu ve tonlamalarla doğru telaffuzla etkili bir okuma becerisi edinimidir. Yazma becerisi son kazanım olarak edindirilmektedir. Öğrenciden dinlediği, konuştuğu ve okuduğu metni yazı yoluna aktarması istenir. Birinci sınıf seviyelerinde var olan bilgiyi yazması yeterli iken sınıf seviyesi ilerleikçe öğrenciden yeni metinler üretmesi beklenir ve kazanımlar da bu yönde hazırlanmıştır.

2.4. Dil Edinimi ve Dil Eğitimi

Dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sırlarını bugün de çözemediğimiz büyümlü bir varlıktır. O gerek insan, gerek toplum, gerekse insan ve toplumdan ayrı düşünölmeyecek olan bilim, sanat, teknik gibi bütün alanlarla ilgili bulunan, aynı zamanda onları oluşturan bir kurumdur (Aksan, 2009).

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örölmüş içtimai bir müessesedir (Ergin, 2009).

Konuşmayı öğrenmek uzun ve karmaşık bir olgudur. Çocuk 12-15 aylıkken ilk sözcüğü söyler. Bu demektir ki, 12. ya da 15. ayda çocuk, iletişimini dile hazırlık şeklinde yapar. Çocuğun ihtiyacı olan iletişim bu evrede mimiklere, ağlama biçimleriyle ve anlamsız mırıldanmalarla ifade bulur. Kritik dönem olan ay ve üstünde dil gelişimine ilişkin önemli ipuçları bulunabilir. 15 aylık bir bebek daha çok işaret amaçlı dil kullanımını tercih eder. Konuşma sırasındaki kelimeleri veya işittiklerini kullanabilir. Yaklaşık olarak 20-30 kapasiteli kelime hazinesine sahiptir. Yetişkinlerle soru cevap şeklinde iletişim kurmaya çalışır. 7-21 aylık bir çocuk şarkılı oyunları sever. Hareketlerini iletişim amaçlı kullanır.

Kendi başına gelenleri anlatmaya çalışır. Bazı zamirleri anlar ve benim, senin, ben ve sen kelimelerini çok kullanır. 24 aylık çocuğun söz dağarcığında yaklaşık 200-300 kelime vardır. Her gün karşılaştığı nesnelerin adlarını öğrenmiştir ve kullanır. Üç yaşındaki çocuklar artık kelimelerle oynayabilir, 900-1000'e varan bir kelime hazinesine sahiptirler. 4 yaşında ise yaklaşık 1500-2000 kelime dağarcığıyla oldukça çok soru sorarlar, daha karmaşık cümle yapılarını kullanırlar. Hikâyelendirme bu yaşlarda belli sınırlılıklarla görülür. Niçin ve nasıl sorularına cevap vermekte zorlanırlar. Çocuklar dil bilgisi kurallarının %90'ını 5-6 yaşlarında tamamlarlar, duygularını ifade etmeye başlarlar ve 2-3 bin konuşma, 20-24 bin anlama kelime hazinesine sahiptirler. Yaklaşık bir yılın sonunda yetişkinlerin anlayıp tanıdıkları sesleri üreten çocuklar, ilköğretim birinci kademesinin sonunda aşağı yukarı 50 bin kelimelik konuşulan dili anlama kapasitelerine ulaşırlar. Yaklaşık bir yılın sonunda yetişkinlerin anlayıp tanıdıkları sesleri üreten çocuklar, ilköğretim birinci kademesinin sonunda aşağı yukarı 50 bin kelimelik konuşulan dili anlama kapasitesine ulaşırlar (Dağabakan & Dağabakan Öztürk, 2007).

Dünyamızda uygulanan dil öğretim yaklaşımları incelendiğinde, 1900'lü yıllardan günümüze kadar önemli değişmelerin olduğu görülür. Eskiden dil öğretiminde dil bilgisi, kelime, kültür gibi yaklaşımlar uygulanmakta; öğretim sürecinde ise dil bilgisi kuralları, atasözleri, edebiyat, tarih, coğrafya, genel kültür gibi konulara ağırlık verilmekteydi. O yıllarda "Dil kurallarını öğrenen dili iyi kullanır." Düşüncesi yaygındı. Dil öğretiminden çok dil kurallarıyla ilgili bilgiler öğretilirken daha sonraki yıllarda davranışçı yaklaşım uygulanmaya başlamıştır. Davranışçı yaklaşımda dil bir davranış olarak ele alınmış, diğer davranışlar gibi uyarıcı-tepki bağlamında çeşitli tekrar, taklit, ezberleme ve şartlandırma yoluyla öğretilmiştir. Bu anlayış ve uygulamalar 1950'li yıllara doğru değişmeye başlamıştır. Dil öğretiminde iletişim kurma amacı ön plana çıkmış ve dilin günlük yaşamda kullanılması önem kazanmıştır. Böylece öğretim sürecinde dil kurallarını öğretme ve şartlandırma yoluyla davranış değiştirme yerine, etkili iletişim kurmaya yönelik çalışmalara ağırlık verildi. Günümüzde ise "Dil, sosyal etkileşim aracıdır." Görüşü gündeme gelmiştir. Bu anlayışa göre bireyler toplumda çeşitli rol ve görevleri yerine getiren "sosyal aktörler" dir. Sosyal aktörler görevlerini yerine getirirken dili çeşitli alanlarda kullanırlar. Bu nedenle dil öğretiminde dil becerileriyle birlikte zihinsel, duygusal ve sosyal becerilerin geliştirilmesi ön plana alınmakta, çeşitli etkinlik, görev ve projelerle dil öğretimi yapılmaktadır. Kısaca dil öğretimi yapılmaktadır. Kısaca dil

öğretimi, dil bilgisi kuralları, kelime, kültür gibi ögeler yerine etkinlik, görev ve projelerle yürütülmektedir (Güneş, 2011).

Bir yabancı dil öğrenme zorunluluğu ve buna yönelik gereksinim her geçen gün artmaktadır. Teknolojik ve bilimsel gelişmelerin bizi getirdiği nokta, yoğun çok kültürlü bildirışim sürecidir. Bugün bölgelerarası ve ülkelerarası alanda ekonomik, siyasal ve kültürel gibi çok çeşitli ilişkiler yaşanmakta, dünya ulaşım araçlarındaki yetkinleşmeyle küresel bir köye dönüşmektedir. Bir zamanların aşılması zor uzaklıkları artık yakınlaşmış durumdadır. Ülkeler ve kültürler arasında yaşanan bu sıkı ilişkilerin temel koşulu ise, gidilen, ilişki kurulan ülkenin, ulusun dilini öğrenmekten geçmektedir. Yine ait olma çabası içinde olduğumuz Avrupa Birliği'nin çok kültürlü bir birliktelik olduğu göz önüne alındığında en azından bir yabancı dil öğrenme zorunluluğunu dayatır görünmektedir.

Tüm bu koşullar ışıında bakıldığında yabancı dil öğretimi bugün, bir yandan yabancı bir dili öğretme, diğer yandan dili öğrenilen ülkenin kültürünü tanıtmaya ödeviyle karşı karşıyadır. O, iletişimsel edinci geliştirmeli ve öğrencilere derste karşılarına çıkan yabancı dünyayı daha iyi algılama, anlama yetisi kazandırılmalıdır. Bu yüzleşme sırasında öğrencinin kendine özgü dünyası daha açık çizgilerle kazanmalıdır. Bu nedenle yabancı dil derslerinde öğrenenin yaşam deneyimleriyle bağlantılı işlemeye, ele almaya öncelik verilmelidir. Salt söyleşilere öykünülmesiyle değil, serbest ve kendi üreteceği konuşmalar aracılığıyla bir yandan iletişimsel edincin geliştirilmesi, öte yandan okuma ve anlama yetilerinin istenilen düzeye ulaştırılması öğrenciler açısından büyük önem taşımaktadır. Anılan bu yetilerin gerçekleştirilmesinde yabancı dil derslerine önemli işler düşmektedir. Yabancı dil derslerinde yazınsal metinler aracılığıyla iletişimsel edincin gelişimine katkı sağlayabilecek farklı ödev, alıştırma ve okumalar gerçekleştirilebilir (Yücel, 2005).

Kişini ana dili yanında ana dili ile beraber konuşabildiği dildir (Oruç, 2016). İkinci dil ile yabancı dil kavramından farklıdır. İkinci dil günlük kullanım için gerekliyse, ikinci dili kullanan kişi, yaşadığı ülkenin dilini kullanıyorsa ve de ailesinin bazı fertleri bu dili konuşuyorsa ancak o zaman ikinci dil söz konusu olur” ifadelerini kullandığı bağlamdan hareketle ikinci dil ile yabancı dil kavramının farklı olduğu ve hedef dilin ikinci dil ile yabancı dil kavramının farklı olduğu ve hedef dilin ikinci dil ile yabancı dil kapsamında değerlendirilmesi için bazı koşulların sağlanması gerektiği söylenebilir. Birey ister biçimsel olarak isterse biçimsel olmadan kazandığı ikinci dil edinimi sayesinde insan kültürel olarak etkileşime girdiği toplumun özelliklerini idrak edebilme, yaşananları anlayabilme, gerekli etkileşimleri ve iletişimleri sağlayabilme, kendisini de ihtiyacına göre

açıklayabilme fırsatı bulmaktadır. Dili bir pencereye benzetecek olursak birey dışarıda olup bitenleri bu pencere sayesinde farklı açılardan deneyimleme şansı bulmaktadır. Dünya üzerinde özellikle çok dilli ülkelerde karşımıza çıkan ikinci dil ve ikinci dil edinimi kavramları, toplumun bağlı bulundukları sosyal-ekonomik çevredeki kullanımından doğmuştur. 21. yüzyıl ülkemizde ve dünyada bilim, kültür, sanat ve teknolojideki hızlı gelişmeler etkisini dilde, dilbiliminde ve edebiyat alanlarında göstermektedir. Bu gelişmelerin sunmuş olduğu imkanlar sayesinde dil öğretim olanaklarında da artış görülmektedir (Tiryaki & Soybal, 2021).

İkinci dil edinimi, bireylerin anadillerin (birinci dil) ardından herhangi bir dili edinmelerine/ öğrenmelerine ilişkin kuramsal ve görgül çalışmaları içeren bir araştırma alanıdır. Bu araştırma alanının çalışma konusu ikinci dil edinimidir/öğrenimidir. İkinci dil edinimi, doğal iletişim bağlamlarında gerçekleşen biçimsel olmayan ikinci dil öğrenimini/edinimini, sözü edilen bu ortam ve koşulların bir birleşimini içeren ikinci dil öğrenimini /edinimini içerir. İkinci dil edinimini etkileyen iç ve dış etmenler araştırılarak şu sorulara cevap aranmıştır:

- İkinci dilin nasıl geliştiği,
- İkinci dilin gelişim sürecinin, birincil dil gelişimiyle nasıl karşılaştırılabileceği,
- Neden çocukların birinci dillerini kusursuz bir biçimde edindikleri, çoğu yetişkinin bu deneyimi ikinci dilde yineleyemediği,
- Bireysel etmenlerin neler olduğu,
- Öğrencide içsel olanın ne olduğunu, işlenmemiş dil verisinden başka öğrenim çevresinden neyin alındığı,
- İkinci dil öğreniminin tüm öğrencilerde aynı biçimde gerçekleşip gerçekleşmediği ya da süreci ve edinim hızını etkileyen anlamlı bireysel farklılıkların var olup olmadığı,
- Eğitim uygulamasının ya da daha genel olarak öğrencinin kültürel grubunun, ikinci dil öğrenimini nasıl etkilediği ya da yönlendirmenin rolünün ne olduğu? (Peçenek, 2014).

2.5. Türk Eğitim Sistemi

Kurtuluş Savaşı döneminde oluşturulan önemli kurumlardan birisi telif ve tercüme heyetidir. Bakanlık Merkezi Teşkilatı bünyesinde 1921 yılında kurulan Telif ve Tercüme Heyeti çalışmalarını 1926 yılına kadar sürdürmüştür. 1926 yılında toplanan Üçüncü Heyet-

i İlmîye Kararları sonucunda Telif ve Tercüme Heyeti, yerini Milli Talim ve Terbiye Dairesine bırakmıştır.

1921 yılında Ankara’da toplanan 1. Maarif Kongresi’nin eğitim tarihimiz içinde önemli bir yeri vardır. Bu kongre okul ve öğrenci mevcudunu tespit etmek, bu konuda yapılması gereken çalışmaları belirlemek ve eğitime milli bir yön vermek amacıyla toplanmıştır. Eğitim tarihimizde bir dönemin başlangıcı olarak görülmesi gereken bu kongrede Atatürk, eğitim, bilim ve kültür alanındaki düşüncelerini, yapılacak inkılapların esaslarını, öğretmenler için neler düşündüğünü ve onlardan neler beklediğini anlatan tarih, bir konuşma yapmıştır.

Kongrenin gündemini “istatistiki bilgiler, nüfusun unsurlara göre taksimi, mekteplerin miktarı ve dereceleri, mektep binaları, muallimlerin adedi, muallimlerin dereceleri, talebenin adet ve dereceleri, öğrenci velilerinin işi, kız okulları ve miktarı ile dereceleri, inas mekatib-i tâliyesine (orta derece) karşı halktaki değerlendirme, Meşrutiyetten beri memleketin maarifinde tedenni veya inkişaf suretiyle vaki olan tahavvül, mekâtib-i hususiye ve ecnebiye, ziraat ve sanayi mekteplerinin hali, sıbyan mektepleri, evkaf-ı münderise (izi kalmamış vakıflar), maarifçe bunlardan edilecek istifade, mahalli maarifin inkişafı için düşünülen hususat, iktisadi malumat, mahalli istihsalât hakkında malumat, bu istihsalâtı mekteplerimize tanıtmak için yerli mütehassısların n olup olmadığı, medenî, ziraî, sanâî nokta-i nazardan meselenin tetkiki ve hangileri inhitat etmek üzere olduğu, masarîf-ı mecburenin mekteplerden gayri ne gibi yerlerde kullanıldığı, son beş sene zarfında bu kısım varidatın mekteplere geçen kısmı, hisse-i maarifin mahalline sarf edilip edilmediği” konuları olmuştur (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018).

Yeni kurulan bir ülke her alanda atılımlar yapmak zorundadır. Bir yapbozun parçaları gibi bir alandaki eksiklik diğer alanı da sekteye uğratabilir. Şöyle ki eğitimi bir toplumdaki çıkaralım; bütün toplum hayatını çirak vasfında devam ettirir. Kendini geliştirecek ne bir usta ne de bir fikir bulabilir. Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinde halk ve yönetenler savaşımlardan o kadar yorulmuşlar ki eğitim gibi toplumun ilerlemesinin yapı taşlarından olan bir alanı pasif bırakmışlardır. Bunun neticesinde iş bilmeyen devlet memurları, silah eğitimi alamayan askerler, liyakatı esas almayan bir bürokrasi Osmanlı Devleti’ni çöküşe götürmüştür. Osmanlı Devleti’nin yıkılması ile yeni bir devletin kurulması aynı kuşağa denk gelmiştir. Bu sayede yeni devleti kuranlar bir önceki devletin neden yıkıldığına bizzat şahit olmuşlardır. Bu yüzden yeni devletin kurumları oluşturulurken eğitime de gereken

önem verilmiş öyleki iki savaş arasında eğitim kongresi düzenleyecek kadar eğitimin öneminin farkına varmışlardır.

Türk eğitim sisteminin günümüzdeki yapılanması, 3 Mart 1924'te yürürlüğe giren ve ülkedeki tüm eğitim kurumlarının Milli Eğitim Bakanlığı eliyle devlet kontrolü altına alınmasını öngören düzenlemeye dayanır. Tevhid-i Tedrisat (öğretim birliği) adını taşıyan bu yasal düzenleme ile çoğulculuğa dayanan tüm eğitim kurumları ilga edilerek tüm aşamaları devlet tarafından belirlenen bir eğitim modeline geçilmiştir. Bu model, devlet eliyle eğitim yapılması düşüncesinden daha ileri giderek devlet dışı organizasyonların gerçekleştirmiş olduğu her türlü eğitim faaliyetini de yasaklamıştır.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten günümüze kadar Türk eğitim sistemini Tevhid-i Tedrisat kanunu şekillendirmektedir. 2012 yılında yürürlüğe giren 4+4+4 şeklindeki kesintili 12 yıllık zorunlu eğitim uygulaması da dahil olmak üzere geçen 88 yıl içerisinde eğitim sistemimizde zaman zaman değişikliklere gidilmiştir. Zorunlu eğitim süresi 3 yıldan 12 yıla çıkmış öğretmen okulları, endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi, ticaret lisesi gibi teknik eğitim veren liseler açılmış ya da akademik eğitime önem veren anadolu lisesi, fen lisesi ve anadolu öğretmen lisesi gibi tekdüzeliği esnetmeye çalışan okullar açılmıştır.

Türkiye'de yükdek öğretimde, özel üniversiteler de dahil olmak üzere devlet tarafından şekillendirilir. YÖK, üniversitelerde okutulacak dersleri belirler, fakültelere %30 müdahale hakkı tanır (Başdemir, 2012).

Türkiye'de 2004 yılı sonrasında geleneksel eğitim yaklaşımlarının terk edilerek yeni öğretim programlarının hazırlandığı görülmektedir. Bu yeni programlarda yapılandırmacı yaklaşım temel alınarak çoklu zeka, beyin temelli öğrenme, öğrenci merkezli öğrenme gibi yaklaşımlardan ve modellerden yararlanılmıştır. Piaget, Dewey, Bruner, Vygotsky gibi kuramcıların çalışmalarıyla ortaya çıkmış olan yapılandırmacılık; günümüzde öğrenme süreçlerini açıklayan, bilgiyi zihinde yapılandırma anlayışına sahip, eğitim uygulamalarını yönlendiren sosyal, etkileşimsel ve gelişimsel yapılandırmacılık şeklinde türlere ayrılan bir yaklaşımdır (Güneş, 2010).

Öğrencilerin başarı düzeylerini arttırmak, eğitim politikalarının öğrenci üzerindeki etkisini görmek, eğitim sistemini daha işlevsel hale getirebilmek, eğitim kalitesini yükseltmek için ülke olarak kurucu üyesi olduğumuz İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)'nin PISA çalışmalarına ülkemiz ilk kez 2003 yılında katılmıştır. 2003 yılındaki PISA sonuçları eğitim sistemimizdeki eksikler açısından önemli ipuçları içermektedir. Bu eksikliklerin

giderilmesi için Talim Terbiye Kurul Başkanlığı'na ilköğretim 1-5 Sınıf öğretim programları yenilenmiş ve 2005-2006 öğretim yılında uygulanmaya konulmuştur. Yenilenen programda davranışçı yaklaşımın yerini bilişsel ve yapılandırıcı yaklaşım almış ve sarmallık ilkesi gözetilmiştir. Yeni programlarda derslerin ezbercilikten uzak, eğlenceli, hayatın içinde ve kullanılabilir olmasına önem verildiği görülmektedir. Ayrıca program sekiz yıllık kesintisiz eğitime de uygun hale getirilmiştir (Talim ve Terbiye Kurulu, 2005).

2.6. Belçika Eğitim Sistemi

Belçika, Kuzey Avrupa'da bir ülkedir. Meşruti monarşi ile yönetilen Belçika'nın resmi adı Belçika Krallığı'dır. Kral devletin başı ve ordunun başkumandanı ise de yürütme gücü hükümetin elinde olup kralın sembolik bir konumu vardır. 1831 yılından beri yürürlükte olan anayasada 1970, 1980, ve 1988 yıllarında yapılan değişikliklerle ülkenin Flaman (13.512 km², 5.722.344 nüfus), Valon (16.844km², 3.234.767 nüfus) ve Brüksel (162 km², 970. 501 nüfus) bölgelerinden oluşan bir federal yapıya dönüştürülmesi amaçlanmıştır. Bu bölgelerin kendilerine özgü yürütme ve yasama organlarıyla bayrakları ve sembolleri bulunmaktadır. Belçika, Avrupa Topluluğu ve NATO üyesidir (Doğaner, 1992).

Flaman Bölgesinde konuşulan Flamanca, Valon Bölgesinde konuşulan Fransızca ve Almanya sınırına yakın küçük yerleşim bölgelerinde konuşulan Almanca ülkenin resmi dilleri olarak kabul edilmektedir. Ülke beş Flaman beş de Valon Bölgesi olmak üzere toplam 10 eyalete ayrılmıştır. AB'nin merkezi üçüncü federatif yapı olan başkent Brüksel, Valonlar ve Flamanlardan oluşan karma bir yapı sergilemektedir. Belçika'da çoğunluğu oluşturan "Katolik toplumu"na ait kilise, sendika, sigorta şirketleri, hastaneler, medya, parti, okul ve sosyal yardım gibi kurumların yürüttüğü çalışmalar, ülkenin sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamında etkin bir rol oynamaktadır (Sarıkaya, 2014).

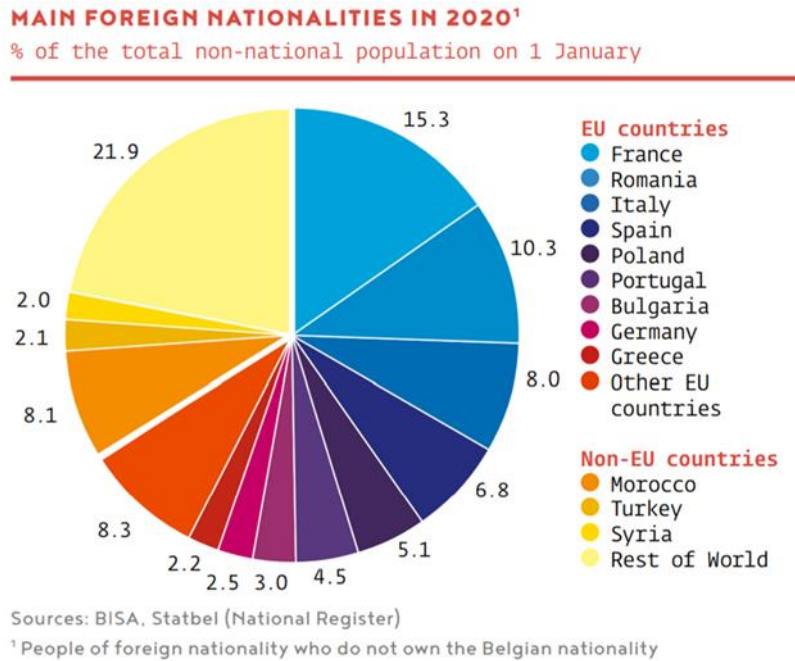
Belçika Flamanca'nın resmi dil olduğu Flaman Bölgesi, Fransızca'nın resmi dil olduğu Valon Bölgesi ve her iki dilin de resmi dil olduğu Başkent Brüksel bölgesi olmak üzere üç özerk bölgeden oluşmaktadır. Ayrıca, Valon bölgesine bağlı olmakla birlikte çeşitli alanlarda özerk bir konuma sahip, Almanca konuşan küçük bir topluluk bulunmaktadır. Resmi diller Flamanca, Fransızca ve Almanca'dır. Flaman bölgesinin nüfusu yaklaşık 6,1 milyon, Valon bölgesinin 3,4 milyon, Başkent Brüksel bölgesinin 1 milyondur (Karadere, 2017).

Doğaner (1992) araştırmasında Belçika Tarihi ile ilgili şu bilgiyi verir: 1830 Yılı'nın Ağustosunda Belçikalılar Hollandalılara karşı ayaklandılar. Hollanda'nın başında bulunan I. William ayaklanmayı bastırmak için çok gayret gösterdiyse de başarılı olamadı. Bunun üzerine geçici bir hükümet kuruldu ve bu hükümet Belçika'nın bağımsızlığını ilan etti.

II. Mahmut'un fermanı ile (H.1252\M.1837) Osmanlı Devleti yeni kurulan Belçika Krallığının bağımsızlığını tanımıştır. Her iki ülke arasındaki siyasi ve ticari ilişkiler 16 Temmuz 1964 tarihinde imzalanan antlaşmayla farklı bir boyut kazanmıştır. Her iki ülke arasında imzalanan antlaşma çerçevesinde Türkiye'den 1961-1974 yılları arasında İŞKUR (İş ve İşçi Bulma Kurumu) aracılığı ile Belçika'ya toplam 15.864 işçi gitmiştir.”

Belçika'da 180.000 civarında Türk vatandaşı yaşamaktadır. 140.237 vatandaşımız aynı zamanda Belçika vatandaşıdır. Belçika vatandaşlığına geçen geçen eski vatandaşlarımızın sayısı ise 1.212'dir. Belçika makamlarının verilerine göre ise, Türk vatandaşlarının sayısı 40.408'dir. Çifte vatandaşlığa sahip Türk vatandaşları bu sayıya dahil değildir. Vatandaşlarımızın büyük çoğunluğu Flaman Bölgesinde, geri kalanı ise sırasıyla Brüksel ve Valon Bölgelerinde yaşamaktadırlar (Bekar, 2018).

Türk Toplumu, AB üyesi olmayan ülke vatandaşları sıralamasında Faslılardan sonra ikinci sırada gelmektedir.

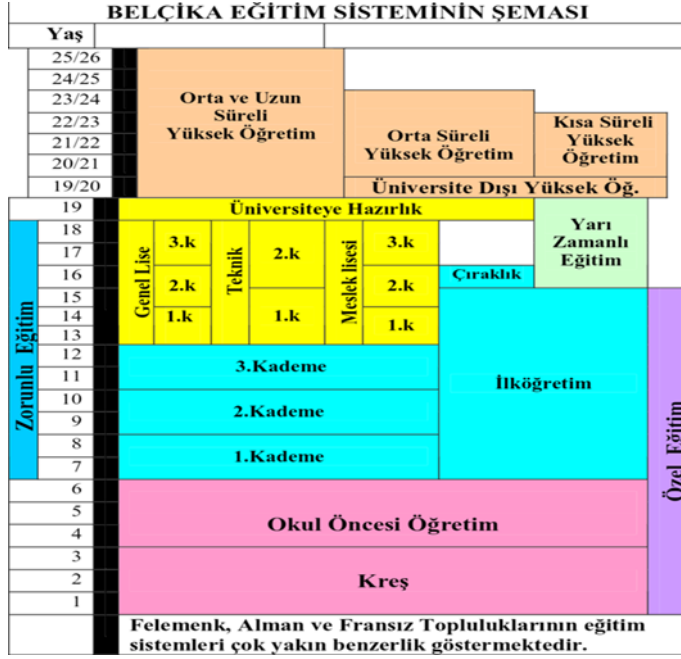

Şekil 1. 2020 yılında yabancı uyruklular. 1 Ocak itibariyle yabancı uyrukluların %'si. https://ibsa.brussels/sites/default/files/publication/documents/PerspectiveBrussels-Mini-Bru_2021-FR.pdf sayfasından erişilmiştir.

Belçika'ya Türk işçi göçü 1960'lı yıllarda başlamıştır. Başlangıçta Valon Bölgesinde bulunan kömür madenlerinde çalıştırılmak üzere geçici işçi statüsünde getirilen Türk işçilerinin konumu, 70'li yıllarda çıkan "Aile Birleştirme Yasası" ile kalıcı işçiliğe dönüşmüştür. Maden ocaklarının kapatılması ile birlikte Türk kökenli işçiler farklı kentlerde farklı iş alanlarına yönelmiştir. Kimi girişimci işçiler ise yakın çevrelerinden sağladıkları maddi destekler ile etnik Pazar temelli, gıda, giyim, ev eşyası gibi tüketim malları üzerinden esnaflık faaliyetlerine başlamıştır. Birbirlerine yakın bölgelerde ev tutan ve sıklıkla cami derneklerinde bir araya gelerek dayanışma sergileyen göçmen işçi aileleri, süren göç ile birlikte Belçika'nın farklı kentlerinde bulunan Türk mahallelerini oluşturmuştur. Göçün başlangıcında eğitim, inanç, tutum ve değerler bakımından oldukça homojen, içe kapanık bir görünüm sergileyen Belçika Türk toplumunun zamanla eğitim, kültür ve ekonomik boyutları ile heterojen bir yapıya doğru değişmeye başladığı vurgulanmaktadır. Belçika'da seçme ve seçilme hakkına sahip yaklaşık 170 bin Türk kökenli vatandaşın yaşadığı belirtilmektedir. Günümüzde de Belçika'ya göç, bürokratik engeller yolu ile azalmış olsa da Türkiye'den getirilen "ithal gelin" ve "ithal damat" lar ile gerçekleştirilen evlilikler yolu ile sürmektedir. (Sertkaya & Yakup 2016)

2. dünya savaşı döneminde Avrupa'nın pek çok ülkesinde olduğu gibi Belçika'da da eğitim almakta olan öğrencilerimiz bulunuyordu. Nitekim Belçika, Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren eğitim maksadıyla öğrenci gönderdiğimiz ülkelerden biridir. 1924 yılında Darülfünun Emmini İsmail Hakkı Baltacıoğlu başkanlığında kurulan jüri tarafından belirlenip Avrupa'ya gönderilen 22 öğrenciden Vildan Aşir ve Suat Hayri isimli öğrenciler Beden Eğitimi programı için Belçika'ya gönderilmişlerdi. 1927 yılında Avrupa'da bulunan 42 öğrenciden 3'ü Belçika'da bulunuyordu. 1928-29 eğitim öğretim yılında bu sayı 25'e, 1929-30 eğitim öğretim yılında ise 31'e yükseldi. 1927-31 yılları arasında ise Belçika ile İsviçre, Fransa ve Almanya'dan sonra en çok öğrenci gönderilen 204 öğrenciden 21'i yine Belçika'ya gönderilmiştir (Sertkaya & Yakup, 2016).

Belçika'da yaşayan Türkler yavaş yavaş siyasi hayatta da yer almaya başlamıştır. Belediye meclisi üyeliklerine, milletvekilliğine seçilen vatandaşlarımız bulunmaktadır. Ancak siyasete aktif katılım yanında pasif katılımın da yeterli düzeyde olmadığı gözlemlenmiştir. Belçika'da yaşayan Türk vatandaşlarının 140 bininin çifte vatandaş olduğu bilinmektedir. Ülke nüfusuna oranla azımsanmayacak miktarda bir sayıya sahip olmalarına rağmen, siyaset alanında yeterince yer almamaları nedeniyle Türk toplumunun sorunlarının çözümü gecikmektedir (Karadere, 2017).

Şekil 2. Belçika eğitim sisteminin genel görünümü “Kasapçoğur, A. (2007). *Avrupa Birliği Ülkelerinde Eğitim Denetimi*. <http://tkb.meb.gov.tr/yayinlar/ab%20egitim.pdf> sayfasından erişilmiştir.”

Belçika’da üç tür okul bulunmaktadır. Devlet okulu olarak da adlandırabileceğimiz belediye okulları, özel okullar ve Katolik okulları. Özel okullarda ve Katolik okullarında Türkçe dersi verilmemektedir. Türkçe dersleri belediye okullarında verilmeye çalışılmaktadır. Ancak, bu okullarda da Türkçe derslerinin verilmesinde zorluklar yaşanmaktadır. Özellikle Flaman bölgesinde sorunlar yaşadıklarına değinen öğretmenler, öğrencilerin çoğu Türk olan okullarda, Türk öğretmenlerin Türkiye’ye dönmelerini fırsat bilerek yabancı öğretmen atandığını, bu durumda Türkçe derslerinin dışarıdan verilmek zorunda kaldığını ya da seçmeli ders haline getirildiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca, yine Flaman Bölgesinde, okullarda Türkçe dersleri için sınıf verilmemekte, dersler okul dışında, cami derneklerinde verilmektedir. Türkçe dersi için sınıf verilen okullarda ise yine sorunlar yaşanmakta, öğretmenlerin okul araç ve gereçlerini kullanmalarına izin verilmemekte, bazı okul yöneticileri Türkçe öğretmenlerini muhatap dahi almamaktadır. Anadilin bir hak olduğu kabul edilmesine rağmen, Flamanca öğrenimine ket vurduğu gerekçesiyle Türkçe öğretimine izin verilmemektedir. Türkçe derslerinin müfredatta yer almaması nedeniyle, not uygulaması ve derse devam zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle verimli bir Türkçe eğitimi verilmemektedir.

Flaman Toplumu Eğitim Bakanı Pascal Smet ile yapılan görüşmede yaşanan sorunların aktarılması üzerine, Sayın Bakan, Belçika’daki Türk toplumunun dışarıya kapalı, kendi

içlerinde bir yaşam sürdüklerini, bu durumun yaşadıkları ülke ile entegre olmalarını engellediğini, bu kapalı yaşam nedeniyle çocukların Flamanca'yı yeterince öğrenemediklerini, aile içinde Türkçe konuşulduğunu, Türk televizyonlarının izlendiğini, bu durumun da çocukların Flamanca öğrenmesini engellediğini, öncelikli amaçlarının çocuklarının Flamanca öğrenmesi olduğunu, bu nedenle okullarda Türkçe eğitimine sıcak bakılmadığını ifade etmiştir (Karadere, 2017).

Valon ve Flaman bölgesinde Türkçe dersleri yeterli sayıda öğrenci ve velinin talep etmesi ile açılmaktadır. Valon bölgesinde LCO antlaşması kapsamında ana dil ve kültür dersi 14 okulda üç saat olarak işlenmektedir. Bu dersin bir saati sınıftaki bütün öğrencilere yönelik Türk ve Belçikalı öğretmen tarafından birlikte kültür tanıtmak amacıyla diğer iki saati ise Türkçe öğretimi amacıyla ders dışı saatlerde yapılmaktadır. Flaman bölgesinde ise işleyiş biraz farklıdır. Türkiye ile bu bölge arasında eğitim-kültür antlaşması olmaması sebebiyle Türkçe derslerinin verilip verilmemesi tamamen okul yönetiminin inisiyatifindedir. Bunun için yeterli sayıda öğrenci ve velinin talep etmesi ve (en az 10-15 talep olmalı) okul yönetiminin de izin vermesi gerekir. Türkçe dersleri gün içerisindeki eğitim öğretim programının bitiminde seçmeli ders olarak işlenmekte ve derslerden alınan notlar karneye etki etmemektedir. Bu etkenler öğrencilerin derslere olan motivasyonunu olumsuz etkilemektedir (Bekar & Beytullah, 2018).

Belçika'da eğitimin parasal giderleri de 1 Ocak 1989 tarihinden beri bu topluluklarca karşılanmaktadır. Merkezi hükümetin işlevi büyük ölçüde, zorunlu eğitimi sağlama, diplomaların verilmesi koşullarını belirleme ve emekli ödemelerini planlamayla sınırlıdır. 6-15 yaş nüfusu ile ilk ve ortaöğretimi kapsayan zorunlu öğretim dokuz yıldır ve ücretsizdir (Zorunlu öğrenim süresi mesleki teknik öğretimde 18 yaşına kadardır). (Vlaandereren is onderwijs & vorming, t.y.)

2.7. Türkçe ve Türk Kültürü Dersleri

Günümüz dünyasında birden çok dile sahip olma olağan bir durum haline gelmiştir. Yurt dışında yaşayan Türk çocukları, Türkçenin yanı sıra, yaşadıkları ülkenin dili ve eğitim sürecinde kazandıkları en az bir yabancı dille birlikte çoğul dilli hale gelmektedir. Yurt dışında ana diline maruz kalma süreçleri farklılaşan Türk çocuklarına, Türkçelerini geliştirme ve Türk kültürünü etkin bir biçimde tanıma imkânı sağlanması büyük önem taşımaktadır. Çünkü yurt dışındaki Türk çocuklarının, Türkiye ve Türk kültürüyle bağlarını en yüksek düzeyde Türkçe oluşturmaktadır. Bu sebeple Türkçe, Türkçe ve Türk Kültürü

Öğretim Programı'nın merkezine alınmış; dinleme, konuşma, okuma ve yazma temel beceri alanlarında kazanımlar oluşturulmuştur.

Türkçe ve Türk Kültürü dersinin amacı yurt dışındaki Türk çocuklarının Türkçeyi etkili bir şekilde edinmesini sağlamak ve onların Türkçe dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmektedir. Ana dili Türkçeyi daha etkin kullanmanın yanı sıra yurt dışında yaşayan Türk çocuklarına Türk kültürünün temel unsurlarını aktarmak, Türk kültürü ile bulundukları ülkenin kültürel öğelerini ilişkilendirerek kültürler arası ilişkileri geliştirmek dersin bir diğer amacıdır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

- Dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi,
- Türkçeyi konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması,
- Söz varlıklarını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması,
- Milli, manevi, ahlaki, tarihi, kültürel, sosyal değerlerimizi tanıyıp severek benimsemelerinin sağlanması, milli duygu ve düşüncelerinin güçlendirilmesi hedeflenmiştir (MEB, 2019).

Belçika, diğer birçok insan hakları ve demokrasiye önem veren ülkeler gibi anadili ve kültür haklarını güvence altına alan birçok uluslararası hukuki metne imza atmıştır ve Belçika'da Valonya-Brüksel federasyonunda anadili ve kültür öğretiminin dayandığı temel iki yasal dayanaktan söz etmek mümkündür. Zira anadili ve kültür öğretimi ile ilgili yapılan tüm anlaşmalar ve düzenlemelerin dayanağı 25 Temmuz 1977 tarihli Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun (AET) yönergesi ile Avrupa Parlamentosu'nun 2 Nisan 2009 tarihli kararıdır. Avrupa Ekonomik Topluluğu, 25 Temmuz 1977 tarihli göçmen işçilerin çocuklarının eğitimi hakkındaki yönergesinde AET'ye üye olan tüm ülkelerin göçmen işçi çocuklarının ana dillerini ve kültürlerini öğreten bir eğitimin göçmenlerin geldiği ülkeler ve yaşadıkları ülkeler arasında işbirliği içinde verilmesi önerilmiştir (Council of the European Communities'den aktaran Solmaz, 2019).

Belçika eğitim sistemi içerisinde Türkçe ve Türk kültür dersi bölgelere ve işleniş biçimine göre farklılıklar göstermektedir. Dersler okullarda, Türk toplumuna ait derneklerde ve üniversitelerde Türkçe ve Türk kültürü öğretmenleri ve okutmanlarca oluşan talebe göre işlenmektedir. Türkçe ve Türk kültürü dersi görevli öğretmenlerce dört şekilde yapılmaktadır.

Okullarda ders dışı olarak (Saat 15:30'dan sonra).

Ders içi kültür dersi olarak (Enseignement des Langues et Cultures d'Origine ELCO).

Derneklerde gönüllülük esasına dayalı olarak.

Üniversitelerde yabancı dil öğretimi olarak (Ekmekçi, 2012).

BÖLÜM 3

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu alanda ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında; araştırmaların iki dilli Türk çocukları, Türkçenin yurt dışında ana dili olarak öğretimi, Türkçe ve Türk kültürü dersi adı altında yapıldığı görülmektedir. Bu çerçevede yapılan çalışmalar incelendiğinde çok fazla bilimsel çalışmaya rastlanılmamıştır. Aşağıda bu çalışmalar ile ilgili kısa bilgiler verilmiştir.

Mustafa Durmuş Çelebi tarafından 2007 yılında yazılan ve Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yayımlanan “Türk ve Almanya’da İlköğretimde Ana Dili Öğretimi- Eğitimi Programları ve Ders Kitapları Açısından Bir Karşılaştırma” isimli doktora tezinde Almanya’daki ana dili ders programı ve kitapları ile ilgili karşılaştırma yapılmıştır. Bu çalışmada araştırmacı Mustafa Durmuş Çelebinin doktora tezinden metodolojik olarak yararlanılmıştır. Çalışmada içerisinde özellikle her iki ülkenin programlarının karşılaştırılmasına ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan programın karşılaştırılmasına ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan programın çok fazla ayrıntılı olduğu, Almanya’da uygulanan programın daha genel olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu iki programda devinışsel ve duyuşsal davranışlara yeterince yer verilmediği ortaya konulmuştur. Ders kitapları açısından bakılacak olursa Almanya’daki ders kitaplarının, Türkiye’deki ders kitaplarına göre daha nitelikli olduğu ifade edilmiştir.

Mustafa Sağlam tarafından 1989 yılında Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde sunulan “Federal Alman İlkokullarında Türkçe ve Türk Kültürü Programının Etkililiği- Kuzey Ren Vestfalya Örneği” doktora tezinde; 1991 yılında yazılan Türkçe ve Türk Kültürü programından hareketle “Alman ilkokullarında uygulanmakta olan Türkçe ve Türk Kültürü Programı, öğrencilere temel dil becerileri ile ülkesiyle ilgili bilgileri kazandırmada ne ölçüde etkili olmaktadır? sorusuna cevap aranmıştır. Örneklem olarak 1987-1988 öğretim yılında, Federal Almanya’nın Kuzey Ren Vestfalya Eyaletlerindeki beş

şehirde (Duisburg, Köln, Gelsenkirchen, Bielefeld, Hamm) ilkokul 4. sınıfta Türkçe ve Türk Kültürü dersine devam eden 467 öğrenci alınmıştır. Bu araştırmada Federal Alman okullarındaki Türkçe ve Türk Kültürü öğretiminin ilkokul düzeyi programında öngörülen amaçların ne kadarının gerçekleştirilebildiği ölçülmeye çalışılmıştır. Araştırma bu alanda yapılan ilk örnektir. Araştırmada “doğal karşılaştırma/geriye dönük değerlendirme” yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aşamasında öğrencilerle ilgili kişisel bilgileri belirlemek amacıyla düzenlenmiş 12 sorudan oluşan bir anket ile öğrencilerin, Türkçe temel dilbecerileri ile ülke bilgisi düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilen 55 sorulu bir ölçme aracı kullanılmıştır. Araştırmalar sonucunda Türkçe temel dil becerileri ve ülkeleri hakkındaki bilgiler de ancak orta düzeyde kazandırılabilir. Öğretmenin niteliği ve ailenin eğitim konusundaki görüşleri de bu başarı eksikliği üzerinde etkili olmuştur.

Burcu Hancı Yanar tarafından 2020 yılında hazırlanan “Yurt Dışındaki Türk Çocukları için Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi” adlı doktora tezi Adnan Menderes Üniversitesi bünyesinde hazırlanmıştır. Çalışma içerisinde 2009 yılı ile 2018 yılında hazırlanan Türkçe ve Türk Kültürü programlarının birinci sınıftan üçüncü sınıfa kadar olan bölümü alınmış Demirel Analitik Program Değerlendirme Modeli (DAPREM) ile değerlendirilmiştir. Bu çalışma, Almanya Federal Cumhuriyeti, Baden-Württemberg Eyaleti Stuttgart Başkonsolosluğu görev bölgesindeki 24 okulda okuyan 160 öğrenci, bu bölgede çalışan beş öğretmen, iki bölge koordinatörü, beş Alman ilkokulu müdürü, beş öğrenci velisi, iki sivil toplum kuruluşu temsilcisi, üç öğrenci ve yazılı doküman incelemesini yapan üç program geliştirme uzmanının katılımıyla gerçekleşmiştir. Nitel araştırma bölümü çoklu durum deseninde ve nicel bölümü tek grup ön test-sontestli desende düzenlenen araştırmanın verileri doküman analizi, görüşme, gözlem, SWOT analizi teknikleri, ölçek ve başarı testleri uygulanarak toplanmıştır. Araştırma sonucunda, Yeni programın iyileştirilmesi için bağlamın açıklanması, hedef/kazanımlarının yeniden düzenlenmesi, içerik ögesinin sadeleştirilmesi, ölçme ve değerlendirme ögesinin yeterli açıklamalar yapılarak, geçerli güvenilir ölçme araçları ile güçlendirilmesi ve her bir ögeye ilişkin açıklamaların ayrıntılandırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Meral Solmaz tarafından 2019 yılında yüksek lisans tezi olarak Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü’ne sunulan “Belçika’daki Türkçe ve Türk Kültürü Dersinin Bağlam ve Çok Kültürlü Eğitimin Boyutlarına Göre Değerlendirilmesi” adlı çalışma Belçika özelinde Türkçe ve Türk Kültürünün incelendiği birkaç çalışmadan biridir. Çalışma Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırlanmıştır. Araştırmanın

amacı, Belçika'daki Türkçe ve Türk kültürü dersinin bağlam ve çok kültürlü eğitimin boyutlarına göre değerlendirilmesini yapmaktır. Araştırmada nitel veriler kullanılarak Türkçe ve Türk kültürü dersi öğretmenlerine, çocuğunu derse gönderen velilere ve çocuğunu derse göndermeyen velilere açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler betimsel içerik analizi ile çözümlenmiş ve katagorilere ayrılmıştır.

Vedat Ekmekçi tarafından 2012 yılında yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “Belçika’da Türkçe Öğretimi ve Karşılaşılan Temel Sorunlar” adlı çalışma Erciyes Üniversitesi bünyesinde hazırlanmıştır. Araştırmanın amacı; Belçika’da ve benzer ülkelerde Türkçe öğretiminin niteliğinin artırılması ile Belçika’daki Türkçe öğretiminin mevcut durumu ve öğretim esnasında yaşanan temel sorunların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada Belçika’daki Türkçe öğretiminin durumunu ve karşılaşılan temel sorunları tespit ederek çözüm önerilerinde bulunmak için nitel araştırma yaklaşımı olan gözlem ve görüşme yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Balika’da Milli Eğitim Bakanlığı Brüksel müşavirliğine bağlı dernek, okul ve üniversitelerde 2011-2012 eğitim öğretim yılında görev yapan 25 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin Türkçe ve Türk kültürüne ilgisiz olmalarının temel nedenleri yapılan gözlemlerle açıklanmaya çalışılmıştır.

Tazegül Demir tarafından 2010 yılında yazılan ve Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi dergisinde yayımlanan “Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Programı Kapsamındaki Türkçe Dersi kazanımlarının Değerlendirilmesi” isimli çalışmada: Yurt dışında yaşayan Türklerin problemlerine yönelik doküman analizi gerçekleştirilmiş ve tespitler doğrultusunda Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi öğretim programı’ndaki Türkçe dersinin amaç ve kazanımları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırma yöntemi olarak “doküman analizi” yöntemi kullanılmış ve çalışma grubu olarak da 2009-2010 öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere hazırlanan “Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü dersi öğretim programının Türkçe Boyutunda yer alan 30 amaç ve 241 kazanımdan oluşmaktadır” Türkçe dersi programındaki kazanımlar değerlendirilmiş ve yerinde tespitler yapılmıştır. Bu açıdan kazanımların nitelik açısından yeterli olmadığı belirtilmiştir. Çalışmaya göre kazanımların hazırlanmasında gereken özenin gösterilmediği ve 21. Yüzyıl ana dili öğretiminin zorunlu olarak değil; bir tercih, tanıma ve farkındalıkla yapılması gerektiği belirtilmiştir. Son olarak da Programdaki amaç ve kazanımların sadece teori düzeyinde kalmayıp uygulama

boyutunda da işlerliğe kavuşturulması gerektiği ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca ana dili öğretiminin hedef kitlesi iki dilli çocuklar olduğundan daha titiz ve özenli olunması, davranılması gerektiği; bunun yanında toplum dilinin öğretimi de dikkate alınarak eşgüdümsel bir süreci dikkate almak gerektiği söylenmiştir.

Yurt Dışında yaşayan Türk çocuklarının eğitimi üzerine yapılan çalışmalardan en kapsamlısı Yıldız Cemal (2012) in hazırlamış olduğu “Yurt Dışında Yaşayan Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi (Almanya Örneği)” adlı çalışmasıdır. Cemal Yıldız Almanya’da bizzat yaşadığı için araştırmasına kendi gözlemlerini de aktarmıştır. Doktora tezi olan çalışma kitaplaştırılmıştır. İçerisinde geniş bir şekilde Almanya, Almanya Eğitim Sistemi, Yurt Dışındaki Türk Çocukları ve Eğitiminden Bahsedilmiştir.

Politeknik dergisi 2014 yılında “Türkiyeli Göçmenlerin Göç Alan Ülkelerde Eğitim Durumu ve Toplumsal Koşulları” adlı bir sempozyum düzenlenmiş ve göçmenlerin yaşadığı Belçika, Hollanda, İsviçre, İngiltere, Danimarka, Amerika ve Avusturalya gibi birçok ülkedeki eğitim şartları bildiriler kapsamında değerlendirilmiş ve yayımlanmıştır. Sempozyum çerçevesinde; Dr. Bahar Otçu Grillman tarafından “Amerika’daki Türk Göçmenlerin Eğitim ve Yaşam Durumları” isimli bildiri Amerika’da yaşayan Türk çocukların eğitim durumları hakkında önemli bilgiler bulunmaktadır. Amerika’daki eğitim sistemi, göçmen politikaları, Türk nüfusun son durumu bildirinin konusu arasında yer almaktadır.

Sarikaya Hakan Serhan, (2014). Belçika Flaman Bölgesi Eğitim Sisteminde Türk Kökenli Çocukların Yaşadığı Temel Eğitim Sorunlarının İncelenmesi, isimli makale Akademik ve Sosyal Araştırmalar Dergisinde yayımlanmıştır. Araştırmanın konusu: Belçika’nın üç federe bölgesinden biri olan Flaman bölgesinde yaşayan Türk kökenli çocuklar sahip oldukları farklı dil ve kültür alışkanlıkları nedeni ile eğitim sistemi içinde çeşitli sorunlar yaşamaktadır. Araştırmada yaşanan bu temel sorunların neler olduğu sorusuna yanıt aranmıştır. Makalenin içeriğinde Flaman eğitim sistemi, Türk öğrencilere verilen Türkçe ve Türk Kültürü dersleri ile ilgili araştırmalardan bilgiler verilmiştir. Araştırmaya veri elde etmek için Belçika Göç Araştırma, Eğitim ve Uygulama Enstitüsü Müdürü Alpay Manço, Gent Eyaleti eski senatörlerinden Fatma Pehlivan, Gent kentinde Katolik okullarına bağlı CLB merkezinde çalışan Türk kökenli psikologlar ve Flaman Bölgesine bağlı Gent Belediyesi’nin Eğitimden Sorumlu Belediye Başkan Yardımcısı Rudy Coddens ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın neticesinde; özellikle ana dili ve öğretim dilinin yeterince bilinmemesi Türk kökenli çocukların yaşadığı temel eğitim sorunlarının başında

gelmektedir. Öğrencilerin başarısızlıklarının ana nedenlerinden biri öğretim diline yeterince hakim olmamalarıdır. Öte yandan çocukların öğretim dilini kavramalarına yardımcı olacak ana dili bilgileri de yetersizdir. Öğrencilerin aynı kökenden akranları ile iletişimlerinde sıklıkla çabuk sinirlenme, kavga, alınganlık, küsme, tahakküm etme gibi iletişim engeli oluşturacak davranışlar sergiledikleri orataya çıkarılarak sonuç kısmına bu veriler eklenmiştir.

BÖLÜM 4

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin elde edilmesi ve analizleri yer almaktadır.

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma birinci ve altıncı sınıf düzeyini kapsadığından yurt dışında okutulmak üzere Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından onaylanmış olan 2018 tarihli Türkçe ve Türk Kültürü dersi 1-11. sınıflar öğretim programının birinci ve altıncı sınıf bölümü ile Flaman Eğitim ve Öğretim Bakanlığı tarafından uygulanan 2015 tarihli Flemenkçe dersi ilköğretim programı incelenmiştir. Öğretim programları; amaç, yapı, içerik, hedef/kazanım, öğrenme-öğretme süreci başlıkları altında incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Bu araştırmada Türkçe ve Türk Kültürü dersi program kazanımları ile Felemenkçe dersi program kazanımları incelenip benzer ve farklı yönleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. İki farklı öğretim programı yazılı meteryal olduğu için öncelikle doküman analizi yöntemiyle öğretim programlarına ulaşıp orjinalliği kontrol edildikten sonra Felemenkçe program tercüme edilmiş sonrasında elde edilen veriler incelenmiştir. İki farklı öğretim programı; amaçları, yapısı ve içeriği, hedef/kazanımları, öğrenme-öğretme süreçleri, bilgi ve toplum merkezli olma özelliklerine göre benzer ve farklı yanları ortaya konularak incelenmiştir. Bu çalışmalar yapılırken başlangıçta doküman inceleme tekniğinden faydalanılmıştır. Doküman inceleme yöntemi; belli bir amaca uygun olarak, kaynakları bulma, inceleme, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsar. Bu teknik hemen her araştırma için vazgeçilmez bir veri toplama tekniğidir. Dokümanların olması kadar, onlardan yararlanmakta önemlidir. Dokümanlardan yararlanamamak önceden oluşturulmuş olanları

bilmemek ve onları yeniden oluşturmaya çalışmak gibi gereksiz bir çabayı gerektirir. Bilgide birikim ve süreklilik, dokümanlarla sağlanır. Bunun için de araştırmanın ancak raporun yazılması ile bütünlük kazandığı kabul edilir. Dokümanlar genel tarama ve içerik çözümlemesi olarak da ayrılabilir. Genel tarama hemen her araştırmada yapılan literatür taraması olarak bilinen bir taramadır. İçerik çözümlemesi ise belli bir metnin, kitabın, belgenin, belirli özelliklerini sayısallaştırarak belirleme amacı ile yapılan bir taramadır. Belgelerin farklı özellikleri, derinliğine ve belli ölçütlere göre yapılacak çözümlemelerle anlaşılabilir (Gelen, 2007). Bu amaçla bu derslere maruz kalan hem öğretmen hem de öğrenciler için program kazanımları genel bir çerçevede verilmiştir. Bu çerçeveyi çizebilmek için öncelikle bir araştırma deseninin ortaya çıkması gerekmektedir. Bu araştırma deseniyle hem çalışma bir düzen halinde ilerleyebilecek hem de eksik kalan yönler olmayacaktır. Desen oluşturulurken önce genel bir görünüm elde edilmeye sonrasında ise özel bir alana gidilmeye çalışılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen konuyla ilgili olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı belgelerin analiz edilmesiyle veri sağlanmasına doküman incelemesi denilmektedir. Araştırma yapılan alanla ilgili pek çok bilgi görüşme ve gözlem yapmaya gerek kalmaksızın belge inceleme yoluyla elde edilebilir. Bu sayede araştırmacı zaman ve kaynak tasarrufu sağlamış olur. Hangi dokümanın önemli olduğu veri ve kaynak olarak kullanılabileceğine araştırma konusuna bakarak karar vermek gerekir (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Bu araştırma içerisinde doküman analizi Türkçe ve Türk Kültürü Dersi program kazanımları ile Felemençe Ders programı Kazanımları üzerine yapılmıştır. Felemenkçe kazanımları önce Türkçe'ye çevrilmiş daha sonra iki kazanım da okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi dört temel dil becerisine tasnif edilmiştir. Daha Sonra Betimsel analiz yöntemi ile teze aktarılmıştır. Betimsel analiz yöntemi: elde edilen verilerin düzenlendikten sonra yorumlanarak tekrar sunulmasıdır. Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen kavramsal çerçeve veya temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır yorumlanır, neden sonuç ilişkileri irdelenir ve bir takım sonuçlara ulaşılır. Ortaya çıkan temaların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve ileriye yönelik tahminlerde bulunulması da, araştırmacının yapacağı yorumların boyutları arasında yer alabilir.

Betimsel analiz yöntemi tamamlandıktan sonra daha ayrıntılı bir tarama yapmak için “İçerik Analizi” yöntemine başvurulmuştur. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve bilimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucunda keşfedilebilir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Sözbilir, 2009).

4.2. Evren ve Örneklem

Araştırmada Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yurt dışındaki Türk çocukları için hazırlanan Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı kazanımları ile Belçika Devleti’nin hazırladığı Felemenkçe Dersi program kazanımları incelenmiş ve bu kazanımların analizi yapılmıştır.

4.3. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Bu çalışmada, ders programı kazanımları incelenmiştir. Genel olarak mevcut bilgilerden ve ikincil bilgi kaynaklarından yararlanılmıştır. Veriler analiz edilerek kazanımlar konusunda Türkçe ve Türk Kültürü Ders programı kazanımları ve Felemenkçe Ders programı kazanımları açısından özel veriler elde edilmeye çalışılmıştır.

BÖLÜM 5

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde öğretim programlarından veri toplama araçları ile elde edilen bulgular amaçlar, yapı ve içerik, hedef/kazanımlar öğrenme öğretme süreci başlıkları altında karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

5.1. Türkçe ve Türk Kültürü Dersi ile Felemenkçe Dersi Eğitim Sistemi Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yurt dışındaki Türk çocuklarına hem Türk Kültürünü hem de Türkçeyi Öğretmek amacıyla Türkçe ve Türk Kültürü kitapları hazırlanmıştır. Bu kitaplar çağın ihtiyaçlarına göre 2019 yılında tekrar düzenlenmiştir. Kitapların basımı ve dağıtımı Milli Eğitim Bakanlığı ve karşılıklı anlaşma sağladığı ülkeye aittir. Kitaplar Türk Milli Eğitim sistemine göre hazırlanmıştır. Türkçe ve Türk Kültürü Kitapları birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar hazırlanmış olup lise ve üniversiteye ait kitaplar bulunmamaktadır. Kitaplar bir ders kitabı bir de etkinlik kitabı olacak şekilde hazırlanmıştır. Kitap içerikleri genel olarak yapılandırmacı yaklaşımla hazırlanmış olup etkinlik temellidir. Müfredat içerisinde dil bilgisi konuları net bir başlık altında verilmemiş etkinlikler içerisine dağıtılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı bu kitaplarla birlikte kitapları uygulamaya koyacak öğretmenleri temin etmektedir. İki ülke arasında bir anlaşma sağlanabilmiş ise Milli Eğitim Bakanlığı yurt dışında görevlendirilecek öğretmenleri üniversitelerin Arapça, Beden Eğitimi, Biyoloji, Coğrafya, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Felsefe, Fen Bilimleri, Fizik, Görsel Sanatlar, İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri, İlköğretim Matematik, İngilizce, Kimya, Matematik, Müzik, Okul Öncesi, Özel Eğitim, Rehberlik, Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler, Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerini bitiren adaylardan seçmektedir (Milli Eğitim

Bakanlığı, 2021). Seçilen öğretmenler bir süre eğitime tabi tutarak belirli bir zaman aralığında yabancı ülkelere görevlendirilir. Bu öğretmenlerde aranan şartlar: Eğitim Fakültesinden ya da bir yabancı dil bölümünden mezun olmak, beş yıl süreyle Milli Eğitim bünyesinde çalışmak ve yine Milli Eğitim tarafından yapılan Yurt Dışında Öğretmenlik Sınavından geçerli bir puan almak. Bu şartları taşıyan öğretmenler Milli Eğitimin görevlendirdiği ülkelere Türkçe ve Türk Kültürünü öğretmek için gitmektedirler.

Yurt dışında verilen Türkçe ana dili dersleri için birçok devlet kendisine göre bir sistem ya da proje geliştirmiştir. Bu sistem ve projelerin bir kısmı devam edebilmiş bir kısmı da siyasi, sosyal ve ekonomik nedenlerle ilerleyememiştir. Türkçe dersleri genellikle haftanın belirli günleri özellikle de tatil günlerinde isteğe bağlı olarak verilmiştir. Çoğu ülkede seçmeli ders olan Türkçe, not olarak karneye yansıtılmamıştır. Türkçe dersleri sadece devlet eliyle değil belirli vakıf, dernek ve dini kuruluş aracılığıyla da verilmeye çalışılmıştır. Ancak bu kuruluşların bir resmiyeti olmadığı için eğitim, kendi imkanları ile buldukları öğretmenler ve denetlenmeyen programlarla yapılmıştır.

Belçika Birleşik Krallığı üç farklı bölgeden oluşmaktadır. Flamanca konuşulan Flaman Bölgesi. Fransızca konuşulan Valon Bölgesi ve Almanca konuşulan Brüksel Bölgesi'nden oluşmaktadır. Bu üç bölgenin de kendi yönetim şekilleri, dilleri ve bayrakları vardır. Bizim incelememize konu olan bölüm Hollanda'ya yakın olan Flaman bölgesidir. Belçika Eğitim Sisteminde üç tür okul bulunmaktadır. Bu okullar devlet okulları, özel okullar ve devlet-özel ortak okullardır. Araştırmamızda incelediğimiz ders programı kazanımları genel olarak tüm Belçika devlet okullarında esas alınan program kazanımlarıdır. Flanders Eğitim bakanlığı, okul öncesi eğitiminden başlayarak eğitim ve öğretimin tüm aşamalarından sorumludur. Çocuk bakımı, Flaman Rafah, Halk Sağlığı ve Aile Bakanlığının yetkisi altındadır. Belçikada eğitim 5 yaşından 18 yaşına kadar zorunludur. Ancak zorunlu eğitim dönemi evde eğitimle de sürdürülebilir. Evde eğitim sistemini tercih ettiğiniz zaman belirli zamanlarda Flaman Hükümetinin yaptığı sınavlara tabi olmak zorundasınız. Okul müfredatlarını Flaman Hükümeti müfredatı önceden belirlediği kriterlere göre ve eğitim müfettişliğinin tavsiyesi üzerine onaylar (Belçika Eğitim Bakanlığı, 2021).

Flaman Eğitim Sisteminde Dil eğitiminin ilk iki yılı okul öncesinde diğer altı yılda ilköğretim olarak temeleri atılmıştır. İki yıllık okul öncesi dönemde kendi duygu ve düşüncelerini nasıl daha doğru ifade edebileceği konuşma kazanımları ile basit dinleme kazanımları edindirilmeye çalışılmaktadır. (Vlaandereren is onderwijs & vorming, t.y.)

İlköğretim kısmına gelindiğinde artık öğrenciden dört dil becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri geliştirilmeye çalışılır. Çocuklara dil öğretimi yapılandırmacı eğitim modeli ile genellikle ders kitabı, yardımcı kitap içerisinde bulunan etkinlikler ile kazandırılması hedeflenmiştir. Program kazanımları neredeyse her sınıf için iki yüzü aşkın kazanım içermektedir bu kazanımlardan dört dil becerisinin dağılımı sınıflara göre farklılık göstermektedir. Birinci ve ikinci sınıf seviyelerinde okuma ve yazma üzerine ağırlık verilirken son sınıflara doğru daha fazla beceri ve birikim isteyen konulara yönelerek bir üst kademeye geçecek çocukların dört dil becerilerinin en azami düzeye gelmesi amaçlanmıştır.

5.2. Türkçe ve Türk Kültürü Kazanımları ile Felemenkçe Dersi Kazanımlarının Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Türkçe ve Türk Kültürü için hazırlanan program kazanımları (dört dil becerisinin toplam kazanımı) genel olarak 30 kazanımdan oluşmaktadır. Felemenkçe için hazırlanan program kazanımı ise (dört dil becerisinin toplam kazanımı) genel olarak 200-250 civarındadır.

Öğretim programında Türk kültürünün öğeleri, tema ve alt temalarla verilmektedir. Temalar ve alt temalar, zorluğu seviyelere göre artacak ve aynı zamanda saygı, güvenilir olma, duyarlı olma, vatandaşlık bilinci gibi evrensel değerler ve iletişim, iş birliği, eleştirel düşünme, problem çözme, kültürler arası becerileri kapsayan 21. Yüzyıl becerileri de dikkate alınarak hazırlanmıştır (MEB, 2019).

Türkçe ve Türk Kültürü Program kazanımları birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar hazırlanmıştır. Programda dört dil becerisi ile ilgili kazanımlara çok az yer verilmiştir. Birinci sınıfta ağırlıklı olarak görsel kazanımlara yönelinmiş çocuklara etkinliklerle resimler yaptırılarak bu resimler aracılığı ile onlara konuşma ve dinleme becerileri kazandırılmaya çalışılmıştır. Birinci sınıf program kazanımında ağırlık konuşma ve dinleme üzerinedir. Okuma ve yazma kazanımları resim çizme ve şekil ve sembollerin anlamını bilme üzerinedir.

İkinci sınıfla birlikte çocuğun belirli kazanımları elde ettiği varsayılarak kazanımlar daha da genişletilmiş artık çocuğun harfleri tanıması yazması ve okuması üzerine hazırlanan kazanımlara geçilmiştir. Üçüncü sınıfta çocuğun kelime hazinesini geliştirecek etkinlik kazanımlarına yer verilmiş. Kelimelerin anlam farklılıkları (eş anlam, zıt anlam, eş sesli) kazandırılmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu dönem kazanımlarına çocuklardan konuşurken ve

okurken noktalama kurallarına uyarak vurgu ve tonlamalara dikkat etmeleri için kazanımlar eklenmiştir. Bu şekilde devam eden kazanımlar altıncı sınıfta daha da genişletilerek öğrencinin daha aktif olarak etkinliklere katıldığı ve kendi yaratıcılığını kullanarak yeni fikirler oluşturduğu kazanımlarla zenginleştirilmiştir.

Felemenkçe Dersi program kazanımları içerisinde her bir sınıf için ikiyüz elliden fazla kazanım bulunmaktadır. Dört dil becerisine ayrılan kazanımların dağılımları her bir sınıfta farklılık göstermektedir. Okul öncesinden başlayarak belirli dil kazanımları edinen çocuklar birinci sınıfa belirli bir hazır bulunuşlulukla başlarlar. Birinci sınıf kazanımları genellikle hikayeler üzerinden kazandırılmaya çalışılmıştır. Kazanımlarda belirli sorulara cevap vermesi ve verilen komutları yerine getirmesi istenmiştir. Bu sayede hem öğrencinin dikkatini açık tutmak hem de konuşma becerisini geliştirmek amaçlanmıştır. Birinci sınıfla birlikte noktalama işaretlerini ve alfabeyi basit kazanımlarla öğretmek hedeflenmiştir. Yazma kazanımları ile ilgili genellikle dikte çalışması yaptırılmıştır. İkinci sınıf kazanımlarında ise öğrencinin alfabeyi öğrendiği düşünülerek daha nadir kullanılan seslere geçmesini sağlayan kazanımlar vardır. Öğrenci ikinci sınıf ile birlikte dil bilgisi konularına da geçerek fiilde zaman kazanımlarını elde etmeye başlar. Felemenkçe’de üç tane harfin yan yana olduğu (aai, ooi, oej gibi) sesler mevcuttur bu sesler üçüncü sınıf kazanımlarında verilmeye çalışılmıştır. Öğrencinin somut soyut ayrımı yapılacağı düşünülerek soyut metinler üreteceği kazanımlar vardır. Dördüncü sınıf kazanımlarında öğrenci için karmaşık talimatlardan oluşan yönlendirmeler verilerek çocuğun dil zekasını geliştirecek kazanımlar elde edilmek istenmiştir. Ayrıca bu dönemde artık öğretmen kendisini geri çekerek öğrencinin daha aktif olduğu kendi planlarını kendi yaptığı etkinlik kazanımları hazırlanmıştır.

Beşinci ve altıncı sınıf kazanımları ile çocuklar kendi dil yeteneklerinin farkına varıp kendi metinlerini konuşmalarını oluşturacağı kazanımlar hazırlanmıştır. Bu dönemlerde artık çocukların hikaye okuyup yazacakları kazanımlardan çok kendi hikayelerini, kendi okuma metinlerini oluşturacakları kazanımlar vardır. Bu dönem sonunda öğrencinin bütün hazır bulunuşlukları edindiği ve artık dil konusunda bir yetkinliğe sahip okuma yazma bilen bireyler olarak topluma kazandırıldığı düşünülmüştür.

5.3. Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Kazanımları ile Felemenkçe Dersi Kazanımlarının Benzer ve Farklı Yönlerinin İncelenmesi

Türkçenin genel Özellikleri:

- Ünlü uyumu vardır.
- Sondan eklemeli bir yapısı vardır.
- Sözcüklerde dilbilgisi bakımından erkek ve dişi tür ayrımı yoktur.
- Bazı ekler çekim eki olmalarına rağmen yapım eki olarak da kullanılır.
- Ses, yapı ve söz dizini bakımından benzerlikler bulunur.
- Türkçede ve Macarcada durum ekleri, çoğul ve iyelik eklerinden sonra gelir (Demircan, 2007).

Felemenkçe Hint- Avrupa Dil Ailesinin Cermen koluna aittir. Hollandaca ve Flamanca gibi lehçeleri vardır, bunlar özellikle yazılı dilde birbirine oldukça yakındır. Felemenkçe ve lehçeleri; Hollanda, Belçika ve Surinam’da resmi dil konumundadır. Belçikada konuşulan lehçesine Flamanca, Hollanda’da konuşulana ise Hollandaca denir. Belçika’da daha çok kuzeyde bulunan Flaman bölgesinde konuşulur. Aksan farkları, kullandıkları bazı kelimeler ve söyleyiş tarzlarından ötürü bir Hollandalı muhatabının bir Flaman olduğunu hemen anlayabilir. Felemenkçe alfabesi “a” dan “z” ye kadar temel Latin alfabesinde bulunan tüm harfleri içerir. Diyakritik işareti bulunan harfler alfabede yer almaz. Alfabe böylece 26 harften oluşurken, bazen kendisinde tek harf özelliği verilen diftong “lj” ile alfabedeki harf sayısı 27 ye çıkar. Bu harf genellikle alfabeye eklenmezken, örneğin telefon defterlerinde veya sözlüklerde “x” ve “y” arasında yer alır (Vikipedi, 2021). İki dil yapısının öğrenim şekilleri birbirinden farklıdır. Türkçe ve Türk Kültürü Kitapları hazırlanırken yurtdışında yaşayan Türk Çocuklarının kendi kültürleri ile bağlarının kopmaması amaçlanarak kelime ve kültür öğrenimi üzerine ağırlık verilmiştir. Bu bağlamdan hareketle Türkçe ve Türk Kültürü program kazanımları dil bilgisi olmaksızın sace dört dil becerisini öğretmeye yönelik daha az ve genel kazanımlarla hazırlanmıştır.

Felemenkçe Ders kitapları hazırlanırken öğrencinin kendi ana dili olduğu ve bütün yaşamını bu dil ile devam ettireceği düşünülerek daha ayrıntılı bir şekilde bütün kazanımları açıklamaları ile birlikte hazırlanmıştır. Böyle olduğu için Türkçe ve Türk Kültürü program kazanımları bir sınıf için en fazla 30 kazanım iken Felemenkçe ders kazanımları bir sınıf için en az ikiyüz kazanımdan oluşmaktadır.

İki ülke de dört dil becerisini kazanımlarına temel başlık olarak almıştır. Türkçe ve Türk Kültürü ders programı kazanımlarında bu dört temel başlık dışında bir alt başlık açılmazken Felemenkçe Ders programı kazanımlarında üç farklı öneme sahip alt başlıklarla (ör: DİNLEME- Dinleme Becerileri -*Teknik Dinleme*- Genel Olarak Dinlediğini Anlama) kazanımlar detaylandırılmıştır. Ayrıca Felemenkçe Ders Programı kazanımları hazırlanırken öğretmenlere yardımcı olmak için kazanımların karşısına öğretmenler için yönlendirme işaretleri eklenmiştir. Bu işaretler:

X: (Büyük Kalın Çarpı): Öğretmen, tüm öğrencilerin bu hedefe ulaşmasına yardımcı olmak için açık çaba sarf eder.

x: (Küçük İnce Çarpı): Öğretmen bu hedefe yönelir. İlerleme sağlamak için öğretmenin ona bilinçli bir şekilde dikkat etmesi anlamına gelir. Diğer bir deyişle, hedefe mümkün olduğu kadar çok öğrenciyle ulaşmak için henüz bir zorunluluk yoktur.

+: Öğretmen bilinçli olarak hedefi daha ileri götürür: Düzeltin, tekrarlayın, ulaşılmamış öğrenciler için çabalayın. Artı işaretinin olmaması, hedefe ulaşılması ve düzeltilmesi gerektiği veya örtük olarak öğrenme yolunun bir sonraki hedefine dahil edilmesi gerektiği anlamına gelir.

Bu işaretler sayesinde öğretmen kazanımın önemini farkına varır. Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarına ait böyle açıklayıcı bir şema hazırlanmamıştır. Bu durumda öğretmen kendi önem sırasına göre kazanımları verir.

5.4. Birinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması

Türkçe ve Türk Kültürü dersi kazanımlarında dinleme becerisi genellikle öğrencinin daha aktif olduğu ve ana dilini ailesinden öğrendiği varsayılarak çocuğun dinlediği Türkçe kelimeleri anlayabileceği ve konuşmalarında duyduğu kelimeleri kullanabileceği düşünülmüştür. Bu bilgiden hareketle evde ana dilini öğrenen çocuk okula başladığında kazanımlarla ana dilinin yapısını ve genel özelliklerini öğrenir. Öğrenciden okulda öğrendiği bu bilgileri günlük hayatta da uygulaması istenir. Bu sebeple kazanımlar verilirken öğrenci için sadece dinlediği metni tekrar etmesi istenmemiş “dinlediklerinden hareketle basit tahminler yapar” gibi bir kazanımla dinlediklerini dönüştürmesi de istenmiştir. Bu kazanımlardan amaç çocuğun ana dili ile düşünebilmesini sağlamaktır. Hepimiz az çok yabancı şarkı biliriz ancak şarkının anlamının ne olduğu sorulduğunda bu

konuya çok hâkim değilizdir. Tıpkı bu örnekteki gibi göçmen öğrenci kendi dilini öğrenirken sadece şekil olarak ana dilini öğrenmesi önemli değildir. Önemli olan konuşulan konudaki mesajı anlayıp anlamamasıdır. Bu mesajları anlayabilmesi için “dinlediklerindeki/izlediklerindeki sözlü olmayan mesajları tanır” kazanımını elde etmesi gerekir. Bebekler ilk kelimelerini öğrendikten sonra uzun bir cümle kuramazlar “-anne gel, -baba git” gibi basit yapıda çoğu zamanda devrik cümleler kullanırlar. Basit ve devrik bir cümle yapısı ile konuşma dönemi ilkököl birinci sınıfa kadar devam eder. Birinci sınıftan itibaren öğrenci için hazırlanan kazanımlar genellikle çocuğun konuşurken daha düzenli cümle kurmasına yöneliktir.

Dil yetisi ile dünyaya gelen birey dilini öncelikle dinleme yolu ile ailesinden öğrenir. Bilinçsizce sezme yoluyla edinilen dil yapısı okula başlanıldığında Türkçe dersleri ile bilinç düzeyine çıkar. Türkçe dersi bireyin dil edinç düzeyini yükseltmeyi amaçlar ve bunu yapabilmek için tamamlayıcı bir alan olarak dil bilgisine ihtiyaç duyar. Dil bilgisi temel dil becerilerini destekleyen kurallar bütünüdür. Dil bilgisi öğretimi yapılırken kurallar doğrudan verilmemeli; kurallar uygulama boyutunda öğrencilere beceri olarak kazandırılmalı ve alışkanlık haline getirilmelidir. Dil bilgisi konularının öğrenciler tarafından tam olarak kavranabilmesi için dilin çift eklemli olma özelliği dikkate alınarak sadece biçim ya da sadece anlama yönelik değil her ikisi de göz önünde bulundurularak öğretim yapılmalıdır. Dil bilgisi öğretiminde öncelikle cümlede anlam verilerek cümle farkındalığı kazandırılmalı; ardından ses bilgisinden başlanarak en küçük dizim unsurundan en büyük dizim unsuruna doğru bir sıralama yapılmalıdır. Öğretmene klavuzluk edecek olan Türkçe Dersi Öğretim Programında da sistemli bir sıralama olmalıdır. Ayrıca hem farkındalık hem de kullanabilme becerisi kazandırabilmek için dil bilgisi ile ilgili kazanımların bütün öğrenme alanları içerisinde yer alması gerekir (Uluçay, 2019).

Cümle yapısı kazanımı öğrenciye edindirildikten sonra öğrenciden istenen düzenli cümlelerle olayları oluş sırasına göre anlatmasıdır. Bunun içinde tablolara “konuşmalarında olayları oluş sırasına göre anlatır” gibi kazanımlar eklenmiştir. İlkököl döneminde öğrenci heyecanını kontrol etmeyi bilemez ve konuşmalarında genellikle çoğu sesi yutar. Bu durumu önleyebilmek için çocuğa vurgu ve tonlamayı nasıl yapacağını öğretilmek istenmiştir. Böylece öğrenci anlattığı durumun önemine göre vurgu ve tonlamalarını yaparak konuşma heyecanına engel olabilecektir. Birinci sınıf öğrenciler için ana sınıfının devamı niteliğindedir. Birinci sınıfta öğretilmek istenen kazanımlar

öğrencinin ana sınıfından gelen hazır bulunuşluluğuna göre hazırlanmıştır. Okuma kazanımlarında şekiller üzerinden hareket edilerek “- Resim ve görselleri yorumlar. – Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını bilir.” Yazma kazanımları da harflerden ziyade şekillerle edindirilmeye çalışılmıştır. Örneğin: “Duygu ve düşüncelerini görseller çizerek anlatır.

Tablo 1

Birinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması

Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	1-6-7-12-15
Görsel okuma ve görsel sunu becerilerini geliştirmek	13-14-16-17
Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	11
Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	2-3-4-5-8-10
Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır bir biçimde ifade etmelerinin sağlanması	9

Felemenkçe kazanımlarında da ilkökul birinci sınıfa başlayan çocukların ana dillerini ailede öğrendikleri düşünülmüş ve buna uygun olarak “mümkün olduğunca standart Standart Hollandacayı kullanmaya hazır olur.” kazanımına yer verilmiştir. Bu kazanımla çocuğun belirli bir hazırbulunuşluluk ile okula başladığı kabul edilir. Dinleme kazanımlarında çocuklara basit talimatlarla yaptırılacak etkinliklerin planlanması istenmiştir. İlkokul döneminde öğrencilere kazanımları dolaylı yoldan kazandırmak için anlatmaya bağlı edebi türlerden hikayeler seçilmiştir. Hikayeler sayesinde çocuk hem kazanımı elde etmiş olur hem de öğrenmeye istekli hale gelir. Alpay (1987), sosyal-duygusal gelişim alanını destekleme noktasında çocuk edebiyatının etkisi yadsınamaz düzeydedir. Çocuk edebiyatı ürünleri güzellik duygusunun kazandırılmasında, yaratıcılığın gelişmesinde ve ilerleyen yıllarda okuma alışkanlığının kazandırılmasında önemli bir yere sahiptir (Silindir & Tüfekçi, 2018). Nutbrown (2006), son yıllarda çocuklar için yapılan edebiyatta popüler kültüre dayalı bir büyüme görüldüğüne dikkat çekerek çocukların hem pozitif hem de negatif mesajları çok hızlı aldıklarını belirtmiştir. Bu yüzden çocuklara sunulan literatürün toplumun tüm üyelerinin olumlu görüntülerini tasvir ediyor olması gerektiğini ekleyerek çocuk edebiyatının önemi üzerinde durmuştur (Nutbrown’dan aktaran Silindir & Tüfekci, 2018).

Bu dönemde çocuklar soyut kavramları anlayamayacağı bilindiği için “somut dinleme durumlarında kelime anlamlarının yansması” gibi somut konulara yöneleceği kazanımlara yer verilmiştir. Yedi ile on bir yaşları arasında yer alan somut işlemsel dönemde çocuklarda mantıksal düşünme başlar. Olgun bir sınıflandırma yeteneğine, üst ve alt sınıflar arasındaki ilişkileri doğru anlama becerisine ulaşmaktadır. Soyut düşünce tam olarak gelişmemiştir. Bu dönemde bir problemin çözülmesi somut nesnelere, burada ve şimdi gibi anlık durumların olmasına bağlıdır (Suizzo’dan aktaran Mağden & Gündoğan, 2009). Çocuk için hayattaki en somut kavramlar çevresinde gördüğü insanlar, hayvanlar ve eşyalardır. İlköğretim birinci kademedede öğrendiği her şeyin somut olduğunu düşünür ve somut-soyut ayrımını yapamaz. Birinci sınıf için hazırlanan kavramların somut olmasına dikkat edilmiş kazanımlar da bu çerçevede hazırlanmıştır. İlkokul dönemindeki çocuklar için kendi çevreleri dışındaki çevre çok uzaktır bu uzak çevre ile ilgili yorum yapması ve onun hakkında fikir beyan etmesi çok zordur. Bu sebeple öğrencinin kendini daha rahat hissetmesi ve daha akıcı konuşabilmesi için kazanımlar yakın çevresini esas alarak hazırlanmıştır. Örneğin konuşma becerisine ait şu kazanım bu duruma örnek verilebilir: “Sorulduğunda kendisinden ve kendi yaşam çevresinden bahseder.” Birinci sınıf ana sınıfı ile ilkokul arasında bir köprü görevindedir. Bu sebeple birinci sınıf kazanımları genellikle oyun etkinliklerine uygun olarak hazırlanmıştır. Oyun temelli kazanımlara örnek olarak: “ - Telefonla bilinen akrabalarınıza ve yetişkinlere basit duyurular yapın (Simle edilmiş ve simüle edilmemiş). – Öğretmen hikayeyi anlatırken okunan hikayeyi canlandırmak.” Bu şekilde öğrenci oynayarak öğrenecek ve okula alışması daha kolay olacaktır. Öğrenci birinci sınıfta sistemli bir eğitim öğretime dahil olacağı için eğitim hayatı boyunca kullanacağı temel eğitim-öğretim materyallerini nasıl kullanacağı kazanımlarla edindirilmeye çalışılmıştır. Bu kazanımlara örnek: “-Kitapların önden arkaya okunduğunu belirtin. -Sayfaların yukarıdan aşağıya doğru okunacağını belirtin. -Satırın soldan sağa doğru okunacağını belirtin.” İlköğretim birinci sınıf ile birlikte alfabe eğitimi de başlar. Alfabe eğitiminde harf, kelime, kelime grubu ve cümle şeklinde ilerlenmiştir. Öğrenciye Harflere ait sesler öğretilmeye çalışılmış ve özel sesler öğretilmesi amaçlanmıştır. Örneğin: “- C,x,q ve y dışındaki tüm harfler fonetik olarak seslendirilir. - İki işaretli ünlüleri fonetik olarak seslendirin: *ei, ie, ui, ij, oe, au, ou, en, eu.”

Yazılı anlatımda, anlatımı kuvvetlendirmek ve anlatıma açıklık katmak için uyulması gereken bazı kurallar vardır. Noktalama işaretleri ile ilgili kullanım esasları da bu kurallar arasında yer almaktadır. Bir yazının doğru şekilde okunup anlaşılabilmesine yardımcı olan

işaretlere noktalama işaretleri denir. Bu işaretler yazıda birçok işleve sahiptir. Noktalama, başlıca sözün boğum noktalarını, bazı vurgu ve durakları, cümle çeşitlerini göstermeye, dolayısıyla sözün vurgu ve tonlarını az çok hatırlatmaya yarar (Banguoğlu, 1998). Birinci sınıf kazanımlarında noktalama işaretleri de anlatılmıştır. “Cümle düzeyinde noktalama işaretleri üzerine düşünme ve okuma davranışına uyarılma: -Nokta, Soru İşareti, Ünlem İşareti.” Bu üç işaret temel noktalama işaretlerindendir. Bu işaretler sayesinde öğrenci vurgu ve tonlamalarını doğru bir şekilde yaparak cümlelerin nasıl bir mesaj taşıdığını kolayca anlayabilir. Sallabaş ve Temizkan’a göre (2009), hiçbir metinde gerekli olan noktalama işaretleri kullanılmadan aktarılacak istenen doğru bilgi aktarılamaz ve anlam akıcılığı sağlanamaz. Konuşmada yararlandığımız yüksek, alçak ya da vurgulu ses tonlarını, yazıya aktarırken ancak doğru noktalama işaretleriyle sağlayabiliriz. Kalfa (2000), Ana dili eğitiminde noktalama işaretlerinin önemini “ana dili eğitiminin verilmesinde noktalamanın, ilkokuldan başlayarak aşama aşama cümleyle birlikte onun bir parçası olarak öğretilmesi gerekir. Öncelikle cümle bir bütün olarak öğretildiğinden nokta, virgül, soru vb işaretler de ilgili oldukları yerde atlanmadan ve ihmal edilmeden vurgulanarak verilmelidir.” diyerek noktalama işaretlerinin öneminden bahsetmiştir.

Birinci sınıf kazanımlarında özellikle okuma ve yazma kazanımlarında çok sayıda dil bilgisi konusuna yer verilmiştir. Bu kazanımlara örnek: “- Sözcüklerin, makale, isim, sıfat ve fiil gibi diğer sözcüklerle birlikte geçebileceğini belirtin. – Belirli isimleri özel isimler olarak adlandırmak. İsimlerin sayısını (tekil ve çoğul) düşünün. Öğrencilerin günlük yaşamdan kopmamaları ve basın-yayını takip ederek eğitim-öğretim hayatlarına dahil edebilmeleri için “Radyo veya TV programları, güncel olaylar, kitaplar veya kendi çalışmalarınızla ilgili çalışmalar yapın.” kazanımı hazırlanmıştır.

Tablo 2

Birinci Sınıf Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması

1. Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	3-4-9-51-88-112-113-119-142-146-
2. Görsel okuma ve görsel sunu becerilerini geliştirmek	82-102-103-104-114-115-116-117-178-186-215-
3. Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	1-6-7-10-14-15-37-38-39-40-54-91-92-93-94-95-96-136-139-205-206-207-208-211-212-213-220-221-222-223-224
4. Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	13-16-17-18-19-27-29-30-31-33-34-35-36-41-42-43-44-45-50-57-59-63-64-65-66-67-73-74-76-78-83-84-90-109-118-143-145-160-161-162-164-165-166-168-169-174-175-176-177-178-179-188-203-204-209-210-214-216-218-231-232-233-234-235-236-238-239-241-242-243-244-245-248-250-
5. Metinler arası okuma becerilerini geliştirerek söz varlığını zenginleştirmek	136-159-163-167-
6. Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerini geliştirmek	24-35-46-72-85-86-87-187-
7. Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek	20-21-22-23-47-48-49-75-217-219-249-
8. Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi	28-32-77-80-81-82-97-98-99-100-101-201-202-240-246-247-
9. Bilgi ve teknolojilerini kullanarak okuma, metinler arası anlam kurma ve öğrenme becerilerini geliştirmek	173-
11. Milli, manevi, ahlaki, tarihi, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; milli duygu ve düşüncelerini güçlendirmek	12-60-
12. Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığını kazanmalarını sağlamak	184-
13. Okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması	52-61-62-105-106-110-111-
14. Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır bir biçimde ifade etmelerinin sağlanması	2-5-8-11-53-55-56-89-188-189-190-191-192-193-230-237-249
15. Okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerinin ve sorgulamalarının sağlanması	58-170-185
16. Kendilerine ve diğer toplumlara ait kültür-sanata ait eserler aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmelerinin ve benimsemelerinin sağlanması	24-25-26-171-172-
17. Dil bilgisi	180-181-182-183-
18. Alfabe eğitimi	120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-137-138-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-173-194-195-196-197-198-224-225-226-227-228-229-
19. Noktalama işaretleri	140-141-199-200-

Türkçe ve Türk Kültürü dersi kazanımları daha genel çerçeveli olarak hazırlanmıştır. Dört dil becerisi ile toplamda on yedi kazanım vardır. Bu kazanımlardan altısı dinleme becerisi, beşi konuşma becerisi, üçü okuma üçü de yazma becerisi üzerine hazırlanmıştır. Felemenkçe dersi kazanımları daha ayrıntılı olarak hazırlanmıştır. Dört dil becerisi ile toplamda iki yüz elli kazanım vardır. Bu kazanımlardan dinleme becerisinden otuz altı, konuşma kazanımından altmış, okuma kazanımı ile ilgili seksen dokuz kazanım son olarakda yazma becerisinden altmış beş kazanım hedeflenmiştir. Türkçe ve Türk Kültürü dersi kazanımları içerisinde ses bilgisi, noktalama işaretleri gibi konulara değinilmemiştir. Felemenkçe ders programı kazanımlarında noktalama işaretlerine ait dört kazanım verilirken burada da ses bilgisi ile ilgili kazanımlara yer verilmemiştir. Türkçe ve Türk Kültürü dersi kazanımlarında öğrencinin dile alışması gerektiği düşünülerek daha çok oyun etkinliklerine yer verilmiş alfabe ile ilgili herhangi bir hedef eklenmemiştir. Felemenkçe alfabeteside de bire bir şekilde alfabe kazanımı göremiyoruz ancak alfabe ile ilgili özel seslerin tanıtıldığı on bir kazanım bulunmaktadır.

5.5. İkinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması

Türkçe ve Türk Kültürüne ait birinci sınıf kazanımlarından sonra ikinci sınıf kazanımları biraz daha genişletilmiştir. İkinci sınıf program kazanımlarında öğrencinin derse aktif katılması için daha çok öğrenci merkezli kazanımlar hazırlanmıştır. Burada amaç öğrencinin bu kazanımlarla kendi ana dili ile daha çok ilgilenmesini sağlamaktır. Birinci sınıf kazanımlarından farklı olarak ikinci sınıf dinleme kazanımlarına “-İki unsur içeren yönergeler üzerinde durulur.” Bu kazanım birinci sınıfta tek unsur içeren yönergeler olarak hazırlanmıştır. Kazanımında öğrencinin birinci sınıf eğitimi ile birlikte biraz daha karmaşık yönergeleri anlayabileceği öngörülerek yönerge sayısı ikiye çıkarılmıştır. İkinci bir farklı kazanım “ -Sesteki duygu tonlarını tanıma üzerinde durulur.” Bu kazanımla artık öğrencinin anlatmak istediği konunun önemine göre vurgu ve tonlamalarını ayarlayabileceği öngörülmüştür. Üçüncü kazanım olarak “-Türkçedeki sesleri ayırt eder ve – Sesleri karşılayan harfleri ayırt eder.” kazanımları vardır. Bu kazanımda artık sistemli bir alfabe öğretimi de başlamış olur. Konuşma ile ilgili program kazanımlarına yine alfabe ile ilgili “-Türkçedeki sesleri doğru olarak seslendirir.” kazanımı, okuma kazanımlarına “- Türk alfabesindeki sesleri tanıır. -Harf ses ilişkisini kavrar.” gibi alfabe ile ilgili kazanım verilirken öğrencinin bu kazanımları edindiği düşünülerek “-Hece ve kelimeleri okur. -

Basit ve kısa cümleleri okur. -Kısa metinleri okur. - Şekil, sembol ve işaretleri anlamlandırır. -Okuduğu kısa metinleri anlatır. - Okuduğu metnin konusunu belirler.” kazanımları eklenmiştir. Son olarak yazma becerisine “- Türk alfabesindeki harfleri uygun biçimde yazar. –Hece ve kelimeler yazar. -Türkçenin kurallarına uygun anlamlı cümleler yazar. Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular.” eklenmiştir. Bu kazanımlarla birlikte öğrenci için sistemli bir alfabe eğitimi ve okuma yazma eğitimi ikinci sınıf ile birlikte başlıyor. Birinci sınıf kazanımları öğrenci için bir anaokulu mantığı ile hazırlanırken ikinci sınıf kazanımları daha Türkçe eğitimine yönelik hazırlanmıştır.

Tablo 3

İkinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması

Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	1-2-
Görsel okuma ve görsel sunu becerilerini geliştirmek	20-21-
Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	12-13-14-17-18-19-27-29-
Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	3-4-5-6-9-22-23-24-
Alfabe eğitimi	7-8-25-26-
Noktalama işaretleri	14-15-16-28

Felemenkçe kazanımlarından ilk on bir kazanım birinci sınıfta olduğu gibi öğrenciyi derse hazırlamaya yönelik kazanımlardır. Birinci sınıf kazanımlarından farklı olarak giriş kısmına “Kendi duygularını ve isteklerini kişisel bir şekilde ifade etmeye istekli.” bu kazanım ile birlikte öğrencinin kendi duygu ve düşüncelerini bireysel bir şekilde ifade edebileceği düşünülmüştür. İkinci sınıf kazanımlarında öğrenci kendini ve düşüncelerini yavaş yavaş tanımaya başladıktan sonra artık başkalarının düşüncelerini önemsemesi için “-Başkasının düşüncesini önemseyin ve ona yanıt verin. -Başkalarının fikirlerini sormak. -Başkalarının görüşlerini eleştirel bir şekilde dinlemek ve özü ortaya çıkarmak.” gibi kazanımlar eklenmiştir. İkinci sınıfta yazım ve noktalama işaretlerine yenileri eklenmiştir “-Cümle düzeyinde noktalama işaretleri üzerine düşünme ve okuma davranışını uyarlama: -Virgül, -Tırnak işareti, -İki nokta.” Birinci sınıf kazanımlarında vurgu kelime üzerinde iken ikinci sınıf kazanımlarında vurgu cümle esas alınarak verilmeye çalışılmıştır “Bir cümledeki önemli kelimeleri veya cümleleri tanıyın ve vurguyu doğru şekilde ayarlayın.” Bu dönemde öğrenciler için dil bilgisi konuları eklenmiştir. Özellikle de fiilde şahıs ve zaman konuları öğretilmeye çalışılmıştır “-Bir fiilin kişisini ve sayısını tanıyın ve üzerinde

düşünün: *Birinci tekil ve çoğul şahıs (ben ve biz), *Tekil ve çoğul şahıs (sen ve siz), *Üçüncü tekil ve çoğul şahıs (o ve onlar). -Bir fiilin zamanı üzerine düşünmek: *Şimdiki zaman, *Geçmiş zaman.” İkinci sınıf ile birlikte öğrencilerin daha karmaşık harf yapılarını çözeceği düşünülerek “Zor ses-harf bağlantılarına sahip kelimeleri doğru şekilde yazın: *Aai, ooi, ve uw; *eeuw, ieuw ve uw; *-ch, -cht ve sch-; *Doffe e.” gibi kazanımlar hazırlanmıştır. “Bir olay, işlenmiş bir proje, bir hikaye, kendi maceraları ve deneyimleriyle ilgili bir rapor yazmak: *Ana fikri yansıtır; *Mantıksal bi yapı kullanın; *Bir giriş ve sonuç yazın.” Bu kazanımla birlikte artık öğrencilerden öğrendiklerini uygulamaları istenmiştir.

Tablo 4

İkinci Sınıf Felemenkçe Dersi Program Kazanımları Sınıflandırması

Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	2-3-8-61-70-104-116-
Görsel okuma ve görsel sunu becerilerini geliştirmek	58-86-87-88-94-95-102-140-141
Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	1-5-6-9-13-14-32-33-34-35-73-74-75-76-77-78-79-80-81-99-171-174-175-176-180-181-199-200-201-220
Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	12-15-16-17-18-24-25-26-28-29-30-31-36-37-38-39-44-45-59-60-67-72-103-117-118-123-126-127-128-130-131-132-134-135-138-147-148-149-150-151-159-172-173-178-203-204-205-206-207-209-210-211-213-214-215-216-217-223-224-225-
Metinler arası okuma becerilerini geliştirerek söz varlığını zenginleştirmek	125-129-133-
Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerini geliştirmek	22-62-63-64-65-66-
Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek	19-20-21-40-41-42-43-145-177-179-224
Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi	23-27-52-54-55-56-57-68-69-83-84-85-144-160-161-212-218-219-221-222
Bilgi ve teknolojilerini kullanarak okuma, metinler arası anlam kurma ve öğrenme becerilerini geliştirmek	140-
Milli, manevi, ahlaki, tarihi, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; milli duygu ve düşüncelerini güçlendirmek	11-
Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığını kazanmalarını sağlamak	82-120-121-162-
Okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması	49-50-89-90-91-92-122-
Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır bir biçimde ifade etmelerinin sağlanması	7-10-46-164-165-202-208-224-
Okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerinin ve sorgulamalarının sağlanması	136-164-
Kendilerine ve diğer toplumlara ait kültür-sanata ait eserler aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmelerinin ve benimsemelerinin sağlanması	22-137-139-
Dil bilgisi	152-153-154-155-156-157-158-189-
Alfabe eğitimi	96-97-98-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-140-142-143-166-167-168-169-181-182-183-184-185-186-187-188-190-192-193-194-195-196-197-198
Noktalama işaretleri	100-101-119-124-170-191-

Felemenkçe kazanımlarında öğrenciler için zor harf ve harf grupları anlatılmaya çalışılmıştır. Aslında Türkçe alfabe sisteminde de teleffuzu zor sesler vardır. Bu sesler telaffuz hatalarına neden olmaktadır. Sıklıkla karşılaşılan telaffuz hataları ise şunlardır:

Boğumlanmada gecikme ve yavaşlık, kekeleme, aynı heceyi tekrarlama, hece atlama, bazı sesleri yutma, “s” ünsüzünü ıslıklama “r” ünsüzünü “ğ”, “v”, “l” veya “y” olarak söyleme, bir sessizi başka bir ünsüz yerine kullanma, bir ünlüyü başka bir ünlü yerine kullanma, uzun ünlüleri kısa söyleme, ince söylenmesi gereken ünlüleri kalın söyleme, boğumlanmada gevşeklik, nedeniyle kelimeleri yuvarlama, art arda gelen aynı veya çıkış yerleri yakın sesleri hatalı söyleme ve ağız özelliklerini kullanma (Çerçi, 2013). Bu durum göz önüne alındığında Türk öğrenciler için de belirli harflere yönelik özel kazanımlar gerekli olduğu halde üzerinde çalışılmamıştır. Felemenkçe programına baktığımızda ise neredeyse altıncı sınıf kazanımlarına kadar bütün sınıflarda farklı harf uyumlarına dair kazanımlar bulunmaktadır. Buna örnek; “zor ses-harf bağlantılarına sahip kelimeleri doğru şekilde yazın:

- aai, ooi ve uw;
- eeuw, ieuw ve uw;
- -ch, -cht ve sch-;
- Doffe e.”

5.6. Üçüncü Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması

Türkçe ve Türk Kültürü ders programı üçüncü sınıf kazanımlarında, ikinci sınıf kazanımları ile alfabe öğretiminin tam anlamıyla yapıldığı düşünülerek tekrar alfebe konusuna girilmemiştir. Üçüncü sınıf kazanımlarında okuduğu metinlerdeki mesajları anlaması ve öğrendiği bilgileri günlük hayatta kullanması için kazanımlar hazırlanmıştır. “Dinlediklerinde/izlediklerinde günlük hayata ilişkin temel söz varlığını tanır.” Sınıf kademeleri arttıkça öğrencilerin bireysel öğrenme çabaları da yoğunlaşmıştır. “Sınıf içindeki konuşmalarında düşüncelerini açıklar.” Yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun olarak öğrenci eğitim-öğretim hayatına aktif olarak katılır bilgiyi deneyerek ve yaşayarak öğrenir. “Bir etkinliğin ya da işin aşamalarını anlatan sözlü yönergeleri uygular.” Yapılandırmacılığın daha eğitimsel tanımına göre anlamlandırma, deneyim ile sıkı ilişki içindedir. Öğrenciler sınıfa kendi deneyimleriyle ve bu deneyimlerden oluşmuş bilişsel yapılarıyla gelirler. Daha önce oluşturulan bu yapılar geçerli, geçersiz ya da eksik olabilir. Öğrenci, ancak yeni bilgi ve deneyimleri önceliklerle bir ilişki kurmak suretiyle bilişsel yapısını yeniden düzenler. Yeni fikirlerin öğrencinin hafızasının bütünleştirici ve yararlı

bir parçası olması için eski anlayışlarıyla yeni fikirler arasındaki çıkarım, ayrıntı ve ilişkileri öğrencinin hafızasının bütünleştirici ve yararlı bir parçası olması için eski anlayışlarıyla yeni fikirler arasındaki çıkarım, ayrıntı ve ilişkileri öğrencinin kendisi oluşturmalıdır. Aksi takdirde öğrencinin önceki deneyimleriyle ilişkilendirilemeyen ezberlenmiş bilgiler çok çabuk unutulacaktır. Kısaca anlamlı bir öğrenme olabilmesi için öğrenci yeni bilgileri var olan zihinsel yapısı üzerine aktif bir biçimde yerleştirmelidir (Aslan, 2007).

Sözlü dil becerilerinde kazandırılmak istenen davranış öğrencinin beyninde olan her şeyi doğru bir şekilde sözel olarak ifade edebilme becerisi kazandırabilmektir. Konuşma, bireyin öğrenme, kendini geliştirme ve dünyayı tanıma aracıdır. Konuşma ile zihindeki duygu ve düşünceler aktarılmakta, kişiler arası iletişim ve etkileşim gerçekleşmekte, yeni bilgi ve beceriler öğrenilmektedir. Eğitim sürecinde “Konuşursam öğrenirim” anlayışı öğrenme ve öğretimin temelini oluşturmaktadır. Konuşma etkinlikleriyle öğrencilerin konuları anlama ve öğrenme durumu belirlenmekte, yanlış ve hatalar düzeltilmektedir. Ayrıca bilgi ve beceri düzeyi ölçülmekte, zihinsel işlem ve süreçler açığa kavuşturulmaktadır. Böylece konuşma yoluyla öğrencilerin dil, zihin, sosyal ve duygusal becerileri geliştirilmekte ve geleceğine yön vermektedir. Bu nedenle genç yaşlardan itibaren etkili, doğru, güzel ve bilinçli konuşma becerilerini geliştirme üzerinde durulmaktadır (Güneş, 2020). Bu durum öğrencinin içsel dünyasını dışarıya en doğru şekilde yansıtabilmesi için çok önemlidir. Diğer bir deyişle öğrencinin kendini en doğru şekilde ifade edebilmesini öğrenmesi gerekir. “Topluluk karşısında bir konu hakkında konuşur. -Sınıf içindeki konuşmalarında düşüncelerini açıklar.” Üçüncü sınıf kazanımlarına birinci ve ikinci sınıftan farklı olarak “-Sözsüz iletişim becerilerini kullanır.” kazanımı eklenmiştir. Bu kazanımın verilmesindeki amaç öğrencinin karmaşık yapılara sahip iletişim kaynaklarının farkına vararak onları tanımasını ve günlük hayatında kullanmasını sağlamaktır.

Dil bilgisi doğru düşünme, doğru konuşma ve yazmaya yardımcı bir çalışma alanıdır. Dil bilgisi öğretimiyle öğrenciler dilin imkanlarını, sınırlarını ve gücünü ortaya çıkarırlar. Ana dili öğretiminde amaçlara anlama ve anlatma etkinlikleriyle ulaşılırken bu etkinlikler yazım, noktalama ve dil bilgisi çalışmalarıyla beslenir, bütünleşir. Dil bilgisi öğretimindeki “doğru söyleyiş”, “sözcük bilgisi”, “doğru cümle kurma”, “yazım” ve “noktalama” gibi beceri alanlarına yönelik çalışmaların öğrencilerin anlama, konuşma ve yazma etkinliklerindeki başarılarını da arttırması beklenir (Kavcar & Oğuzkan, 1998). Bu

kademede dil bilgisi konularına da değinilmiş çocukların yaş seviyelerine uygun olarak “eş anlam ve zıt anlam” konuları anlatılmıştır. Birinci ve ikinci sınıf konularında genel anlamda somut öğelere değinilirken üçüncü sınıf ile birlikte soyut konulara değinilmeye başlanmıştır. “Okuduğu metindeki gerçek ve hayali öğeleri ayırt eder.” Eğitim ve öğretimin ana hedeflerinden biri de öğrencinin öğrendiği bilgileri davranışa dönüştürebilmesidir. Bu sayede öğrencinin bilgiyi ne derecede edinip edinmediği ölçülebilir. “Basit yönergeler yazar. -Bir konuya ilişkin kısa metinler yazar.”

Tablo 5

Üçüncü Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması

Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	1-2-
Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	7-11-12-17-24-
Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	5-6-13-21-22-25-26-27-28-
Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek	4-18-
Dil bilgisi	19-20-
Noktalama işaretleri	16-23-

Felemençe dersi üçüncü sınıf kazanımları ile birlikte öğrencinin düşünce yapısını geliştirecek felsefi kavramlara ağırlık verilmiştir. Öğrencinin felsefe ile ilgilenmesinin istenilme sebebi; çocuğun küçük yaşlarda zihninin farklı yönlerini kullanmasını öğrenmesidir. “Felsefi kavram ve terimleri gönderen, alıcı, mesaj, konuşmacı, dinleyici, niyet ve durumu doğru dinleme bağlamında kullanmak.” Üçüncü sınıf kazanımlarında artık öğrenciden soyut kavramlar ile ilgilenmesi isteniyor. Birinci sınıf ile ikinci sınıf kazanımlarında genellikle öğrencilerden soyut konulara değinilmesi istenirken artık soyut somut ayrımını anlayabileceği düşünülerek kazanımlara soyut konular da eklenmiştir. “Daha uzun ve karmaşık talimatlar hayal etmek.” Üçüncü sınıfa kadar öğrencilerden “Basit talimatları anlar.” Kazanımını elde etmeleri istenmiştir ancak bu dönemde sonra zihinlerini daha fazla yoracakları ve öğrendikleri bilgileri yaparak ve yaşayarak gösterecekleri uzun ve karmaşık talimatları anlayıp çözebilmeleri istenmiştir. Zihin ne ile çok meşgul edilirse o yönde gelişir. Burada da amaç çocuğun bir üst kademeki daha zor ve karmaşık talimatlara hazırlanması amaçlanmıştır. Hikâye ve anlatı kazanımlarında başlangıçta çözümlenmesi istenen birkaç seçenekken üçüncü sınıf ile birlikte hikâye ve anlatı kazanımlarına birçok madde eklenmiştir. Bu maddelerden yeni olanları hikâyeyi daha fazla analiz etmeye

yöneliktir. “Ana ve yan konuları birbirinden ayırır. -Başlangıcı ortayı ve sonu ayırt etmek. -Parça bütün ilişkilerini tanımak, -Kronolojiyi tanımak.” Konuşma becerilerine eklenen üç yeni kazanımla vurgu ve tonlama konusunda daha ayrıntı çalışmalar istenmiştir. “-Tempolu konuşma amacına, içeriğine ve dinleyiciye göre ayarlayın. -Sesi konuşma amacına, içeriğine ve dinleyiciye göre ayarlayın. -Tınıyı konuşma amacına, içeriğe ve dinleyiciye göre ayarlayın.” Bu kazanımlarla artık öğrencinin konuşurken sadece vurgu ve tonlamaya dikkat etmesi yetmemektedir. Öğrenciden konuşmasının içeriğine daha uygun bir ses yönetimi yapması istenmektedir. Öğrencinin kendi anadilini geliştirmesi ve ana dilinin özelliklerini daha iyi anlayabilmesi için elinde var olan yakın dillerle karşılaştırması gerekir. Busayede kendi dilinin özelliklerini daha net anlayabilir. Diğer dillerle olan farklılıklardan hareket ederek kendi ana dilinin dünya dilleri arasındaki yerini fark edebilir. “-Diller ve dil varyantları ve bunlarla ilişkili kültürel ifadeler üzerine düşünmek. Kendisinin veya başka bir kültürün yazılı dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olun.” Bu dönemde öğrencilerden daha fazla soru sorması istenmiş bu amaçla yeni kazanımlara öğrenciyi soru sormaya teşvik edecek yeni kazanımlar eklenmiştir. “”-Konu ile ilgili kritik kontrol soruları sorun. -İstenen bilgileri elde etmek için sorular sormaya devam edin.” Birinci ve ikinci sınıfta öğrencilerden genel anlamda var olan bilgiler üzerinde düşünmeleri istenirken üçüncü sınıf ile birlikte öğrendikleri bilgileri uyarlayacakları yeni alanlar açılmıştır. “Okunan bir kitap hakkında haber yapmak, bir üniversite teması içinde araştırma yapmak. Öğrenciden bilgiyi veridiği gibi doğrudan alması istenmemektedir. Gelen bilgiye eleştirel bir şekilde yaklaşp kendi bilgi ve deneyimlerinden geçirdikten sonra bilgiyi edinmesi için farklı kazanımlar hazırlanmıştır. “-Bu fikir gerçekten alakalı mı? -Bu güvenilir mi? -Bu bir fikir mi yoksa gerçek mi?

Tablo 6

Üçüncü Sınıf Felemenkçe Dersi Kazanımlarının Sınıflandırılması

Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	2-3-92-105-108-109-110-128-141-142-143-220-290-
Görsel okuma ve görsel sunu becerilerini geliştirmek	86-87-182-183-189-257-
Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	1-5-7-10-15-16-51-52-53-54-55-56-57-111-112-113-114-115-116-117-118-119-124-150-151-152-170-171-172-221-222-223-224-225-255-283-
Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	13-17-18-19-20-21-23-24-30-37-38-39-44-46-47-48-49-50-58-59-60-61-62-63-64-65-70-71-72-73-77-79-82-88-89-90-91-102-103-104-107-123-127-148-155-156-157-159-160-161-163-164-165-167-168-169-170-173-178-192-195-196-197-198-199-209-210-211-212-259-260-261-262-263-264-270-271-272-273-276-277-278-279-280-292-
Metinler arası okuma becerilerini geliştirerek söz varlığını zenginleştirmek	154-158-162-
Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerini geliştirmek	22-31-32-33-34-35-93-94-95-96-97-98-122-175-176-179-207-208-
Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek	26-27-28-41-43-66-67-68-69-80-81-166-187-188-192-193-194-254-286-287-288-289-290-291-
Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi	36-40-42-78-83-84-100-101-186-258-281-282-284-285-
Bilgi ve teknolojilerini kullanarak okuma, metinler arası anlam kurma ve öğrenme becerilerini geliştirmek	85-182-190-191-265-266-267-268-269-
Milli, manevi, ahlaki, tarihi, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; milli duygu ve düşüncelerini güçlendirmek	12-74-
Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığını kazanmalarını sağlamak	120-145-146-12-
Okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması	29-75-76-147-256-
Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır bir biçimde ifade etmelerinin sağlanması	4-11-106-290
Kendilerine ve diğer toplumlara ait kültür-sanata ait eserler aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmelerinin ve benimsemelerinin sağlanması	31-121-177-180-181-274-275-
Dil bilgisi	200-201-202-203-204-205-206-207-210-211-212-213-214-215-216-217-218-236-238-239-240-
Alfabe eğitimi	129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-174-182-184-185-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-237-246-247-248-249-250-251-252-
Noktalama işaretleri	125-126-144-149-153-241-242-243-244-

5.7. Dördüncü Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması

Dördüncü sınıf kazanımları ile üçüncü sınıf kazanımları arasında fark yoktur. Kazanımlarda olmayan farklılık ders kitaplarının içeriğinde bulunan etkinliklerle verilmiştir. Üçüncü sınıf kazanımları daha basit hazırlanmışken dördüncü sınıf kazanımları öğrenciyi daha zorlayacak ve öğrendikleri bilgileri günlük yaşama daha hızlı aktaracak şekilde hazırlanmıştır.

İletişim sayesinde insanlar zihinlerindeki kavram ve fikirleri açığa vurma onları paylaşma ve değerlendirme olanağı elde ederler. Başkalarını etkileme ve onlardan etkilenme ve yararlanma, yararlı olma ve bir başarı gösterme iletişim sayesinde mümkündür. İnsanlar arasındaki ilişkilerin temelinde iletişim vardır. Öğrenmek, öğretmek, anlamak, etkilemek, etkilenmek, paylaşmak ve sahip olmak için iletişim kurarız. Bunların dışında yeme, içme, barınma gibi temel fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarımızı da iletişim kurarak gidermeye çalışırız. Kısacası insan ilişkilerinin temeli iletişime dayanır. Bilgi, bilişim ve iletişim hem bireyin hem de toplumun yaşam sürecini derinden etkilemektedir. Bu nedenle insanlık, bugün köklü bir değişimin eşiğindedir. Temel bir üretim girdisi haline gelen bilginin, giderek üretimin diğer faktörlerinin yerini almasıyla, geçişin, şimdiki sanayi toplumundan farklı bir topluma, temelini enformasyon ve iletişimin oluşturduğu bilgi toplumuna doğru olduğunu göstermektedir (Çalışkan & Karadağ'dan aktaran Üstünel, 2011). Bu bilgilerden hareketle sınıf seviyesi yükseldikçe öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmeleri için daha fazla kazanım eklenmiştir. Bu kazanıma örnek: “- Sözsüz iletişim becerilerini kullanır.”

Tablo 7

Dördüncü Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması

Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	1-2-
Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	7-11-12-17-24-
Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	5-6-13-21-22-25-26-27-28-
Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek	4-18-
Dil bilgisi	19-20-
Noktalama işaretleri	16-23-

Diğer program kazanımlarında olduğu gibi dördüncü sınıf program kazanımlarında da ilk on üç madde derse hazırlık için yazılan kazanımlardan oluşmaktadır. Dördüncü sınıf kazanımlarında başlayan soyut kavramlara yönelim dördüncü sınıfta da devam etmiştir. Bu dönemde çocukların hayal dünyalarını geliştirebilmek için sık sık “hayal kurma” üzerine kazanımlar yazılmıştır. “Daha uzun ve karmaşık talimatlar hayal etmek.” Bu dönemde öğrencinin sadece elinde var olan üzerinden dersini ilerletmesi istenmemiş yeni düşünme alanları oluşturmak için “Müfredat dışı bir durum için talimatları anlayın.” Kazanımı eklenmiştir. Dördüncü sınıf ile birlikte öğretmenden öğrenciye yöneltilen sorular tam tersine dönerek bilgiyi araştırmak için öğrenciden öğretmene yöneltilmiştir. “Gözetim altında somut konuşma durumlarında dil ve dil kullanımı hakkında öğretmene sorular sorun.” Ayrıca tıpkı bu örnekteki gibi bundan önceki dönemlerde önceden hazırlanan talimatlar öğrenciye yönlendirilirken dördüncü sınıf ile birlikte öğrencini talimatları kendisi oluşturması istenmiştir. “Talimatları içeriğin tanınabilir görünmesi için yeniden formüle edin. Birkaç adımdan oluşan karmaşık talimatlar sağlayın, böylece duruma aşina olan biri bunları uygulayabilir.” Davranışçı yaklaşım ile hazırlanan kazanımlarda amaç öğrenciden edindiği bilgileri davranışa dökebimesi bilgisini yansıtabilmesidir. “Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında sunum yapmak.” Ayrıca bu kazanıma uygun olarak kendine ve bilgisine güvenerek bilgisini savunması da istenmiştir. “Bir tartışmada başkalarını ikna etmeye çalışmak.”

Tablo 8

Dördüncü Sınıf Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması

Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	2-3-87-104-107-108-109-110-129-130-131-159-212-
Görsel okuma ve görsel sunu becerilerini geliştirmek	171-178-251-
Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	1-5-10-15-16-45-46-47-48-49-50-51-52-79-80-81-113-114-115-116-117-118-119-120-121-138-139-140-141-158-160-213-214-215-216-247-249-273-
Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	6-14-17-18-19-22-21-23-24-28-29-30-31-32-34-35-36-41-42-43-44-45-53-54-55-56-57-58-59-60-63-64-65-66-67-68-71-74-83-84-85-86-94-96-97-98-100-103-106-111-125-143-144-145-147-148-149-151-152-153-154-155-156-157-161-166-186-187-188-189-190-198-201-253-254-255-256-257-258-267-268-284-285-
Metinler arası okuma becerilerini geliştirerek söz varlığını zenginleştirmek	142-146-150-
Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerini geliştirmek	22-88-89-90-91-92-93-124-163-164-167-199-200-
Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek	25-26-61-62-72-73-99-101-102-176-177-181-183-184-185-248-269-276-278-280-281-282-284-
Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi	33-37-39-40-70-75-76-78-95-127-128-175-252-271-272-274-275-277-279-283-
Bilgi ve teknolojilerini kullanarak okuma, metinler arası anlam kurma ve öğrenme becerilerini geliştirmek	77-82-179-180-259-260-261-262-263-264-265-266-
Milli, manevi, ahlaki, tarihi, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; milli duygu ve düşüncelerini güçlendirmek	12-
Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığını kazanmalarını sağlamak	122-126-133-134-211-
Okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması	27-69-135-250-
Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır bir biçimde ifade etmelerinin sağlanması	4-11-105-284-
Kendilerine ve diğer toplumlara ait kültür-sanata ait eserler aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmelerinin ve benimsemelerinin sağlanması	123-165-168-169-270-
Dil bilgisi	191-192-193-194-195-196-197-202-203-204-205-206-207-208-209-210-227-229-230-231-234-235-
Alfabe eğitimi	162-170-173-174-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-228-232-239-240-241-242-243-244-245-246-
Noktalama işaretleri	132-137-236-237-237-238-

2000 yılların başından başlayıp günümüze kadar devam eden bilgi ve teknoloji hız tanımadan gelişmeye ve değişmeye devam ediyor. Bu değişime ayak uydururabilen toplumlar, olaylar olgular kalıcı olmayı başarırken değişime ayak uyduramayanlar zamanla

unutulmaktadır. Devletleri yöneten hükümetlerin amacı yönettiği ülkeyi en ileri olan bilim ve teknoloji ile donatmaktır. Bu amacı en kalıcı şekilde tek bir yolla sağlayabilir o da “eğitim”. Eğitim ve öğretim ne kadar günün şartlarına uyar ve geleceğe dönük olursa toplumlar için o kadar faydalı olur. Günümüzde medya teknolojinin bize kattığı verilerden biridir. Medyanın olumsuz olduğu gibi olumlu yönleri de vardır. Sadece olumsuz yönlerine odaklanarak medya eğitimi yok saymak öğrencileri daha bilinçsiz bir medya kullanımına iter. Bu sebeple öğrencilere ilkokuldan başlayarak doğru medya kullanımı dersi verilmesi gerekir. Bu konuda geç kalınmış olsa da artık ülkeler teker teker ders programlarına medya kazanımlarını eklemektedirler. Felemenkçe ders programı kazanımlarına da medya ile ilgili kazanımlar eklenmiştir. Sınıf seviyesi yükseldikçe öğrencilerin medya ile ilgili alakaları da artmaktadır. Bu duruma uygun kazanımlar hazırlanmıştır. “Güvenli, etkili ve sorumlu bir şekilde medya aracılığıyla sözlü iletişim kurmaya hazır olun.” Medya araçları ile gönderilen mesajların pek çok işlevi ve amacı vardır. Hitap ettiği birey ve kitle ile ilgili bilgilendirme, eğlendirme, eğitime ve etkileme gibi görünen işlevleri ile aslında aktarımda bulunduğu birey ya da kitlede bir davranış ve tutum oluşturma hedeflendiği görülecektir. Özellikle çocuklar, medyadan en fazla etkilenen insan grubunu oluşturmaktadır. Çocukların medya ve medya araçları ile olan etkileşimi, bu kavramın onlar tarafından nasıl algılandığı ve nasıl kullanıldığı ile de yakından ilgilidir. Öğrencilerin kavram dünyalarında yeni medya araçlarının ve uygulamalarının çok önemli bir rolü bulunmaktadır. Bu nedenle yeni medya uygulamaları eğitim-öğretimde etkili ve verimli bir şekilde kullanılmalıdır. Sosyal medya ile ortaokul öğrencilerinin ilişkisinin ebeveynlerince denetim altında tutulması öğrencilerin sağlıklı ruhsal gelişimi açısından önem arz etmektedir (Sayın & Aydın, 2018).

5.8. Beşinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması

Beşinci sınıf ile birlikte Türkçe ve Türk Kültürü dersi kazanımlarında öğrencilerin edindikleri bilgilerden yeni bir bilgi üretmeleri istenmiştir. Bu kazanıma örnek olarak: “- Bir konu etrafında metinler yazar. -Konuşmalarını bir ana fikir etrafında oluşturur.” Bir bilginin sentez aşamasında olması artık bilginin kişi tarafından kabul edildiği düşünülerek eski bilgilerden yeni bilgi türetebilecek duruma gelmiştir. Sentez yeteneğinin gelişmesi özellikle ana dilinde bunu yapabilmek önemlidir. İki dilli çocuklar genellikle ilk öğrendikleri dilde düşünür ve konuşması gerek dil ikinci dili ise ancak o zaman ikinci

dilini sözlü olarak kullanır. Bu sebepten öğrencide kendi ana dili ile konuşmasının yanında kendi ana dili ile düşünmesi de önemlidir.

Bu dönemde kazanımlarda dikkat çeken bir diğer konu öğrencinin kendine has bir fikrinin olması istenmektedir. Bu kazanımlara örnek olarak: “-Konuşmalarını bir ana fikir etrafında oluşturur. –Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur.” Bu kazanımın bulunması öğrencinin kendi düşüncelerini keşfetmesi ve bu düşüncesini savunması açısından olumludur ancak beşinci sınıf gibi bir yaş grubunda öğrencilere kendi fikirlerini keşfetmesi için hazırlanan kazanım sayısı ikidir. Kazanımlardaki bu yetersizlikler derslere ve dil edinimine de olumsuz yansımaktadır.

Öğrenciler küçük yaşlarda başkalarının düşüncesini kendilerine uygun görebilirler fakat ergenlik dönemi ile birlikte düşünce yapıları ve hayal dünyaları da çeşitlenmekte olan öğrencilere kendi düşünce dünyaları üzerine düşünmeleri için daha çok fırsat verilmelidir. Ancak beşinci sınıf Türkçe ve Türk Kültürü dersi kazanımları bu açıdan yetersiz hazırlanmıştır. Ders programı kazanımı sarmal bir yapıda oluşturulduğu için neredeyse birinci sınıf kazanımları ile beşinci sınıf kazanımları arasında çok fark yoktur. Her yaş grubunun kendine has bir öğrenme yapısı vardır. Ders programı kazanımları bu durum göz önüne alınarak yazılmalıdır.

Tablo 9

Beşinci Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması

Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	1-7-8-11-12-33-
Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	8-10-14-24-31-
Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	2-4-9-15-17-20-21-23-32-
Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek	3-4-6-13-
Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi	25-
Okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması	16-27-28-29-30-
Okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerinin ve sorgulamalarının sağlanması	19-22-
Dil bilgisi	18-
Noktalama işaretleri	26-

Beşinci sınıf Felemenkçe kazanımlarında ağırlık okuma ve yazma kazanımları üzerindedir. Okuma kazanımlarını içerisinde dikkat çeken kazanım “diller ile dil varyantları ve bunlarla ilişkili kültürel ifadeler üzerine düşünür” olmuştur. Bu kazanım ile birlikte öğrenciden istenen sadece kendi kültürü ve çevresi içinde olan dil ile diğer dilleri ve varyantlarını keşfetmesidir. Öğrenci bu sayede tek tip bir dilin olmadığını ve çeşitli sebeplerle dilde değişimler olabileceğinin farkına varır. Ayrıca kazanımı destekleyen bir diğer kazanım da “-Felsefi kavram ve terimlerle Hollandaca, Fransızca, Almanca, İngilizce doğru konuşma bağlamında standart dil, lehçe, anadil ve yabancı dil kullanır.”dır. Öğrenci bu kazanımlarla birlikte kendi dili ile diğer dillerin ortak ve farklı yönleri üzerine düşünebilir.

Teknoloji çağı ile birlikte hayatımızın her alanında internet, bilgisayar ve sosyal ağlar gibi kavramlarla karşılaşmaktayız. Her ne kadar bunların çoğunun öğrenci içi zararlı olduğu düşünülse de bu kavramların hayatımızda olduğu inkar edilemez. Bu sebeple öğrencilere eğitim ile teknolojik ürünleri nasıl kullanılacağı öğretilirse durum öğrencinin lehine döner. Örnek kazanım bu amaçtan hareketle beşinci sınıf tablolarında verilmiştir. “-Medya, multimedya ve sosyal medya aracılığıyla güvenli, sorumlu ve etkili bir şekilde yazılı iletişim kurmaya istekli olur.”

Beşinci sınıf yazma kazanımlarında genellikle zor harf birleşimlerinin öğrenciye kazandırılması hedeflenmiştir. Birinci sınıftan itibaren inceleyerek geldiğimizde bu kazanımlarda kolaydan zora doğru ilerlenmiştir. “-Zor ses-harf bağlantılarına sahip kelimeleri doğru şekilde yazar.” Ayrıca bu dönem yazma kazanımlarına baktığımızda harf lerin doğru yazımı ile ilgili ortalama on kazanım verilmiştir. Tek bir dil becerisi içerisinde bir konu ile ilgili bu kadar kazanım olması öğrencinin konuyu doğru kavraması açısından önemlidir.

Tablo 10

Beşinci Sınıf Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması

Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	2-3-72-90-93-94-95-96-117-118-119-144-196-
Görsel okuma ve görsel sunu becerilerini geliştirmek	65-66-67-158-229-
Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	1-5-7-10-101-102-103-104-105-106-107-108-109-126-127-128-129-143-145-224-225-226-227-228-243-252-
Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	6-14-15-16-17-19-20-24-25-26-27-31-33-34-35-36-37-38-46-47-48-49-50-51-52-54-55-56-69-70-71-77-80-81-82-84-86-89-92-97-98-113-124-130-132-133-134-136-137-138-140-141-142-146-147-150-153-154-156-157-167-171-172-173-184-232-233-234-235-236-245-246-247-259-263-264
Metinler arası okuma becerilerini geliştirerek söz varlığını zenginleştirmek	131-135-
Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerini geliştirmek	18-58-73-74-75-76-112-148-151-182-183-
Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek	21-29-32-53-60-83-85-87-88-139-155-158-161-162-166-168-169-170-255-257-260-262-
Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi	28-30-59-61-62-63-78-79-115-116-160-230-250-251-253-256-258-261-
Bilgi ve teknolojilerini kullanarak okuma, metinler arası anlam kurma ve öğrenme becerilerini geliştirmek	63-68-158-164-165-237-238-239-240-241-242-244-
Milli, manevi, ahlaki, tarihi, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; milli duygu ve düşüncelerini güçlendirmek	12-
Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığını kazanmalarını sağlamak	110-116-121-122-195
Okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması	22-57-123-
Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır bir biçimde ifade etmelerinin sağlanması	8-11-91-99-100-
Okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerinin ve sorgulamalarının sağlanması	194-
Kendilerine ve diğer toplumlara ait kültür-sanata ait eserler aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmelerinin ve benimsemelerinin sağlanması	149-152-157-248-249-
Dil bilgisi	174-175-176-177-178-179-180-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-206-208-209-210-212-213-214-
Alfabe eğitimi	147-158-159-197-198-199-200-201-202-203-204-205-207-211-218-219-220-221-222-223-231-
Noktalama işaretleri	120-125-215-216-217-

5.9. Altıncı Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımları ve Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının İncelenmesi ve Sınıflandırılması

Altıncı sınıf kazanımlarının beşinci sınıf kazanımlarından farkı “-Türkçenin kelime yapısını ayırt eder (Basit, birleşik, türemiş kelimeler)” kazanımıdır. Genel olarak Türkçe ve Türk Kültürü dersi ve ders programı kazanımlarına baktığımızda Türkçenin yapısal özelliklerinden çok Türkçe’nin kelime bilgisi ve Türk kültürünü öğretmeye yöneliktir. Bu sebeple birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar Türkçe’nin yapısal özelliklerine ait kazanım sayısı çok azdır. Tam bir dil ediniminden bahsedebilmek için öğrenciye dili bütün yönleri ile vermek önemlidir.

Tablo 11

Altıncı Sınıf Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması

Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	1-7-11-12-33
Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	8-10-3-23-31-
Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	2-5-9-15-17-19-20-22-32-
Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek	4-5-6-7-
Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi	24-
Okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması	16-27-28-29-30-
Okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerinin ve sorgulamalarının sağlanması	18-21-
Dil bilgisi	25-
Noktalama işaretleri	26-

Altıncı sınıf kazanımlarının beşinci sınıf arasında kazanımlar açısından çok fark yoktur. İki sınıf arasındaki kazanım farkları; kazanım sayısının azaltılarak kazanımlarının içi doldurulmuştur. Örneğin beşinci sınıf kazanımlarında 264 kazanım varken altıncı sınıf kazanımlarında 238 kazanım yer vermişlerdir. Çıkarılan kazanımlara örnek olarak; beşinci sınıfta dinleme stratejileri içerisinde verilen “-Öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla aşağıdaki dinleme stratejilerini kullanır.” kazanımı altıncı sınıf kazanımlarında yoktur. Bu kazanım öğretmen ya da bir yönergenin rehberliği söz konusudur. Felemenkçe ders programı kazanımlarında sınıf seviyesi ilerledikçe öğretmen

geri plana çekilerek öğrenciye daha çok sorumluluk verilmeye çalışılmıştır. Bir diğer farklı kazanım noktalama işaretleri ile ilgilidir. Beşinci sınıfta “-Cümle düzeyinde noktalama işaretleri üzerinde derinlemesine düşünme ve okuma davranışını buna uyarlama.” kazanımı altıncı sınıfta “-Kelime düzeyinde noktalama işaretleri üzerine derinlemesine düşünme ve okuma davranışını buna uyarlama.” kazanımına çevrilmiştir. Burada eğitim öğretim stratejilerinden genelden özele gitme yöntemi kullanılmıştır.

Beşinci sınıf kazanımları ile altıncı sınıf kazanımları arasında en fazla farkın bulunduğu kısım yazma becerisidir. Yazma becerisinde özellikle beşinci sınıfta daha çok harf birleşimleri ve harflerin doğru yazımı üzerine kazanımlara rastlanırken altıncı sınıfta bu türden kazanımlar azalmıştır. Altıncı sınıfa eklenen önemli kazanımlardan biri: “-İsim, çoğul, tekil, özel isim, fiil, kök, bitiş, kişi formu, şimdiki zaman, geçmiş zaman ve mastar kavramlarını ve terimlerini doğru yazma bağlamında kullanır.” dir. Bu kazanım ile birlikte artık öğrenciden öğrendiği bilgileri yeni alanlarda kullanması istenmektedir.

Tablo 12

Altıncı Sınıf Felemenkçe Dersi Program Kazanımlarının Sınıflandırılması

1. Dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek	2-3-9-68-85-88-89-90-91-131-180-
2. Görsel okuma ve görsel sunu becerilerini geliştirmek	62-63-143-148-205-
3. Dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması	1-5-7-10-38-39-40-41-42-43-44-96-97-98-101-102-103-104-105-113-114-115-116-130-131-181-182-200-201-202-203-204-219-226-
4. Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek	6-14-15-16-17-19-20-23-24-25-26-30-32-33-34-35-36-45-46-47-48-49-50-51-53-54-55-65-66-67-73-75-76-77-79-81-84-87-92-93-108-117-119-120-121-123-124-125-127-128-129-131-132-135-138-139-141-142-151-155-156-157-165-168-179-208-209-210-211-212-233-236-237-238-
5. Metinler arası okuma becerilerini geliştirerek söz varlığını zenginleştirmek	118-122-
6. Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerini geliştirmek	18-69-70-71-72-107-133-136-166-167-
7. Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek	21-28-31-52-59-78-80-82-83-126-140-143-146-147-150-152-153-154-221-229-231-234-236-
8. Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi	27-29-58-60-61-74-110-111-145-206-224-225-227-230-232-235-
9. Bilgi ve teknolojilerini kullanarak okuma, metinler arası anlam kurma ve öğrenme becerilerini geliştirmek	64-148-149-143-213-214-215-216-217-218-220-
11. Milli, manevi, ahlaki, tarihi, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; milli duygu ve düşüncelerini güçlendirmek	12-
12. Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığını kazanmalarını sağlamak	100-109-
13. Okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması	22-56-
14. Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır bir biçimde ifade etmelerinin sağlanması	8-11-86-94-95-236-
15. Okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerinin ve sorgulamalarının sağlanması	178
16. Kendilerine ve diğer toplumlara ait kültür-sanata ait eserler aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmelerinin ve benimsemelerinin sağlanması	134-137-142-222-223-
17. Dil bilgisi	158-159-160-161-162-163-164-169-170-171-172-173-174-175-176-177-184-185-186-188-189-
18. Alfabe eğitimi	132-144-181-182-183-187-190-194-195-196-197-198-199-207
19. Noktalama işaretleri	112-191-192-193-

BÖLÜM 6

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

İnsanlar için merak duygusu var oldukça yeni yerler görme isteği ve daha iyi bir yaşam nasıl olur düşüncesi de var olacaktır. Bu iki düşünceden hareket eden insanoğlu dünyanın çeşitli yerlerine göç etmiştir. Bu göçlerin her birinin kendine göre sebepleri vardır. Göçlerin önemli nedenlerinden biri ekonomidir. Yakın tarihte şahit olunan işçi göçleri bu duruma en güzel örnektir. Kendi ülkesinde iş imkanı bulamayan veya daha çok para kazanmak isteyen Türk vatandaşları Avrupa'yı bir umut olarak görmüşlerdir. Avrupa'da geçici olarak çalışmayı düşünen Türk işçiler, ailelerinin yanlarına gelmesiyle birlikte kalmaya karar vermişler ve çocuklarının gelecek planlarını bu ülkelerde oluşturmaya başlamışlardır.

İlk dönemlerde yaşadıkları ülkelerin dillerini bilip bilmemeleri önemszenmezsek ilerleyen süreçlerde ana dilinin yerine ülkenin dilini öğrenmenin daha önemli olduğu söylemleri ön plana çıkmıştır. Bu konu üzerinde araştırma yapanlar ikiye bölünmüş; bir kısmı ana dili bilinmeden ikinci bir dil öğrenilemeyeceğini belirtirken (Cook, Yıldız); bir kısım araştırmacılar ise ana dili olmadan da çocukların yaşadıkları ülkenin dilini öğrenebileceğini belirten makaleler yayımlamışlardır (Krashen & Eldirdge). Bazı araştırmacılar ise çocukların aynı anda iki dili öğrenebileceği ve iki dilliliğin zeka gelişimi açısından çok faydalı olduğunu iddia etmişlerdir. (Corder & Felix)

Dil öğrenmenin başka bir boyutu olan kimlik kazanma ve aidiyetlik konusu da araştırmacılar tarafından tartışılmaktadır (Açık, Ercilasun). Farklı dillerin konuşulduğu ülkelerde ana dili ve resmi dilin farklı olması çocuklarda kimlik karmaşasına veya kimlik kaybına yol açabilir. Yurt dışında yaşayan Türk çocukları açısından bakıldığında ana dilini konuşamayan veya hem ana diline hem yaşadığı ülkenin diline tam anlamıyla hakim

olamayan çocuklarda kimlik arayışı veya kimlik karmaşası yaşanması son derece doğaldır. Bu tür sorunların çözümü için devletlerin dil politikaları ve planlamaları yapmaları kaçınılmazdır. Altmış yıllık süreçte Türkiye’den göçmen kabul eden ülkeler bir yandan göçmenlerin kendi kültürel faaliyetlerini yürütebilecekleri dernek, vakıf ve ibadethane gibi kuruluşlar açmalarına, ana dili derslerine vb. faaliyetlerine izin verirken diğer yandan kendi dillerini, kültürlerini uyum kavramı çerçevesinde öğretmek için ciddi politikalar ve planlamaları yapmışlardır. Örneğin aile birleşmelerinde dil puanı barajını bu bağlamda değerlendirebiliriz (Elçin, 2016). Türkiye Cumhuriyeti ise Türk vatandaşlarının ana vatanları ile bağlarını koparmamak için ülkelerde bulunan elçilikleri eğitim noktasında teşvik etmektedir. (Yıldız, Karadağ, Baş). Ayrıca Yurt Dışı Akraba Birlikler Topluluğu (YTB)’yi kurarak yurt dışındaki Türk çocuklarının eğitimi ve dil öğrenmeleri konusunu tek bir merkezden yürütmeye başlamıştır. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın çocukları için birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar Türkçe ve Türk Kültürü Programı hazırlama, ders kitaplarının yazımı, öğretmen görevlendirme gibi sorumlulukları yerine getirmektedir. Ana dili eğitimi konusunda AB yasalarının sağladığı imkanları kullanarak Avrupa’da Türk göçmenlerin yoğun olarak yaşadığı ülkelerle antlaşmalar yaparak resmi yollardan faaliyetler yürütmektedir.

Bu çalışmada Avrupa’da Türklerin yoğun olarak yaşadığı ülkelerden biri olan Belçika Devletini ve burada yaşayan Türk çocuklarının ikinci dil olarak aldığı Felemenkçe ders programı kazanımları ile Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Ders Programı Kazanımlarının incelemesi yapılmıştır. İki dilin aynı anda öğrenilmesinin faydaları düşünüldüğünde iki programın kazanımlarındaki benzerliklerin veya farklılıkların dil öğretimi açısından önemine binaen bu karşılaştırmaların program, ders kitapları bazında yapılması son derece önemlidir. Ders saatleri, derslerin verilmiş ortamları zaten çok farklıdır. Bir yanda altı, sekiz saatlik ülkenin resmi dilinin öğretimi 1.derecede: en az 7 saat - en fazla 11 saat, 2. Derecede: en az 7 saat - en fazla 10 saat, 3. Derecede en az 6 saat - en fazla 8 saat, (Vlaanderen is onderwijs & vorming leerplanen) öte yanda en fazla üç saatlik seçmeli/gönüllülük esasında ana dili dersi gibi dezavantajlı bir durum söz konusu iken bunun üzerine birbirinden çok farklı bir öğretim programı, ders kitapları, kazanımlar ve öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanımı ilk, orta düzeyde okula giden çocuklar üzerinde ciddi olumsuz etkiler yaratacaktır. İki dilde dört temel beceriye ve dil bilgisine yönelik benzer kazanımlar, benzer dil öğretim metod ve tekniklerin kullanımı daha hızlı dil öğretimi sağlayacaktır. Hatta öğrenmeyi kolaylaştıracaktır. Bu bağlamda Felemenkçe ders programı

kazanımları ile Türkçe ve Türk Kültürü dersi programı kazanımlarının incelemelerinde elde ettiğimiz sonuçları şu şekilde gösterebiliriz:

Benzerlikler:

1. Her iki programda amaç öğrenciye ana dilini öğretmektir.
2. Türkçe ve Türk Kültürü dersi program kazanımları ile Felemenkçe dersi program kazanımları dört temel dil becerisi esas alınarak hazırlanmıştır.
3. İlk hedef olarak öğrencilerden dili sevmelerini, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarını sağlamak amaçlanmıştır. Kazanımlar öğrencinin dili sevmesine yönelik hazırlanmıştır.
4. Öğrenciler ve öğretmenlerin derste ne ile ve ne kadar alakadar olacaklarını bilmeleri onlara ön bilgi verir ve derse daha hazırlıklı hale getirir. Bu sebeple ders programları ve kazanımların öğretmenlerin erişebileceği konumda olmalıdır. Bu amaca hizmet etmesi bağlamda iki ülkenin ders programlarına internet ortamından kolayca ulaşılabilir.
5. Her iki ülkeye ait birinci sınıf ders programı kazanımlarında çocuğun okula belirli bir hazırbulunuşluk seviyesinde başladığı düşünülmüştür.
6. Türkçe ve Türk Kültürü dersi birinci sınıf kazanımları ile Felemenkçe dersi birinci sınıfta resim boyama gibi etkinliklerle renkleri tanıma kazanımı sağlanmıştır.
7. Programda İkinci sınıflarda harf-ses ilişkisinin nasıl olduğunu anlatan kazanımlar vardır.
8. İki ülke kazanımları da sarmal yapıda hazırlanmıştır.
9. Cümle içerisinde vurgu ve tonlama iki program kazanımında da önemle üzerinde durulan konulardandır.
10. Yaşanılan çağa uygun olarak iki ülke kazanımlarında medya ve iletişim konusu yer almış. Bu kazanımla birlikte çocuklardan bilinçli internet kullanıcısı olmaları hedeflenmiştir.
11. Her iki programda öğrencinin öğrendiği bilgiyi davranışa dönüştüreceği “davranışçı eğitim anlayışı” ve çocuğun bilgiyi özümseyerek kendine yeni alanlar açmasını sağlayan “yapılandırmacı eğitim anlayışı” benimsendiği iddia edilmiştir.

Farklılıklar:

1. Richards'a göre dil eğitim programları öğretilecek dilin yapısına ve hedef kitlenin özelliklerine göre organize edilmelidir. Program geliştirme çalışmaları hangi bilgi, beceri ve değerlerin okulda öğrencilere öğretileceğinin, öğrenme ürünlerinin nasıl öğretileceği ve öğrenileceğinin belirlenmesi ile eğitim sürecini planlayabilme, ölçme ve değerlendirmenin ortaya konulması üzerine odaklanmaktadır (Richards'dan aktaran Durukan, 2013). Bu sebeple dil eğitim programı genel çerçevenin yanında ayrıntıları da içermelidir. Programlar öğretmenlere, ders kitabı yazarlarına konunun içeriği ve işlenişi ile ilgili rehber vazifesi taşımalıdır. Bu bağlamda Türkçe ve Türk Kültürü ders programı kazanımlarının genel çerçeve çizdiğini görmekteyiz. Ders kitabı yazarlarına ve öğretmenlere rehberlik edici ayrıntılar ya da işaretler hazırlanmamıştır. Felemenkçe programındaki kazanımların ayrıntıları ile hazırlanmış olduğu ve konuların önem derecelerine göre dört başlık derecesi oluşturularak verildiği; ayrıca öğretmenleri yönlendirebilecek özel işaretlere sahip olduğu görülmektedir.

2. Geçmişten günümüze dil bilgisi öğretiminde çok sayıda bilimsel yaklaşım, yöntem ve teknikten yararlanılmıştır. Dil bilimciler yakın döneme kadar yapısalcı, geleneksel ve dönüşümcü dil eğitimi konusundaki sorunlarla ilgilenmemiştir. Son dönemlerde dilin işlev ve kurallarını aktif olarak öğrenilmesi/öğretilmesi, dilin mantığını ve işleyişini keşfedilmesi, bunların okuma ve yazma sürecinde kullanmasına odaklanılmıştır. Bu gelişmelerle dil bilgisi alanı eğitim alanına daha fazla yakınlaşmıştır. Yeni dil bilgisi anlayışında dil bilgisi öğretimi bir amaç değil araç olarak ele alınmaktadır. Dil bilgisi, yazım kuralları, kelimeleri daha iyi okuma ve yazma, dil ve zihinsel becerileri geliştirme gibi etkinliklerle birlikte yürütülmektedir. Amaç yazılı ve sözlü ifadenin iyileştirilmesidir. Böylece dil bilgisi okulda yeni bir anlam kazanmakta, etkinliklerle dil bilgisi öğretilmekte ve bunlar dil öğrenme alanının etkinlikleri ile birleşmektedir. Dil bilgisi kuralları peş peşe sırayla değil, sözlü ve yazılı dil etkinlikleri içinde verilmektedir. Bu anlayışta bir dili öğrenirken onun kurallarını ezberlemek yerine mantığı keşfedilmektedir (Guay'dan aktran Güneş, 2013).

Yurt dışında yaşayan çocuklarda ana dili eğitiminde eksik kalınan noktalardan biri kullanılan cümle yapıları üzerinde durulmamasıdır. Program kazanımlarına baktığımız zaman etkinlikler genellikle çocukların kelime bilgilerini arttırmaya ve kültür öğelerini öğretmeye yöneliktir. Dil bilgisi ve kurallı cümle edinimi ile ilgili herhangi bir etkinlik ya da kazanım yoktur. Ev ortamında konuşma dilini öğrenen çocukların yazılı dili öğrenirken

o dilin kurallarını sistematik bir şekilde öğrenmeleri gerekir. Bu bağlamda programda dil bilgisine yönelik kazanımlar Flemenkçe programında 1. Sınıftan itibaren yer verilirken Türkçe ve Türk Kültürü programında hemen hemen hiç yer verilmemiştir.

İncelediğimiz dil bilgisi kazanımlarından Felemenkçe dersi kazanımlarına baktığımızda bu anlayışa yönelik birçok (1.Sınıf:4, 2.Sınıf:8, 3.Sınıf:21, 4.Sınıf:22, 5.Sınıf:24, 6.Sınıf:21 kazanım) kazanım bulunmaktadır. Ancak Türkçe ve Türk Kültürü kitapları için hazırlanan program kazanımları bu konuda eksik kalmıştır.(1., 2.,3.,4.Sınıflarda 0; 5., 6. Sınıflarda 1 kazanım). Dil kurallarıyla vardır. Kuralları bilmeyen bir çocuktan dilini doğru yazması, anlaması beklenemez.

3. Diğer dillerde olduğu gibi Türkçenin de kendine özgü dil bilgisi ve ses bilgisi konuları vardır. Dil ediniminde dili kullanım alanlarına göre günlük ve akademik olarak ikiye ayırabiliriz. Günlük dil kullanımında sadece kelime bilgisi bizim belirli bir seviyeye kadar iletişim kuramıza yardımcı olurken akademik ya da resmi iletişim durumlarında kelime bilgisinin yanında o dilin dil bilgisi ve ses bilgisi kurallarını da bilmemiz gerekir. Örneğin yurt dışında yaşayan bir Türk çocuk Türkiye'deki akrabaları ile herhangi bir ana dili eğitimi almadan konuşabilir ancak Türkçe akademik bir makale ya da resmi bir yazı yazamaz. Öğrencilerin Türkçeyi öğrenme konusundaki ilgilerinin az olmasının bir sebebi de konuştukları Türkçenin kendilerine yettiğini düşünerek resmi ve akademik Türkçenin kendilerine bir faydasının olmadığı görüşüdür. Türkçe ve Türk Kültürü kitap ve kazanımları hazırlanırken genellikle öğrenciler için kelime bilgisi ile kurallı cümle yapısı öğretilmeye çalışılmıştır. Kazanımlarda dil bilgisi ve ses bilgisi kurallarına yönelik bir çalışma hazırlanmamıştır.

Dil bilgisi, sözlüksel sistemden daha çok cümledeki anlam inceliğini sunar. Dil bilgisi öğretimi, anlamda oluşan belirsizliğe karşıt olarak “düzeltici” görevini üstlenir. Yani açık, anlaşılır, kurallara uygun olmayan cümlelerin zihinde oluşturduğu belirsizlikleri engellemek dilbilgisinin görevidir. Dil bilgisi açısından yanlış kurulmuş cümlecikler özellikle yazılı dilde anlam karışıklığına neden olmaktadır. Dil bilgisi öğretimi bu belirsizliği ortadan kaldırır. (Göçen & Okur, 2013)

Dil bilgisi ve ses bilgisi ile ilgili kazanımlar Felemenkçe ders programında yoğun olarak verilmiştir. Örneğin üçüncü sınıf kazanımlarında sadece okuma becerisinde ortalama on iki, yazma becerisinde on dört kazanım ses bilgisi üzerinedir. Yani okuma-anlama ve yazma becerisi ile dilbilgisi birleştirilmiştir.. Bu kazanımlarda harflerin nasıl bir araya

geleceği ve ekler kullanılırken harf birleştirmelerine nelere dikkat edileceği anlatılmıştır. Bu açıdan harflerin doğru yazımı sağlanarak kelime ve anlam hatalarına meydan verilmemeye çalışılmıştır.

4. Günümüzde eğitimde yapılandırmacı ve davranışçı eğitim anlayışları hâkimdir. Bu sebeple öğrencilerden istenen eğitimin içerisine pasif değil aktif bir şekilde katılmaları ve öğrendikleri bilgi ve becerileri hayatlarına aktarabilmeleridir. Genel açıdan bakıldığında kazanımlar yapılandırmacı eğitim anlayışı ile hazırlanmıştır. Öğrenciler öğrendikleri bilgilerden analiz yapabilmeli, bilgileri belirli kriterlere göre sınıflandırabilmeli ve bilgiyi aktarabilmelidir. Bunu gerçekleştirmenin yolu da öğrencinin derse daha aktif katılmasını sağlayacak kazanımlara programda ağırlıklı yer verilmesinden geçmektedir. Türkçe ve Türk Kültürü dersi için hazırlanan program kazanımlarında öğrenciler için bilgilerini davranışa dönüştürebilecekleri, sanal ya da gerçek ortamlar kurmalarını sağlayacak kazanımlara yer verilmemiştir. Etkinlik kazanımları sınıf ve ders kitabı ile sınırlandırılmıştır. Felemenkçe dersi kazanımlarında birçok maddede simüle edilmiş ortam kurmaya yönelik kazanımlar ile öğrencinin sınıfın dışında eğitim öğretimin yapılabileceği fikrini kazandırmaya yönelik hedefler vardır.

5. İnsanı dünyadaki diğer canlılardan ayıran özelliklerinden biri konuşma yetisine sahip olmasıdır. İnsanlar bu özellikleri sayesinde duygu ve düşüncelerini karşı tarafa iletebilir. Her toplumda bireylerin iletişim becerilerini daha iyi duruma getirebilmek için bilgiye ve eğitime ihtiyaç vardır. Konuşma esnasında konuşan şahsın en fazla tedirgin olduğu durum “düşüncelerimi karşı tarafa doğru olarak iletebiliyor muyum?” şeklindedir. Bu tedirginliğin sebebi etkili konuşma becerisine sahip olmama düşüncesidir. Dil eğitiminde konuşma becerisi öğrencinin neyi ne kadar öğrendiğinin ölçülebileceği dört temel dil becerisinden en fazla davranışa dönüştürülebilecek beceridir. Kurdayıoğlu’na göre (2003) konuşmanın önemi ile ilgili; insanın başarısını, iş eğitim ve özel hayatında büyük ölçüde etkileyen, yönlendiren faaliyet, bireyler ve birey-toplum arasında cereyan eden sözlü iletişim olarak adlandırabileceğimiz konuşmadır. İletişim ne kadar etkili, düzenli ve açık olursa aynı oranda başarı sağlanır. Başarılı iletişimin anahtarı ise güzel konuşma, anlaşılır olma ve sesi etkili kullanmadır. Bu sebeple ana dili eğitim programlarında konuşma kazanımlarına özellikle son sınıflara doğru ağırlık verilmiştir. Türkçe Türk Kültürü dersi program kazanımlarında etkili konuşma becerisi vardır ancak yeteri kadar zengin değildir. Her sınıf için ortalama beş kazanım hazırlanmıştır. Bu kazanımların içerisine baktığımızda amaç dili etkili kullanmaktan çok öğrencilerin doğru sesleri çıkarmasına yönelik hazırlanmıştır.

Felemenkçe programında birinci sınıf ile başlayan konuşma stratejilerine yönelik kazanımlar her bir sınıfta sayısı artarak ve konu alanı genişletilerek verilmiştir. Özellikle sınıf içi bilimsel tartışma ortamı oluşturacak kazanımlarla öğrencinin kendi fikirlerini karşı tarafa nasıl etkili bir şekilde iletebileceği anlatılmıştır.

Geçmiş dönemlerde bir ders için gerekli eşyalar kitap, defter, kalem ve haritalardan ibaretken zamanla bu anlayış değişmiş ve okul ve çevresindeki her şey ders materyali olarak kullanılabilir hale gelmiştir. Ders materyellerinin çeşitlenmesi ile amaçlanan; öğrenciyi daha çok derse dâhil etmek ve dersi daha ilgi çekici hale getirmektir. Ders materyelleri özel bir uzmanlık gerektirir. Her ders için materyel seçimi birbirinden farklıdır. Örneğin fen bilgisi ve matematik gibi sayısal dersler için daha çok uygulamalı ve deneysel materyaller hazırlanırken Türkçe ve tarih gibi derslerdeki materyaller genellikle dinleme, okuma ve izlemeye yönelik hazırlanan materyaller uygundur. Türkçe öğretiminde ne kadar farklı duyuya hitap eden materyel kullanılırsa öğrenme, o ölçüde kalıcı izli olacak ve çoklu öğrenme fırsatı öğrenciye sunulmuş olacaktır. Yazılı, görsel, işitsel materyallerin kullanımı dersi daha dikkat çekici hâle getirecek, dersi monotonluktan kurtaracaktır. Bütün bunların yanında bir öğretmenin hangi materyali ne zaman kullanacağını bilmesi, materyal hazırlama ve kullanma konusunda teknik donanıma sahip olması gibi unsurlar materyallerin başarısını etkilemektedir.

Türkçe ve Türk Kültürü dersi kazanımlarında materyal kullanımı ile ilgili herhangi bir kazanım yoktur. Felemenkçe dersi kazanımlarında sınıf seviyelerine göre artmak ve azalmak ile birlikte ortalama yirmi kazanım materyal kullanımı ile ilgili hazırlanmıştır. Bu kazanımlara birkaç örnek: “-Renk, şekil, boyut veya belirli özelliklerle göre somut bir nesneyi veya kişiyi kendiliğinden tanımlar. -Telefonla bilinen akranlarınıza ve yetişkinlere basit duyurular yapar (Simüle edilmiş ve simüle edilmemiş). -Mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla kişisel bir mesaj veya deneyim gönderin. -Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulun ve bilgileri kaydedin ” olarak vermiştir.

6. Türkçe ve Türk kültürü program kazanımlarında amaç öğrencinin bireysel özelliklerini geliştirerek kültürel ve toplumsal değerlerle ilgili bilinç sahibi olmasını sağlamaktır. Yenilenen Türkçe ve Türk Kültürü Programındaki kazanımlara yönelik tespit edilen olumlu yönler şunlardır:

- Etkinlik kitabı ile birlikte öğrencilerin öğrendikleri bilgileri uygulayabileceği bir alan oluşturulmak istenmiştir.

- Alfabeyi öğretecek kazanımlar mevcuttur.
- Vurgu ve tonlamalarına dikkat edilmesine yönelik kazanımlar vardır.
- Yazılı yönergeleri anlamaya yönelik kazanımlar hazırlanmıştır.
- Okuduğunu ya da dinlediğini anlamaya yönelik kazanımlar vardır.

Türkçe ve Türk Kültürü Programındaki kazanımlara yönelik tespit edilen olumsuz yönler ise şunlardır:

- Öğrencinin hazırbulunuşluluğunu ölçecek etkinliklere yer verilmemiştir.
- Kendilerini ifade edebilecekleri sanal ya da gerçek ortamlar oluşturmaları için kazanımlar hazırlanmamıştır.
- Diğer kültürler ve kendi kültürünün ortak ve farklı yönlerini araştırması için bir hedef belirlenmemiştir.
- Öğrencinin kendini doğru bir ifade edebilmesi için iletişim araçlarını uygun yerlerde kullanabileceği kazanımlar hazırlanmamıştır.
- Türklere ait sanatsal metinler ile ilgili ve öğrencinin ilgisini çekebilecek eserlerle ilgili hedefler yoktur.
- Öğrencileri araştırmaya yöneltecek akademik çalışmalara yönelik hedefler belirlenmemiştir.
- Sınıf ortamında ve öğretmenin kontrolünde yapılabilecek tartışma ortamı oluşturulabilecek kazanımlar yoktur.
- Ders materyallerinin kullanımı ve yeni materyallerin hazırlanması için öğrencileri yönlendirebilecek hedefler yoktur.
- Öğrencinin doğru bir şekilde konuşması ve yazması için özel harflerin ve harf birleşimlerinin öğretileceği kazanımlar yoktur.

Felemenkçe dersi Program kazanımları kendi ülkesinin ana dili olduğu için ve ana sınıfı ile birlikte bir dil eğitimi başladığı için kazanımları daha ayrıntılı hazırlanmıştır. Öğretmen eğitim-öğretimde rehber niteliğindedir. Kazanımlar yapılandırmacı ve davranışçı eğitim anlayışı ile hazırlanmıştır. Felemenkçe ders programı kazanımlarında amaç öğrencilerin okuma zevlerini, hayal güçlerini ve edebi bilgilerini geliştirmeye yönelik hazırlanmıştır. Felemenkçe kazanımlarının genel özelliklerine bakılacak olursa şu hedefler dikkat çekmektedir:

- Öğrencilerin her sınıfın başlangıcında hazırbulunuşluluğunun ölçüleceği kazanımlar vardır.
- Neredeyse ana sınıfından altıncı sınıfa kadar alfabe öğretimine yönelik kazanımlar dağıtılmıştır.
- Materyal kullanımı ve yeni materyallerin hazırlanması için oluşturulan kazanımlar yazılmıştır.
- Öğrencinin kendini ifade edebileceği sanal ve gerçek yaşam ortamlarının oluşturması için kazanımlar hazırlanmıştır.
- Somut dinlemeye yönelik hedefler vardır.
- Öğrencinin doğru iletişim becerisini kazanacağı hedefler mevcuttur.
- Sanatsal metinleri incelemesi için neredeyse her sınıfta kazanımlar vardır.
- Bilgilendirici metin kazanımları hazırlanmıştır.
- Öğrencilerin bilgilerini savunacağı ya da yanlış bilgilerini değiştireceği tartışma ortamları hazırlamaya yönelik kazanımlar vardır.
- Güncel medyayı ve basılı kaynakları takip edebileceği kazanımlar vardır.
- Konuşma becerisi için öğrencinin vurgu ve tonlamaları öğrenebileceği kazanımlar hazırlanmıştır.
- Her sınıfta noktalama işaretleri ile ilgili kazanım vardır.
- Harf bilgisi, kelime bilgisi, ses bilgisi ve dil bilgisine yönelik kazanımlar her sınıfta mevcuttur.
- Öğretmenleri yönlendirebilmek için özel başlık puntoları ve işaretler kullanılmıştır.

Çocuğun okuma alışkanlığı kazanabilmesi öncelikle kendi yetenek, ilgi ve isteğine, aile ilişkilerine, aile bireylerinin çocuğa iyi örnek olmasına ve çocuklarına elverişli bir ortam hazırlamalarına bağlıdır. İkinci olarak okul ve sınıf kütüphanelerinin işlevselliğine, öğretmenlerin bu konudaki çalışmalarına, eğitim programlarının konu ile ilgili amaçlarına bağlıdır. Son olarak da, çok genel anlamıyla, çevresel faktörlerin tutumuna ve çocuklar için sundukları altyapının kapsamlılığına bağlıdır. Çocuklarda okumaya karşı ilgiyi ve okuma alışkanlığını kazandıran etkenlerin, çocuğun kendi isteği, ailesi ve öğretmenleri hatta kütüphaneciler de olduğu söylenebilir (Jones'den aktaran Aksoy & Öztürk, 2018). Bu bilgiden hareketle öğrenciyi eğitime hazırlayacak birçok çevresel etken bulunmaktadır ki

bunun da en başında aile ortamı gelmektedir. Aile içerisinde okuma ve yazma ortamı varsa çocuk küçük yaşlardan itibaren kendisine örnek aldığı kişilerden bu davranışı edinir. Anne ve baba çocuğunun okumasını sadece sözel olarak destekliyorsa bir zaman sonra bu durum çocuk üzerinde etkili olmaz. Robinson ve Harris ebeveynlerin eğitime dahil olmasının önemi konusunda şunları söylemiştir: Eğitim sisteminde ebeveyn katılımının tüm çocuklar için eğitim çıktılarını iyileştirmede kritik öneme sahip olduğuna inanmak gerekmektedir. Ebeveynlerin zamana ve etkinliklere katkısının okulların çeşitli eğitim hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmasında büyük yarar sağladığı düşünülmektedir. Her ne kadar eğitim ve öğrenme ortamlarının okul ve sınıf olduğu düşünülse de müfredatın edindirdiği kazanımların uygulama alanı sadece okullar değil aynı zamanda öğrenme sürecini kolaylaştıran okul dışında bir kültürel ortam yaratarak bu etkinlikleri güçlendiren aile ortamlarıdır (Robinson ve Harris'den aktaran Tabak, 2020).

Türkçe ve Türk Kültürü dersleri için de ailelerin bu derslere olan tutumları önemlidir. Velilerin ön yargılara ve yanlış bilgilere sahip olması, dil ve kültürün öğrenilmesi gerektiğini göz ardı etmesi ve gün geçtikçe Türkçe ve Türk Kültürü dersinin daha az önemsenmesinin bu dersin daha az öğrenci tarafından takip edilmesine neden olduğu çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur (Karadağ, Baş, 2019). Velilerin anadili eğitimi üzerinde durmamalarının sebebi çocuğun aynı anda iki dili öğrenemeyeceği ya da kendi ana dilini öğrenip bulunduğu ülkenin dilini reddedeceği düşüncesidir. Türkiye'den yapılan akademik çalışmalar ve eğitim seminerleri ile bu düşünce zamanla değişmiş velilerin büyük bir kısmı ana dili eğitimine önem vermeye başlamıştır (Yıldız, 2010). Bu düşüncenin değişmesindeki bir diğer etken yurt dışında ana dili eğitimi veren kurumların artmış olması ve bulundukları ülkelerin ana dili eğitimine karşı çıkmamalarıdır (Almanya , Fransa, Lüksemburg, İsviçre, Belçika, Avusturya). Ancak bu söylenen durumlar bütün ülkeler için geçerli değildir. Avrupa'da da halen ana dili eğitimine karşı olan ülkeler bulunmaktadır (İngiltere) . Bu bağlamda devlet adamlarına, bilim adamlarına, öğretmenler ve ailelere önemli görevler düşmektedir. Bu çalışmada Türkçe ve Türk Kültürü Programı üzerinden durum tespiti yapılarak, tespit edebildiğimiz eksikliklere yönelik şu önerileri sunabiliriz.

6.2. Öneriler

Türkçe ve Türk Kültürü dersi program kazanımları için öneriler;

- Türkçe ve Türk Kültürü kitapları hazırlanırken öğrencinin Türk Latin Alfabesini bildiği düşünülerek direkt okuma ve yazma kazanımından başlanmış alfabe eğitimi verilmemiştir. Dünyanın birçok ülkesinde Latin alfabesi kullanılıyor ancak bu alfabelerde birçok farklı ses ve ses birleşimleri mevcut. Öğrenci bu durumu genelleştirerek Türk alfabesi ile bulunduğu ülkenin alfabesini ortak sayıp okuma yazmada, hatta anlamada yanlışlar yapabilir. Bu sebeple her nerede olursa olsun öğrencinin Türk alfabesini bilmediği varsayılarak sistemli bir alfabe eğitimi verilmesi gerekir.
- Alfabe öğretimi için ayrı bir etkinlik kitabı yazılmalıdır.
- Özel harf ve harf birleşimleri için kazanımlar hazırlanmalıdır.
- Dil bilgisi ve ses bilgisine yönelik kazanımlar arttırılmalı ve bunlara yönelik etkinlikler oluşturulmalıdır.
- Noktalama işaretleri ile vurgu ve tonlama konuları birbiri ile bağlantılı şekilde tek bir sınıfta değil sarmal program yapısına uygun olarak bütün sınıflara yayılmış bir şekilde hazırlanmalıdır.
- Farklı metin türlerine ait kazanımlar hazırlanarak öğrencilerin metinler arası bağlantıyı kurmaları sağlanmalıdır.
- Bilgiyi araştırma, keşfetme ve yorumlama ve zihinde yeniden yapılandırmaya yönelik kazanımlar eklenmelidir.
- Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik kazanımları daha zengin verilmelidir.
- Program kazanımları hazırlanırken Türk çocuklarının yoğun olarak bulunduğu ülkelerin eğitim sistemleri ve programları dikkate alınmalıdır.

Ayrıca Türkçe ve Türk Kültürü kitapları bütün ülkeler için ortak hazırlanmıştır. Farklı coğrafyalar için farklı kazanımlara sahip etkinlik kitapları hazırlanabilir.

KAYNAKLAR

- Açık, F. & Yavuz R. İ. (2020). Balkan türklerinin Türkçeye dair farkındalıkları. *Türklük Bilim Araştırmaları*, (48), 39-54.
- Aksan, D. (2009). *Her yönüyle dil*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Akyol, E. & Öztürk S. D. (2018). Öğrencilerdeki okuma alışkanlığının öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre belirlenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(1), 143-184.
- Akyol, H. (2008). *Ders kitaplarındaki metin yapıları ve öğretim açısından analizleri*. VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri. Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Alıcı, M. (2012). *İlköğretim düzeyinde yazılmış (Türkçe-Almanca) çocuk kitapları üzerine bir içerik incelemesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Arı, T. G. (2015). *İki dilli Türk çocuklarının ve velilerin ana dili Türkçeyi öğrenme tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arslan, M. (2007). Eğitim yapım yaklaşımlar. *Ankara Üniversite Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(1), 41-61.
- Aytaç, G. & Çeçen A. (2010) Ana dili eğitiminde dil bilgisi öğretiminin yeri ve önemi. *Türk Bilimi Araştırmalar Dergisi*, 27, 77-89.
- Balcı, A. (1995). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Bigisayar.
- Balcı, A. (2011). *Etkili okul geliştirme kuram uygulama ve araştırma*. (5. Baskı). Ankara: Pegem.
- Banguoğlu, T. (1998). *Türkçenin grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu.

- Başdemir, H. Y. (2012). Türk eğitim sisteminin yapısal sorunları ve bir öneri. *Liberal Düşünce*, 67(2), 35-53.
- Bekar, B. (2016). Almanya’da Türkçenin ana dili olarak öğretimiyle ve Türklerin Türkçe kullanımlarıyla ilgili kaynakça denemesi. *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken/ Journal of World of Turks*, 8(3), 285-302.
- Belçika Eğitim Bakanlığı. (2021). *Flaman eğitim sistemi*. <https://onderwijs.vlaanderen.be/en/education-in-flanders> sayfasından erişilmiştir.
- Belet, Ş. D. (2009). İki dilli Türk öğrencilerin ana dili Türkçeyi öğrenme durumlarına ilişkin öğrenci, veli ve öğretmen görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 71-85.
- Beydoğan, Ö. (2007). Öğretim ilke ve yöntemleri. G. Ocak (Ed). *Öğrenme etkinliklerinin planlanması* içinde (s. 99-131). Ankara: Pegem.
- Bican, G. (2017). İki dilliliğin tanımlanması: Kuramsal tartışmalar ve güncel yaklaşımlar. *Ana Dili Eğitim Dergisi*, 5(2), 353-366.
- Bilen, M. (2006). *Plandan uygulamaya öğretim* (7. Baskı). Ankara: Anı.
- Bingöl Arslangilay, A. S. (2013). *3. Kuşak Türk çocukları ve iki dilli- iki kültürlü eğitim modelleri (Hessen Eyaletleri Koala Projesi)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyükalın Filiz, S. (2006). Eğitimle ilgili temel kavramlar. Ç. Özdemir (Ed.), *Eğitim bilimine giriş* içinde (s. 3). Ankara: Ekinoks.
- Büyükkaragöz, S. & Çivi, C. (1997). *Genel öğretim metotları*. İstanbul: Öz Eğitim.
- Can, N & Can, M. (2009). Yurt dışında bulunan Türk çocuklarının eğitimleriyle ilgili sorunlar ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 1, 112-130.
- Cebi, A. & Durmuş, T. (2012). Türkiye ilköğretim Türkçe dersi öğretim programı ile ABD Massachusetts İngilizce eğitimi çerçeve programının karşılaştırılması. *Journal of Educational and Instructional Studies In The World*, 2(1), 109-121.

- Çalışkan, N. (2008). *Türk öğretmenler tarafından yürütülen Türkçe ve Türk kültürü derslerinin verimliliğini etkileyen faktörler*. I. Uluslararası Avrupalı Türkler Kongresi'nde sunulmuş bildiri, Brüksel. https://www.academia.edu/45181048/T%C3%9CRK%C4%B0YE_CUMHUR%C4%B0YET%C4%B0_TARAFINDAN_Y%C3%9CR%C3%9CT%C3%9CLEN_T%C3%9CRK%C3%87E_VE_T%C3%9CRK_K%C3%9CLT%C3%9CR%C3%9CDERSLER%C4%B0N%C4%B0N_VER%C4%B0ML%C4%B0L%C4%B0%C4%9E%C4%B0N%C4%B0_ETK%C4%B0LEYEN_FAKT%C3%96RLER sayfasından erişilmiştir.
- Çerçi, A. (2013). *Konuşma eğitiminin telaffuz vurgu ve tonlama konularının dinleme destekli öğretimi*. Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Çetin, F. & Güleç, İ. (2014). Almanya'daki Türk çocukları için hazırlanmış "Türkçe Temel Eğitim 2" ders kitabının içerik açısından incelenmesi. *III. Sakarya'da Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildirileri*, 3, 155-160.
- Çoban, A. (2007). Temel kavramlar. G. Ocak (Ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri içinde* (s. 1-54). Ankara: Pegem.
- Dağabakan, D. & Dağabakan Öztürk, F. (2007). Dil ve çocukta dil gelişimi kuramları. *Milli Eğitim, Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 36(174), 155-161.
- Damanakis, M. (1983) *Muttersprachlicher Unterricht für ausländische Schüler*. File:///C:/Users/MacBook%20Pro/Downloads/Muttersprachlicher_Unterricht.pdf, sayfasından erişilmiştir.
- Demir, T. (2010). Yurt dışındaki Türk çocukları için Türkçe ve Türk kültürü dersi öğretim programı kapsamındaki Türkçe dersi kazanımlarının değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 913-937.
- Demircan, A. (2007). *Dillerin sınıflandırılması ve Türkçenin dünya dilleri arasındaki yeri*. https://www.academia.edu/20087192/Dillerin_S%C4%B1n%C4%B1fland%C4%B1r%C4%B1lmas%C4%B1 adresinden erişilmiştir.
- Demirel, Ö. & Kiroğlu, K. (2005). *Konu alanı ders kitabı incelemesi*. Ankara: Pegem.

- Demirel, Ö. & Ünver, G. (2004). Öğretmen adaylarının öğrenci merkezli öğretimi planlama becerilerini geliştirme üzerine bir araştırma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 188-195.
- Demirel, Ö. (2007). *Türkçe ders kitaplarının incelenmesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi.
- Demirel, Ö. (2013). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Durmuş, M. (2017). Kimlik dil ve öteki ilişkisi açısından Türkçenin konumlandırılması. *Türk Dili Dergisi*, 67, 17-26.
- Durmuş, M. (2019). Yabancı dil öğretimi sınıflarında ana dilinin yeri. *Sakarya University Journal Of Education*, 9(3), 567-577.
- Durmuşçelebi, M. (2007). *Türkiye ve Almanya'da ilköğretimde ana dili eğitimi-eğitim programları ve ders kitapları açısından bir karşılaştırma*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Durukan, E. (2013). Öğretmen görüşleri açısından Türkçe dersi öğretim programı kazanımları. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(8), 2-15.
- Ekici, S. & Tuncel, G. (2015). Göç ve insan. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(9), 9-22.
- Ekmekçi, V. & Karadüz A. (2015). Yurt dışında yaşayan iki dilli çocuklar için hazırlanan Türkçe ve Türk Kültürü kitabına eleştirel bir bakış. *Turkish Studies (Elektronik)*, 10(15), 361-378.
- Ekmekçi, V. (2012). *Belçika'da Türkçe öğretimi ve karşılaşılan temel sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Elçin, D. (2016). Yabancılar ve uluslararası koruma kanununda aile ikamet izni: Aile hayatı hakkı mı? Aile Birleşimi hakkı mı? *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (30), 117-199.
- Ercilasun A. B. (2000) *Yirmi birinci yüzyıla girerken milli kimlik oluşturmada dilin önemi*. <http://turkoloji.cu.edu.tr/GENEL/23.php>, adresinden erişilmiştir.
- Erden, M. (1998). *Eğitimde program değerlendirme* (3. Baskı). Ankara: Anı.
- Ergin, M. (2000). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak.
- Ertürk, S. (1966). *Eğitimde program geliştirme*. (7. Baskı). Ankara: Meteksan.

- Gelen, İ. (2007). *Bilimsel araştırmalarda veri toplama araçları. Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, İstanbul: Lisans.
- Göçen, G. & Okur, A. (2013). Dil bilgisi eğitimi. M. Durmuş & A. Okur (Ed.), *Yabancılarā Türkçe Öğretimi El Kitabı* içinde (s. 333-354). Ankara: Grafiker.
- Göçmenler, H. (2019). *Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Türk çocuklarına ana dili öğretimindeki sorunlar ve çözüm önerileri: Program ve kitap ölçeğinde*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gözütok, D. (1999). *Program değerlendirme, Cumhuriyet döneminde eğitim*. Ankara: Milli Eğitim.
- Gözütok, F. D. (2003). Türkiye'de program geliştirme çalışmaları. *Milli Eğitim Dergisi*, 160(1), 90-102.
- Gül, G. (2007). Okuryazarlık sürecinde aile katılımının rolü. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 8(11), 17-30.
- Günay D. (2015, Nisan). *İki ya da çok dillilik Avrupa toplumu*. 1. Uluslararası Türkçe Öğretimi Kongresi'nde sunulmuş bildiri, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Günay, Ü. (2003). Göç, din ve değişme: Batı Avrupa'daki Türk işçileri örneği. *Bilimname*, 3, 35-64.
- Güneş, F. (2010). Eğitimde yapılandırıcı yaklaşımla gelen yenilikler. *Eğitime Bakış Dergisi*, 16, 3-10.
- Güneş, F. (2011). Dil öğretim yaklaşımları ve türkçe öğretimindeki uygulamalar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(10), 123-148.
- Güneş, F. (2013). Dil bilgisi öğretiminde yeni yaklaşımlar. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(7), 71-92.
- Güneş, F. (2020). Türkçe öğretiminde "hazırlıksız konuşma" sorunu. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 5(2), 109-124.
- Hohmann, M. (1982). *Schule als ort der integration: Nationale und internationale erfahrungen, möglichkeiten, grenzen*. Frankfurt/M.Bern: J. Ruhloff.
- İçduygu, A., Erder S. & Gençkaya, Ö. F. (2014). *Türkiye'nin uluslararası göç politikaları, 1923-2023*. MiReKoç Proje Raporları 1/2014Tübitak 1001_106K291, Eylül 2009. Koç Üniversitesi, Göç Araştırmaları Merkezi, İstanbul.

- İçduygu, A., Sert, D. & Karaçay A. B. (2008). *Türkiyeden yurt dışına yönelen göç hareketleri üzerine brifing*. Koç Üniversitesi Göç Araştırmaları Raporları (MiReKoc). http://www.madde14.org/index.php?title=MireKo%C3%A7_-_T%C3%BCrkiye%E2%80%99den_Yurtd%C4%B1%C5%9F%C4%B1na_Y%C3%B6nelen_G%C3%B6%C3%A7_Hareketleri_%C3%9Czerine_Brifing adresinden erişilmiştir.
- İleri, E. (2008). AT/AB’de Türkçeyi anadili olarak öğrenme hakkı ile ilgili düzenlemeler. *Die Gaste*, 4, 7.
- Kalfa, M. (2000). *Noktalama işaretlerinin Türkçenin öğretimindeki yeri ve önemi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kara P. & Nazik E. (2018). Göçün kadın ve çocuk sağlığına etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(2), 58-69.
- Karadağ Ö. & Baş B. (2019). Türkçe ve Türk Kültürüne dair ihtiyaç analizi. *Sakarya University Journal Of Education*, 9(3), 434-454.
- Karadere, H. (2017). *Belçika raporu*. <https://silo.tips/download/belka-raporu-1-gr-2-ama> sayfasından erişilmiştir.
- Kasapçoğur, A. (2007). *Avrupa birliği ülkelerinde eğitim denetimi*. <http://tkb.meb.gov.tr/yayinlar/ab%20egitim.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Kavcar, C. (1998). Türkçe eğitimi ve sorunları. *Ankara Üniversitesi Tömer Dil Dergisi*, 65 5-17.
- Kılıç, A., & Seven, S. (2003). *Konu alanı ders kitabı incelemesi*. Ankara: Pegem.
- Kırkılıç, A. (2017). Yurt dışında görev yapan Türkçe ve Türk kültürü öğretmenlerinin Türkçe ve Türk kültürü derslerine ilişkin görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 41, 480-500.
- Korkmaz, B. (2010). *Türkçe ve Türk Kültürü Dersleri için Uzaktaki Yakınlarımız Projesi kapsamında hazırlanan öğretim materyallerinin (6-7 sınıflar) Türkçe ve öğretimi ve kültür aktarımı çerçevesinde değerlendirilmesi*. III. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, İzmir.

- Kurudayıoğlu, M. (2003). Konuşma eğitimi ve konuşma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları, Türkçe'nin Öğretimi Özel Sayısı, 13*, 287-309.
- Küçükahmet, L. (2001). *Konu alanı ders kitabı inceleme*. Ankara: Nobel.
- Mağden, D. & Gündoğan A. (2009). 5-6 ve 7 yaşındaki çocukların mecazi kavramların anlamalarının incelenmesi. *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi, 11(5)*, 7-29.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1998). *Milli eğitim temel kanunu*. Mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). *Yurt dışı personel eğitim rehberi*. <http://strazburg.meb.gov.tr/habers/RehberKitap.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Geçmişten günümüze Millî Eğitim Şûraları*. <https://ttkb.meb.gov.tr/www/gecmisten-gunumuze-mill-egitim-sralari/icerik/328> sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2021). *Yurt dışında görevlendirilecek öğretmenleri seçme sınavı kılavuzu*. <http://www.meb.gov.tr/yurt-disinda-gorevlendirilecek-ogretmenleri-secme-sinavi-kilavuzu-2021/duyuru/22206/tr> sayfasından erişilmiştir.
- Mutlu, H. (2012). *Türkçe öğretiminde (ilköğretim) program amaçlarının hedefleri gerçekleştirmedeki rolü*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Okur, A. Süğümlü H. & Göçen G. (2013). İkna edici konuşma ve karşılaştırmalı bir araştırma (Avusturalya ana dili öğretimi ders materyalleri ve Türkçe örneği). *Turkish Studies, 8(8)*, 951-970.
- Oruç, Ş. (2016). Ana dili, ikinci dil, iki dillilik, yabancı dil. *The Journal of Acedemic Social Science Studies, 4(45)*, 279-290.
- Özdemir, S. M. (2007). Eğitimde program geliştirme ve program geliştirme sürecinin unsurları. G. Ocak (Ed.). *Öğretim ilke ve yöntemleri içinde* (s. 59-88). Ankara: Pegem.
- Peçenek, D. (2014). İkinci dil edinimi (araştırması) ve yönlendirilen ikinci dil edinimi alanlarına genel bir bakış. *Dil Dergisi, 164*, 1-21.

- Pilancı, H. (2009). Avrupa ülkelerindeki Türklerin Türkçeyi kullanma ortamları, sürdürülebilirlik imkanları ve koruma bilinçleri. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 49, 127-160.
- Sallabaş M. E. & Temizkan M. (2009). İlköğretim öğrencilerinin noktalama işaretlerini doğru olarak kullanabilme düzeyleri ile ilgili bir araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 625-636.
- Sarıkaya, H. S. (2014, Aralık). Belçika Flaman bölgesi eğitim sisteminde Türk kökenli çocukların yaşadığı temel sorunların incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergi*, 8, 246-260.
- Sayın, H. & Mustafa, A. (2018). Çocuklarda medya algısı. *Çocuk ve Medeniyet Dergisi*, 1, 145-164.
- Saylan, N. (1995). *Eğitimde program tasarısı temeller-prensipiler-kriterler*. (1. Baskı). Balıkesir: İnci.
- Sildir E. & Tüfekci Akcan, A. (2018). Hikaye kitaplarının sosyal-duygusal alan kazanımlarını desteklemeleri yönünden incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 265-286.
- Soybal, F. C. & Tiryaki, N. E. (2021). İkinci dil edinimi üzerine yapılan akademik çalışmaların değerlendirilmesi. *Caleş, Uluslararası Dil, Eğitim ve Sosyal Bilimlerde Güncel Yaklaşımlar Dergisi*, 3(1), 39-57.
- Sönmez, V. (2002). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Anı.
- Sözbilir, M. (2009). *Nitel veri analizi* [Power Point Sunusu]. https://www.academia.edu/4953728/Nitel_Veri_Analizi sayfasından erişilmiştir.
- Şavlı, F. & Kalafat S. (2014). Yabancı dil derslerinde ana dili kullanımı üzerine öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Türk Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 1367-1385.
- Tabak, H. (2020). Eğitime aile katılımı: Sosyo-ekonomik özellikler etkiliyor mu? *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1) 104-121.
- Talim ve Terbiye Kurulu. (2005). *İlköğretim 1-5 Sınıf Programları Tanıtım El Kitabı*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Taşpınar, M. (2012). *Kuramdan uygulamaya öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Elhan.
- TÜBA, (t.y.). *Türkçe bilim terimleri sözlüğü*. tubaterim.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

- Türk Dil Kurumu. (2011). Türkçe Sözlük. Ankara: TDK.
- Türkoğlu, A. (1998). *Karşılaştırmalı eğitim*. Adana: Baki.
- Uluçay, M. (2019). 2018 Türkçe dersi öğretim programındaki dil bilgisi öğretimi ile ilgili kazanımlara eleştirel bir bakış. *Ekev Akademi Dergisi*, 23(80), 303-322.
- Üstünel, G. (2011). *Etkili iletişim becerileri ve beden dili*. Yüksek Lisans Tezi, Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ.
- Varış, F. (1996). *Eğitimde program geliştirme "teoriler ve teknikler"*. Ankara: Alkım.
- Vikipedi. (2021). *Felemenkçe*. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Felemenk%C3%A7e> adresinden erişilmiştir.
- Vlaanderen is onderwijs & vorming. (t.y.). *Leerplannen*. <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/leerplannen> sayfasından erişilmiştir.
- Vlaanderen is onderwijs & vorming. (t.y.). *Education in Flanders*. <https://onderwijs.vlaanderen.be/en> sayfasından erişilmiştir.
- Yaprak, Ş. (2013). Uluslararası emek göçü bağlamında Almanya'ya Türk işgücü göçü ve sosyo-ekonomik etkileri. *Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*, 51(51), 394-403.
- Yavuz, S. (2013). Göç entegrasyon ve din: Avrupa'da yaşayan Türkler bağlamında bir değerlendirme. *Uluslar Arası Araştırma Dergisi*, 6, 610.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldız, C. (2009). Almanya'da ana dili olarak Türkçe öğretimi ve Alman okullarındaki Türk çocuklarına yönelik eğitim uygulamaları. *Semahat Yüksel Armağan Kitabı* içinde (s. 146-168), Ankara: Pegem.
- Yıldız, C. (2013). Almanya'da ana dili olarak Türkçe öğretimine ilişkin öğrenci görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Türkçe'nin Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11), 2013.
- Yücel, F. (2005). Dil Edinimi ve masal dili. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 105-115.

EKLER

EK-1. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Birinci Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama kazanımları

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Birirnci Sınıf Program Kazanımları

DİNLEME

1. Dinlediği/İzlediği metni anlatır.
2. Dinlediklerinin/ izlediklerinin konusunu belirler.
3. Dinlediklerindeki günlük hayata ilişkin kalıp sözleri belirler.
4. Dinlediklerinden hareketle basit tahminler yapar.
5. Basit sözlü yönergeleri uygular.
(Tek unsur içeren yönergeler üzerinde durulur.)
6. Dinlediklerindeki /izlediklerindeki sözlü olmayan mesajları tanır.
(Sesteki duygu tonlarını tanıma üzerinde durulur.)

KONUŞMA

7. Düzeyine uygun söz varlığını anlamlarına uygun olarak kullanır.
8. Çerçevesi belirli bir konu hakkında karşılıklı konuşur.
9. Bir konu hakkındaki düşüncelerini anlatır.
10. Konuşmalarında olayları oluş sırasına göre anlatır.
11. Konuşmalarında vurgu ve tonlama yapar.
(Konuşmasının içeriğine uygun vurgu ve tonlama ile konuşur.)

OKUMA

12. Okumaya hazırlık yapar.
13. Resim ve görselleri yorumlar.
14. Şekil sembol ve işaretlerin anlamlarını bilir.

YAZMA

15. Yazmaya hazırlık yapar.
 16. Duygu ve düşüncelerini görseller çizerek anlatır.
 17. Renkleri tanır ve görsellerde kullanır.
-

Felemenkçe Dersi Birinci Sınıf Program Kazanımları

OKUMA TUTUMLARI SÖZLÜ DİL BECERİLERİ	
1. Yetişkinler tarafından desteklenerek, mümkün olduğunca standart Hollandaca kullanmaya hazır olur.	+
2. Kendi duygularını ve isteklerini kişisel bir şekilde ifade etmeye istekli olur.	+
3. Mesajı dinlemeye, konuşmaya ve empati kurmaya istekli olur.	X
4. Dinlemenin ve konuşmanın tadını çıkarır.	X
5. Kişi kendi dinleme ve konuşma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya istekli olur.	X
6. Başkalarıyla iletişimde saygı göstermeye istekli olur.	X
7. Kendiliğinden konuşmaya istekli olur.	X
8. Dinleme ve konuşma kurallarına uymaya istekli olur.	X
9. Akranlarını dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	X
10. Kendi sözlü dil kullanımını duruma göre (yaş, kültür, gelenek ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur.	X
11. Yetişkinleri dinlerken ve yetişkinlerle konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	X
12. Kişi kendi kültürü veya başka bir kültürün sözlü dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olur.	X
DİNLEME	
Dinlediğini Anlama	
<i>Genel Olarak Dinlediğini Anlama</i>	
13. Beden dili, işaret dili, görsel dil ve konuşma dilinin işlevi ve arasındaki karşılıklı ilişki üzerine düşünür.	X
14. Standart dil Felemenkçe ve diğer dil çeşitleri üzerine düşüncelerini söyler.	X
15. Yabancı dilleri ve Hollandaca'yı ayırt eder ve bunları derinlemesine inceler.	X
16. Somut dinleme durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür: -Gönderenin veya alıcının kim olduğu anlamaya çalışır.	X
17. Somut dinleme durumlarında kelime anlamlarının yansıması anlar.	X
18. Somut dinleme durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	X
19. Somut dinleme durumlarında iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	X
- Gönderen ve alıcı arasında nasıl bir ilişki var? - Gönderenin alıcısıyla ilgili tutumu. - Mesajın konusu, içeriği ve biçimi nedir? - Mesajın amacı nedir? - Mesaj gönderen ve alıcı arasındaki ilişki nedir?	
Kuralcı Metinleri Dinlemek	
20. Kendine yönelik birden fazla talimatı anlar ve uygular.	+
21. Sözlü olarak hareket etmelerini, anlamalarını ve görevi gerçekleştirmelerini isteyen kişilere yönelik talimatlar oluşturur.	X
22. Açıkça ayırt edilebilen en fazla iki adımdan oluşan ödevler için basit talimatları anlar ve uygular.	X
23. Açıkça ayırt edilebilen maksimum dört adımdan oluşan ödevler için basit talimatları anlar ve gerçekleştirir.	
Anlatı ve Sanatsal Edebi Metinleri Dinlemek	
24. Yaşa uygun sözlü anlatılara dayanarak:	X
- Hikayenin özünü anlar. - Hikayeyi takip eder ve hikayede anlatılmak isteneni anlar. - Hikayeyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır. - Ana karakteri belirler. - Kahramanın niyetini, planını ve eylemlerini belirler. - Hikaye hakkındaki kişisel duyguları ve düşüncelerini yansıtır. - Gerçeklik ve fantezi arasında ayırım yapar. - Hikaye verilerini doğruluk açısından değerlendirir.	
25. Anlatı ve sanatsal edebi metinlerle ilgili basit soruları anlar.	X
26. Yaşa uygun sözlü hikayelere dayanarak:	X
Hikayenin ne hakkında olduğunu tahmin eder.	

- Ana ve yan konuları birbirinden ayırır.
- Başlangıcı ortayı ve sonu ayırt eder.
- Bir denklemi tanır.
- Neden-sonuç ilişkilerini tanır.
- Parça-bütün ilişkilerini tanır.
- Kronolojiyi tanır.
- Karakterlerin davranışları hakkında kişisel izlenimler, duygular veya görüşler formüle eder.

Bilgilendirici Metinler Dinlemek

27. Sınıf etkinlikleriyle ilgili bilgilendirici duyuruları anlar.	X
28. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik bilgi mesajlarına dayanarak:	X
• Mesajın özünü anlar. • Bilgiyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır. • Bilgilerle ilgili kişisel görüşleri formüle eder.	
29. Geniş okul hayatıyla ilgili bilgilendirici duyuruları anlar.	X
30. Öğretmenin ve akranların açıklamasına dayanarak:	X
• Açıklamanın ana fikrini tanır. • Ana ve yan konuları birbirinden ayırır. • Düşünce trenini keşfeder.	
31. Öğretmenin veya diğer öğrencilerin açıklamasına dayanarak:	X
• Başlangıcı, ortayı ve sonu ayırt eder. • Bir denklemi tanır. • Neden-sonuç ilişkilerini tanır. • Araç-son ilişkilerini tanır. • Kısmi-bütün ilişkilerini tanır. • Kronolojiyi, tanır.	
32. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik mesajlardaki bilgileri seçer:	X
• Verilen veya kendi kendine formüle edilen kriterlere göre seçim yapar. • İstenen bilgileri yeniden yapılandırır. • Bilgiler hakkında kişisel görüşleri formüle eder. • Gözlemlenebilir verileri doğruluk açısından değerlendirir. • Bilgileri alaka düzeyi açısından değerlendirir.	

Tartışmacı Metinleri Dinlemek

33. Kendilerine yönelik reklam mesajlarına dayanarak:	X
• Mesajı anlar. • Mesajı tam anlamıyla yeniden yapılandırır.	
34. Eşler tarafından kendilerine gönderilen bir aramayı anlar.	X

Dinleme Stratejileri

35. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki dinleme stratejilerini kullanır:	X

Dinlemeden önce:

Dinleme hedefini belirler;

- Metin içi bilgilerini kullanır.
- Başlığa göre metin hakkında tahminlerde bulunur.

Dinlerken:

- Metin hakkında sorular sorar: kim, ne ve neden soruları.
- Kelime anlamı stratejileri uygular.

Dinledikten Sonra:

- Metni özetler (ana düşünce, öneli olaylar).
- Sonuca varır.

36. Kullandıkları dinleme stratejileri, tutumlar, bilgiler üzerine seviyelerini yansıtır ve Hollanda müfredatının becerilerini kullanır.	X

KONUŞMAK

Konuşma Becerileri

Teknik Olarak Konuşun

37. Doğru kelime kullanımı, doğru kelime oluşumu ve doğru cümle yapısı ile doğru konuşur.	X
38. Anlaşılır ve akıcı konuşur.	X

39. Düzgün tonlama ile konuşur.	X
40. Düzgün bir ifade ile konuşur.	X
<i>İletişimsel Olarak Konuşmak</i>	
Genel Olarak İletişimsel Konuşma	
41. Somut konuşma durumlarında iletişim sürecinin faktörlerini yansıtmak için:	X
• Gönderenin ve alıcının kim olduğu anlar.	
42. Somut konuşma durumlarında kelime anlamaları üzerinde derinlemesine düşünür.	X
43. Somut konuşma durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	X
44. Somut konuşma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür:	X
• Gönderen ve alıcı arasında hangi ilişki var.	
• Gönderenin alıcıya göre konumu.	
• Mesajın konusu, içeriği ve biçimi.	
• Mesajın amacı nedir.	
• Mesaj, gönderen ve alıcı arasındaki ilişkiyi anlar.	
Düşünmek	
45. Soru cümlelerini doğru şekilde yeniden oluşturur.	+
46. Kendiliğinden yardım ister.	+
47. Bilgi toplamak için kendiliğinden sorular sorar.	X
48. İstenilen bilgileri elde etmek için farklı öğrenme alanlarında ele alınan bir konu için kapalı (evet-hayır) sorular sorar.	X
49. Farklı öğrenme alanlarında tartışılan bir konu için, istenen bilgileri elde etmek için kapalı, açık ve isteğe bağlı sorular sorar.	X
Öğretmek	
50. Talimatları içeriğin tanınabilir görünmesi için yeniden formüle eder.	X
Anlatma	
51. Oyun eylemlerini kelimelerle yönlendirir.	+
52. Tanınabilir roller ve durumlarla empati kurar ve bunlara kendi hayal gücünüzden yanıt verir.	+
53. Sorulduğunda kendisinden ve kendi yaşam çevresinden bahseder.	+
54. Sorulduğunda, başkalarından ne duyduklarını anlatır.	+
55. Sorulduğunda duyguları anlatır.	+
56. Kendiliğinden duyguları anlatır.	+
57. Renk, şekil, boyut veya belirli özelliklere göre somut bir nesneyi veya kişiyi kendiliğinden tanımlar.	+
58. Okunan, duyulan veya izlenen bir hikayeyi resimlerle destekleyerek kendi kelimeleri ile anlatır.	+
59. Burada ve şimdi olaylar ile burası dışındaki olayları kendiliğinden anlatır.	X
60. Kendilerini ve çevrelerini, ilgi ve niyetlerini, kendi dillerini ve kültürlerini, aynı yerde ve aynı zamanda ya da başka bir yerde ve başka bir zamanda kendiliğinden anlatır.	X
61. İllüstrasyon desteği olmadan kendi sözlerinizle okunan, duyulan veya izlenen bir hikayeyi anlatır.	X
62. Okunan, dinlenen veya izlenen bir hikayeyi dramatize eder.	X
63. Okunmuş, dinlenmiş veya izlenmiş bir hikayeyi kendi kelimeleriyle özetler.	+
64. Bir hikaye anlatırken kişisel görüşlerini de söyler.	+
Raporlama	
65. Sorulduğunda, somut durumdaki ilgili bir nesneyi veya kişiyi tanımlar.	+
66. İstek üzerine kendi ortamından bir olay tanımlar.	+
72. Sorulduğunda, somut durumlarda nasıl davrandıklarını veya hareket etmek istediklerini açıklar.	+
73. Bir faaliyet üzerinde nasıl çalışmayı planladıklarını veya nasıl çalıştıklarını açıklar.	X
74. Akranlarına veya tanıdığı yetişkinlere basit ve somut ifadeler aktarır.	X
75. İçeriğin anlaşılabilir olması için ilgili duyuruları yeniden yazar.	X
76. Kendi ile ilgili akranlarına ve tanıdığı yetişkinlere basit bilgiler verir.	X
77. Okunan bir kitap hakkında haber yapar, bir üniversite teması içinde araştırma yapar, kendi deneyimlerini anlatır.	X

Özünü anlatmak.	
78. Öğrenmenin farklı öğrenme alanlarındaki bir konu hakkında soruları yanıtlar:	X
- Kendini bir ders konusuna yönlendirmek için soruları cevaplar. - Anlama ile ilgili soruları cevaplar. - Özelliklerini ve karakteristik özelliklerini bir bağlamda tam anlamıyla anlatır. - Olayları, benzerlikleri ve farklılıkları tam anlamıyla bağlam dışında tasvir eder. - İlişkileri bir bağlamdan hareketle anlamıyla tasvir eder. - Bir bağlamdan hareketle anahtar fikirler sunar.	
79. Telefonda Konuşmak	
80. Telefonla tanıdığı akranlarına ve yetişkinlere basit duyurular yapar (Simüle edilmiş ve simüle edilmemiş).	X
81. Akranlardan ve tanınan yetişkinlerden telefonla bilgi almak için sorular sorar (simüle edilmiş ve simüle edilmemiş).	X
Tanıtım (Sunum)	
82. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında bir sunum yapar...	X
- Kitabın özünü anlar. - Uygun görsel ve işitsel desteği kullanır.	
Röportaj	
83. Akranlarından ve tanınmış yetişkinlerden istenen bilgileri almak için hedeflenen sorular hazırlar ve sorar.	X
Konuşma Stratejileri	
84. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki konuşma stratejilerini kullanır:	X
<u>Konuşmadan Önce:</u>	
- Konuşmanın hedeflerini belirler. - İzleyiciyi belirler. - Konuşma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.	
<u>Konuşurken:</u>	
Düşüncelerini kelimeler, cümleler ve metinler şeklinde ifade eder.	
<u>Konuştuktan Sonra:</u>	
Belirlenen kriterler temelinde ürün ve süreç üzerinde düşünür.	
SÖYLEŞİ YAPMAK İÇİN	
Konuşma Becerileri	
<i>Tartışma</i>	
85. Bir görevi birlikte ele almak veya bir soruna çözüm bulmak için görüşmeler yapar.	X
86. Küçük bir daire içinde kendi fikirlerini ifade eder ve bakış açılarını netleştirir.	X
87. Başkasının görüşünü tanıır ve onlara yanıt verir.	X
<i>Değiş Tokuş Etmek</i>	
Radyo veya TV programlarına, güncel olaylara, kitaplara veya kendi çalışmaları ile ilgili bilgi verir.	X
Konuşma Kuralları	
88. Bir sohbette yeterince sesli konuşur.	X
89. Bir sohbette kendilerinin konuşmak istediklerini belirtir.	X
90. Bir sohbette başkalarının anlayıp anlamadığını kontrol eder.	X
AŞIRI ARAMA TUTUMLARI YAZILI DİL BECERİLERİ	
91. Okumaya ve yazmaya istekli olur.	X
92. Okumanın ve yazmanın tadını çıkarır.	X
93. Kendilerine yönelik kitaplara ve diğer bilgi kaynaklarına kendiliğinden başvurmaya istekli olur.	X
94. Yazılı ürünler için düşüncelerini ifade etmeye istekli olur.	X
95. Kişinin kendi okuma ve yazma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya ve eylemlerine uyarlamaya istekli olur.	X
96. Okuma ve yazma kurallarına uymaya istekli olur.	X

OKUYUN

Yeni Doğmuş ve Yeni Başlayan Okuryazarlık

Kitap Yönü

97. Kitapların önden arkaya okunduğunu belirtir.	+
98. Sayfaların yukarıdan aşağıya doğru okunacağını belirtir.	X
99. Satırın soldan sağa doğru okunacağını belirtir.	X
100. Kitaplardaki hikayelerin bir yapısı olduğunu belirtir.	X
101. Kitabın içeriğini kitabın kapağına göre tahmin eder.	X

Hikayeyi Anlama

102. Resimlerdeki nesneleri, hayvanları ve ünlü karakterleri adlandırır.	+
103. Resimlerdeki olayları açıklar ve yorumlar.	+
104. Görsel olarak sunulan mesajları anlar ve ifade eder.	+
105. Öğretmen anlatırken okunan bir hikayeyi canlandırır.	+
106. Görsel malzeme kullanarak yüksek sesle okunan bir hikayeyi yeniden oluşturur.	+
107. Okunan bir hikayeden sonuçlar çıkarır.	+
108. Bir hikayenin sonucu hakkında tahminlerde bulunur.	+
109. Hikayelerin bir durum taslağından (kim, nerede, ne zaman) ve bir özet bölümünden (ne , nasıl) oluştuğunu belirtir.	X
110. Resimlerin desteğiyle yüksek sesle okunan bir hikayeyi anlatır veya canlandırır.	X
111. Resimlerin desteği olmadan yüksek sesle okunan bir hikayeyi anlatır veya canlandırır.	X

Yazı Dilinin İşlevleri

112. Yazı dilinin iletişim amaçlı olduğunu belirtir. Dil şunlara hizmet eder: • Okur. • Hatırlamak için bir şeyler söyler. • Bir mesaj iletir. • Bir hikaye sergiler.	+
113. Yazı dilinin zaman ve mesafe arasında köprü kurduğunu belirtir.	+
114. Logolar ve ikonlar gibi sembollerin bir mesaj içerdiğini belirtir.	+
115. Okuldaki standartlaştırılmış simgeleri tanıır ve anlamalarını ifade eder.	+
116. Okul içinde ve çevresinde standartlaştırılmış simgeleri tanıır ve anlamalarını ifade eder.	X
117. Resimlerden veya sembollerden oluşan, kendileri için tasarlanmış talimatları anlar ve uygular.	X

Sözlü ve Yazılı Dil Arasındaki İlişki

118. Karakterleri diğer karakterlerden ayırır.	+
119. Küresel birimler olarak kendileri için önemli olan kelimeleri okur (örneğin kendi isimleri).	X

Fonolojik ve Fonemik Farkındalık

120. Cümlelerin kelimelerden oluştuğunu belirtir.	+
121. Kelimeleri cümle içinde ayırt eder.	+
122. Tekerlemeleri tanıır ve düşünür.	X
123. Kelimeleri ses gruplarına ayırır.	X
124. Ses gruplarını kelimelere bağlar.	X
125. Bileşik kelimeleri ayrı parçalara böler.	X
126. Farklı sesleri birbirinden ayırt eder.	X
127. Sesleri kelimelerde ayırt eder.	X
128. Sesleri doğru sırada kelimelerle ayırt eder.	X
129. Ayrı sesleri bir kelimedede birleştirir.	X

Alfabetik İlke

130. Kelimelerin seslerden oluştuğunu belirtir.	X
131. Harflerin seslere karşılık geldiğini belirtir.	X
132. Aynı karakterlerin görünümlere sahip olduğunu belirtir.	X

Teknik Okuma

133. C,x,q ve y dışındaki tüm harfler fonetik olarak seslendirilir.	+
134. İki işaretli ürünleri fonetik olarak seslendirir: • ei, ie, ui, ij, oe, au, ou en eu.	X
135. Saf tek heceli kelimelerin sesi: • mk- kelimeleri. • km- kelimeleri. • mkm- kelimeleri. • Nesne.	X
136. Makaleleri doğru telaffuz eder.	X
137. Saf çok heceli kelimeler kullanılır.	X
138. Tek satırdan oluşan saf ve çok heceli kelimelerle cümlelerin doğru ve akıcı okunur.	X
139. Anamlı bir şekilde bölünmüş kısa cümleleri okur ve bir sonraki satıra doğru ve akıcı bir şekilde devam eder.	X
140. Cümle düzeyinde noktalama işaretleri üzerine düşünür ve okuma davranışına uyarlar. • Nokta. • Soru işareti. • Ünlem işareti.	X
141. Felsefi terimler ve kavramları, soru işaretini ve ünlem işaretini doğru okuma bağlamında kullanır.	X
<i>Okuduğunu Anlama</i>	
142. Çevrelerindeki farklı yazılı iletişim biçimlerini tanır.	+
143. Öğretmenin rehberliğinde somut okuma durumlarında dil ve dil kullanımı hakkında sorular sorar.	+
144. Resimli kitapları bağımsız olarak okur.	X

İleri Okuryazarlık

Teknik Okuma

145. Somut okuma durumlarında üzerinde düşünülmesi gerekenler: • Sesler. • Karakterler ve kümeler. • Ses grupları. • Kelimeler.	X
146. Kafiye kavramını doğru okuma bağlamında kullanır.	X
147. Somut okuma durumlarında şunları düşünür: • Yazılı (senaryo) ve basılı (büyük harf) karakterler arasındaki farkları bilir. • Büyük ve küçük harfler.	X
148. Önde ve/veya arkada basit ünsüz kümeleri olan kelimeler bilir.	X
149. Alfabenin c (k veya s olarak), q,x ve y (i veya olarak)dahil olmak üzere tüm harfleri doğru sesle çıkarır.	X
150. Zor ses-harf kombinasyonlarına sahip kelimeleri telaffuz eder: • aai, ooi en oei (pat, koyun ve ay). • eeuw, ieuw en uw (yüzyıl, yeni ve sizin). • -ng en -nk. • sch-, -ch en -cht. • İle biten kelimeler -ig ve -lijk. • İle biten kelimeler -a, -o ve -u. • İle biten kelimeler -b, -p, ve -t.	X
151. Donuk seslere sahip kelimeleri kullanır: • Arka yüzde vurgu olmayan bir hecede. • Örneklerde: ge-, ver- ve be-	X
152. Ses içermeyen tek heceli sözcükleri bilir.	X
153. Sesli olmayan çok heceli kelimeleri seslendirir.	X
154. Küçük harfleri açıklar.	X
155. Açık heceli sesli kelimeleri bilir.	X
156. Kapalı heceli kelimeleri yeniden hesaplar.	X

157. -en veya -s üzerindeki katları telaffuz etmek için kullanır.	X
158. Büyük harflerle kelimeleri söyler	X
<i>Okuduğunu Anlama</i>	
Genel Okuduğunu Anlama	
159. Konuşma dili, görsel dil ve yazı dili arasındaki işlev ve karşılıklı ilişki üzerine derinlemesine düşünür.	X
160. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür:	X
• Gönderen ve/ veya alan kimdir?	
161. Okunan metinlerin yapısı üzerine düşünür ve aşağıdaki bölümleri ayırt eder:	X
• Giriş.	
• Orta.	
• Tuş Kilidi.	
162. Metin türleri üzerine düşünür ve kurgu ile kurgusal olmayan arasında fark yaratır.	X
163. Öyküleyici ve bilgilendirici metinlerdeki bir yapıyı tanıır.	X
164. Konuyu bir şey anlatılan ifade olarak tanıır ve ifade eder.	X
165. Kişi formunu şu ifade olarak tanıır ve ifade eder:	X
• Bir eylemi, olayı veya durumu ifade eder.	
• Olayın gerçekleştiği zaman hakkında bilgi sağlar.	
166. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür:	X
• Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var.	
• Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğu ve bunun tersi.	
• Mesajın konusu, içeriği ve biçimi.	
• Mesajın amacı nedir?	
167. Farklı metin türlerinin farklı işlevleri olduğunu belirtir.	X
168. Okunan metinlerin yapısı üzerine düşünür ve aşağıdaki bölümleri ayırt eder.	X
• Paragraf.	
• Bölüm.	
• Kural.	
• Fincan.	
• Başlık.	
• Sayfa.	
169. Aşağıdaki eylemleri yapar, anlama düzeyinde sonuçları belirler ve cümlelerin yapısı üzerinde düşünür:	X
• Cümleleri cümlelerle ayırmak.	
• Cümleleri içeren tamamlayıcı cümleler.	
• Cümleleri atlayın.	
• Cümleleri değiştirin.	
• Hareket cümleleri.	
<i>Standart Metinleri Okuduğunu Anlama</i>	
170. Kendilerine yönelik basit yazılı talimatları anlar ve uygular.	X
<i>Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinlerin Okuduğunu Anlama</i>	
171. Yaşa uygun anlatı ve sanatsal-edebi metinlere dayanarak:	X
• Kahramanı belirler.	
• Metnin özünü anlar.	
• Hikayeyi takip eder ve anlar.	
• Hikayeyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır.	
• Kahramanın amacını, planını ve eylemlerini belirler.	
• Metinle ilgili kişisel duygu ve düşüncelerini ifade eder.	
• Gerçeklik ve fantezi arasında ayırım yapar.	
• Doğruluk için gözlemlenebilir verileri değerlendirir.	
<i>Bilgilendirici Metinlerin Okuduğunu Anlama</i>	
172. Şiirin duyguları, ruh halleri ve arzuları ifade etmek için uygun bir araç olduğunu belirtir:	X
• Yaş seviyelerine göre hikaye ve kitap örnekleri veya kitap serisi sunar.	
• Yazarlardan örnekler verir.	
• Çocuk edebiyatı hakkındaki bilgileri nasıl bulabileceklerini belirtir.	

• Bir dizi edebi türden örnekler verir (ör. Macera hikayeleri ve gerilim filmleri).	
173. Geniş ortamda yaygın olarak kullanılan simgelerdeki bilgileri bulur.	X
• Alfabeği bağımsız olarak okur.	
• Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar.	
• Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirtir.	
• Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar.	
• Bir anahtar sözcük listesi kullanarak bir belge merkezinde veya kitaplıkta bilgi arar.	
• Grafikler, diyagramlar ve tablolarda istenen bilgileri bulur.	
• Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulur ve bilgileri kaydeder (örneğin, bir bilgisayardaki dijital klasör sistemlerinde).	
• Halkın yararına olacak şekilde programlarda ve tablolarda istenen bilgileri bulur. (örn. Otobüs tarifeleri)	
Tartışmacı Metinlerin Okuduğunu Anlama	
174. Kendilerine yönelik tartışmalı metinlerdeki bilgileri seçer:	X
• Özü anlar.	
• Mesajı tam anlamıyla yeniden yapılandırır.	
Okuma Kelime Dağarcığını Geliştirir	
175. Somut okuma durumlarında kelimelerin uzunluğu üzerine düşünür (Örneğin, deve karşı gnome).	X
176. Somut okuma durumlarında sıfatların dili zenginleştirme işlevi üzerine derinlemesine düşünür.	X
177. Metinden kelimelerin anlamını çıkarır.	X
178. Sözcüklerin anlamlarını bir sözlükte ve internette arar ve doğru anlamı bağlamla ilişkilendirir.	X
179. İfadeler ve denklemler gibi cümlelerin anlamı üzerine düşünür.	X
180. Sözcüklerin, makale, isim, sıfat ve fiil gibi diğer sözcüklerle birlikte geçebileceğini belirtir.	X
181. Minyatürlerin (-je, -pje, -etje, ve tje) oluşumu üzerine düşünür.	X
182. Belirli isimleri özel isimler olarak adlandırır.	X
183. İsimlerin sayısını (tekil ve çoğul) düşünür.	X
Okuma Stratejileri	
184. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki okuma stratejilerini kullanmak:	X
Okumadan Önce:	
• Okuma hedeflerini belirler.	
• Ön bilgilerini kullanır.	
• Başlığa, resimlere, başlıklara dayalı olarak metin hakkında tahminlerde bulunur.	
Okurken:	
• Metin hakkında sorular sorar (kim, ne, ve neden soruları).	
• Yeniden okuma ve kelime anlamı stratejilerini kullanır, kelimelerin anlaşılmasına, cümlelere, dil kullanımına bağlı olarak kullanır.	
Okuduktan Sonra:	
• Metni özetler (ana düşünce, önemli olaylar).	
• Sonuca varır.	
185. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanır, kullanılan okuma stratejileri üzerinde kendi düzeyinde yansıtır.	X
YAZMAK	
Yeni Başlayan Okuryazarlık	
Hikayeyi Anlama	
186. Çizimler, resimler yardımıyla bir hikayeden, olaydan veya aktiviteden öğeleri görüntüler...	+
187. Eksik bir hikayeyi çizimler, baskılar yardımıyla tamamlar...	+
188. Bir hikayenin unsurlarını bir yetişkinin yardımıyla “yazılı dil” ile temsil eder.	X
Yazı Dilinin İşlevleri	
189. Tabela çizmenin ve üretmenin kişisel mesajlar iletme imkanı sunduğunu belirtir.	+
190. Yazı dilinin kişisel bir hatırlatma işlevi görebileceğini belirtir.	X
191. Oyunda kendi yazı dilini kullanır ve bu yazı dilinin ne anlama geldiğini belirler.	X
Sözlü ve Yazılı Dil Arasındaki İlişki	

192. Sözlü kelimelerin yazılabileceğini belirtir.	+
<i>Alfabetik İlke</i>	
193. Seslerin harflere karşılık geldiğini belirtir.	X
194. Harfleri seslere bağlar.	X
<i>Yazım</i>	
195. İşitme Yoluna Göre Yazın	X
196. Saf tek heceli kelimeleri doğru yazar:	X
• mk-kelimeleri. • km-kelimeleri. • mkm-kelimeleri. • Nesne.	
197. Fonem grafik eşleştirilmesini kullanarak daha önce hiç görmedikleri kelimeleri yazar ve üzerlerinde düşünür.	X
198. Saf çok heceli kelimeleri doğru şekilde yazar.	X
199. Noktalama işaretlerinin kullanımına ilişkin kuralları uygular	
200. Cümle düzeyinde noktalama işaretleri kullanır ve bunun üzerine düşünür:	X
• Nokta. • Soru İşareti. • Ünlem İşareti.	
<i>El Yazısı Geliştirme</i>	
201. Kutsal kitap eğitiminin okul diliyle ilişkili terimleri kullanır:	X
• Başparmak, el, kafa.... • Alt, üstü, orta.... • Düz, İleri, yukarı.... • Yuvarlak, kavisli, düz çizgi, ilmekler, eğik...	
202. Malzemelerle temel yazı kalıplarını izler.	X
203. Gözleri ve bedeni ile temel yazı kalıplarını izler.	X
204. Yazı kalıplarını bağlar.	X
205. İyi bir yazma duruşu benimser: İyi bir sırt duruşu, gözler ve yazı eli arasında yeterli mesafe ve doğru bir kalem tutuşu belirler.	X
206. Soldan sağa yazar.	X
207. Sayfalarını onlar için doğru yöne yerleştirir.	X
208. Bilgisayarda yazarken sağlıklı bir duruş benimser.	X
209. Düzenli olarak çıkan tüm yazı harflerini bağımsız olarak ve ezbere yeniden oluşturur.	X
210. Mektup yazmak arasında gerekli bağlantıları kurar.	X
211. Kelimeler arasında yeterince boşluk bırakır.	X
212. Basılı bir metnin bölümlerini el yazısına dönüştürür.	X
213. Karalamalar kullanarak bir metin yazar.	X
<i>İletişimsel Yazı</i>	
214. Kendileri için önemli olan kelimeleri global birimler olarak yazar (örneğin kendi isimleri).	+
215. Deneyimleri ve duyguları görsel dil aracılığıyla iletir.	+
216. Bir yetişkinin yardımıyla kendi mesajlarını sembollerle kaydeder.	+
217. Farklı metin türlerini kendi tasarlar (örneğin; davet, şiir).	X
218. Öğretmen tarafından yazılmış işlevsel metinleri tam anlamıyla ve düzgün bir şekilde kopyalar.	X
219. Listeler, notlar, yazılar ve hikayeler gibi işlevsel metinleri kendi yazar.	X
İleri Okuryazarlık	
<i>Yazım</i>	
İşitme Yoluna Göre Yazar	
221. Önde veya arkada ünsüz kümeler içeren kelimeleri doğru şekilde yazar.	X
222. Ses içermeyen tek heceli kelimeleri doğru yazar.	X
223. Ses içermeyen çok heceli kelimeleri doğru yazar.	X
224. Büyük harfli kelimeleri doğru yazar.	X

Kontrol Yoluna Göre Yazın

225. -d veya -t ve -b veya -p ile biten kelimeler için uzantı kuralını uygular. X

Hatırlama Şekline Göre Yazın

226. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla kelimeleri doğru yazar: X

- ei ve ij.
- au ve ou

El Yazısı Geliştirme

227. Bir yazma örneği kullanarak x,y ve q gibi daha seyrek harfleri bağımsız olarak yeniden üretir. X

228. Alfabenin düzenli olarak geçen tüm büyük harflerini bağımsız olarak ve ezbere yeniden yazar. X

229. Bir yazma örneği kullanarak X,Y ve Q gibi daha seyrek büyük harfleri bağımsız olarak yeniden üretir. X

İletişimsel Yazı

Genel İletişimsel Yazı

230. Farklı türde metinlerin yazılabileceğini belirtir. X

231. Somut yazma durumlarında iletişim sürecinin faktörlerini yansıtır: X

- Alıcının kim olduğu.
- Mesajın amacı ne?

232. Yazılı metinlerin tasarımının değişiklik gösterebileceğini belirtir. X

233. Somut yazma durumlarında normlar, rol davranışı ve önyargılar üzerine derinlemesine düşünür. X

234. Somut yazma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür: X

- Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var.
- Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğu ve bunun tersi.
- Mesajın konusu, içeriği ve biçimi.
- Mesajın amacı ne?

235. Yazılı metinlerin tasarımının değişiklik gösterebileceğini belirtir. X

Kuralcı Metinler Yazmak

236. Onlar için tasarlanmış talimatları tam anlamıyla kopyalar. X

237. Akranlar için sınıf ve okul aktiviteleri hakkında kendiniz için basit talimatlar yazar. X

Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinler Yazmak

238. Sınıfta hazırlanan bir hikayeyi tam anlamıyla yazıya döker. X

239. Kelimenin tam anlamıyla basit şiirleri ve şarkıları kopyalar. X

240. Hikayeleri, şiirleri ve bilmeceleleri tamamlar. X

Bilgilendirici Metinler Yazmak

241. Kendilerine yönelik bilgileri tam anlamıyla yazar. X

242. Basit bilgilendirici metinleri tamamlar. X

243. Kendileri hakkında bilgiler içeren bir formu doldurur. X

244. İşlenmiş içerikle ilgili sorulara yazılı yanıtları harfiyen kopyalar. X

245. İşlenmiş içeriklerle ilgili sorulara eksik yazılı cevapları tamamlar. X

246. Mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla kişisel bir mesaj veya deneyim gönderir. X

247. Bir duyuru yapar, soru sorar, birini davet eder.. mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla. X

Tartışıcı Metinler Yazmak

248. Akranlara yapılan bir aramayı yazar. X

Yazma Stratejileri

249. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki yazma stratejilerini kullanmak: X

Yazmadan Önce:

- Yazma hedeflerini belirler.
- İzleyiciyi belirler.
- Yazma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.

Yazarken

- Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder.

Yazdıktan Sonra:

- Başkalarıyla etkileşim içinde yazma ürünü üzerinde düşünür.

• Gerekirse yazma ürününü revize eder.	
250. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanır ve kullanılan yazma stratejilerine ilişkin seviyelerine geri dönüp bakar.	X

EK-2. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı İkinci Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama kazanımları

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi İkinci Sınıf Kazanımları

DİNLEME

1. Dinlediği/İzlediği metni anlatır.
2. Dinlediklerinin/ izlediklerinin konusunu belirler.
3. Dinlediklerindeki günlük hayata ilişkin kalıp sözleri belirler.
4. Dinlediklerinden hareketle basit tahminler yapar.
5. Basit sözlü yönergeleri uygular.
(İki unsur içeren yönergeler üzerinde durulur)
6. Dinlediklerindeki /izlediklerindeki sözlü olmayan mesajları tanır.
(Sesteki duygu tonlarını tanıma üzerinde durulur)
7. Türkçedeki sesleri ayırt eder.
8. Sesleri karşılayan harfleri ayırt eder.

KONUŞMA

6. Düzeyine uygun söz varlığını anlamlarına uygun olarak kullanır.
7. Çerçevesi belirli bir konu hakkında karşılıklı konuşur.
8. Bir konu hakkındaki düşüncelerini anlatır.
9. Konuşmalarında olayları oluş sırasına göre anlatır.
10. Konuşmalarında vurgu ve tonlama yapar.
(Konuşmasının içeriğine uygun vurgu ve tonlama ile konuşur)
11. Türkçedeki sesleri doğru olarak seslendirir.

OKUMA

12. Türk alfabesindeki harfleri tanır.
13. Harf-ses ilişkisini kavrar.
14. Hece ve kelimeleri okur.
15. Basit ve kısa cümleleri okur.
16. Kısa metinleri okur.
17. Şekil sembol ve işaretleri anlamlandırır.
18. Metin görselleri hakkında konuşur.
19. Okuduğu kısa metinleri anlatır.
20. Okuduğu metnin konusunu belirler.
21. Yazılı yönergeleri takip eder.
(Tek unsur içeren yönergeler ele alınır)

YAZMA

22. Türk alfabesindeki harfleri uygun biçimde yazar.
 23. Hece ve kelimeler yazar.
 24. Türkçenin kurallarına uygun anlamlı cümleler yazar.
 25. Türkçenin yazım noktalama kurallarını uygular.
(Cümle başında özel isimlerde büyük harf kullanma, cümle sonunda nokta, satır sonunda kısa çizgi kullanma.)
 26. Harfler, kelimeler, cümleler, satırlar arasında uygun boşluklar bırakır.
-

Felemenkçe Dersi İkinci Sınıf Program Kazanımları

ÖĞRENME PLANI HEDEFLERİ/ ÖĞRENME İÇERİĞİ	
İLERİ OKUMA TUTUMLARI SÖZLÜ DİL BECERİLERİ	
1. Yetişkinler tarafından desteklenerek, mümkün olduğunca standart Hollandaca kullanmaya hazır olur.	+
2. Mesajı dinlemeye, konuşmaya ve empati kurmaya istekli olur	+
3. Dinlemenin ve konuşmanın tadını çıkarır.	+
4. Kişinin kendi dinleme ve konuşma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya istekli olur.	+
5. Başkalarıyla iletişimde saygı ve göstermeye istekli olur.	X
6. Kendiliğinden konuşmaya istekli olur.	X
7. Dinleme ve konuşma kurallarına uymaya istekli olur. Akranlarını dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	X
8. Akranlarını dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	X
9. Kendi sözlü dil kullanımını duruma göre (yaş, kültür, gelenek ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur.	X
10. Bilinen ve bilinmeyen yetişkinlerle dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	X
11. Kişinin kendi kültüründen veya başka bir kültürün sözlü dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olur.	
DİNLEME	
Dinleme Becerileri	
<i>Dinlediğini Anlama</i>	
12. Beden dili, işaret dili, görsel dil ve konuşma dilinin işlevi ve arasındaki karşılıklı ilişki üzerine düşünür.	X
13. Standart dil Felemenkçe ve diğer dil çeşitleri üzerine düşünür.	X
14. Yabancı dilleri ve Hollandaca'yı ayırt etmek ve bunları derinleştirir.	X
15. Somut dinleme durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür: -Gönderenin veya alıcının kim olduğu.	X
16. Somut dinleme durumlarında kelime anlamlarını bilir.	X
17. Somut dinleme durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	X
18. Somut dinleme durumlarında iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	X
- Gönderen ve alıcı arasında nasıl bir ilişki var? - Gönderenin alıcıyla ilgili tutumu ve bunun tersi. - Mesajın konusu, içeriği ve biçimi nedir? - Mesajın amacı nedir? - Mesaj gönderen ve alıcı arasındaki ilişkinin ne olduğu?	
Kuralcı Metinleri Dinlemek	
19. Sözlü olarak hareket etmelerini, anlamalarını ve gerçekleştirmelerini isteyen kişilere yönelik talimatlar bilir.	X
20. Açıkça ayırt edilebilen en fazla iki adımdan oluşan ödevler için basit talimatlar, anlar ve uygular.	X
21. Açıkça ayırt edilebilen maksimum dört adımdan oluşan ödevler için basit talimatları, anlar ve gerçekleştirir.	X
Anlatı ve Sanatsal Edebi Metinleri Dinlemek	
22. Yaşa uygun sözlü anlatılara dayanarak:	X
- Hikayenin özünü anlar. - Hikayeyi takip eder ve anlar. - Hikayeyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır. - Ana karakteri belirler. - Kahramanın niyetini, planını ve eylemlerini belirler. - Hikaye hakkındaki kişisel duyguları ve düşünceleri yansıtır. - Gerçeklik ve fantezi arasında ayırım yapar. - Hikaye verilerini doğruluk açısından değerlendirir.	
Bilgilendirici Metinleri Dinlemek.	
23. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik bilgi mesajlarına dayanarak:	X
Mesajın özünü anlar.	

• Bilgiyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır. • Bilgilerle ilgili kişisel görüşleri formüle eder.	
24. Geniş okul hayatıyla ilgili bilgilendirici duyuruları anlar.	X
25. Öğretmenin ve akranların açıklamasına dayanarak:	X
• Açıklamanın ana fikrini tanır. • Ana ve yan konuları birbirinden ayırır. • Düşünce trenini keşfeder.	
26. Öğretmenin veya diğer öğrencilerin açıklamasına dayanarak:	X
• Başlangıcı, ortayı ve sonu ayırt eder. • Bir denklemi tanır. • Neden-sonuç ilişkilerini tanır. • Araç-son ilişkilerini tanır. • Kısmi-bütün ilişkilerini tanır. • Kronolojiyi, tanır.	
27. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik mesajlardaki bilgileri seçer:	X
• Verilen veya kendi kendine formüle edilen kriterlere göre seçim yapar. • İstenen bilgileri yeniden yapılandır. • Bilgiler hakkında kişisel görüşleri formüle eder. • Gözlemlenebilir verileri doğruluk açısından değerlendirir. • Bilgileri alaka düzeyi açısından değerlendirir.	
Tartışmacı Metinleri Dinlemek	
28. Kendilerine yönelik reklam mesajlarına dayanarak:	X
• Mesajı anlar. • Mesajı tam anlamıyla yeniden yapılandırır.	
29. Eşler tarafından kendilerine gönderilen bir aramayı cevaplar.	X
Dinleme Stratejileri	
30. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki dinleme stratejilerini kullanmak:	X
<u>Dinlemeden önce:</u>	
• Dinleme hedefini belirler. • İç bilgilerini kullanır. • Başlığa göre metin hakkında tahminlerde bulunur.	
<u>Dinlerken:</u>	
• Metin hakkında sorular sorar: kim, ne ve neden sorularını sorar. • Kelime anlamı stratejileri uygular.	
<u>Dinledikten Sonra:</u>	
• Metni özetler (ana düşünce, öneli olaylar). • Sonuca varır.	
31. Kullandıkları dinleme stratejileri, tutumlar, bilgiler üzerine seviyelerini yansıtır ve Hollanda müfredatının becerilerini kullanır.	X
KONUŞMAK	
Konuşma Becerileri	
<i>Teknik Olarak Konuşun</i>	
32. Doğru kelime kullanımı, doğru kelime oluşumu ve doğru cümle yapısı ile doğru konuşur.	X
33. Anlaşılır ve akıcı konuşur.	X
34. Düzgün tonlama ile konuşur.	X
35. Düzgün bir ifade ile konuşur.	X
<i>İletişimsel Olarak Konuşmak</i>	
Genel Olarak İletişimsel Konuşma	
36. Somut konuşma durumlarında iletişim sürecinin faktörlerini yansıtmak için:	X
• Gönderenin ve alıcının kim olduğunu bilir.	
37. Somut konuşma durumlarında kelime anlamaları üzerinde derinlemesine düşünür.	X
38. Somut konuşma durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	X
39. Somut konuşma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür:	X
• Gönderen ve alıcı arasında hangi ilişkinin var olduğunu bilir. • Gönderenin alıcıya göre konumunu bilir.	

- Mesajın konusu, içeriği ve biçimi anlar.
- Mesajın amacı nedir.
- Mesaj, gönderen ve alıcı arasındaki ilişkinin ne olduğu bilir.

Düşünmek

40. Bilgi toplamak için kendiliğinden sorular sorar.	X
41. İstenilen bilgileri elde etmek için farklı öğrenme alanlarında ele alınan bir konu için kapalı (evet-hayır) sorular sorar.	X
42. Farklı öğrenme alanlarında tartışılan bir konu için, istenen bilgileri elde etmek için kapalı, açık ve isteğe bağlı sorular sorar.	X
43. İstenilen bilgileri elde etmek için farklı öğrenme alanlarında ele alınan bir konu için varsayımsal ve yansıtıcı sorular sorar.	X
Öğretmek	
44. Kendi sözleri ile basit talimatlar verir.	X
45. Birkaç adımdan oluşan basit talimatlar verir, böylece duruma aşina olan biri bunları uygulayabilir.	X
Söyle ve Söyle	
46. Kendiliğinden duyguları anlatır.	+
47. Hem burada hem şimdi hem de burada ve şimdi dışındaki olayları kendiliğinden anlatır.	+
48. Kendilerini ve çevrelerini, ilgi ve niyetlerini, kendi dillerini ve kültürlerini, şimdi ve burada ya da başka bir yerde ve zamanda kendiliğinden anlatır.	X
49. İllüstrasyon desteği olmadan kendi sözleriyle okunan, duyulan veya izlenen bir hikayeyi anlatır.	X
50. Okunan, dinlenen veya izlenen bir hikayeyi dramatize eder.	

Raporlama

51. Bir faaliyet üzerinde nasıl çalışmayı planladıklarını veya nasıl çalıştıklarını açıklar.	+
52. Okunan bir kitap hakkında haber yapar, bir üniversiteye teması içinde araştırma yapar, kendi deneyimlerini kullanır.	X
• Özünü anlar.	
53. Öğrenmenin farklı öğrenme alanlarını kapsanan bir konu hakkındaki sorularını yanıtlar:	X
• Kendini bir ders konusuna yönlendirmek için soruların cevaplar.	
• Anlamlarla ilgili soruların cevaplar.	
• Özellikleri ve karakteristikleri bir bağlamdan hareketle tam anlamıyla gösterir.	
• Olayları, benzerlikleri ve farklılıkları tam anlamıyla bağlam dışında tasvir eder.	
• İlişkileri bir bağlamdan hareketle tam anlamıyla tasvir eder.	
• Bir bağlamdan hareketle anahtar fikirler sunar.	

Telefonda Konuşmak

54. Telefonla bilinen akranlarınıza ve yetişkinlere basit duyurular yapar (Simüle edilmiş ve simüle edilmemiş).	X
55. Akranlardan ve bilinen yetişkinlerden telefonla bilgi almak için sorular sorar. (simüle edilmiş ve simüle edilmemiş).	X
56. Yabancıardan telefonla bilgi almak için sorular sorar.	X
57. Bir acil durum numarasını arama simülasyonu oluşturur.	X

Tanıtım (sunum)

58. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında bir sunum yapar...	X
• Özü anlar.	
• Uygun görsel ve işitsel desteği kullanır.	

Röportaj

59. Akranlarından ve tanınmış yetişkinlerden istenen bilgileri almak için hedeflenen sorular hazırlar ve sorar.	X
---	---

Konuşma Stratejileri

60. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki konuşma stratejilerini kullanır:	X
<u>Konuşmadan Önce:</u>	
• Konuşma hedeflerini belirler.	
• İzleyiciyi belirler.	
• Konuşma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.	

Konuşurken:

- Düşüncelerini kelimeler, cümleler ve metinler şeklinde ifade eder.

Konuştuktan Sonra:

- Belirlenen kriterler temelinde ürün ve süreç üzerinde düşünür.

61. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanarak, kullanılan konuşma stratejileri üzerinde kendi seviyesinde yansıtır. X

SÖYLEŞİ YAPMAK İÇİN

Konuşma Becerileri

Tartışma

62. Bir görevi birlikte ele almak veya bir soruna çözüm bulmak için görüşmeler yapar. X
63. Küçük bir daire içinde kendi fikirlerini ifade etmek ve bakış açılarını netleştirir. X
64. Başkasının görüşünü tanıır ve ona yanıt verir. X
65. Başkalarının fikirlerini sorar. X
66. Başkalarının görüşlerini eleştirel bir şekilde dinler ve özü ortaya çıkarır. X
67. Kendi fikrini formüle eder ve bunu tartışma ortaklarının fikirleriyle karşılaştırır. X

Değiş Tokuş Etmek

68. Radyo veya TV programlarına, güncel olaylara, kitaplara veya kendi çalışmanıza yanıt verir. X
69. Kanıtlanmış bir şekilde belirttikleri multimedya programlarına yanıt verir: X
- Ana içeriğin ne olduğu bilir.
 - Bu konudaki görüşlerini söyler.
 - Hangi yönleri çekici bulduklarını söyler.

Konuşma Kuralları

70. Bir sohbette yeterince sesli konuşur. X
71. Bir sohbette kendisinin de konuşmak istediğini belirtir. X
72. Bir sohbette başkalarının anlayıp anlamadığını kontrol eder. X

İLERİ ARAMA TUTUMLARI YAZILI DİL BECERİLERİ

73. Okumaya ve yazmaya istekli olur. +
74. Okumanın ve yazmanın tadını çıkarır. +
75. Kendilerine yönelik kitaplara ve diğer bilgi kaynaklarına kendiliğinden başvurmaya istekli olur. +
76. Yazılı ürünler için takdirlerini ifade etmeye istekli olur. X
77. Kişinin kendi okuma ve yazma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya ve eylemlerini uyarlamaya istekli olur. X
78. Okuma ve yazma kurallarına uymaya istekli olur. X
79. Yazılı iletişimde Standart Hollandacada öğrenilmiş yazım kurallarını kullanmaya hazır olur. X
80. Yazılı dil kullanımını duruma göre(yaş ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur. X
81. Kendi el yazısını eleştirmeye ve kendi metnin tasarımına hazırlıklı olur. X
82. Sınıfı , okulu ve halk kütüphanesini kullanmaya istekli olur. X

OKUYUN

Yeni Başlayan Okuryazarlık

Kitap Yönü

83. Satırın soldan sağa doğru okunacağını belirtir. +
84. Kitaplardaki hikayelerin bir yapısı olduğunu belirtir. +
85. Kitabın içeriğini kitabın kapağına göre tahmin eder. X

Hikayeyi Anlama

86. Resimlerdeki nesneleri, hayvanları ve ünlü karakterleri adlandırır. +
87. Resimlerdeki olayları açıklar ve yorumlar. +
88. Görsel olarak sunulan mesajları anlar ve ifade eder. +
89. Öğretmen anlatırken okunan bir hikayeyi canlandırır. +
90. Görsel malzeme kullanarak yüksek sesle okunan bir hikayeyi yeniden oluşturur. +
91. Okunan bir hikayeden sonuçlar çıkarır. +
92. Bir hikayenin sonucu hakkında tahminlerde bulunur. +

Yazı Dilinin İşlevleri

93. Okuldaki standartlaştırılmış simgeleri tanıır ve anlamalarını ifade eder.	+
94. Okul içinde ve çevresinde standartlaştırılmış simgeleri tanıır ve anlamalarını ifade eder.	+
95. Resimlerden veya sembollerden oluşan, kendileri için tasarlanmış talimatları anlar ve uygular.	+

Teknik Okuma

96. İki işaretli ürünleri fonetik olarak seslendirir: • ei, ie, ui, ij, oe, au, ou en eu.	+
97. Saf tek heceli kelimelerin sesini fonetik olarak seslendirir: • mk- kelimeleri. • km- kelimeleri. • mkm- kelimeleri. • Nesne.	+
98. Tek satırdan oluşan saf ve çok heceli kelimeler ile cümleleri doğru ve akıcı okunur.	+
99. Anlamlı bir şekilde bölünmüş kısa cümleleri okur ve bir sonraki satıra doğru ve akıcı bir şekilde devam eder.	X
100. Cümle düzeyinde noktalama işaretleri üzerine düşünme ve okuma davranışını uyarlar: • Nokta. • Soru işareti. • Ünlem işareti.	X
101. Felsefi terimler ve kavramlar dönemini, soru işaretini ve ünlem işaretini doğru okuma bağlamında kullanır.	+

Okuduğunu Anlama

102. Resimli kitapları bağımsız olarak okur.	+
--	---

İleri Okuryazarlık

Teknik Okuma

103. Somut okuma durumlarında aşağıdaki kavramlar üzerine düşünür: • Sesler. • Karakterler ve kümeler. • Ses grupları. • Kelimeler.	X
104. Kafiye kavramını doğru okuma bağlamında kullanır.	X
105. Önde ve/veya arkada basit ünsüz kümeleri olan kelimeleri bilir.	X
106. Alfabenin c (k veya s olarak), q,x ve y (i veya olarak) dahil olmak üzere tüm harfleri doğru sesle çıkarır	X
107. Zor ses-harf kombinasyonlarına sahip kelimeleri doğru telaffuz eder: • aai, ooi en oei. (pat, koyun ve ay) • eeuw, ieuw en uw. (yüzyıl, yeni ve sizin) • -ng en -nk. • sch-, -ch en -cht. • İle biten kelimeler -ig ve -lijk. • İle biten kelimeler -a, -o ve -u. • İle biten kelimeler -b, -p, ve -t.	X
108. Donuk seslere sahip kelimeleri bilir: • Arka yüzde vurgu olmayan bir hecede. • Örneklerde: ge-, ver- ve be-	X
109. Ses içermeyen tek heceli sözcükleri bilir.	X
110. Sesli olmayan çok heceli kelimeleri seslendirir.	X
111. Küçük harfleri açıklar.	X
112. Açık heceli sesli kelimeleri bilir.	X
113. Kapalı heceli kelimeleri yeniden hesaplar.	X
114. -en veya -s üzerindeki katları telaffuz eder.	X
115. Büyük harflerle kelimeleri söyler.	X
116. Bir cümledeki cümleleri tanıır ve bunları bir birim olarak okur. (Örneğin, okuma yayı kullanın).	X

117. Ortak ödünç sözcükleri uzlaştırır.	X
118. Yaygın kısaltmalar kullanır	X
119. Cümle düzeyinde noktalama işaretleri üzerine düşünür ve okuma davranışını uyarlar:	X
• Virgül.	
• Tırnak İşareti (diyaloglar) .	
• İki nokta.	
• Uzay.	
120. Doğru ve akıcı bir şekilde uzun cümleleri satırlar boyunca uzanabilen ifadelerle okur.	X
121. Bir cümledeki önemli kelimeleri veya cümleleri tanır ve vurguyu doğru şekilde ayarlar.	X
122. Bir metindeki karakterlerin belirli duygularını veya ruh hallerini ifade eder.	X
123. İçeriğin işlevinde ses gücü ve perde gibi ifade faktörlerini kullanır.	X
124. Kelime düzeyinde noktalama işaretleri üzerinde derinlemesine düşünür ve okuma davranışını buna uyarlar:	X
• İki nokta.	
• Kesme işareti.	
• Kısa çizgi.	
• Aksan.	

Okuduğunu Anlama

Genel Okuduğunu Anlama

125. Konuşma dili, görsel dil ve yazı dili arasındaki işlev ve karşılıklı ilişki üzerine derinlemesine düşünür.	X
126. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür:	X
• Gönderen ve/ veya alan kimdir?	
127. Okunan metinlerin yapısı üzerine düşünür ve aşağıdaki bölümleri ayırt eder:	X
• Giriş.	
• Orta.	
• Tuş Kilidi.	
128. Metin türleri üzerine düşünür ve kurgu ile kurgusal olmayan arasında fark yaratır.	X
129. Öyküleyici ve bilgilendirici metinlerdeki bir yapıyı tanır.	X
130. Konuyu bir şey anlatılan ifade olarak tanır ve ifade eder.	X
131. Kişi formunu şu ifade olarak tanır ve ifade eder:	X
• Bir eylemi, olayı veya durumu ifade eder.	
• Gerçekleştiği zaman hakkında bilgi sağlar.	
132. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	X
• Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var bilir.	
• Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğunu bilir.	
• Mesajın konusu, içeriği ve biçimi hakkında fikir sahibidir.	
• Mesajın amacı nedir?	
133. Farklı metin türlerinin farklı işlevleri olduğunu belirtir.	X
134. Okunan metinlerin yapısı üzerine düşünür ve aşağıdaki bölümleri ayırt eder:	X
• Paragraf.	
• Bölüm.	
• Kural.	
• Fincan.	
• Başlık.	
• Sayfa.	
135. Aşağıdaki eylemleri yapar ve anlama düzeyinde sonuçlarını belirler cümlelerin yapısı üzerinde düşünür:	X
• Cümleleri öğelerine ayırır.	
• Cümleleri içeren tamamlayıcı cümleleri bilir.	
• Cümleleri atlar.	
• Cümleleri değiştirir.	
• Hareket cümlelerini bilir.	

Standart Metinleri Okuduğunu Anlama

136. Kendilerine yönelik basit yazılı talimatları anlar ve uygular.	X
---	---

Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinlerin Okuduğunu Anlama

137. Yaşa uygun anlatı ve sanatsal-edebi metinlere dayanarak: X
- Kahramanı belirler.
 - Metnin özünü anlar.
 - Hikayeyi takip eder ve anlar.
 - Hikayeyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır.
 - Kahramanın amacını, planını ve eylemlerini belirler.
 - Metinle ilgili kişisel duygu ve düşüncelerinizi ifade eder.
 - Gerçeklik ve fantezi arasında ayırım yapar.
 - Doğruluk için gözlemlenebilir verileri değerlendirir.

138. Kendilerine yönelik anlatı ve sanatsal-edebi metinler temelinde: X
- Ana ve yan konuları birbirinden ayırır.
 - Başlangıç, ortayı ve sonu ayırt eder.
 - Bir denklemini tanıır.
 - Ana karakterler ve yan karakterler arasındaki ilişkileri belirler.
 - Neden-sonuç ilişkilerini tanıır.
 - Araç-son ilişkilerini tanıır
 - Parça- bütün ilişkilerini tanıır.
 - Kronolojiyi tanıır.
 - Kurgu ve kurgu olmayan arasındaki farkı tanıır.

Bilgilendirici Metinlerin Okuduğunu Anlama

139. Şiirin duyguları, ruh halleri ve arzuları ifade etmek için uygun bir araç olduğunu belirtir: X
- Yaş seviyelerine göre hikaye ve kitap örnekleri veya kitap serisi sunar.
 - Yazarlardan örnekler verir.
 - Çocuk edebiyatı hakkındaki bilgileri nasıl bulabileceklerini belirtir.
 - Bir dizi edebi türden örnekler verir. (ör. Macera hikayeleri ve gerilim filmleri).
140. Geniş ortamda yaygın olarak kullanılan simgelerdeki bilgileri bulur. X
- Alfabeyi bağımsız olarak okur.
 - Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar.
 - Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirler.
 - Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar.
 - Bir anahtar sözcük listesi kullanarak bir belge merkezinde veya kitaplıkta bilgi arar.
 - Grafikler, diyagramlar ve tablolarda istenen bilgileri bulur.
 - Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulur ve bilgileri kaydeder. (örneğin, bir bilgisayardaki dijital klasör sistemlerinde).
 - Halkın yararına olacak şekilde programlarda ve tablolarda istenen bilgileri bulur. (örn. Otobüs tarifeleri)

141. Geniş ortamda yaygın olarak kullanılan simgelerdeki bilgileri bulur. X

142. Alfabeyi bağımsız olarak okur. X

143. Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar. X

144. Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirtir. X

145. Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar. X

Tartışmacı Metinlerin Okuduğunu Anlama

146. Kendilerine yönelik tartışmalı metinlerdeki bilgileri seçer: X
- Özü anlar.
 - Mesajı tam anlamıyla yeniden yapılandırır.

Okuma Kelime Dağırcığını Geliştirin

147. Somut okuma durumlarında kelimelerin uzunluğu üzerine düşünür (Örneğin, deve karşı gnome). X
148. Somut okuma durumlarında sıfatların dili zenginleştirme işlevi üzerine derinlemesine düşünür. X
149. Metinden kelimelerin anlamını çıkarır. X
150. Sözcüklerin anlamlarını bir sözlükte ve internette arar ve doğru anlamı bağlamla ilişkilendirir. X
151. İfadeler ve denklemler gibi cümlelerin anlamı üzerine düşünür. X

152. Sözcüklerin, makale, isim, sıfat ve fiil gibi diğer sözcüklerle birlikte geçebileceğini belirtir.	X
153. Minyatürlerin (-je, -pje, -etje ve tje) oluşumu üzerine düşünür.	X
154. Belirli isimleri özel isimler olarak adlandırır.	X
155. İsimlerin sayısını (tekil ve çoğul) düşünür.	X
156. Bir fiilin kişisini ve sayısını tanır ve üzerinde düşünür:	X
• Birinci tekil ve çoğul şahıs(ben ve biz).	
• Tekil ve çoğul ikinci şahıs (sen ve siz).	
• Üçüncü tekil ve çoğul şahıs (o ve onlar).	
157. Bir fiilin zamanı üzerine düşünür:	X
• Şimdiki zaman.	
• Geçmiş zaman.	
158. Sıfatların şekli üzerinde düşünür.	X
159. Kompozisyonların yapısı üzerine düşünür.	X
160. Kendi sözlüğünü oluşturur.	X
161. İlişkilendirmelerle bir sözcük ağı oluşturur.	X

Okuma Stratejileri

162. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki okuma stratejilerini kullanmak:	X
<u>Okumadan Önce:</u>	
• Okuma hedeflerini belirler.	
• Ön bilgilerini kullanır.	
• Başlığa, resimlere, başlıklara dayalı olarak metin hakkında tahminlerde bulunur.	
<u>Okurken:</u>	
• Metin hakkında sorular sorar (kim, ne, ve neden soruları).	
• Yeniden okuma ve kelime anlamı stratejilerinin kullanılması, kelimelerin anlaşılmasına, cümlelere, dil kullanımına bağlı olarak düşünür...	
<u>Okuduktan Sonra:</u>	
• Metni özetler (ana düşünce, önemli olaylar).	
• Sonuca varır.	
163. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanarak, kullanılan okuma stratejileri üzerinde kendi düzeyinde yansıtır.	X

YAZMAK

Yeni Başlayan Okuryazarlık	
<i>Hikayeyi Anlama</i>	
164. Bir hikayenin unsurlarını bir yetişkinin yardımıyla “yazılı dil” ile temsil eder.	+
<i>Alfabetik İlke</i>	
165. Seslerin harflere karşılık geldiğini belirtir.	+
166. Harfleri seslere bağlar:	+
<i>Yazım</i>	
İşitme Yoluna Göre Yazın	
167. Saf tek heceli kelimeleri doğru yazar:	+
• mk-kelimeleri.	
• km-kelimeleri.	
• mkm-kelimeleri.	
• Nesne.	
Fonem grafik eşleştirilmesini kullanarak daha önce hiç görmedikleri kelimeleri yazın ve üzerlerinde düşünür.	X
168. Saf çok heceli kelimeleri doğru şekilde yazar.	+
169. Noktalama işaretlerinin kullanımına ilişkin kuralları uygular.	
170. Cümle düzeyinde noktalama işaretleri kullanma ve bunun üzerine düşünme:	+
• Nokta.	
• Soru İşareti.	
• Ünlem İşareti.	
<i>El Yazısı Geliştirme</i>	
171. Bilgisayarda yazarken sağlıklı bir duruş benimser.	+

172. Düzenli olarak çıkan tüm yazı harflerini bağımsız olarak ve ezbere yeniden oluşturur.	X
173. Mektup yazmak arasında gerekli bağlantıları kurar.	+
174. Kelimeler arasında yeterince boşluk bırakır.	+
175. Basılı bir metnin bölümlerini el yazısına dönüştürür.	+
176. Karalamalar kullanarak bir metin yazar.	X

İletişimsel Yazı

177. Farklı metin türlerini kendisi tasarlar. (örneğin; davet, şiir).	+
178. Öğretmen tarafından yazılmış işlevsel metinleri tam anlamıyla ve düzgün bir şekilde kopyalar.	+
179. Listeler, notlar, yazılar ve hikayeler gibi işlevsel metinleri kendisi yazar.	+

İleri Okuryazarlık

Yazım

İşitme Yoluna Göre Yazın

180. Önde veya arkada ünsüz kümeler içeren kelimeleri doğru şekilde yazar. Büyük harfli kelimeleri doğru yazar.	X
181. Zor ses-harf bağlantılarına sahip kelimeleri doğru şekilde yazar:	X
• Aai, ooi ve uw. • eeuw, ieuw ve uw. • -ch, -cht ve sch-. • Doffe e.	
182. -ig ve -inc ile biten kelimeleri doğru şekilde yazar.	X
183. -je, -tje, p, ve -je üzerine küçültme harflerini doğru yazar.	X

Kontrol Yoluna Göre Yazın

184. -d veya -t ve -b veya -p ile biten kelimeler için uzantı kuralını uygular.	X
185. Aşağıdaki harflerle biten kelimeler için kuralı uygular:	X
• -a, -o ve u. • -g.	
186. Açık heceler için kuralı uygular.	X
187. Ünsüz ikiye katlama kuralını uygular.	X
188. Çoğul isim formunu uygular:	X
• Son harfleri dikkate alarak. • op -s ve -en. • op -eren.	
189. Sıfat yazma kurallarını uygular.	X
190. Büyük harf kullanımına ilişkin kuralları uygular:	X
• Cümlelerin başında. • Uygun isimlerle.	
191. Kullanım kurallarını uygular:	X
• Virgül. • Kolon. • Tırnak İşareti.	
192. Hatırlama Şekline Göre Yazın	
Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla kelimeleri doğru yazar:	X
• ei ve ij. • au ve ou	

El Yazısı Geliştirme

193. Bir yazma örneği kullanarak x,y ve q gibi daha seyrek harfleri bağımsız olarak yeniden üretir.	X
194. Alfabenin düzenli olarak geçen tüm büyük harflerini bağımsız olarak ve ezbere yeniden yazar.	X
195. Bir yazma örneği kullanarak X,Y ve Q gibi daha seyrek büyük harfleri bağımsız olarak yeniden üretir.	X
196. Bağlama göre uyarlanmış bir yazı tipi boyutunda yazar.	X
197. Bağımsız olarak kalpten x,y ve q gibi daha seyrek harfleri yeniden üretir.	X
198. X,Y ve Q gibi daha seyrek büyük harfleri bağımsız olarak ezbere yeniden üretir.	X

199. Kelimeler arasında sabit bir mesafe bırakır.	X
200. Birkaç cümleden oluşan metni bağımsız olarak yeniden oluşturur.	X
201. Yerleşimler, yazı çizgisine ve boşluklara saygı gösterme gibi tasarımıyla ilgili bir dizi anlaşmaya uyar.	X
<i>İletişimsel Yazı</i>	
Genel İletişimsel Yazı	
202. Farklı türde metinlerin yazılabileceğini belirtir.	X
203. Somut yazma durumlarında iletişim sürecinin faktörlerini yansıtmak için: Alıcının kim olduğu söyler; Mesajın amacı ne?	X
204. Yazılı metinlerin tasarımının değişiklik gösterebileceğini belirtir.	X
205. Somut yazma durumlarında normlar, rol davranışı ve önyargılar üzerine derinlemesine düşünür.	X
206. Somut yazma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür:	X
• Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var bilir.	
• Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğu ve bunun tersi hakkında bilgi edinir.	
• Mesajın konusu, içeriği ve biçimini bilir.	
• Mesajın amacı ne bilir?	
Kuralcı Metinler Yazmak	
207. Onlar için tasarlanmış talimatları tam anlamıyla kopyalar.	X
208. Akranlar için sınıf ve okul aktiviteleri hakkında kendisi için basit talimatlar yazar.	X
209. Kendilerine yönelik daha karmaşık talimatların tam anlamıyla üzerine yazar.	X
Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinler Yazmak	
210. Sınıfta hazırlanan bir hikayeyi tam anlamıyla yazıya döker.	X
211. Kelimenin tam anlamıyla basit şiirleri ve şarkıları kopyalar.	X
212. Hikayeleri, şiirleri ve bilmeceleri tamamlar.	X
Bilgilendirici Metinler Yazmak	
213. Kendilerine yönelik bilgilerin tam anlamıyla üzerine yazar.	X
214. Basit bilgilendirici metinleri tamamlar.	X
215. Kendileri hakkında bilgiler içeren bir formu doldurur.	X
216. İşlenmiş içerikle ilgili sorulara yazılı yanıtları harfiyen kopyalar.	X
217. İşlenmiş içeriklerle ilgili sorulara eksik yazılı cevapları tamamlar.	X
218. Mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla kişisel bir mesaj veya deneyim gönderir.	X
219. Bir duyuru yapar, soru sorar, birini davet eder.. mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla.	X
220. Öğretmenden veya sınıf arkadaşlarından sözlü olarak sunulan bilgileri harf harfine yazar.	X
221. Bir olay, işlenmiş bir proje, bir hikaye, kendi maceraları ve deneyimleriyle ilgili bir rapor yazar...:	X
• Ana fikri yansıtır.	
• Mantıksal bir yapı kullanır.	
• Bir giriş ve sonuç yazar.	
222. Kendileri hakkında bilgiler içeren bir formu bağımsız olarak doldurur.	X
Tartışıcı Metinler Yazmak	
223. Akranlara yapılan bir aramanın tam anlamıyla üzerine yazar.	X
Yazma Stratejileri	
224. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki yazma stratejilerini kullanmak:	X
<u>Yazmadan Önce:</u>	
• Yazma hedeflerini belirler.	
• İzleyiciyi belirler.	
• Yazma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.	
<u>Yazarken</u>	
• Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder.	
<u>Yazdıktan Sonra:</u>	
• Başkalarıyla etkileşim içinde yazma ürünü üzerinde düşünür.	
• Gerekirse yazma ürününü revize eder.	

225. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanma ve kullanılan yazma stratejilerine ilişkin seviyelerine geri dönüp bakar. X

EK-3. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Üçüncü Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama Kazanımları

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Üçüncü Sınıf Program Kazanımları

DİNLEME

1. Dinlediği/izlediği metni anlatır.
 2. Dinlediklerinin/ izlediklerinin konusunu belirler.
 3. Dinlediklerindeki /izlediklerindeki sözlü olmayan mesajları tanır.
 4. Dinlediklerinde /izlediklerinde geçen kelimelerin anlamlarını tahmin eder.
 5. Dinlediklerinde/izlediklerinde günlük hayata ilişkin temel söz varlığını tanır.
 6. Bir etkinliğin ya da işin aşamalarını anlatan sözlü yönergeleri uygular.
- (Üç ve daha fazla sayıda unsur)
7. Dinledikleri/izlediklerine ilişkin düşüncelerini ifade eder.

KONUŞMA

8. Düzeyine uygun söz varlığını anlamlarına uygun olarak kullanır.
 9. Çerçevesi belirli bir konu hakkında karşılıklı konuşur.
 10. Konuşmalarında vurgu ve tonlama yapar.
- (Konuşmasının içeriğine uygun vurgu ve tonlama ile konuşur.)
11. Topluluk karşısında bir konu hakkında konuşur.
- (Dinleyicilerle göz teması kurması istenir.)
12. Sözsüz iletişim becerilerini kullanır.
 13. Sınıf içindeki konuşmalarda düşüncelerini açıklar.

OKUMA

14. Okuduğu metnin konusunu belirler.
 15. Yazılı yönergeleri takip eder.
 16. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.
 17. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.
 18. Okuduklarında geçen bilmediği kelimelerin anlamlarını bulur.
 19. Okuduklarında geçen kelimelerin eş anlamlarını bulur.
 20. Okuduklarında geçen kelimelerin zıt anlamlarını bulur.
 21. Okuduğu metni ana hatlarıyla anlatır.
 22. Okuduğu metindeki gerçek ve hayali öğeleri ayırt eder.
- (İki unsur içeren yönergeler ele alınır)

YAZMA

23. Türkçenin yazım noktalama kurallarını uygular.
- (Cümle başında ve özel isimlerde büyük harf kullanma, cümle sonunda nokta, satır sonunda kısa çizgi kullanma)
24. Söz varlığını unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.
 25. Olayları oluş sırasına göre anlatır.
 26. Basit yönergeler yazar.
- (Oyun tarifi, adres yer tarifi vb.)
27. Bir konuya ilişkin kısa metinler yazar.
- (Basit öyküleyici metin yazdırılır.)
28. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.
-

Felemenkçe Dersi Üçüncü Sınıf Program Kazanımları

ÖĞRENME PLANI HEDEFLERİ/ ÖĞRENME İÇERİĞİ	
OKUMA TUTUMLARI SÖZLÜ DİL BECERİLERİ	
1. Yetişkinler tarafından desteklenerek, mümkün olduğunca standart Hollandaca kullanmaya hazır olur.	+
2. Kendi duygularını ve isteklerini kişisel bir şekilde ifade etmeye istekli olur.	+
3. Mesajı dinlemeye, konuşmaya ve empati kurmaya istekli olur.	+
4. Dinlemenin ve konuşmanın tadını çıkarır.	+
5. Kişinin kendi dinleme ve konuşma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya istekli olur.	+
6. Başkalarıyla iletişimde saygı göstermeye istekli olur.	+
7. Kendiliğinden konuşmaya istekli olur.	+
8. Dinleme ve konuşma kurallarına uymaya istekli olur.	+
9. Akranlarını dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	+
10. Kendi sözlü dil kullanımını duruma göre (yaş, kültür, gelenek ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur.	X
11. Bilinen ve bilinmeyen yetişkinlerle dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	X
12. Kişinin kendi kültüründen veya başka bir kültürün sözlü dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olur.	x
DİNLEME	
Dinleme Becerileri	
<i>Dinlediğini Anlama</i>	
Genel Olarak Dinlediğini Anlama	
13. Beden dili, işaret dili, görsel dil ve konuşma dilinin işlevi ve arasındaki karşılıklı ilişki üzerine düşünür.	+
15. Standart dil Felemenkçe ve diğer dil çeşitleri üzerine düşünür.	+
16. Yabancı dilleri ve Hollandacayı ayırt eder ve bunları derinleştirir.	+
17. Somut dinleme durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür: -Gönderenin veya alıcının kim olduğu.	+
18. Somut dinleme durumlarında kelime anlamlarının yansımaları anlar.	X
19. Somut dinleme durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	X
20. Somut dinleme durumlarında iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	X
- Gönderen ve alıcı arasında nasıl bir ilişki var anlar. - Gönderenin alıcıyla ilgili tutumunu anlar. - Mesajın konusu, içeriği ve biçimini bilir. - Mesajın amacı nedir? - Mesaj gönderen ve alıcı arasındaki ilişkinin ne olduğunu bilir.	
21. Somut dinleme durumlarında iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	x
- Gönderenin alıcıyı hesaba kattığı. - Gönderenin bilgilerini nereden aldığı. - Mesajın amaca uygun olup olmadığı. - Hangi dil kaydı kabul edilebilir ve hangileri kabul edilemez? - Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve maddi faktörler rol oynar?	
22. Diller ve dil varyantları ve bunlarla ilişkili kültürel ifadeler üzerinde düşünür.	x
23. Felsefi kavram ve terimleri gönderen, alıcı, mesaj, konuşmacı, dinleyici, niyet ve durumu doğru dinleme bağlamında kullanır.	x
24. Felsefi kavram ve terimlerin Hollandaca, Fransızca, Almanca, İngilizce, standart dil, lehçe, ana dil ve yabancı dili doğru dinleme bağlamında kullanır.	x
25. Kuralcı Metin Dinlemek	
26. Sözlü olarak hareket etmelerini, anlamalarını ve gerçekleştirmelerini isteyen kişilere yönelik talimatlar verir.	+
27. Açıkça ayırt edilebilen en fazla iki adımdan oluşan ödevler için basit talimatları, anlar ve uygular.	+
28. Açıkça ayırt edilebilen maksimum dört adımdan oluşan ödevler için basit talimatlar, anlar ve gerçekleştirir.	X

29. Daha uzun ve daha karmaşık talimatlar hayal eder.	x
30. Müfredat dışı bir durum için talimatları anlar.	x
Anlatı ve Sanatsal Edebi Metinleri Dinler	
31. Yaşa uygun sözlü anlatılara dayanarak:	+
- Hikayenin özünü anlar. - Hikayeyi takip eder ve anlar. - Hikayeyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır. - Ana karakteri belirler. - Kahramanın niyetini, planını ve eylemlerini belirler. - Hikaye hakkındaki kişisel duyguları ve düşünceleri yansıtır. - Gerçeklik ve fantezi arasında ayırım yapar. - Hikaye verilerini doğruluk açısından değerlendirir.	+
33. Yaşa uygun sözlü hikayelere dayanarak:	X
- Hikayenin ne hakkında olduğunu tahmin eder. - Ana ve yan konuları birbirinden ayırır. - Başlangıcı ortayı ve sonu ayırt eder. - Bir denklemini tanır. - Neden-sonuç ilişkilerini tanır. - Parça-bütün ilişkilerini tanır. - Kronolojiyi tanır. - Karakterlerin davranışları hakkında kişisel izlenimler, duygular veya görüşler formüle eder.	
34. Yaşa uygun anlatılara dayanarak:	x
- Hikayenin ana fikrini çıkarır. - Kahramanın niyetini eylemlerinden çıkarır. - Bir denklem türetir. - Neden-sonuç ilişkileri türetir. - Araç-son ilişkileri ile sonuca varır. - Kronolojiyi türetir. - Gerçeklik ve fantezi arasında ayırım yapar.	
35. Yaşa uygun sözlü anlatılara dayalı olarak:	x
- Metinle ilgili soruları sınıflandırır. - Hikayeyi özetler. - Sonuçları formüle eder. - Programları kullanarak notlar alır.	
Bilgilendirici Metinleri Dinlemek	
36. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik bilgi mesajlarına dayanarak:	+
- Mesajın özünü anlar. - Bilgiyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır. - Bilgilerle ilgili kişisel görüşleri formüle eder.	
37. Geniş okul hayatıyla ilgili bilgilendirici duyuruları anlar.	+
38. Öğretmenin ve akranların açıklamasına dayanarak:	X
- Açıklamanın ana fikrini tanır. - Ana ve yan konuları birbirinden ayırır. - Düşünce trenini keşfeder.	
39. Öğretmenin veya diğer öğrencilerin açıklamasına dayanarak:	x
- Başlangıcı, ortayı ve sonu ayırt eder. - Bir denklemini tanır. - Neden-sonuç ilişkilerini tanır. - Araç-son ilişkilerini tanır. - Kısmi-bütün ilişkilerini tanır. - Kronolojiyi, tanır.	
40. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik mesajlardaki bilgileri seçer:	X
- Verilen veya kendi kendine formüle edilen kriterlere göre seçim yapar. - İstenen bilgileri yeniden yapılandırır. - Bilgiler hakkında kişisel görüşleri formüle eder.	

• Gözlemlenebilir verileri doğruluk açısından değerlendirir. • Bilgileri alaka düzeyi açısından değerlendirir.	
41. Öğretmenin veya akranların açıklamasına dayanarak:	x
• Açıklamanın ana fikrini türetir. • Sonuca varır. • Bir denklem türetir. • Neden sonuç ilişkilerini ortaya çıkarır. • Araç-uç ilişkileri türetir. • Kronolojiyi türetir. • Bir program kullanır.	
42. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik mesajlardaki bilgileri seçer:	x
• Önem sırasını belirler. • Bilgileri diyagramlar temelinde görüntüler. • Bilgileri karşılaştırır. • Bilgileri özetler. • Bilgiye değer verir.	
43. Kendilerine yönelik reklam mesajlarına dayanarak:	+
• Mesajı anlar. • Mesajı tam anlamıyla yeniden yapılandırır.	
44. Eşler tarafından kendilerine gönderilen bir aramayı anlar.	X
Tartışmacı Metinleri Dinlemek	
45. Kendilerine yönelik listelenmiş reklam mesajlarını bilir:	X
• Objektif bilgilerle karşılaştırır.	
46. Doğrudan kendilerine yöneltilmeyen meslektaşların itirazını anlar.	x
47. Kendilerine yönelik reklam mesajlarında:	x
• Mesajı eleştirel bir şekilde değerlendirir.	
48. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki dinleme stratejilerini kullanmak:	+
<u>Dinlemeden önce:</u>	
• Dinleme hedefini belirler. • İç bilgilerini kullanarak başlığa göre metin hakkında tahminlerde bulunur.	
<u>Dinlerken</u>	
• Metin hakkında sorular sorar: kim, ne ve neden soruları. • Kelime anlamı stratejileri uygular.	
<u>Dinledikten Sonra:</u>	
• Metni özetler (ana düşünce, önemli olaylar). • Sonuca varır.	
Dinleme Stratejileri	
49. Öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla aşağıdaki dinleme stratejilerini kullanır:	X
<u>Dinlemeden Önce:</u>	
• Dinleme hedefini belirler. • Nasıl dinleyeceklerini belirler: küresel veya seçici olarak. • İç bilgilerini kullanır. • Başlığa göre metin hakkında tahminlerde bulunur.	
<u>Dinlerken:</u>	
• Metin hakkında sorular sorar: kim, ne ve neden soruları. • Metinden bağlantıları ve ilişkileri türetir. • Önemli konuları not eder. (ana düşünceler, önemli olaylar) • Kelime anlamı stratejilerini uygular.	
<u>Dinledikten sonra:</u>	
• Metni özetler (Ana düşünce, önemli olaylar). • Sonuca varır.	
50. Kullandıkları dinleme stratejileri, tutumlar, bilgiler üzerine seviyelerini yansıtır ve Hollanda müfredatının becerilerini kullanır.	x

KONUŞMAK

Konuşma Becerileri

Teknik Okuma

51. Doğru kelime kullanımı, doğru kelime oluşumu ve doğru cümle yapısı ile doğru konuşur.	X
52. Anlaşılır ve akıcı konuşur.	X
53. Düzgün tonlama ile konuşur.	x
54. Düzgün bir ifade ile konuşur.	X
55. Tempolu konuşmasını amacına, içeriğine ve dinleyiciye göre ayarlar.	x
56. Sesi konuşma amacına, içeriğine ve dinleyiciye göre ayarlar.	x
57. Tınıyı konuşma amacına, içeriğe ve dinleyiciye göre ayarlar.	x

İletişimsel Olarak Konuşmak

Genel Olarak İletişimsel Konuşma

58. Somut konuşma durumlarında iletişim sürecinin faktörlerini yansıtmak için: Gönderenin ve alıcının kim olduğunu bilir.	+
59. Somut konuşma durumlarında kelime anlamları üzerinde derinlemesine düşünür.	X
60. Somut konuşma durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	X
61. Somut konuşma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür: - Gönderen ve alıcı arasında hangi ilişki var bilir. - Gönderenin alıcıya göre konumunu tespit eder. - Mesajın konusunu, içeriğini ve biçimini bilir. - Mesajın amacını anlar. - Mesaj, gönderen ve alıcı arasındaki ilişkinin ne olduğunu bilir.	X
62. Somut konuşma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür: - Gönderenin alıcıyı nasıl hesaba kattığını bilir. - Gönderenin bilgilerini nereden aldığını bilir. - Mesajın amaca uygun olup olmadığını bilir. - Hangi dil sicilinin kabul edilebileceği ve hangilerinin kabul edilemeyeceğini bilir. - Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve önemli faktörler rol oynadığını bilir.	x
63. Diller ve dil varyantları ve bunlarla ilişkili kültürel ifadeler üzerine düşünür.	x
64. Felsefi kavramlar ve terimler gönderen, alıcı, mesaj, konuşmacı doğru konuşma bağlamında dinleyici, amacı ve durumu kullanır.	x
65. Felsefi kavramlar ve terimler Hollandaca, Fransızca, Almanca, İngilizce, doğru konuşma bağlamında standart dil, lehçe, anadil ve yabancı dil kullanır.	X

Düşünmek

66. Bilgi toplamak için kendiliğinden sorular sorar.	+
67. İstenilen bilgileri elde etmek için farklı öğrenme alanlarında ele alınan bir konu için kapalı (evet-hayır) sorular sorar.	+
68. Farklı öğrenme alanlarında tartışılan bir konu için, istenen bilgileri elde etmek için kapalı, açık ve isteğe bağlı sorular sorar.	+
69. İstenilen bilgileri elde etmek için farklı öğrenme alanlarında ele alınan bir konu için varsayımsal ve yansıtıcı sorular sorar.	X
70. İstenilen bilgileri elde etmek için çeşitli öğrenme alanlarında tartışılan bir konu için kritik ve kontrol soruları sorar.	X
71. Farklı öğrenme alanlarındaki bir konu başlığı olması durumunda, istenen bilgileri elde etmek için sorular sormaya devam eder.	X
Öğretmek	
72. Kendi sözleriyle basit talimatlar verir.	X
73. Birkaç adımdan oluşan basit talimatlar verir, böylece duruma aşina olan biri bunları uygulayabilir.	X
Söyle ve Söyle	
74. Kendilerini ve çevrelerini, ilgi ve niyetlerini, kendi dillerini ve kültürlerini, hem burada ve şimdi hem de başka bir yerde ve başka bir zamanda anlatır.	+
75. İllüstrasyon desteği olmadan kendi sözleriyle okunan, duyulan veya izlenen bir hikayeyi anlatır.	+
76. Okunan, dinlenen veya izlenen bir hikayeyi dramatize eder.	X

Raporlama

77. Bir faaliyet üzerinde nasıl çalışmayı planladıklarını veya nasıl çalıştıklarını açıklar. +
78. Okunan bir kitap hakkında haber yapar, bir üniversiteye teması içinde araştırma yapar, kendi deneyimlerini anlatır ... +
- Özünü anlatır.
79. Öğrenmenin farklı öğrenme alanlarındaki kapsanan bir konu hakkındaki sorularını yanıtlar: +
- Kendini bir ders konusuna yönlendirmek için soruları cevaplar.
 - Anamlarla ilgili soruları cevaplar.
 - Özellikleri ve karakteristikleri bir bağlamdan hareketle tam anlamıyla gösterir.
 - Olayları, benzerlikleri ve farklılıkları tam anlamıyla bağlam dışında tasvir eder.
 - İlişkileri bir bağlamdan hareketle tam anlamıyla tasvir eder.
 - Bir bağlamdan anahtar fikirler sunar.
80. Öğretmenden gelen soruları farklı öğrenme alanlarını kapsayan bir konuda cevap verir: X
- Bir bağlamdan hareketle özellikleri ve karakteristikleri çıkarır.
 - Bir bağlamdan hareketle olayları, benzerlikleri ve farklılıkları anlar.
 - İlişkileri bağlamdan türetir.
81. Okunan bir kitap hakkında haber yapar, bir üniversite teması içinde bir araştırma yapar, kendi deneyimlerini anlatır. X
- Mantıksal bir yapı kullanır.
 - Bir giriş ve sonuç verir.
 - Açıklama için sorulara uygun şekilde yanıt verir.
82. Okunan bir kitap hakkında haber yapmak, bir üniversite teması içinde araştırma yapar, kendi deneyimlerini anlatır. x
- Sınıflandırmalar yapar.
 - Argümanlar verir.

Telefonda Konuşmak

83. Akranlardan ve bilinen yetişkinlerden telefonla bilgi almak için sorular sorar. (simüle edilmiş ve simüle edilmemiş). +
84. Yabancıardan telefonla bilgi almak için sorular sorar. X
85. Bir acil durum numarasını arama simülasyonu oluşturur. X

Tanıtım (Sunum)

86. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında bir sunum yapar. +
- Özü anlar.
 - Uygun görsel ve işitsel desteği kullanır.
87. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında sunum yapar... X
- Mantıksal bir yapı kullanır.
 - Bir giriş ve sonuç verir.
 - Açıklama için sorulara uygun şekilde yanıt verir.

Röportaj

88. Akranlarından ve tanınmış yetişkinlerden istenen bilgileri almak için hedeflenen sorular hazırlar ve sorular sorar. X
89. Bilinmeyen yetişkinlerden istenen bilgileri almak için hedeflenen sorular hazırlar ve sorar. x

Konuşma Stratejileri

90. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki konuşma stratejilerini kullanır: +

Konuşmadan Önce:

- Konuşma hedeflerini belirler.
- İzleyiciyi belirler.
- Konuşma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.

Konuşurken:

- Düşüncelerini kelimeler, cümleler ve metinler şeklinde ifade eder.

Konuştuktan Sonra:

- Belirlenen kriterler temelinde ürün ve süreç üzerinde düşünür.

91. Aşağıdaki konuşma stratejilerini öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla kullanır: X

Konuşmadan Önce:

- Konuşma hedefini belirler.

- İzleyiciyi belirler.
- Konuşma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.

Konuşurken:

- Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder.
- Halkın tepkilerini dikkate alır.
- Konuşma ses seviyesini, hızını ve konuşma kurallarını hesaba katar.

Konuştuktan Sonra:

- Belirlenen kriterler temelinde ürün ve süreç üzerinde düşünür.

92. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanır, kullanılan konuşma stratejileri üzerinde kendi seviyesinde yansıtır. x

SÖYLEŞİ YAPMAK İÇİN

Konuşma Becerileri

Tartışma

93. Bir görevi birlikte ele alır veya bir soruna çözüm bulmak için görüşmeler yapar.	+
94. Küçük bir daire içinde kendi fikirlerini ifade eder ve bakış açılarını netleştirir.	+
95. Kendi görüşlerini geniş bir daire içinde ifade eder ve bakış açılarını örneklerle netleştirir.	X
96. Başkasının görüşünü tanıır ve ona yanıt verir.	X
97. Başkalarının fikirlerini sorar.	X
98. Başkalarının görüşlerini eleştirel bir şekilde dinler ve özü ortaya çıkarır.	X
99. Kendi fikrini formüle eder ve bunu tartışma ortaklarının fikirleriyle karşılaştırır.	X

Değiş Tokuş Etmek

100. Radyo veya TV programlarına, güncel olaylara, kitaplara veya kendi çalışmasına yanıt verir.	+
101. Kanıtlanmış bir şekilde belirttikleri multimedya programlarına yanıt verir:	X
• Ana içeriğin ne olduğunu bilir. • Bu konudaki görüşlerini açıklar. • Hangi yönleri çekici bulduğunu söyler.	
102. Eleştirel bir şekilde dinlediğinizde, sözlü metinler hakkında kendinize sorular sorar:	x
• Bu gerçekten alakalı mı? • Bu güvenilir mi? • Bu bir fikir mi yoksa gerçek mi? • Bu görüş hakkında ne düşünüyorum? • Bu bilgilerle ne yapacağım?	
103. Aşağıdakiler hakkında tartışmalı bir fikir verir:	x
• Radyo ve TV programları. • Mevcut raporlama. • Mesajların doğruluğu. • Gerçek ve görüşler arasındaki ayrım.	
104. Gönderenin sözlü mesajını yansıtmak için aşağıdaki soruları sorar:	x
• Bu senin fikrin mi? • Bu başka birinin görüşü mü? • Bu bir gerçeklerin ifadesi mi?	

Konuşma Kuralları

105. Bir sohbetinde yeterince sesli konuşur.	+
106. Bir sohbetinde kendilerinin konuşmak istediklerini belirtir.	+
107. Bir sohbetinde başkalarının anlayıp anlamadığını kontrol eder.	+
108. Bir sohbetinde sözlü ve sözsüz yanıt verir.	X
109. Bir sohbetinde konu üzerinde kalır.	X
110. Bir sohbetinde, diğerinin konuşmasına izin verir ve gereksiz yere sözünü kesmez.	X

İLERİ OKUMA TUTUMLARI YAZILI DİL BECERİLERİ

111. Okumaya ve yazmaya istekli olur.	+
112. Okumanın ve yazmanın tadını çıkarır.	+
113. Kendilerine yönelik kitaplara ve diğer bilgi kaynaklarına kendiliğinden başvurmaya istekli olur.	+
114. Yazılı ürünler için takdirlerini ifade etmeye istekli olur.	+

115. Kişinin kendi okuma ve yazma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya ve eylemlerini uyarlamaya istekli olur.	+
116. Okuma ve yazma kurallarına uymaya istekli olur.	+
117. Yazılı iletişimde Standart Hollandaca öğrenilmiş yazım kurallarını kullanmaya hazır olur.	X
118. Yazılı dil kullanımını duruma göre(yaş ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur.	X
119. Kendi el yazısını eleştirmeye ve kendi metninin tasarımına hazırlıklı olur.	X
120. Sınıfı, okulu ve halk kütüphanesini kullanmaya istekli olur.	X
121. Kendisinin veya başka bir kültürün yazılı dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olur.	x
122. Okurken, elde edilen bilgileri kendi görüşüne ve bilgisine göre test etmek için eleştirel bir tutum benimsemeye hazır olur.	x
123. Edebiyattaki kültürel farklılıkları ve benzerlikleri keşfetmeye, saygı duymaya ve takdir etmeye hazır olur.	x

OKUYUN

Yeni Başlayan Okuryazarlık

Kitap Yönü

Kitabın içeriğini kitabın kapağına göre tahmin eder.	+
--	---

Teknik Okuma

124. Anlamli bir şekilde bölünmüş kısa cümleleri okur ve bir sonraki satıra doğru ve akıcı bir şekilde devam eder.	+
125. Cümle düzeyinde noktalama işaretleri üzerine düşünür ve okuma davranışını uyarlar:	+
• Nokta.	
• Soru işareti.	
• Ünlem işareti.	
126. Felsefi terimler ve kavramlar dönemini, soru işaretini ve ünlem işaretini doğru okuma bağlamında kullanır.	+

İleri Okuryazarlık

Teknik Okuma

127. Somut okuma durumlarında üzerinde düşünülmesi gerekenleri bilir:	+
• Sesler.	
• Karakterler ve kümeler.	
• Ses grupları.	
• Kelimeler.	
128. Kafiye kavramını doğru okuma bağlamında kullanır.	+
129. Somut okuma durumlarında şunları düşünür:	+
• Yazılı (senaryo) ve basılı (büyük harf) karakterler arasındaki farklar.	
• Büyük ve küçük harfler.	
130. Önde ve/veya arkada basit ünsüz kümeleri olan kelimeleri bilir.	+
131. Alfabenin c (k veya s olarak), q,x ve y (i veya olarak)dahil olmak üzere tüm harfleri doğru sesle çıkarır.	+
132. Zor ses-harf kombinasyonlarına sahip kelimeleri telaffuz eder:	X
• aai, ooi en oei; (pat, koyun ve ay)	
• eeuw, ieuw en uw; (yüzyıl, yeni ve sizin)	
• -ng en -nk.	
• sch-, -ch en -cht.	
• İle biten kelimeler -ig ve -lijk.	
• İle biten kelimeler -a, -o ve -u.	
• Üİle biten kelimeler -b, -p, ve -t.	
133. Donuk seslere sahip kelimeleri bilir:	X
• Arka yüzde vurgu olmayan bir hecede.	
• Örneklerde: ge-, ver- ve be-	
134. Ses içermeyen tek heceli sözcükleri bilir.	+
135. Sesli olmayan çok heceli kelimeleri seslendirir.	+
136. Küçük harfleri açıklar.	+
137. Açık heceli sesli kelimeleri bilir.	+

138. Kapalı heceli kelimeleri yeniden hesaplar.	+
139. -en veya -s üzerindeki katları telaffuz eder.	+
140. Büyük harfler kullanılacak kelimeleri bilir.	+
141. Bir cümledeki cümleleri tanır ve bunları bir birim olarak okur (örneğin, okuma yayı kullanın).	X
142. Ortak ödünç sözcükleri uzlaştırır.	X
143. Yaygın kısaltmalar kulanır.	X
144. Cümle düzeyinde noktalama işaretleri üzerine düşünür ve okuma davranışını uyarlar:	X
• Virgül.	
• Tırnak İşareti (diyaloglar) .	
• İki nokta.	
• Uzay.	
145. Doğru ve akıcı bir şekilde uzun cümleleri satırlar boyunca uzanabilen ifadelerle okur.	X
146. Bir cümledeki önemli kelimeleri veya cümleleri tanır ve vurguyu doğru şekilde ayarlar.	X
147. Bir metindeki karakterlerin belirli duygularını veya ruh hallerini ifade eder.	X
148. İçeriğin işlevinde ses gücü ve perde gibi ifade faktörlerini kullanır.	X
149. Kelime düzeyinde noktalama işaretleri üzerinde derinlemesine düşünür ve okuma davranışını buna uyarlar:	X
• İki nokta.	
• Kesme işareti.	
• Kısa çizgi.	
• Aksan.	
150. Doğru dinamik ve melodik vurgu ve şarkı sözlerini okur.	X
151. Metinleri doğru hızda ve heceleme olmadan okur (örneğin gerekli= ihtiyaç).	x
152. Felsefi kavramları ve terimleri doğru okuma bağlamında alfabe, ses, ünlü, ünsüz, son harf, telaffuz, büyük harf ve küçük harf kullanır .	x
153. Doğru okuma bağlamında felsefi kavram ve terimleri noktalama işaretleri, iki nokta üst üste, kesme işareti, boşluk, vurgu, iki nokta ve tırnak işaretini kullanır.	x
<i>Okuduğunu Anlama</i>	
Genel Okuduğunu Anlama	
154. Konuşma dili, görsel dil ve yazı dili arasındaki işlev ve karşılıklı ilişki üzerine derinlemesine düşünür.	+
155. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	+
• Gönderen ve/ veya alan kimdir?	
156. Okunan metinlerin yapısı üzerine düşünür ve aşağıdaki bölümleri ayırt eder:	+
• Giriş.	
• Orta.	
• Tuş Kilidi.	
157. Metin türleri üzerine düşünür ve kurgu ile kurgusal olmayan arasında farkı yaratır.	X
158. Öyküleyici ve bilgilendirici metinlerdeki bir yapıyı tanır.	X
159. Konuyu bir şey anlatılan ifade olarak tanır ve ifade eder.	X
160. Kişi formunu ifade olarak tanır ve ifade eder	X
• Bir eylemi, olayı veya durumu ifade eder.	
• Gerçekleştiği zaman hakkında bilgi sağlar.	
161. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür.	X
• Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var bilir.	
• Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğunu bilir.	
• Mesajın konusu, içeriği ve biçimini bilir.	
• Mesajın amacı nedir?	
162. Farklı metin türlerinin farklı işlevleri olduğunu belirtir.	X
163. Okunan metinlerin yapısı üzerine düşünür ve aşağıdaki bölümleri ayırt eder:	X
• Paragraf.	
• Bölüm.	
• Kural.	

- Fincan.
 - Başlık.
 - Sayfa.
164. Aşağıdaki eylemleri yaparak ve anlama düzeyinde sonuçlarını belirleyerek cümlelerin yapısı üzerinde düşünür: X
- Cümleleri cümlelerle ayırır.
 - Cümleleri içeren tamamlayıcı cümleler kurar.
 - Cümleleri atlar.
 - Cümleleri değiştirir.
 - Hareket cümleleri kullanır.
165. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür: X
- Gönderenin alıcıyı nasıl hesaba kattığını bilir.
 - Gönderenin bilgilerini nereden aldığını bilir.
 - Mesajın amaca uygun olup olmadığını anlar.
 - Hangi dil sicilinin kabul edilebileceği, hangilerinin kabul edilmeyeceği bilinir.
 - Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve maddi faktörlerin rol oynadığını bilir.
166. Okunan metinlerin düzeni üzerinde düşünür ve yazının italik ve kalın kullanımı ile ilgili düşünür. X
167. Gerçek ve fikir arasındaki ayrım üzerine düşünür. X
168. Bir sinyal fonksiyonu (sinyal kelimeleri ve referans kelimeleri) ile metindeki kelimeler üzerinde derinlemesine düşünür. X
169. Cümlelerin yapısı üzerine düşünür: X
- Bir dizi kelime.
 - Farklı kelimeler ve/veya ifadeler.
 - Bir kelime.
170. Doğru okuma bağlamında metin, kurgu, kurgu olmayan, giriş, orta, son, bölüm, paragraf, satır, başlık, sayfa, düzen, italik ve kalın felsefi kavramları ve terimlerini kullanır. X
171. Felsefi kavram ve terimleri gönderen, alan, yazar, okuyucu, niyet ve durumu doğru okuma bağlamında kullanır. X
172. Felsefi kavram ve terimleri cümle, ifade, konu, kişi formu ve deyiimi doğru okuma bağlamında kullanır. X
173. Farklı kaynaklardan bilgileri bilinçli ve verimli bir şekilde arar, seçer ve işler. X
174. Alfabetik olarak düzenlenmiş kaynakları yeterli ve işlevsel bir şekilde ele almak için alfabenin kullanımı üzerine derinlemesine düşünür. X
- Standart Metinleri Okuduğunu Anlama
175. Kendilerine yönelik basit yazılı talimatları anlar ve uygular. X
176. Kendilerine yönelik daha karmaşık yazılı talimatları anlar ve uygular. X
- Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinlerde Okuduğunu Anlar
177. Yaşa uygun anlatı ve sanatsal-edebi metinlere dayanarak aşağıdaki bilgileri bilir: +
- Kahramanı belirler.
 - Metnin özünü anlar.
 - Hikayeyi takip eder ve anlar.
 - Hikayeyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır.
 - Kahramanın amacını, planını ve eylemlerini belirler.
 - Metinle ilgili kişisel duygu ve düşüncelerini ifade eder.
 - Gerçeklik ve fantezi arasında ayrım yapar.
 - Doğruluk için gözlemlenebilir verileri değerlendirir.
178. Kendilerine yönelik anlatı ve sanatsal-edebi metinler temelinde: X
- Ana ve yan konuları birbirinden ayırır.
 - Başlangıç, ortayı ve sonu ayırt eder.
 - Bir denkleme tanır.
 - Ana karakterler ve yan karakterler arasındaki ilişkileri belirler.
 - Neden-sonuç ilişkilerini tanır.
 - Araç-son ilişkilerini tanır.
 - Parça- bütün ilişkilerini tanır.
 - Kronolojiyi tanır.
 - Kurgu ve kurgu olmayan arasındaki farkı tanır.

179. Kendilerine yönelik anlatı ve sanatsal-edebi metinlere dayanarak;	x
- Ana fikri türetir. - Sonuçları formüle eder. - Kahramanın niyetini eylemlerinden çıkarır. - Sonucu tahmin eder. - Bir denklem türetir. - Neden ve sonuç ilişkilerini türetir. - Araç-son ilişkilerini çıkarır. - Kronolojiyi türetir. - Bir metnin neden doğru olmadığını açıklar. - Karakterlerin davranışları hakkındaki kişisel izlenimleri, duyguları veya düşünceleri yansıtır.	
Bilgilendirici Metinlerin Okuduğunu Anlama	
180. Şiirin duyguları, ruh hallerini ve arzuları ifade etmek için uygun bir araç olduğunu belirtir.	X
181. Şiirin duyguları, ruh halleri ve arzuları ifade etmek için uygun bir araç olduğunu belirtir:	+
- Yaş seviyelerine göre hikaye ve kitap örnekleri veya kitap serisi sunar. - Yazarlardan örnekler verir. - Çocuk edebiyatı hakkındaki bilgileri nasıl bulabileceklerini belirtir. - Bir dizi edebi türden örnekler verin (ör. Macera hikayeleri ve gerilim filmleri).	
182. Geniş ortamda yaygın olarak kullanılan simgelerdeki bilgileri bulur.	X
- Alfabeyi bağımsız olarak okur. - Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar. - Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirtir. - Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar. - Bir anahtar sözcük listesi kullanarak bir belge merkezinde veya kitaplıkta bilgi arar. - Grafikler, diyagramlar ve tablolarda istenen bilgileri bulur. - Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulur ve bilgileri kaydeder (örneğin, bir bilgisayardaki dijital klasör sistemlerinde). - Halkın yararına olacak şekilde programlarda ve tablolarda istenen bilgileri bulur. (örn. Otobüs tarifeleri)	
183. Geniş ortamda yaygın olarak kullanılan simgelerdeki bilgileri bulur.	X
184. Alfabeyi bağımsız olarak okur.	X
185. Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar.	X
186. Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirtir.	X
187. Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar.	X
188. Bir anahtar sözcük listesi kullanarak bir belge merkezinde veya kitaplıkta bilgi arar.	X
189. Grafikler, diyagramlar ve tablolarda istenen bilgileri bulur.	X
190. Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulur ve bilgileri kaydeder (örneğin: Bir bilgisayardaki dijital klasörler sistemlerinde).	x
191. Halkın yararına olacak şekilde programlarda ve tablolarda istenen bilgileri bulur (örn. otobüs tarifeleri).	X
192. Kendilerine yönelik bilgilendirici metinlere dayanarak:	X
- İstenilen bilgileri elde eder. - Ana fikri çıkarır. - Sonuçları formüle eder. - Bir denklem türetir. - Neden ve sonuç ilişkilerini türetir. - Araç-son ilişkilerini sonuca vardırır.	
192. Kendilerine yönelik bilgilendirici metinler temelinde:	x
- Bilgileri ek bilgilerle karşılaştırır. - Bilgileri kendi değerleriniz ve standartlarınızla karşılaştırır. - Bilgileri sınıflandırır. - Metne motive edilmiş bir yanıt verir. - Bilgileri doğruluk ve alaka düzeyi açısından değerlendirir.	

Tartışmacı Metinlerin Okuduğunu Anlama

193. Kendilerine yönelik tartışmalı metinlerdeki bilgileri seçer:	+
• Özü anlar. • Mesajı tam anlamıyla yeniden yapılandırır.	
194. Kendilerine yönelik tartışmalı metinlerdeki bilgileri seçer:	X
• Verilen veya kendi kendine formüle edilmiş kriterler temelinde. • İstenen bilgileri yeniden yapılandırır. • Bilgilerle ilgili kişisel görüşleri yansıtır.	
<i>Okuma ile Kelime Dağarcığını Geliştirin</i>	
195. Somut okuma durumlarında kelimelerin uzunluğu üzerine düşünür (Örneğin, deve karşı gnome).	+
196. Somut okuma durumlarında sıfatların dili zenginleştirme işlevi üzerine derinlemesine düşünür.	+
197. Metinden kelimelerin anlamını çıkarır.	X
198. Sözcüklerin anlamlarını bir sözlükte ve internette arar ve doğru anlamı bağlamla ilişkilendirir.	X
199. İfadeler ve denklemler gibi cümlelerin anlamı üzerine düşünür.	X
200. Sözcüklerin, makale, isim, sıfat ve fiil gibi diğer sözcüklerle birlikte geçebileceğini belirtir.	X
201. Minyatürlerin (-je, -pje, -etje ve tje) oluşumu üzerine düşünür.	X
202. Belirli isimleri özel isimler olarak adlandırır:	X
203. İsimlerin sayısını (tekil ve çoğul) düşünür.	X
204. Bir fiilin kişisini ve sayısını tanıyın ve üzerinde düşünür:	X
• Birinci tekil ve çoğul şahıs (ben ve biz). • Tekil ve çoğul ikinci şahıs (sen ve siz). • Üçüncü tekil ve çoğul şahıs (o ve onlar).	
204. Bir fiilin zamanı üzerine düşünür:	X
• Şimdiki zaman. • Geçmiş zaman.	
205. Sıfatların şekli üzerinde düşünür.	X
206. Kompozisyonların yapısı üzerine düşünür.	X
207. Kendi sözlüğünü oluşturur.	X
208. İlişkilendirmelerle bir sözcük ağı oluşturur.	X
209. Kelimelerin anlamı üzerine düşünür ve kelimelerin birbirleriyle ilişkili olduğunu görmek için:	X
• Çünkü aynı anlama geldiğini bilir. • Çünkü tersini kastettiğini bilir. • Aynı ebeveyn kavramına ait olduklarını bilir.	
210. Kelimelerin biçimi ve anlamı arasında ayırım yapar.	X
211. Kelimelerin anlamlarını çıkarır:	X
• Biçiminden (örneğin uyku-uyudum). • Kelimenin parçalarından.	
212. Gerçek ve mecazi olabilecek kelimelerin anlamı üzerine düşünür (ör. Yeşil: “renkli”, “genç” veya “çevreye duyarlı”).	X
213. Türevlerin yapısı üzerine düşünür:	X
• Kök kelime. • Önek ve sonek.	
214. Ortak kısaltmalar ve anlamaları üzerine düşünür.	X
215. İsimlerin cinsleri (eril, dişil, ve nötr) üzerinde düşünür.	X
216. Fiil biçimlerini tanıyın ve üzerinde düşünür:	X
• Bağlaç olmayan (mastar). • Bağlaç form (kişi formu): -Kabile; -Gövde+çıkış.	
217. Felsefî kavram ve terimleri doğru okuma bağlamında kelime, kompozisyon, kısaltma, eş anlamlı, türetme, kök, önek, sonek ve ifade kullanır.	X
218. Kavramlar ve terimler isim, özel isim, küçültme, tekil, çoğul, eril, dişil, nötr, makale, sıfat, fiil, kök, bitiş, kişi formu, kişi, birinci şahıs (ben ve biz), ikinci şahıs (sen ve siz) ve üçüncü kişi (o ve onlar) uygun okuma bağlamında tekil ve çoğul, mastar, zaman, şimdiki zaman ve geçmiş zaman	X

kullanır.

Okuma Stratejileri

219. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki okuma stratejilerini kullanır: +

Okumadan Önce:

- Okuma hedeflerini belirler.
- Ön bilgilerini kullanır.
- Başlığa, resimlere, başlıklara dayalı olarak metin hakkında tahminlerde bulunur...

Okurken:

- Metin hakkında sorular sorar (kim, ne, ve neden soruları).
- Yeniden okuma ve kelime anlamı stratejilerinin kullanılması, kelimelerin anlaşılmasına, cümlelere, dil kullanımına bağlı olduğunu bilir.

Okuduktan Sonra:

- Metni özetler (ana düşünce, önemli olaylar).
- Sonuca varır.

220. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanarak, kullanılan okuma stratejileri üzerinde kendi düzeyinde yansıtır. X

YAZMAK

İleri Okuryazarlık

Yazım

İşitme Yoluna Göre Yazın

221. Önde veya arkada ünsüz kümeler içeren kelimeleri doğru şekilde yazar. X

222. Ses içermeyen tek heceli kelimeleri doğru yazar. X

223. Ses içermeyen çok heceli kelimeleri doğru yazar. X

224. Büyük harfli kelimeleri doğru yazar. X

225. Zor ses-harf bağlantılarına sahip kelimeleri doğru şekilde yazar: X

- Aai, ooi ve uw.
- eeuw, ieuw ve uw.
- -ch, -cht ve sch-.
- Doffe e.

226. -ig ve -inc ile biten kelimeleri doğru şekilde yazar. X

227. -je, -tje, p, ve -je üzerine küçültme harflerini doğru yazar. X

228. Kelimeleri doğru bir şekilde yazar: X

- oo'dan -ch.
- -ch için açık bir hecede kısa ses.

229. Şunlarla biten kelimeleri doğru şekilde yazar: x

- -ity ve -ness

230. Felsefi kavramları ve sesli, ünsüz, son harf, büyük harf ve küçük harf terimlerini doğru yazma bağlamında kullanır. x

Kontrol Yoluna Göre Yazın

231. d veya -t ve -b veya -p ile biten kelimeler için uzantı kuralını uygular. X

232. Aşağıdaki harflerle biten kelimeler için kuralı uygular: X

- -a, -o ve u.
- -g.

233. Açık heceler için kuralı uygular. X

234. Ünsüz harfi ikiye katlama kuralını uygular. X

235. Çoğul isim formunu uygular: X

Son harfleri dikkate alarak;

- op -s ve -en.
- op -eren.

236. Sıfat yazma kurallarını uygular. X

237. Büyük harf kullanımına ilişkin kuralları uygular: X

- Cümlelerin başında.
- Uygun isimlerle.

238. Fiil yazımını şimdiki zamanda uygular. X

239. Fiil yazımını geçmiş zamanda uygular.	X
240. İsim, çoğul, tekil, özel isim, fiil, kök, bitiş, kişi formu, şimdiki zaman, geçmiş zaman ve mastar kavramlarını be terimlerini doğru yazma bağlamında kullanır.	X
241. Kelime ve Cümle Düzeyinde Noktalama İşaretlerinin Kullanımına İlişkin Kuralları Uygular	
242. Kullanım kurallarını uygular:	X
• Virgül. • Kolon. • Tırnak İşareti.	
243. Kullanım kurallarını uygular:	X
• Aksan. • Kesme İşareti. • İki nokta. • Kısa çizgi.	
244. Felsefi kavramları ve terimleri noktalama işareti, nokta, virgül, soru işareti, ünlem işareti, iki nokta üst üste, tırnak işareti, boşluk, vurgu, iki nokta, kesme işareti ve kısa çizgiyi doğru yazma bağlamında kullanır.	X
Hatırlama Şekline Göre Yazın	
245. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla kelimeleri doğru yazar:	X
• ei ve ij. • au ve ou.	
246. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla doğru kelimeleri yazar:	X
• -ds (örneğin her zaman). • oo voor –ch. • -ch için açık bir hecede kısa bir ses.	
247. Belirli bir sesli harfin doğru bir şekilde telaffuz edildiği kelimeleri yazar (örneğin yargı, tarih).	X
248. Aşağıdaki harflerin farklı telaffuzlarıyla doğru kelimeleri yazar:	x
• g (örneğin: Bagaj). • j (örneğin: jüri). • ch (örneğin: sürücü).	
249. Aşağıdaki fonemleri işittiğimiz sözcükler (belirli grafikler olarak yazılır) doğru yazar:	x
• k olarak c (ör: sirk). • s olarak c (ör: sirk). • t olarak th (ör: ev). • i olarak y (ör: sistem). • z olarak s (ör: müze). • s olarak t (ör: polis). • ks olarak cc (ör: aksan). • k olarak cc (ör: Akordeon). • k olarak q (ör: bölüm). • kw olarak qu (ör: akvaryum). • ks olarak x (ör: sınav). • oo olarak eau (ör: masa). • oo olarak au (ör: restoran). • oe olarak ou (ör: gazeteci). • ie olarak i (ör: şubat).	
250. Bağlama göre uyarlanmış bir yazı tipi boyutunda yazar.	X
251. Bağımsız olarak kalpten x,y ve q gibi daha seyrek harfleri yeniden üretir.	X
252. X,Y ve Q gibi daha seyrek büyük harfleri bağımsız olarak ezbere yeniden üretir.	X
253. Kelimeler arasında sabit bir mesafe bırakır.	X
254. Birkaç cümleden oluşan metni bağımsız olarak yeniden oluşturur.	X
255. Yerleşimler, yazı çizgisine ve boşluklara saygı gösterme gibi tasarımıla ilgili bir dizi anlaşılmaya uyar.	X
256. Hayali bir çizgi üzerine bir metin yazar.	X
257. Görsel unsurlara, renklere, çizgilere dikkat ederek kendi metinlerinin sunumuyla ilgilenir...	x
258. Bir mektup, bir rapor ve kendi hikayeni hazırlamak için bazı temel kuralları uygular.	x

İletişimsel Yazı

Genel İletişimsel Yazı

259. Yazılı metinlerin tasarımının değişiklik gösterebileceğini belirtir. X
260. Somut yazma durumlarında normlar, rol davranışı ve önyargılar üzerine derinlemesine düşünür. X
- 261-. Somut yazma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünün: X
- Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var.
 - Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğu ve bunun tersi.
 - Mesajın konusu, içeriği ve biçimi.
 - Mesajın amacı ne?
262. Somut yazma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür: x
- Gönderenin alıcıyı hesaba kattığını bilir.
 - Gönderenin bilgilerini nereden aldığını bilir.
 - Mesajın amaca uygun olup olmadığını bilir.
 - Hangi dil kaydı kabul edilebilir ve hangileri kabul edilmez bilir.
 - Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve önemli faktörler rol oynar bilir.
263. Düzen ve tipografinin bir rol oynadığını belirtir. x
264. Mecazi dili kendisi uygular. x
265. Metin yazmak için bilgisayarı kullanır. x
266. Bilgisayarı metin parçalarını silmek, düzenlemek, eklemek ve yeniden yazmak için kullanır. x
267. Kelime işlemcilerini kullanırken, içeriğin yazı tipi, yazı tipi boyutu, boşluk işlevi ve mesaj biçimini özelleştirir. x
268. Bilgisayarı kullanırken bazı geleneksel karakterleri kullanır. x
269. Bilgisayardaki yazım denetleyiciyi etkinleştirir ve kullanır. x
270. Diğer kültürlerdeki diğer harf formlarını veya yazı sistemlerini gösterebilir ve takdir edebilir. x
271. Doğru yazı bağlamında gönderen, alıcı, yazar, okuyucu, niyet, durum, düzen, italik, kalın ve boşluk felsefi kavram ve terimlerini kullanır. x
- Kuralcı Metinler Yazmak
272. Kendilerine yönelik daha karmaşık talimatların tam anlamıyla üzerine yazar. X
273. Tam anlamıyla öğretmenden veya diğer öğrencilerden gelen talimatları yazar. X
274. Hikayeleri, şiirleri ve bilmeceleri tamamlar. X
- Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinler Yazmak
275. Örneklerle kıyaslayarak kısa, basit öyküler ve şiirler yazar. X
- Bilgilendirici Metinler Yazmak
276. Kendilerine yönelik bilgilerin tam anlamıyla üzerine yazar. +
277. Basit bilgilendirici metinleri tamamlar. +
278. Kendileri hakkında bilgiler içeren bir formu doldurur. +
279. İşlenmiş içerikle ilgili sorulara yazılı yanıtları harfiyen kopyalar. +
280. İşlenmiş içeriklerle ilgili sorulara eksik yazılı cevapları tamamlar. +
281. Mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla kişisel bir mesaj veya deneyim gönderir. X
282. Bir duyuru yapar, soru sorar, birini davet eder.. mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla. X
283. Öğretmenden veya sınıf arkadaşlarından sözlü olarak sunulan bilgileri harfî harfine yazar. X
284. Bir olay, işlenmiş bir proje, bir hikaye, kendi maceraları ve deneyimleriyle ilgili bir rapor yazar...: X
- Ana fikri yansıtır.
 - Mantıksal bir yapı kullanır.
 - Bir giriş ve sonuç yazar.
285. Kendileri hakkında bilgiler içeren bir formu bağımsız olarak doldurur. X
286. İşlenmiş içeriklerle ilgili sorulara yazılı cevaplar oluşturur: X
- İstenen bilgileri yeniden oluşturur.
 - Ana konuları yan konulardan ayırır.
- Tartışıcı Metinler Yazmak
287. Akranlara ve tanınmış yetişkin yazılarına hitap eder. X
288. Akranlar için bir reklam sloganı yazar. X

289. Okul etkinlikleri için dış taraflara bir çağrı yazar.	x
Yazma Stratejileri	
290. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki yazma stratejilerini kullanmak:	+
<u>Yazmadan Önce:</u>	
• Yazma hedeflerini belirler. • İzleyiciyi belirler. • Yazma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.	
<u>Yazarken:</u>	
• Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder.	
<u>Yazdıktan Sonra:</u>	
• Başkalarıyla etkileşim içinde yazma ürünü üzerinde düşünür. • Gerekirse yazma ürünü revize eder.	
291. Öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla aşağıdaki yazma stratejilerini kullanır:	X
<u>Yazmadan Önce:</u>	
• Yazma hedefini belirler. • İzleyiciyi belirler. • Yazma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.	
<u>Yazarken:</u>	
• Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder. • Yazı kurallarından yararlanır.	
<u>Yazdıktan Sonra:</u>	
• Başkalarıyla etkileşim içinde yazı ürünü üzerinde düşünür. • Yazı ürünü içerik, yapı, stil, yazım, ve noktalama kuralları açısından revize eder. • Metni son bir biçimde yazar;	
Oluşturulan kriterler temelinde yazma sürecini ve ürünü yansıtır.	
292. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanma ve kullanılan yazma stratejilerine ilişkin seviyelerine geri dönüp bakar.	x

EK-4. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Dördüncü Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama Kazanımları

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Dördüncü Sınıf Program Kazanımları

DİNLEME

1. Dinlediği/izlediği metni anlatır.
2. Dinlediklerinin/ izlediklerinin konusunu belirler.
3. Dinlediklerindeki /izlediklerindeki sözlü olmayan mesajları tanır.
(Sesteki duygu tonlarını tanıma üzerinde durulur.)
4. Dinlediklerinde /izlediklerinde geçen kelimelerin anlamlarını tahmin eder.
5. Dinlediklerinde/izlediklerinde günlük hayata ilişkin temel söz varlığını tanır.
6. Bir etkinliğin ya da işin aşamalarını anlatan sözlü yönergeleri uygular.
(Üç ve daha fazla sayıda unsur içeren yönergeler üzerinde durulur.)
7. Dinledikleri/izlediklerine ilişkin düşüncelerini ifade eder.

KONUŞMA

8. Düzeyine uygun söz varlığını anlamlarına uygun olarak kullanır.
9. Çerçevesi belirli bir konu hakkında karşılıklı konuşur.
10. Konuşmalarında vurgu ve tonlama yapar.
(Konuşmasının içeriğine uygun vurgu ve tonlama ile konuşur.)
11. Topluluk karşısında bir konu hakkında konuşur.
12. Sözsüz iletişim becerilerini kullanır.
(Dinleyicilerle göz teması kurması istenir.)
13. Sınıf içindeki konuşmalarda düşüncelerini açıklar.

OKUMA

14. Okuduğu metnin konusunu belirler.
15. Yazılı yönergeleri takip eder.
(Üç unsur içeren yönergeler ele alınır.)
16. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.
17. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.
16. Okuduklarında geçen bilmediği kelimelerin anlamlarını bulur.
17. Okuduklarında geçen kelimelerin eş anlamlarını bulur.
18. Okuduklarında geçen kelimelerin zıt anlamlarını bulur.
19. Okuduğu metni ana hatlarıyla anlatır.
20. Okuduğu metindeki gerçek ve hayali öğeleri ayırt eder.

YAZMA

21. Türkçenin yazım noktalama kurallarını uygular.
(Büyük harf kullanımı, nokta, virgöl, kısa çizgi, soru işareti üzerinde durulur.)
 22. Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.
 23. Olayları oluş sırasına göre anlatır.
 24. Bir konuya ilişkin kısa metinler yazar.
(Basit, öyküleyici ve bilgilendirici metinler yazdırılır.)
 25. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.
 26. Bir işin işlem basamaklarına ilişkin yönergeler yazar.
-

Felemenkçe Dersi Dördüncü Sınıf Kazanımları

ÖĞRENME PLANI HEDEFLERİ/ ÖĞRENME İÇERİĞİ

OKUMA TUTUMLARI SÖZLÜ DİL BECERİLERİ

1. Yetişkinler tarafından desteklenerek, mümkün olduğunca standart Hollandaca kullanmaya hazır olur.	+
2. Kendi duygularını ve isteklerini kişisel bir şekilde ifade etmeye istekli.	+
3. Mesajı dinlemeye, konuşmaya ve empati kurmaya istekli olur.	+
4. Dinlemenin ve konuşmanın tadını çıkarır.	+
5. Kişinin kendi dinleme ve konuşma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya istekli olur.	+
6. Başkalarıyla iletişimde saygı göstermeye istekli olur.	+
7. Kendiliğinden konuşmaya istekli olur.	+
8. Dinleme ve konuşma kurallarına uymaya istekli olur. Akranlarınızı dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	+
9. Akranlarınızı dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	+
10. Kendi sözlü dil kullanımı durumuna göre (yaş, kültür, gelenek ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur.	X
11. Tanınan ve tanınmayan yetişkinlerle dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	X
12. Kendi kültüründen veya başka bir kültürün sözlü dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olur.	X
13. Güvenli, etkili ve sorumlu bir şekilde medya aracılığıyla sözlü iletişim kurmaya hazır olur.	x

DİNLEME

Dinleme Becerileri

Dinlediğini Anlama

Genel Olarak Dinlediğini Anlama

14. Beden dili, işaret dili, görsel dil ve konuşma dilinin işlevi ve arasındaki karşılıklı ilişki üzerine düşünür.	+
15. Standart dil Felemenkçe ve diğer dil çeşitleri üzerine düşünür.	+
16. Yabancı dilleri ve Hollandaca'yı ayırt eder ve bunları derinleştirir.	+
17. Somut dinleme durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür: -Gönderenin veya alıcının kim olduğu.	+
18. Somut dinleme durumlarında kelime anlamlarının yansıması üzerine düşünür.	X
19. Somut dinleme durumlarında normlar, tutumlar, ön yargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	X
20. Somut dinleme durumlarında iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür: • Gönderen ve alıcı arasında nasıl bir ilişki var bilir. • Gönderenin alıcıyla ilgili tutumu ve bunun tersi hakkında tutunur. • Mesajın konusu, içeriği ve biçimi nedir bilir. • Mesajın amacı nedir bilir. • Mesajı gönderen ve alıcı arasındaki ilişkinin ne olduğunu bilir.	X
21. Somut dinleme durumlarında iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür: • Gönderenin alıcıyı hesaba kattığı. • Gönderenin bilgilerini nereden aldığı. • Mesajın amaca uygun olup olmadığı. • Hangi dil kaydı kabul edilebilir ve hangileri kabul edilemez? • Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve maddi faktörler rol oynar?	x
22. Diller ve dil varyantları ve bunlarla ilişkili kültürel ifadeler üzerinde düşünür.	x
23. Felsefi kavram ve terimleri gönderen, alıcı, mesaj, konuşmacı, dinleyici, niyet ve durumu doğru dinleme bağlamında kullanır.	x
24. Felsefi kavram ve terimlerin Hollandaca, Fransızca, Almanca, İngilizce, standart dil, lehçe, ana dil ve yabancı dili doğru dinleme bağlamında kullanır.	x
Kuralcı Metinleri Dinlemek	
25. Açıkça ayırt edilebilen en fazla iki adımdan oluşan ödevler için basit talimatlar, anlar ve uygular.	+
26. Açıkça ayırt edilebilen maksimum dört adımdan oluşan ödevler için basit talimatlar, anlar ve gerçekleştirir.	X
27. Daha uzun ve daha karmaşık talimatlar hayal eder.	x

28. Müfredat dışı bir durum için talimatları anlar.	X
Anlatı ve Sanatsal Edebi Metinleri Dinlemek	
29. Yaşa uygun sözlü anlatılara dayanarak:	+
- Hikayenin özünü anlar. - Hikayeyi takip eder ve anlar. - Hikayeyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır. - Ana karakteri belirler. - Kahramanın niyetini, planını ve eylemlerini belirler. - Hikaye hakkındaki kişisel duyguları ve düşünceleri yansıtır. - Gerçeklik ve fantezi arasında ayrım yapar. - Hikaye verilerini doğruluk açısından değerlendirir.	
30. Yaşa uygun sözlü hikayelere dayanarak:	X
- Hikayenin ne hakkında olduğunu tahmin eder. - Ana ve yan konuları birbirinden ayırır. - Başlangıcı ortayı ve sonu ayırt eder. - Bir denklemini tanır. - Neden-sonuç ilişkilerini tanır. - Parça-bütün ilişkilerini tanır. - Kronolojiiyi tanır. - Karakterlerin davranışları hakkında kişisel izlenimler, duygular veya görüşler formüle eder.	
31. Yaşa uygun anlatılara dayanarak:	X
- Hikayenin ana fikrini çıkarır. - Kahramanın niyetini eylemlerinden çıkarır. - Bir denklem türetir. - Neden-sonuç ilişkileri türetir. - Araç-son ilişkileri ile sonuca varır. - Kronolojiiyi türetir. - Gerçeklik ve fantezi arasında ayrım yapar.	
32. Yaşa uygun sözlü anlatılara dayalı olarak:	X
- Metinle ilgili soruları sınıflandırır. - Hikayeyi özetler. - Sonuçları formüle eder. - Programları kullanarak notlar alır.	
Bilgilendirici Metinleri Dinler.	
33. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik bilgi mesajlarına dayanarak:	+
- Mesajın özünü anlar. - Bilgiyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır. - Bilgilerle ilgili kişisel görüşleri formüle eder.	
34. Geniş okul hayatıyla ilgili bilgilendirici duyuruları anlar.	+
35. Öğretmenin ve akranların açıklamasına dayanarak:	+
- Açıklamanın ana fikrini tanır. - Ana ve yan konuları birbirinden ayırır. - Düşünce trenini keşfeder.	
36. Öğretmenin veya diğer öğrencilerin açıklamasına dayanarak:	X
- Başlangıcı, ortayı ve sonu ayırt eder. - Bir denklemini tanır. - Neden-sonuç ilişkilerini tanır. - Araç-son ilişkilerini tanır. - Kısmi-bütün ilişkilerini tanır. - Kronolojiiyi, tanır.	
37. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik mesajlardaki bilgileri seçer:	X
- Verilen veya kendi kendine formüle edilen kriterlere göre seçim yapar. - İstenen bilgileri yeniden yapılandırır. - Bilgiler hakkında kişisel görüşleri formüle eder. - Gözlemlenebilir verileri doğruluk açısından değerlendirir. - Bilgileri alaka düzeyi açısından değerlendirir.	

38. Öğretmenin veya akranların açıklamasına dayanarak:	x
• Açıklamanın ana fikrini türetir. • Sonuca varır. • Bir denklem türetir. • Neden sonuç ilişkilerini ortaya çıkarır. • Araç-uç ilişkileri türetir. • Kronolojiyi türetir. • Bir program kullanır.	
39. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik mesajlardaki bilgileri seçer:	x
• Önem sırasını belirler. • Bilgileri diyagramlar temelinde görüntüler. • Bilgileri karşılaştırır. • Bilgileri özetler. • Bilgiye değer verir.	
Tartışmacı Metinleri Dinlemek	
40. Kendilerine yönelik reklam mesajlarına dayanarak:	+
• Mesajı anlar. • Mesajı tam anlamıyla yeniden yapılandırır.	
41. Eşler tarafından kendilerine gönderilen bir aramayı anlar.	X
42. Kendilerine yönelik listelenmiş reklam mesajlarını tanır:	X
• Objektif bilgilerle karşılaştırır.	
43. Doğrudan kendisine yöneltilmeyen meslektaşların itirazını anlar.	x
44. Kendisine yönelik reklam mesajlarında:	x
• Mesajı eleştirel bir şekilde değerlendirir.	
Dinleme Stratejileri	
Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki dinleme stratejilerini kullanır:	+
<u>Dinlemeden önce:</u>	
• Dinleme hedefini belirler. • İç bilgilerini kullanır. • Başlığa göre metin hakkında tahminlerde bulunur.	
<u>Dinlerken:</u>	
• Metin hakkında sorular sorar: kim, ne ve neden soruları. • Kelime anlamı stratejileri uygular.	
<u>Dinledikten Sonra:</u>	
• Metni özetler (ana düşünce, öneli olaylar). • Sonuca varır.	
Öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla aşağıdaki dinleme stratejilerini kullanır:	X
<u>Dinlemeden Önce:</u>	
• Dinleme hedefini belirler. • Nasıl dinleyeceklerini belirler: küresel veya seçici olarak. • İç bilgilerini kullanır. • Başlığa göre metin hakkında tahminlerde bulunur.	
<u>Dinlerken:</u>	
• Metin hakkında sorular sorar: kim, ne ve neden soruları. • Metinden bağlantıları ve ilişkileri türetir. • Önemli konuları not eder (ana düşünceler, önemli olaylar) • Kelime anlamı stratejileri uygular.	
<u>Dinledikten sonra:</u>	
• Metni özetler (Ana düşünce, önemli olaylar). • Sonuca varır.	
45. Kullandıkları dinleme stratejileri, tutumlar, bilgiler üzerine seviyelerini yansıtır ve Hollanda müfredatının becerilerini kullanır.	x

KONUŞMAK

Konuşma Becerileri

Teknik Olarak Konuşun

45. Doğru kelime kullanımı, doğru kelime oluşumu ve doğru cümle yapısı ile doğru konuşur.	X
46. Anlaşılır ve akıcı konuşur.	X
47. Düzgün tonlama ile konuşur.	x
48. Düzgün bir ifade ile konuşur.	X
49. Tempolu konuşma amacına, içeriğine ve dinleyiciye göre ayarlar.	X
50. Sesi konuşma amacına, içeriğine ve dinleyiciye göre ayarlar.	X
51. Tınıyı konuşma amacına, içeriğe ve dinleyiciye göre ayarlar.	x

İletişimsel Olarak Konuşmak

Genel Olarak İletişimsel Konuşma

52. Gözetim altında somut konuşma durumlarında dil ve dil kullanımı hakkında öğretmene sorular sorar.	
53. Somut konuşma durumlarında iletişim sürecinin faktörlerini yansıtmak için:	+
• Gönderenin ve alıcının kim olduğu bilir.	
54. Somut konuşma durumlarında kelime anlamaları üzerinde derinlemesine düşünür.	X
55. Somut konuşma durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	X
56. Somut konuşma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür:	X
• Gönderen ve alıcı arasında hangi ilişki var bilir.	
• Gönderenin alıcıya göre konumunu bilir.	
• Mesajın konusu, içeriği ve biçimini bilir.	
• Mesajın amacını bilir.	
• Mesaj, gönderen ve alıcı arasındaki ilişkinin ne olduğunu bilir.	
57. Somut konuşma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür:	X
• Gönderenin alıcıyı nasıl hesaba kattığını bilir.	
• Gönderenin bilgilerini nereden aldığını bilir.	
• Mesajın amaca uygun olup olmadığını bilir.	
• Hangi dil sicilinin kabul edilebileceği ve hangilerinin kabul edilemeyeceğini bilir.	
• Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve önemli faktörler rol oynar bilir.	
58. Diller ve dil varyantları ve bunlarla ilişkili kültürel ifadeler üzerine düşünür.	X
59. Felsefi kavramlar ve terimler gönderen, alıcı, mesaj, konuşmacı doğru konuşma bağlamında dinleyici, amacı ve durumu kullanır.	X
60. Felsefi kavramlar ve terimler Hollandaca, Fransızca, Almanca, İngilizce, doğru konuşma bağlamında standart dil, lehçe, anadil ve yabancı dil kullanır.	X

Düşünmek

61. Farklı öğrenme alanlarında tartışılan bir konu için, istenen bilgileri elde etmek için kapalı, açık ve isteğe bağlı sorular sorar.	+
62. İstenilen bilgileri elde etmek için farklı öğrenme alanlarında ele alınan bir konu için varsayımsal ve yansıtıcı sorular sorar.	X
63. İstenilen bilgileri elde etmek için çeşitli öğrenme alanlarında tartışılan bir konu için kritik ve kontrol soruları sorar.	X
64. Farklı öğrenme alanlarındaki bir konu başlığı olması durumunda, istenen bilgileri elde etmek için sorular sormaya devam eder.	X
Öğretmek	
65. Talimatları içeriğin tanınabilir görünmesi için yeniden formüle eder.	
66. Kendi sözleriyle basit talimatlar verir.	
67. Birkaç adımdan oluşan basit talimatlar verir, böylece duruma aşina olan biri bunları uygulayabilir.	X
Söyle ve Söyle	
68. Birkaç adımdan oluşan karmaşık talimatlar sağlar, böylece duruma aşina olan biri bunları uygulayabilir.	x
69. Okunan, dinlenen veya izlenen bir hikayeyi dramatize eder.	X
Raporlama	
70. Okunan bir kitap hakkında haber yapar, bir üniversiteye teması içinde araştırma yapar, kendi	+

deneyimlerini yazar.

- Özünü anlatır.
71. Öğrenmenin farklı öğrenme alanlarındaki kapsanan bir konu hakkındaki sorularını yanıtlar: +
- Kendini bir ders konusuna yönlendirmek için soruları cevaplar.
 - Anlamlarla ilgili soruları cevaplar.
 - Özellikleri ve karakteristikleri bir bağlamdan hareketle tam anlamıyla gösterir.
 - Olayları, benzerlikleri ve farklılıkları tam anlamıyla bağlam dışında tasvir eder.
 - İlişkileri bir bağlamda tam anlamıyla tasvir eder.
 - Bir bağlamdan anahtar fikirler sunar.
72. Öğretmeninden gelen sorulara farklı öğrenme alanlarını kapsayan bir konuda cevap verir: X
- Bir bağlamdan hareketle özellikleri ve karakteristikleri çıkarır.
 - Bir bağlamdan hareketle olayları, benzerlikleri ve farklılıkları anlar.
 - İlişkileri bağlamdan türetir.
73. Okunan bir kitap hakkında haber yapar, bir üniversite teması içinde bir araştırma yapar, kendi deneyimlerini anlatır. X
- Mantıksal bir yapı kullanır.
 - Bir giriş ve sonuç verir.
 - Açıklama için sorulara uygun şekilde yanıt verir.
74. Okunan bir kitap hakkında haber yapmak, bir üniversite teması içinde araştırma yapar, kendi deneyimlerini anlatır. x
- Sınıflandırmalar yapar.
 - Argümanlar verir.
75. Sözlü bir raporu desteklemek için medya ve multimedya kullanır. x

Telefonda Konuşmak

76. Yabancılardan telefonla bilgi almak için sorular sorar. X
77. Bir acil durum numarasını arama simülasyonu ile kullanır. X
78. Telefonda bilgi alışverişi yapar. x

Tanıtım (Sunum)

79. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında bir sunum yapar. +
- Özü anlar.
 - Uygun görsel ve işitsel desteği kullanır.
80. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında sunum yapar. X
- Mantıksal bir yapı kullanır.
 - Bir giriş ve sonuç verir.
 - Açıklama için sorulara uygun şekilde yanıt verir.
81. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında bir sunum yapar... x
- Kendi kendinize keşfedilmiş örnekler verir.
 - Argümanlar verir.
82. Sunum yaparken sunum yazılımı kullanır. X

Röportaj

83. Akranlarından ve tanınmış yetişkinlerden istenen bilgileri almak için hedeflenen sorular hazırlar ve sorar. X
84. Bilinmeyen yetişkinlerden istenen bilgileri almak için hedeflenen sorular hazırlar ve sorar. X

Konuşma Stratejileri

85. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki konuşma stratejilerini kullanır: +

Konuşmadan Önce:

- Konuşma hedeflerini belirler.
- İzleyiciyi belirler.
- Konuşma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.

Konuşurken:

- Düşüncelerini kelimeler, cümleler ve metinler şeklinde ifade eder.

Konuştuktan Sonra:

- Belirlenen kriterler temelinde ürün ve süreç üzerinde düşünür.

86. Aşağıdaki konuşma stratejilerini öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla kullanır: X

Konuşmadan Önce:

- Konuşma hedefini belirler.
- İzleyiciyi belirler.
- Konuşma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.

Konuşurken:

- Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder.
- Halkın tepkilerini dikkate alır.
- Konuşma ses seviyesini, hızını ve konuşma kurallarını hesaba katar.

Konuştuktan Sonra:

- Belirlenen kriterler temelinde ürün ve süreç üzerinde düşünür.

87. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanarak, kullanılan konuşma stratejileri üzerinde kendi seviyesinde yansıtır. X

SÖYLEŞİ YAPMAK İÇİN

Konuşma Becerileri

Tartışma

88. Bir görevi birlikte ele almak veya bir soruna çözüm bulmak için görüşmeler yapar.	+
89. Küçük bir daire içinde kendi fikirlerini ifade eder ve bakış açılarını netleştirir.	+
90. Kendi görüşlerini geniş bir daire içinde ifade etmek ve bakış açılarını örneklerle netleştirir.	X
91. Başkasının görüşünü tanıır ve ona yanıt verir.	X
92. Başkalarının fikirlerini sorar.	X
93. Başkalarının görüşlerini eleştirel bir şekilde dinler ve özü ortaya çıkarır.	X
94. Kendi fikrini formüle eder ve bunu tartışma ortaklarının fikirleriyle karşılaştırır.	X

Değiş Tokuş Etmek

95. Kanıtlanmış bir şekilde belirttikleri multimedya programlarına yanıt verir:	X
• Ana içeriğin ne olduğunu bilir.	
• Bu konudaki görüşlerini bildirir.	
• Hangi yönleri çekici bulduklarını söyler.	
96. Eleştirel bir şekilde dinlediğinizde, sözlü metinler hakkında kendisine sorular sorar:	X
• Bu gerçekten alakalı mı?	
• Bu güvenilir mi?	
• Bu bir fikir mi yoksa gerçek mi?	
• Bu görüş hakkında ne düşünüyorum?	
• Bu bilgilerle ne yapacağım?	
97. Aşağıdakiler hakkında tartışmalı bir fikir verir:	X
• Radyo ve TV programları.	
• Mevcut raporlama.	
• Mesajların doğruluğu.	
• Gerçek ve görüşler arasındaki ayrım.	
98. Gönderenin sözlü mesajını yansıtır:	X
• Bu senin fikrin mi?	
• Bu başka birinin görüşü mü?	
• Bu bir gerçeklerin ifadesi mi?	

Tartışma

99. Bir tartışmada bakış açılarının açıklığa kavuşulmasını ister.	X
100. Bir tartışmada bahsedilen argümanları ve karşı argümanları listeler.	X
101. Bir tartışmada bahsedilen argümanları kendi sözleriyle özetler.	X
102. Bir tartışmada pozisyonlarını veya fikirlerini gözden geçirir veya düzeltir.	X
103. Bir tartışmada başkalarını ikna etmeye çalışır.	X

Konuşma Kuralları

104. Bir sohbette yeterince sesli konuşur.	+
105. Bir sohbette kendisinin konuşmak istediklerini belirtir.	+
106. Bir sohbette başkalarının anlayıp anlamadığını kontrol eder.	+
107. Bir sohbette sözlü ve sözsüz yanıt verir.	X

108. Bir sohbetle konu üzerinde kalır.	X
109. Bir sohbetle, diğerinin konuşmasına izin verir ve gereksiz yere sözünü kesmez.	X
110. Etkin dinleme ve konuşma yapar, bir konuşmanın konusunu dengeli bir şekilde değiştirir.	X
111. Bir sohbetle, başka birinin beklenenden farklı tepki vereceğini kabul eder.	X
112. Bir görüşmeyi bitirir (uygun şekilde).	X

ARAMA TUTUMLARI YAZILI DİL BECERİLERİ

113. Okumaya ve yazmaya istekli olur.	+
114. Okumanın ve yazmanın tadını çıkarır.	+
115. Kendilerine yönelik kitaplara ve diğer bilgi kaynaklarına kendiliğinden başvurmaya istekli olur.	+
116. Yazılı ürünler için takdirlerini ifade etmeye istekli olur.	+
117. Kişi kendi okuma ve yazma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya ve eylemlerini uyarlamaya istekli olur.	+
118. Okuma ve yazma kurallarına uymaya istekli olur.	+
119. Yazılı iletişimde Standart Hollandaca öğrenilmiş yazım kurallarını kullanmaya hazır olur.	X
120. Yazılı dil kullanımını duruma göre(yaş ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur.	X
121. Kendi el yazısını eleştirmeye ve kendi metninin tasarımına hazırlıklı olur.	X
122. Sınıfı , okulu ve halk kütüphanesini kullanmaya istekli olur.	X
123. Kendisinin veya başka bir kültürün yazılı dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olur.	X
124. Okurken, elde edilen bilgileri kendi görüşüne ve bilgisine göre test etmek için eleştirel bir tutum benimsemeye hazır olur.	X
125. Edebiyattaki kültürel farklılıkları ve benzerlikleri keşfetmeye, saygı duymaya ve takdir etmeye hazır olur.	X
126. Okuryazarlığın kişisel ve sosyal önemini kabul eder.	X
127. Medya, multimedya ve sosyal medya aracılığıyla güvenli, sorumlu ve etkili bir şekilde yazılı iletişim kurmaya istekli olur.	X

OKUYUN

Yeni Başlayan Okuryazarlık

Kitap Yönü

128. Kitabın içeriğini kitabın kapağına göre tahmin eder.	+
---	---

İleri Okuryazarlık

Teknik Okuma

129. Bir cümledeki cümleleri tanır ve bunları bir birim olarak okur (örneğin, okuma yayı kullanın).	+
130. Ortak ödünc sözcükleri uzlaştırır.	X
131. Yaygın kısaltmalar kulanır.	X
132. Cümle düzeyinde noktalama işaretleri üzerine düşünür ve okuma davranışını uyarlar: • Virgül. • Tırnak İşareti (diyaloglar). • İki nokta. • Uzay.	X
133. Doğru ve akıcı bir şekilde uzun cümleleri satırlar boyunca uzanabilen ifadelerle okur.	X
134. Bir cümledeki önemli kelimeleri veya cümleleri tanır ve vurguyu doğru şekilde ayarlar.	X
135. Bir metindeki karakterlerin belirli duygularını veya ruh hallerini ifade eder.	X
136. İçeriğin işlevinde ses gücü ve perde gibi ifade faktörlerini kullanır.	X
137. Kelime düzeyinde noktalama işaretleri üzerinde derinlemesine düşüür ve okuma davranışını buna uyarlar: • İki nokta. • Kesme işareti. • Kısa çizgi. • Aksan.	X
138. Doğru dinamik ve melodik vurgu ve şarkı sözlerini okur.	X
139. Metinleri doğru hızda ve heceleme olmadan okur (örneğin gerekli= ihtiyaç)	X
140. Felsefi kavramları ve terimleri doğru okuma bağlamında alfabe, ses, ünlü, ünsüz, son harf,	X

telaffuz, büyük harf ve küçük harf kullanır.	
141. Doğru okuma bağlamında felsefi kavram ve terimleri noktalama işaretleri, iki nokta üst üste, kesme işareti, boşluk, vurgu, iki nokta ve tırnak işaretini kullanır.	X
<i>Okuduğunu Anlama</i>	
Genel Okuduğunu Anlama	
142. Konuşma dili, görsel dil ve yazı dili arasındaki işlev ve karşılıklı ilişki üzerine derinlemesine düşünür.	+
143. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür:	+
• Gönderen ve/veya alan kimdir?	
144. Okunan metinlerin yapısı üzerine düşünür ve aşağıdaki bölümleri ayırt eder:	+
• Giriş.	
• Orta.	
• Tuş Kilidi.	
145. Metin türleri üzerine düşünür ve kurgu ile kurgusal olmayan arasında fark yaratır.	X
146. Öyküleyici ve bilgilendirici metinlerdeki bir yapıyı tanıır.	X
147. Konuyu bir şey anlatılan ifade olarak tanıır ve ifade eder.	X
148. Kişi formunu şu ifade olarak tanıır ve ifade eder:	X
• Bir eylemi, olayı veya durumu ifade eder.	
• Gerçekleştiği zaman hakkında bilgi sağlar.	
149. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	X
• Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var bilir.	
• Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğunu bilir.	
• Mesajın konusu, içeriği ve biçimi hakkında düşüncelerini söyler.	
• Mesajın amacı nedir?	
150. Farklı metin türlerinin farklı işlevleri olduğunu belirtir.	X
151. Okunan metinlerin yapısı üzerine düşünür ve aşağıdaki bölümleri ayırt eder:	X
• Paragraf.	
• Bölüm.	
• Kural.	
• Başlık.	
• Sayfa.	
152. Aşağıdaki eylemleri yapar ve anlama düzeyinde sonuçlarını belirler cümlelerin yapısı üzerinde düşünür:	X
• Cümleleri cümlelerle ayırır.	
• Cümleleri içeren tamamlayıcı cümleler kurar.	
• Cümleleri atlar.	
• Cümleleri değiştirir.	
• Hareket cümlelerini bilir.	
153. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür:	X
• Gönderenin alıcıyı nasıl hesaba kattığını bilir.	
• Gönderenin bilgilerini nereden aldığını bilir.	
• Mesajın amaca uygun olup olmadığını bilir.	
• Hangi dil sicilinin kabul edilebileceği, hangilerinin kabul edilmeyeceğini bilir.	
• Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve maddi faktörler rol oynar bilir.	
154. Okunan metinlerin düzeni üzerinde düşünür ve italik ve kalın kullanımı bilir.	X
155. Gerçek ve fikir arasındaki ayrım üzerine düşünür.	X
156. Bir sinyal fonksiyonu (sinyal kelimeleri ve referans kelimeleri) ile metindeki kelimeler üzerinde derinlemesine düşünür.	X
157. Cümlelerin yapısı üzerine düşünür:	X
• Bir dizi kelime.	
• Farklı kelimeler ve/veya ifadeler.	
• Bir kelime.	
158. Doğru okuma bağlamında metin, kurgu, kurgu olmayan, giriş, orta, son, bölüm, paragraf, satır, başlık, sayfa, düzen, italik ve kalın felsefi kavramları ve terimleri kullanır.	X
159. Felsefi kavram ve terimleri gönderen, alan, yazar, okuyucu, niyet ve durumu doğru okuma bağlamında kullanır.	X

160. Felsefi kavram ve terimleri cümle, ifade, konu, kişi formu ve deyimi doğru okuma bağlamında kullanır.	X
161. Farklı kaynaklardan bilgileri bilinçli ve verimli bir şekilde arar, seçer ve işler.	x
162. Alfabetik olarak düzenlenmiş kaynakları yeterli ve işlevsel bir şekilde ele almak için alfabenin kullanımı üzerine derinlemesine düşünür.	x
Standart Metinleri Okuduğunu Anlama	
163. Kendilerine yönelik basit yazılı talimatları anlar ve uygular.	X
164. Kendilerine yönelik daha karmaşık yazılı talimatları anlar ve uygular.	x
Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinlerin Okuduğunu Anlama	
165. Yaşa uygun anlatı ve sanatsal-edebi metinlere dayanarak:	+
• Kahramanı belirler. • Metnin özünü anlar. • Hikayeyi takip eder ve anlar. • Hikayeyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır. • Kahramanın amacını, planını ve eylemlerini belirler. • Metinle ilgili kişisel duygu ve düşüncelerinizi ifade eder. • Gerçeklik ve fantezi arasında ayrım yapar. • Doğruluk için gözlemlenebilir verileri değerlendirir.	X
166. Kendilerine yönelik anlatı ve sanatsal-edebi metinler temelinde: Ana ve yan konuları birbirinden ayırır;	X
• Başlangıç, ortayı ve sonu ayırt eder. • Bir denklemi tanır. • Ana karakterler ve yan karakterler arasındaki ilişkileri belirler. • Neden-sonuç ilişkilerini tanır. • Araç-son ilişkilerini tanır. • Parça- bütün ilişkilerini tanır. • Kronolojiyi tanır. • Kurgu ve kurgu olmayan arasındaki farkı tanır.	
167. Kendilerine yönelik anlatı ve sanatsal-edebi metinlere dayanarak;	X
• Ana fikri türetir. • Sonuçları formüle eder. • Kahramanın niyetini eylemlerinden çıkarır. • Sonucu tahmin eder. • Bir denklem türetir. • Neden ve sonuç ilişkilerini türetir. • Araç-son ilişkilerini çıkarır. • Kronolojiyi türetir. • Bir metnin neden doğru olmadığını açıklar. • Karakterlerin davranışları hakkındaki kişisel izlenimleri, duyguları veya düşünceleri yansıtır.	
168. Şiirin duyguları, ruh hallerini ve arzuları ifade etmek için uygun bir araç olduğunu belirtir.	X
Bilgilendirici Metinlerin Okuduğunu Anlama	
169. Şiirin duyguları, ruh halleri ve arzuları ifade etmek için uygun bir araç olduğunu belirtir:	+
• Yaş seviyelerine göre hikaye ve kitap örnekleri veya kitap serisi sunar. • Yazarlardan örnekler verir. • Çocuk edebiyatı hakkındaki bilgileri nasıl bulabileceklerini belirtir. • Bir dizi edebi türden örnekler verir (ör. Macera hikayeleri ve gerilim filmleri).	
170. Geniş ortamda yaygın olarak kullanılan simgelerdeki bilgileri bulur.	X
• Alfabeği bağımsız olarak okur. • Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar. • Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirtir. • Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar. • Bir anahtar sözcük listesi kullanarak bir belge merkezinde veya kitaplıkta bilgi arar. • Grafikler, diyagramlar ve tablolarda istenen bilgileri bulur. • Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulur ve bilgileri kaydeder (örneğin, bir bilgisayardaki dijital klasör sistemlerinde).	

• Halkın yararına olacak şekilde programlarda ve tablolarda istenen bilgileri bulur. (örn. Otobüs tarifeleri)	
171. Geniş ortamda yaygın olarak kullanılan simgelerdeki bilgileri bulur.	+
173. Alfabeyi bağımsız olarak okur.	+
174. Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar.	X
175. Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirtir.	X
176. Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar.	X
177. Bir anahtar sözcük listesi kullanarak bir belge merkezinde veya kitaplıkta bilgi arar.	x
178. Grafikler, diyagramlar ve tablolarda istenen bilgileri bulur.	X
179. Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulur ve bilgileri kaydeder (örneğin: Bir bilgisayardaki dijital klasörler sistemlerinde).	X
180. Halkın yararına olacak şekilde programlarda ve tablolarda istenen bilgileri bulur (örn. otobüs tarifeleri).	X
Tartışmacı Metinlerin Okuduğunu Anlama	
181. Kendilerine yönelik bilgilendirici metinlere dayanarak: İstenilen bilgileri elde eder;	X
• Ana fikri çıkarır.	
• Sonuçları formüle eder.	
• Bir denklem türetir.	
• Neden ve sonuç ilişkilerini türetir.	
• Araç-son ilişkilerinde sonuca varır.	
• Kronolojiyi türetir.	
182. Kendilerine yönelik bilgilendirici metinler temelinde:	X
• Bilgileri ek bilgilerle karşılaştırır.	
• Bilgileri kendi değerleriniz ve standartlarınızla karşılaştırır.	
• Bilgileri sınıflandırır.	
• Metne motive edilmiş bir yanıt verir.	
• Bilgileri doğruluk ve alaka düzeyi açısından değerlendirir.	
183. Bilgilendirici metinleri okurken (dijital) doğru okumak, taramalı okuma ile dönüşümlü olarak anlamlandırır.	X
184. Kendilerine yönelik tartışmalı metinlerdeki bilgileri seçer:	+
• Özü anlar.	
• Mesajı tam anlamıyla yeniden yapılandırır.	
185. Kendilerine yönelik tartışmalı metinlerdeki bilgileri seçer:	X
• Verilen veya kendi kendine formüle edilmiş kriterler temelinde.	
• İstenen bilgileri yeniden yapılandırır.	
• Bilgilerle ilgili kişisel görüşleri yansıtır.	
Okuma Kelime Dağarcığını Geliştirin	
186. Somut okuma durumlarında kelimelerin uzunluğu üzerine düşünür (Örneğin, deve karşı gnome).	+
187. Somut okuma durumlarında sıfatların dili zenginleştirme işlevi üzerine derinlemesine düşünür.	+
188. Metinden kelimelerin anlamını çıkarır.	X
189. Sözcüklerin anlamlarını bir sözlükte ve internette arar ve doğru anlamı bağlamla ilişkilendirir.	X
190. İfadeler ve denklemler gibi cümlelerin anlamı üzerine düşünür.	X
191. Sözcüklerin, makale, isim, sıfat ve fiil gibi diğer sözcüklerle birlikte geçebileceğini belirtir.	X
192. Minyatürlerin (-je, -pje, -etje ve tje) oluşumu üzerine düşünür.	X
193. Belirli isimleri özel isimler olarak adlandırır.	X
194. İsimlerin sayısını (tekil ve çoğul) düşünür.	X
195. Bir fiilin kişisini ve sayısını tanır ve üzerinde düşünür:	X
• Birinci tekil ve çoğul şahıs(ben ve biz).	
• Tekil ve çoğul ikinci şahıs (sen ve siz).	
• Üçüncü tekil ve çoğul şahıs (o ve onlar).	
196. Bir fiilin zamanı üzerine düşünür:	X
• Şimdiki zaman.	
• Geçmiş zaman.	

197. Sıfatların şekli üzerinde düşünür.	X
198. Kompozisyonların yapısı üzerine düşünür.	X
199. Kendi sözlüğünü oluşturur	X
200. İlişkilendirmelerle bir sözcük ağı oluşturur.	X
201. Kelimelerin anlamı üzerine düşünür ve kelimelerin birbirleriyle ilişkili olduğunu görür:	X
• Çünkü aynı anlama geldiğini bilir. • Çünkü tersini kastettiğini bilir. • Aynı aile kavramına ait olduklarını bilir.	
202. Kelimelerin biçimi ve anlamı arasında ayırım yapar.	X
203. Kelimelerin anlamlarını çıkarır:	X
• Biçiminden (örneğin uyku-uyudum). • Kelimenin parçalarından.	
204. Gerçek ve mecazi olabilecek kelimelerin anlamı üzerine düşünür (ör. Yeşil: “renkli”, “genç” veya” çevreye duyarlı”).	X
205. Türevlerin yapısı üzerine düşünür:	X
• Kök kelime. • Önek ve sonek.	
206. Ortak kısaltmalar ve anlamaları üzerine düşünür.	X
207. İsimlerin cinsleri (eril, dişil, ve nötr) üzerinde düşünür.	X
208. Fiil biçimlerini tanıyın ve üzerinde düşünür:	X
• Bağlaç olmayan (mastar). • Bağlaç form (kişi formu): -Kabile; -Gövde+çıkış.	
209. Felsefi kavram ve terimleri doğru okuma bağlamında kelime, kompozisyon, kısaltma, eş anlamlı, türetme, kök, önek, sonek ve ifade kullanır.	X
210. Kavramlar ve terimler isim, özel isim, küçültme, tekil, çoğul, eril, dişil, nötr, makale, sıfat, fiil, kök, bitiş, kişi formu, kişi, birinci şahıs (ben ve biz), ikinci şahıs (sen ve siz) ve üçüncü kişi (o ve onlar) uygun okuma bağlamında tekil ve çoğul, mastar, zaman, şimdiki zaman ve geçmiş zaman kullanır.	X

Okuma Stratejileri

211. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki okuma stratejilerini kullanır:	+
<u>Okumadan Önce:</u>	
• Okuma hedeflerini belirler. • Ön bilgilerini kullanır. • Başlığa, resimlere, başlıklara dayalı olarak metin hakkında tahminlerde bulunur...	
<u>Okurken:</u>	
• Metin hakkında sorular sorar (kim, ne, ve neden soruları). • Yeniden okuma ve kelime anlamı stratejilerinin kullanılması, kelimelerin anlaşılmasına, cümlelere, dil kullanımına bağlı olarak düşünür.	
<u>Okuduktan Sonra:</u>	
• Metni özetler (ana düşünce, önemli olaylar). • Sonuca varır.	
212. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanır, kullanılan okuma stratejileri üzerinde kendi düzeyinde yansıtır.	X

YAZMAK

İleri Okuryazarlık

Yazım

İşitme Yoluna Göre Yazım

213. Önde veya arkada ünsüz kümeler içeren kelimeleri doğru şekilde yazar.	+
214. Ses içermeyen tek heceli kelimeleri doğru yazar.	+
215. Ses içermeyen çok heceli kelimeleri doğru yazar.	+
216. Büyük harfli kelimeleri doğru yazar.	+
217. Zor ses-harf bağlantılarına sahip kelimeleri doğru şekilde yazar:	X
• Aai, ooi ve uw.	

• eeuw, ieuw ve uw.	
• -ch, -cht ve sch-.	
• Doffe e.	
218. -ig ve -inc ile biten kelimeleri doğru şekilde yazar.	X
219. -je, -tje, p, ve -je üzerine küçültme harflerini doğru yazar.	X
• Kelimeleri doğru bir şekilde yazar.	X
• oo'dan -ch.	
• -ch için açık bir hecede kısa ses.	
220. Şunlarla biten kelimeleri doğru şekilde yazar:	X
• -ity ve -ness.	
221. Felsefi kavramları ve sesli, ünsüz, son harf, büyük harf ve küçük harf terimlerini doğru yazma bağlamında kullanır.	X
Kontrol Yoluna Göre Yazar	
222. -d veya -t ve -b veya -p ile biten kelimeler için uzantı kuralını uygular.	+
223. Aşağıdaki harflerle biten kelimeler için kuralı uygular:	X
• -a, -o ve u.	
• -g.	
224. Açık heceler için kuralı uygular.	X
225. Ünsüz ikiye katlama kuralını uygular.	X
226. Çoğul isim formunu uygular:	X
Son harfleri dikkate alarak;	
• op -s ve -en.	
• op -eren.	
227. Sıfat yazma kurallarını uygular.	X
228. Büyük harf kullanımına ilişkin kuralları uygular:	X
*Cümlelerin başında;	
*Uygun isimlerle.	
229. Fiil yazımını şimdiki zamanda uygular.	X
230. Fiil yazımını geçmiş zamanda uygular.	X
231. İsimlerin çoğul biçimlerini uygular:	X
• Anlamı koruyan çoğul biçimler (Örneğin: elma-elmalar) ve anlam değişikliği (kemikler-bacaklar).	
• Çoğul olmayan isimler (örneğin: haşerat)	
• Tekil bir biçime sahip olmayan isimler. (örneğin: kızamık ve beyin)	
232. -ie ve -ee ile biten kelimelerin çoğul biçimlerini uygular.	X
233. Düzensiz küçültmelerle ilgili kuralları uygular.	
234. Büyük harf kullanımıyla ilgili kuralları uygular:	
• Coğrafi adlarla.	
• Coğrafi adların türetilmesi durumunda.	
• Bir alıntının ilk kelimesinde.	
• Kısaltılmış bir kelimenin ardından cümlelerin başında (örn: akşam).	
235. İsim, çoğul, tekil, özel isim, fiil, kök, bitiş, kişi formu, şimdiki zaman, geçmiş zaman ve mastar kavramlarını ve terimlerini doğru yazma bağlamında kullanır.	x
236. Kelime ve Cümle Düzeyinde Noktalama İşaretlerinin Kullanımına İlişkin Kuralları Uygular	
237. Kullanım kurallarını uygulayarak:	X
• Virgül.	
• Kolon.	
• Tırnak İşareti.	
237. Kullanım kurallarını uygular:	x
• Aksan.	
• Kesme İşareti.	
• İki nokta.	
• Kısa çizgi.	
238. Felsefi kavramları ve terimleri noktalama işareti, nokta, virgül, soru işareti, ünlem işareti, iki nokta üst üste, tırnak işareti, boşluk, vurgu, iki nokta, kesme işareti ve kısa çizgiyi doğru yazma bağlamında kullanır.	x

Hatırlama Şekline Göre Yazın

239. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla kelimeleri doğru yazar: +
- ei ve ij.
 - au ve ou.
240. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla doğru kelimeleri yazar: X
- -ds (örneğin her zaman) .
 - oo voor –ch.
 - -ch için açık bir hecede kısa bir ses.
241. Belirli bir sesli harfin doğru bir şekilde telaffuz edildiği kelimeleri yazar (örneğin yargı, tarih). X
242. Aşağıdaki harflerin farklı telaffuzlarıyla doğru kelimeleri yazar: x
- g (örneğin: Bagaj).
 - j (örneğin: jüri).
 - ch (örneğin: sürücü).
243. Aşağıdaki fonemleri işittiğimiz sözcükleri (belirli grafikler olarak yazılır) doğru yazar: x
- k olarak c (ör: sirk).
 - s olarak c (ör: sirk).
 - t olarak th (ör: ev).
 - i olarak y (ör: sistem).
 - z olarak s (ör: müze).
 - s olarak t (ör: polis).
 - ks olarak cc (ör: aksan).
 - k olarak cc (ör: Akordeon).
 - k olarak q (ör: bölüm).
 - kw olarak qu (ör: akvaryum).
 - ks olarak x (ör: sınav).
 - oo olarak eau (ör: masa).
 - oo olarak au (ör: restoran).
 - oe olarak ou (ör: gazeteci).
 - ie olarak i (ör: şubat).

El Yazısı Geliştirme

244. Bağlama göre uyarlanmış bir yazı tipi boyutunda yazar. x
245. Bağımsız olarak kalıptan x,y ve q gibi daha seyrek harfleri yeniden üretir. x
246. X,Y ve Q gibi daha seyrek büyük harfleri bağımsız olarak ezbere yeniden üretir. x
247. Kelimeler arasında sabit bir mesafe bırakır. x
248. Birkaç cümleden oluşan metni bağımsız olarak yeniden oluşturur. x
249. Yerleşimler, yazı çizgisine ve boşluklara saygı gösterme gibi tasarımıyla ilgili bir dizi anlaşılmaya uyar. x
250. Hayali bir çizgi üzerine bir metin yazar. X
251. Görsel unsurlara, renklere, çizgilere dikkat ederek kendi metinlerinin sunumuyla ilgilenir... x
252. Bir mektup, bir rapor ve kendi hikâyesini hazırlamak için bazı temel kuralları uygulayın. X

İletişimsel Yazı

Genel İletişimsel Yazı

253. Yazılı metinlerin tasarımının değişiklik gösterebileceğini belirtir. X
254. Somut yazma durumlarında normlar, rol davranışı ve önyargılar üzerine derinlemesine düşünür. X
255. Somut yazma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür: X
- Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var.
 - Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğu ve bunun tersi.
 - Mesajın konusu, içeriği ve biçimi.
 - Mesajın amacı ne?
256. Somut yazma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür: X
- Gönderenin alıcıyı hesaba kattığı.
 - Gönderenin bilgilerini nereden aldığı.
 - Mesajın amaca uygun olup olmadığı.
 - Hangi dil kaydı kabul edilebilir ve hangileri kabul edilmez.
 - Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve önemli faktörler rol oynar.

257. Düzen ve tipografinin bir rol oynadığını belirtir.	X
258. Mecazi dili kendisi uygular.	X
259. Metin yazmak için bilgisayarı kullanır.	X
260. Bilgisayarı metin parçalarını silmek, düzenlemek, eklemek ve yeniden yazmak için kullanır.	X
261. Kelime işlemcileri kullanırken, içeriğin yazı tipi, yazı tipi boyutu, boşluk işlevi ve mesaj biçimini özelleştirir.	X
262. Bilgisayarı kullanırken bazı geleneksel karakterleri kullanır.	X
263. Bilgisayardaki yazım denetleyicileri etkinleştirir ve kullanır.	X
264. Diğer kültürlerdeki diğer harf formlarını veya yazı sistemlerini gösterebilir ve takdir edebilir.	X
265. Doğru yazı bağlamında gönderen, alıcı, yazar, okuyucu, niyet, durum, düzen, italik, kalın ve boşluk felsefi kavram ve terimlerini kullanır.	X
266. Multimedya (e-posta, mobil mesaj...) ve sosyal medya (blog, Facebook, sohbet...) kullanarak metin yazarken, bir takım davranış kurallarına ve yazım kurallarına uyar	X
Kuralcı Metinler Yazmak	
267. Kendilerine yönelik daha karmaşık talimatları anlar ve yeni talimatlar yazar.	X
268. Tam anlamıyla öğretmenden veya diğer öğrencilerden gelen talimatları yazar.	X
269. Diğer öğrenciler için sınıf ve okul aktiviteleriyle ilgili daha karmaşık talimatlar yazar.	X
Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinler Yazmak	
270. Örneklerle kıyaslayarak kısa, basit öyküler ve şiirler yazar.	X
Bilgilendirici Metinler Yazmak	
271. Mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla kişisel bir mesaj veya deneyim gönderir.	X
272. Bir duyuru yapar, soru sorar, birini davet eder.. mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla.	X
273. Öğretmenden veya sınıf arkadaşlarından sözlü olarak sunulan bilgileri harfi harfine yazar.	X
274. Bir olay, işlenmiş bir proje, bir hikaye, kendi maceraları ve deneyimleriyle ilgili bir rapor yazar.	X
• Ana fikri yansıtır.	
• Mantıksal bir yapı kullanır.	
• Bir giriş ve sonuç yazar.	
275. Kendileri hakkında bilgiler içeren bir formu bağımsız olarak doldurur.	X
276. İşlenmiş içeriklerle ilgili sorulara yazılı cevaplar hazırlar:	X
• İstenen bilgileri yeniden oluşturur.	
• Ana konuları yan konulardan ayırır.	
277. Bir olay, işlenmiş bir proje, okunmuş bir kitap, kendi maceraları ve deneyimleriyle ilgili bir rapor yazar:	X
• Kişisel izlenimlerini sergiler.	
• Kendi fikrini verir.	
• Uygun şekilde örnekler.	
278. Mektup, kart ve e-posta yazarken uygun yazım kurallarını kullanır .	X
279. Kendileri hakkında bilgiler içeren dijital bir formu doldurur.	X
280. Akranlara ve tanınmış yetişkin yazılarına hitap eder.	X
281. Akranlar için bir reklam sloganı yazar.	X
Tartışıcı Metinler Yazmak	
282. Okul etkinlikleri için okul dışındakilere bir çağrı yazar.	X
283. Bir kitabın, bir filmin, katıldığı bir oyunun, bir TV programının eleştirel bir eleştirisini yazar.	

Yazma Stratejileri

284. Öğretmenin rehberliğinde aşağıdaki yazma stratejilerini kullanmak:	+
<u>Yazmadan Önce:</u>	
• Yazma hedeflerini belirler.	
• İzleyiciyi belirler.	
• Yazma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.	
<u>Yazarken</u>	
• Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder.	
<u>Yazdıktan Sonra:</u>	
• Başkalarıyla etkileşim içinde yazma ürünü üzerinde düşünür.	

• Gerekirse yazma ürününü revize eder.	
285. Öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla aşağıdaki yazma stratejilerini kullanır:	X
<u>Yazmadan Önce:</u>	
• Yazma hedefini belirler. • İzleyiciyi belirler. • Yazma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.	
<u>Yazarken:</u>	
• Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder. • Yazı kurallarından yararlanır.	
<u>Yazdıktan Sonra:</u>	
• Başkalarıyla etkileşim içinde yazı ürünü üzerinde düşünür. • Yazı ürünü içerik, yapı, stil, yazım, ve noktalama kuralları açısından revize eder. • Metni son bir biçimde yazar.	
Oluşturulan kriterler temelinde yazma sürecini ve ürünü yansıtır.	
286. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanır ve kullanılan yazma stratejilerine ilişkin seviyelerine geri dönüp bakar.	X

EK-5. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Beşinci Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama Kazanımları

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Beşinci Sınıf Program Kazanımları

DİNLEME

1. Dinlediklerinin/ izlediklerinin konusunu belirler.
2. Dinlediklerindeki /izlediklerindeki sözlü olmayan mesajları tanır.
(Beden dili unsurlarını tanıması hedeflenir.)
3. Dinlediklerinde /izlediklerinde geçen kelimelerin anlamlarını tahmin eder.
4. Dinlediklerini/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
5. Dinlediklerini/izlediklerini özetler.
(Olay yazıları üzerinde durulur)
6. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.
(Sadece dinledikleri/izledikleri içinde var olan unsurlardan hareketle yapılacak çıkarımlar üzerinde durulur)
7. Dinleme stratejilerini uygular.
(Katılımlı dinleme üzerinde durulur. Katılımlı dinlemenin unsurları, okulda ve günlük hayat içindeki örnekleri ele alınır.)

KONUŞMA

8. Sözsüz iletişim becerilerini kullanır.
(Beden dili unsurlarını kullanması istenir)
9. Temel söz varlığını anlamlarına uygun olarak kullanır.
10. Kelimeleri doğru telaffuz eder.
11. Hazırlıklı konuşma yapar.
12. Hazırlıksız konuşma yapar.
13. Konuşmalarını bir ana fikir etrafında oluşturur.
14. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır.

OKUMA

15. Okuduğu metnin konusunu belirler.
16. Okuduklarında geçen söz varlığı unsurlarının anlamlarını bulur.
(Kelimeler, deyimler, atasözleri, ikilemeler vb.)
17. Okuduğu metindeki gerçek ve hayali öğeleri ayırt eder.
18. Okuduklarında geçen eş sesli kelimelerin anlamlarını bulur.
19. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
20. Okuduklarını özetler.
(Olay yazıları ele alınır.)
21. Metinler arasında karşılaştırma yapar.
(Karşılaştırmada unsurları açısından öyküleyici metinler ele alınır.)
22. Okudukları metinlerden çıkarım yapar.
23. Metin türlerini ayırt eder.
(Masal, hikaye, fabl türleri ele alınır.)
24. Okuma stratejilerini kullanır.
25. Medya metinlerini değerlendirir.

YAZMA

26. Türkçenin yazım noktalama kurallarını uygular.
(Yanlış yazılan kelimeler, tırnak işareti üzerinde durulur.)
27. Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.
28. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.
29. Bir konu etrafında metinler yazar.
(Öyküleyici ve bilgilendirici metinler yazdırılır.)
30. Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur.
31. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır.
32. Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur.
33. Yazma stratejilerini uygular.

Felemenkçe Dersi Beşinci Sınıf Program Kazanımları

ÖĞRENME PLANI HEDEFLERİ/ ÖĞRENME İÇERİĞİ

İLERİ OKUMA TUTUMLARI SÖZLÜ DİL BECERİLERİ

1. Yetişkinler tarafından desteklenerek, mümkün olduğunca standart Hollandaca kullanmaya hazır olur.	+
2. Kendi duygularını ve isteklerini kişisel bir şekilde ifade etmeye istekli olur.	+
3. Mesajı dinlemeye, konuşmaya ve empati kurmaya istekli olur.	+
4. Dinlemenin ve konuşmanın tadını çıkarır.	+
5. Kişinin kendi dinleme ve konuşma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya istekli olur.	+
6. Başkalarıyla iletişimde saygı ve göstermeye istekli olur.	+
7. Kendiliğinden konuşmaya istekli olur.	+
8. Dinleme ve konuşma kurallarına uymaya istekli. Akranlarını dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	+
9. Akranlarınızı dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	+
10. Kendi sözlü dil kullanımını duruma göre (yaş, kültür, gelenek ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur.	+
11. Bilinen ve bilinmeyen yetişkinlerle dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	+
12. Kişinin kendi kültüründen veya başka bir kültürün sözlü dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olur.	X
13. Güvenli, etkili ve sorumlu bir şekilde medya aracılığıyla sözlü iletişim kurmaya hazır olur.	X

DİNLEME

Dinleme Becerileri

Dinlediğini Anlama

Genel Olarak Dinlediğini Anlama

14. Somut dinleme durumlarında kelime anlamlarının yansımaları bilir.	+
15. Somut dinleme durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	+
16. Somut dinleme durumlarında iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	+
- Gönderen ve alıcı arasında nasıl bir ilişki var bilir. - Gönderenin alıcıyla ilgili tutumunu bilir. - Mesajın konusu, içeriği ve biçimini bilir. - Mesajın amacını bilir. - Mesaj gönderen ve alıcı arasındaki ilişkinin ne olduğunu bilir.	
17. Somut dinleme durumlarında iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	X
- Gönderenin alıcıyı hesaba kattığı. - Gönderenin bilgilerini nereden aldığı. - Mesajın amaca uygun olup olmadığı. - Hangi dil kaydı kabul edilebilir ve hangileri kabul edilemez? - Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve maddi faktörler rol oynar?	
18. Diller ve dil varyantları ve bunlarla ilişkili kültürel ifadeler üzerinde düşünür.	X
19. Felsefi kavram ve terimleri gönderen, alıcı, mesaj, konuşmacı, dinleyici, niyet ve durumu doğru dinleme bağlamında kullanır.	X
20. Felsefi kavram ve terimlerin Hollandaca, Fransızca, Almanca, İngilizce, standart dil, lehçe, ana dil ve yabancı dili doğru dinleme bağlamında kullanır.	X

Kuralcı Metinleri Dinlemek

21. Açıkça ayırt edilebilen maksimum dört adımdan oluşan ödevler için basit talimatları anlar ve gerçekleştirir.	+
22. Daha uzun ve daha karmaşık talimatlar hayal eder.	X
23. Müfredat dışı bir durum için talimatları anlar.	X

Anlatı ve Sanatsal Edebi Metinleri Dinler

24. Yaşa uygun sözlü hikayelere dayanarak:	+
- Hikayenin ne hakkında olduğunu tahmin eder. - Ana ve yan konuları birbirinden ayırır.	

• Başlangıcı ortayı ve sonu ayırt eder. • Bir denklemi tanır. • Neden-sonuç ilişkilerini tanır. • Parça-bütün ilişkilerini tanır. • Kronolojiyi tanır. • Karakterlerin davranışları hakkında kişisel izlenimler, duygular veya görüşler formüle eder.	
25. Yaşa uygun anlatılara dayanarak:	X
• Hikayenin ana fikrini çıkarır. • Kahramanın niyetini eylemlerinden çıkarır. • Bir denklem türetir. • Neden-sonuç ilişkileri türetir. • Araç-son ilişkileri ile sonuca varır. • Kronolojiyi türetir. • Gerçeklik ve fantezi arasında ayırım yapar.	
26. Yaşa uygun sözlü anlatılara dayalı olarak:	X
• Metinle ilgili soruları sınıflandırır. • Hikayeyi özetler. • Sonuçları formüle eder. • Programları kullanarak notlar alır.	
Bilgilendirici Metinleri Dinlemek.	
27) Öğretmenin veya diğer öğrencilerin açıklamasına dayanarak:	+
• Başlangıcı, ortayı ve sonu ayırt eder. • Bir denklemi tanır. • Neden-sonuç ilişkilerini tanır. • Araç-son ilişkilerini tanır. • Kısmi-bütün ilişkilerini tanır. • Kronolojiyi, tanır.	
28. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik mesajlardaki bilgileri seçer:	+
• Verilen veya kendi kendine formüle edilen kriterlere göre seçim yapar. • İstenen bilgileri yeniden yapılandırır. • Bilgiler hakkında kişisel görüşleri formüle eder. • Gözlemlenebilir verileri doğruluk açısından değerlendirir. • Bilgileri alaka düzeyi açısından değerlendirir.	
29. Öğretmenin veya akranların açıklamasına dayanarak:	X
• Açıklamanın ana fikrini türetir. • Sonuca varır. • Bir denklem türetir. • Neden sonuç ilişkilerini ortaya çıkarır. • Araç-uç ilişkileri türetir. • Kronolojiyi türetir. • Bir program kullanır.	
30. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik mesajlardaki bilgileri seçer:	X
• Önem sırasını belirler. • Bilgileri diyagramlar temelinde görüntüler. • Bilgileri karşılaştırır. • Bilgileri özetler. • Bilgiye değer verir.	
31. Öğretmenin veya akranların açıklamasına göre:	X
• Önem sırasını belirler. • Bilgileri programları kullanarak görüntüler. • Bilgileri karşılaştırır. • Programlar temelinde notlar alır. • Sergiyi özetler.	
32. Daha geniş bir hedef kitleye yönelik (çoklu) ortam kaynaklarından bilgi alma:	X
• İstenen bilgileri seçer.	
Tartışmacı Metinleri Dinlemek	
33. Eşler tarafından kendilerine gönderilen bir aramayı anlar.	+

34. Kendilerine yönelik listelenmiş reklam mesajları:	+
• Objektif bilgilerle karşılaştırır.	
35. Doğrudan kendilerine yöneltilmeyen meslektaşların itirazını anlar.	X
36. Kendilerine yönelik reklam mesajlarında:	X
• Mesajı eleştirel bir şekilde değerlendirir.	

Dinleme Stratejileri

37. Aşağıdaki dinleme stratejilerini bağımsız olarak veya adım adım bir plan yardımıyla kullanır:	X

Dinlemeden Önce:

- Dinleme hedefini belirler.
- Nasıl dinleyeceklerini belirler: küresel veya seçici olarak.
- İç bilgilerini kullanır.
- Başlığa göre metin hakkında tahminlerde bulunur.

Dinlerken:

- Metin hakkında sorular sorar: kim, ne ve neden soruları.
- Metinden bağlantıları ve ilişkileri türetir.
- Önemli konuları not eder (ana düşünceler, önemli olaylar)
- Kelime anlamı stratejileri uygular.

Dinledikten sonra:

- Metni özetler (Ana düşünce, önemli olaylar).
- Sonuca varır.

38. Kullandıkları dinleme stratejileri, tutumlar, bilgiler üzerine seviyelerini yansıtır ve Hollanda müfredatının becerilerini kullanır.	X

KONUŞMAK

Konuşma Becerileri

Teknik Olarak Konuşun

39. Doğru kelime kullanımı, doğru kelime oluşumu ve doğru cümle yapısı ile doğru konuşur.	X
40. Anlaşılır ve akıcı konuşur.	X
41. Düzgün tonlama ile konuşur.	x
42. Düzgün bir ifade ile konuşur.	X
43. Tempolu konuşma amacına, içeriğine ve dinleyiciye göre ayarlar.	X
44. Sesi konuşma amacına, içeriğine ve dinleyiciye göre ayarlar.	X
45. Tınıyı konuşma amacına, içeriğe ve dinleyiciye göre ayarlar.	X

İletişimsel Olarak Konuşmak

Genel Olarak İletişimsel Konuşma

46. Somut konuşma durumlarında kelime anlamaları üzerinde derinlemesine düşünür.	+
47. Somut konuşma durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	+
48. Somut konuşma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür:	+
• Gönderen ve alıcı arasında hangi ilişki var bilir.	
• Gönderenin alıcıya göre konumunu bilir.	
• Mesajın konusu, içeriği ve biçimini bilir.	
• Mesajın amacı nedir bilir.	
• Mesaj, gönderen ve alıcı arasındaki ilişkinin ne olduğunu bilir.	
49. Somut konuşma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür:	X
• Gönderenin alıcıyı nasıl hesaba kattığı.	
• Gönderenin bilgilerini nereden aldığı.	
• Mesajın amaca uygun olup olmadığı.	
• Hangi dil sicilinin kabul edilebileceği ve hangilerinin kabul edilemeyeceği.	
• Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve önemli faktörler rol oynar.	
50. Diller ve dil varyantları ve bunlarla ilişkili kültürel ifadeler üzerine düşünür.	X
51. Felsefi kavramlar ve terimler gönderen, alıcı, mesaj, konuşmacı doğru konuşma bağlamında dinleyici, amacı ve durumu kullanır.	X
52. Felsefi kavramlar ve terimler Hollandaca, Fransızca, Almanca, İngilizce, doğru konuşma bağlamında standart dil, lehçe, anadil ve yabancı dil kullanır.	X

Düşünmek

53. İstenilen bilgileri elde etmek için farklı öğrenme alanlarında ele alınan bir konu için varsayımsal ve yansıtıcı sorular sorar.	+
54. İstenilen bilgileri elde etmek için çeşitli öğrenme alanlarında tartışılan bir konu için kritik ve kontrol soruları sorar.	X
55. Farklı öğrenme alanlarındaki bir konu başlığı olması durumunda, istenen bilgileri elde etmek için sorular sormaya devam eder.	X
Öğretmek	
56. Birkaç adımdan oluşan karmaşık talimatlar sağlar, böylece duruma aşına olan biri bunları uygulayabilir.	X
Söyle ve Söyle	
57. Okunan, dinlenen veya izlenen bir hikâyeyi dramatize eder.	+
Raporlama	
58. Öğretmenden gelen soruları farklı öğrenme alanlarını kapsayan bir konuda cevap verir:	+
• Bir bağlamdan özellikleri ve karakteristikleri çıkarır. • Bir bağlamdan olayları, benzerlikleri ve farklılıkları anlar. • İlişkileri bağlamdan türetir.	
59. Okunan bir kitap hakkında haber yapar, bir üniversite teması içinde bir araştırma yapar, kendi deneyimlerini anlatır.	+
• Mantıksal bir yapı kullanır. • Bir giriş ve sonuç çıkarır. • Açıklama için sorulara uygun şekilde yanıt verir.	
60. Okunan bir kitap hakkında haber yapar, bir üniversite teması içinde araştırma yapar, kendi deneyimlerini anlatır.	X
• Sınıflandırmalar yapar. • Argümanlar verir.	
61. Sözlü bir raporu desteklemek için medya ve multimedya kullanır.	X
Telefonda Konuşmak	
62. Yabancılardan telefonla bilgi almak için sorular sorar.	+
63. Bir acil durum numarasını arama simülasyonu oluşturur.	+
64. Telefonda bilgi alışverişi yapar.	X
Tanıtım (Sunum)	
65. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakka bir sunum yapmak...	
• Özü anlatmak. • Uygun görsel ve işitsel desteği kullanın.	
66. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında sunum yapar.	+
• Mantıksal bir yapı kullanır. • Bir giriş ve sonuç verir. • Açıklama için sorulara uygun şekilde yanıt verir.	
67. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında bir sunum yapar.	X
• Kendi kendinize keşfedilmiş örnekler verir. • Argümanlar verir.	
68. Sunum yaparken sunum yazılımı kullanır.	X
Röportaj	
69. Bilinmeyen yetişkinlerden istenen bilgileri almak için hedeflenen sorular hazırlar ve sorar.	X

Konuşma Stratejileri

70. Aşağıdaki konuşma stratejilerini öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla kullanır:	+
<u>Konuşmadan Önce:</u>	
• Konuşma hedefini belirler. • İzleyiciyi belirler. • Konuşma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.	
<u>Konuşurken:</u>	
• Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder. • Halkın tepkilerini dikkate alır. • Konuşma ses seviyesini, hızını ve konuşma kurallarını hesaba katar.	

Konuştuktan Sonra:

- Belirlenen kriterler temelinde ürün ve süreç üzerinde düşünür.

71. Aşağıdaki konuşma stratejilerini bağımsız olarak adım adım bir plan yardımıyla kullanır:

X

Konuşmadan Önce:

- Konuşma hedeflerini belirler.
- İzleyiciyi belirler.
- Konuşma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.
- Bir konuşma planı hazırlar.

Konuşurken:

- Dinleyicinin vücut dilini dikkate alır.
- Konuşma ses seviyesini, hızını ve konuşma kurallarını hesaba katar.

Konuştuktan Sonra:

- Belirlenen kriterler temelinde ürün ve süreç üzerinde düşünür.

72. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanarak, kullanılan konuşma stratejileri üzerinde kendi seviyesini yansıtır.

X

SÖYLEŞİ YAPMAK İÇİN**Konuşma Becerileri****Tartışma**

73. Kendi görüşlerini geniş bir daire içinde ifade etmek ve bakış açılarını örneklerle netleştirir.

+

74. Başkasının görüşünü tanıır ve ona yanıt verir.

+

75. Başkalarının fikirlerini sorar.

+

76. Başkalarının görüşlerini eleştirel bir şekilde dinler ve özü ortaya çıkarır.

+

77. Kendi fikrini formüle eder ve bunu tartışma ortaklarının fikirleriyle karşılaştırır.

+

Değiş Tokuş Etmek

78. Radyo veya TV programlarına, güncel olaylara, kitaplara veya kendi çalışmasına yanıt verir.

79. Kanıtlanmış bir şekilde belirttikleri multimedya programlarına yanıt verir:

+

- Ana içeriğin ne olduğunu bilir.
- Bu konudaki görüşlerini söyler.
- Hangi yönleri çekici bulduklarını söyler.

80. Eleştirel bir şekilde dinlediğinde, sözlü metinler hakkında kendisine sorular sorar:

X

- Bu gerçekten alakalı mı?
- Bu güvenilir mi?
- Bu bir fikir mi yoksa gerçek mi?
- Bu görüş hakkında ne düşünüyorum?
- Bu bilgilerle ne yapacağım?

81. Aşağıdakiler hakkında tartışmalı bir fikir verir:

X

- Radyo ve TV programları.
- Mevcut raporlama.
- Mesajların doğruluğu.
- Gerçek ve görüşler arasındaki ayrım.

82. Gönderenin sözlü mesajını yansıtmak için:

X

- Bu senin fikrin mi?
- Bu başka birinin görüşü mü?
- Bu bir gerçeklerin ifadesi mi?

83. Bir tartışmada bakış açılarının açıklığa kavuşturulmasını ister.

X

84. Doğru konuşma bağlamında dilbilimsel kavramlar ve terimler olgu ve görüş kullanır.

X

Tartışma

85. Bir tartışmada bakış açılarının açıklığa kavuşulmasını ister.

X

86. Bir tartışmada bahsedilen argümanları ve karşı argümanları listeler.

X

87. Bir tartışmada bahsedilen argümanları kendi sözleriyle özetler.

X

88. Bir tartışmada pozisyonlarını veya fikirlerini gözden geçirir veya düzeltir.

X

89. Bir tartışmada başkalarını ikna etmeye çalışır.

X

Konuşma Kuralları

90. Bir sohbette yeterince sesli konuşur	+
91. Bir sohbette kendilerinin konuşmak istediklerini belirtir.	+
92. Bir sohbette başkalarının anlayıp anlamadığını kontrol eder.	+
93. Bir sohbette sözlü ve sözsüz yanıt verir.	+
94. Bir sohbette konu üzerinde kalır.	+
95. Bir sohbette, diğerinin konuşmasına izin verir ve gereksiz yere sözünü kesmez.	+
96. Etkin dinleme ve konuşma yapar, bir konuşma sırasında dengeli bir şekilde konuyu değiştirir.	X
97. Bir sohbette, başka birinin beklenenden farklı tepki vereceğini kabul eder.	X
98. Bir görüşmeyi bitirir (uygun şekilde).	X
99. Bir sohbette diğer kişiyi doğru anlayıp anlamadıklarını kontrol eder.	X
100. Verirken sorarken, emrederken... diğer kişiye onu kabul etme, reddetme, şüphe etme özgürlüğüne izin verir.	X

İLERİ ARAŞTIRMA TUTUMLARI YAZILI DİL BECERİLERİ

101. Okumaya ve yazmaya istekli olur.	+
102. Okumanın ve yazmanın tadını çıkarır.	+
103. Kendilerine yönelik kitaplara ve diğer bilgi kaynaklarına kendiliğinden başvurmaya istekli olur.	+
104. Yazılı ürünler için takdirlerini ifade etmeye istekli olur.	+
105. Kişinin kendi okuma ve yazma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya ve eylemlerini uyarlamaya istekli olur.	+
106. Okuma ve yazma kurallarına uymaya istekli olur.	+
107. Yazılı iletişimde Standart Hollandaca öğrenilmiş yazım kurallarını kullanmaya hazır olur.	+
108. Yazılı dil kullanımını duruma göre(yaş ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur.	+
109. Kendi el yazısını eleştirmeye ve kendi metninin tasarımına hazırlıklı olur.	+
110. Sınıfı , okulu ve halk kütüphanesini kullanmaya istekli olur.	+
111. Kendisinin veya başka bir kültürün yazılı dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olur.	X
112. Okurken, elde edilen bilgileri kendi görüşüne ve bilgisine göre test etmek için eleştirel bir tutum benimsemeye hazır olur.	X
113. Edebiyattaki kültürel farklılıkları ve benzerlikleri keşfetmeye, saygı duymaya ve takdir etmeye hazır olur.	X
114. Okuryazarlığın kişisel ve sosyal önemini kabul eder.	X
115. Medya, multimedya ve sosyal medya aracılığıyla güvenli, sorumlu ve etkili bir şekilde yazılı iletişim kurmaya istekli olur.	X

OKUYUN

Yeni Başlayan Okuryazarlık

Kitap Yöni

116. Kitabın içeriğini kitabın kapağına göre tahmin eder.	+
---	---

İleri Okuryazarlık

Teknik Okuma

117. Bir yazıdaki cümleleri tanıır ve bunları bir birim olarak okur (örneğin, okuma yayı kullanın).	+
118. Ortak ödünç sözcükleri uzlaştırır.	+
119. Yaygın kısaltmalar kulanır.	+
120. Cümle düzeyinde noktalama işaretleri üzerine düşünür ve okuma davranışını uyarlar:	+
• Virgül.	
• Tırnak İşareti (diyaloglar).	
• İki nokta.	
• Uzay.	
121. Doğru ve akıcı bir şekilde uzun cümleleri satırlar boyunca uzanabilen ifadelerle okur.	+
122. Bir cümledeki önemli kelimeleri veya cümleleri tanıır ve vurguyu doğru şekilde ayarlar.	+
123. Bir metindeki karakterlerin belirli duygularını veya ruh hallerini ifade eder.	+
124. İçeriğin işlevinde ses gücü ve perde gibi ifade faktörlerini kullanır.	+

125. Kelime düzeyinde noktalama işaretleri üzerinde derinlemesine düşünür ve okuma davranışını buna uyarlar:	X
• İki nokta. • Kesme işareti. • Kısa çizgi. • Aksan.	
126. Doğru dinamik ve melodik vurgu ve şarkı sözlerini okur.	X
127. Metinleri doğru hızda ve heceleme olmadan okur (örneğin gerekli= ihtiyaç).	X
128. Felsefi kavramları ve terimleri doğru okuma bağlamında alfabe, ses, ünlü, ünsüz, son harf, telaffuz, büyük harf ve küçük harf kullanır .	X
129. Doğru okuma bağlamında felsefi kavram ve terimleri noktalama işaretleri, iki nokta üst üste, kesme işareti, boşluk, vurgu, iki nokta ve tırnak işaretini kullanır.	X
<i>Okuduğunu Anlama</i>	
Genel Okuduğunu Anlama	
130. Metin türleri üzerine düşünür ve kurgu ile kurgusal olmayan arasında fark yaratır.	+
131. Öyküleyici ve bilgilendirici metinlerdeki bir yapıyı tanır.	+
132. Konuyu bir şey anlatılan ifade olarak tanır ve ifade eder.	+
133. Kişi formunu aşağıdaki ifadelerle tanır ve ifade eder:	+
• Bir eylemi, olayı veya durumu ifade eder. • Gerçekleştiği zaman hakkında bilgi sağlar.	
134. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür:	+
• Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var bilir. • Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğunu bilir. • Mesajın konusu, içeriği ve biçimini bilir. • Mesajın amacının ne olduğunu bilir.	
135. Farklı metin türlerinin farklı işlevleri olduğunu belirtir.	X
136. Okunan metinlerin yapısı üzerine düşünür ve aşağıdaki bölümleri ayırt eder:	X
• Paragraf. • Bölüm. • Kural. • Fincan. • Başlık. • Sayfa.	
137. Aşağıdaki eylemleri yapar ve anlama düzeyinde sonuçlarını belirler ve cümlelerin yapısı üzerinde düşünür:	X
• Cümleleri öğelerine ayırır. • Cümleleri içeren tamamlayıcı cümleler kurar. • Cümleleri atlar. • Cümleleri değiştirir. • Hareket cümleleri yazar.	
138. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür:	X
• Gönderenin alıcıyı nasıl hesaba kattığını anlar. • Gönderenin bilgilerini nereden aldığını anlar. • Mesajın amaca uygun olup olmadığını anlar. • Hangi dil sicilinin kabul edilebileceği, hangilerinin kabul edilmeyeceğini bilir. • Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve maddi faktörler rol oynar bilir.	
139. Okunan metinlerin düzeni üzerinde düşünür ve italik ve kalın harf kullanımını bilir.	X
140. Gerçek ve fikir arasındaki ayrım üzerine düşünür.	X
141. Bir sinyal fonksiyonu (sinyal kelimeleri ve referans kelimeleri) ile metindeki kelimeler üzerinde derinlemesine düşünür.	X
142. Cümlelerin yapısı üzerine düşünür	X
• Bir dizi kelime. • Farklı kelimeler ve/veya ifadeler. • Bir kelime.	
143. Doğru okuma bağlamında metin, kurgu, kurgu olmayan, giriş, orta, son, bölüm, paragraf, satır, başlık, sayfa, düzen, italik ve kalın felsefi kavramları ve terimleri kullanır.	X

144. Felsefi kavram ve terimleri gönderen, alan, yazar, okuyucu, niyet ve durumu doğru okuma bağlamında kullanır.	X
145. Felsefi kavram ve terimleri cümle, ifade, konu, kişi formu ve deyiimi doğru okuma bağlamında kullanır.	X
146. Farklı kaynaklardan bilgileri bilinçli ve verimli bir şekilde arar, seçer ve işler.	X
147. Alfabetik olarak düzenlenmiş kaynakları yeterli ve işlevsel bir şekilde ele almak için alfabenin kullanımı üzerine derinlemesine düşünür.	X
Standart Metinleri Okuduğunu Anlama	
148. Kendilerine yönelik daha karmaşık yazılı talimatları anlar ve uygular.	X
149. Yaşa uygun anlatı ve sanatsal-edebi metinlere dayanarak:	+
• Kahramanı belirler. • Metnin özünü anlar. • Hikayeyi takip eder ve anlar. • Hikayeyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır. • Kahramanın amacını, planını ve eylemlerini belirler. • Metnin ilgili kişisel duygu ve düşüncelerini ifade eder. • Gerçeklik ve fantezi arasında ayrım yapar. • Doğruluk için gözlemlenebilir verileri değerlendirir.	
Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinlerin Okuduğunu Anlama	
150. Kendilerine yönelik anlatı ve sanatsal-edebi metinler temelinde:	+
Ana ve yan konuları birbirinden ayırır;	
• Başlangıç, ortayı ve sonu ayırt eder. • Bir denklemi tanır. • Ana karakterler ve yan karakterler arasındaki ilişkileri belirler. • Neden-sonuç ilişkilerini tanır. • Araç-son ilişkilerini tanır. • Parça- bütün ilişkilerini tanır. • Kronolojiyi tanır. • Kurgu ve kurgu olmayan arasındaki farkı tanır.	
151. Kendilerine yönelik anlatı ve sanatsal-edebi metinlere dayanarak;	X
• Ana fikri türetir. • Sonuçları formüle eder. • Kahramanın niyetini eylemlerinden çıkarır. • Sonucu tahmin eder. • Bir denklem türetir. • Neden ve sonuç ilişkilerini türetir. • Araç-son ilişkilerini çıkarır. • Kronolojiyi türetir. • Bir metnin neden doğru olmadığını açıklar. • Karakterlerin davranışları hakkındaki kişisel izlenimleri, duyguları veya düşünceleri yansıtır.	
152. Şiirin duyguları, ruh hallerini ve arzuları ifade etmek için uygun bir araç olduğunu belirtir.	X
153. Yaş seviyelerine göre hikaye ve kitap örnekleri veya kitap serisi sunar.	X
154. Yazarlardan örnekler verir.	X
155. Çocuk edebiyatı hakkındaki bilgileri nasıl bulabileceklerini belirtir.	X
156. Bir dizi edebi türden örnekler verir .(ör. Mecera hikayeleri ve gerilim filimleri)	X
Bilgilendirici Metinlerin Okuduğunu Anlama	
157. Şiirin duyguları, ruh halleri ve arzuları ifade etmek için uygun bir araç olduğunu belirtir:	+
• Yaş seviyelerine göre hikaye ve kitap örnekleri veya kitap serisi sunar. • Yazarlardan örnekler verir. • Çocuk edebiyatı hakkındaki bilgileri nasıl bulabileceklerini belirtir. • Bir dizi edebi türden örnekler verir (ör. Macera hikayeleri ve gerilim filmleri).	
158. Geniş ortamda yaygın olarak kullanılan simgelerdeki bilgileri bulur.	+
• Alfabeği bağımsız olarak okur. • Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar. • Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirtir.	

• Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar.	
• Bir anahtar sözcük listesi kullanarak bir belge merkezinde veya kitaplıkta bilgiyi arar.	
• Grafikler, diyagramlar ve tablolarda istenen bilgileri bulur.	
• Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulur ve bilgileri kaydeder (örneğin, bir bilgisayardaki dijital klasör sistemlerinde).	
• Halkın yararına olacak şekilde programlarda ve tablolarda istenen bilgileri bulur. (örn. Otobüs tarifeleri)	
159. Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar.	+
160. Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirtir.	+
161. Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar.	+
162. Bir anahtar sözcük listesi kullanarak bir belge merkezinde veya kitaplıkta bilgi arar.	X
163. Grafikler, diyagramlar ve tablolarda istenen bilgileri bulur.	X
164. Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulur ve bilgileri kaydeder (örneğin: Bir bilgisayardaki dijital klasörler sistemlerinde).	X
165. Halkın yararına olacak şekilde programlarda ve tablolarda istenen bilgileri bulur (örn. otobüs tarifeleri).	X
166. Kendilerine yönelik bilgilendirici metinlere dayanarak: İstenilen bilgileri elde eder;	X
• Ana fikri çıkarır.	
• Sonuçları formüle eder.	
• Bir denklem türetir.	
• Neden ve sonuç ilişkilerini türetir.	
• Araç-son ilişkileri sonuca varır.	
• Kronolojiyi türetir.	
167. Kendilerine yönelik bilgilendirici metinler temelinde:	X
• Bilgileri ek bilgilerle karşılaştırır.	
• Bilgileri kendi değerleri ve standartları ile karşılaştırır.	
• Bilgileri sınıflandırır.	
• Metne motive edilmiş bir yanıt verir.	
• Bilgileri doğruluk ve alaka düzeyi açısından değerlendirir.	
168. Bilgilendirici metinleri okurken (dijital) doğru okumak, taramalı okuma ile dönüşümlü olarak anlamlandırır.	X
Tartışmacı Metinlerin Okuduğunu Anlama	
169. Kendilerine yönelik tartışmalı metinlerdeki bilgileri seçer:	+
• Verilen veya kendi kendine formüle edilmiş kriterler temelinde.	
• İstenen bilgileri yeniden yapılandırır.	
• Bilgilerle ilgili kişisel görüşleri yansıtır.	
170. Kendilerine yönelik, tartışmalı metinlerdeki bilgileri değerlendirir:	X
• Bilgiyi doğruluk açısından değerlendirir.	
• Bilginin alaka düzeyi açısından değerlendirir.	
• Karşı argümanlar bulur.	
Okuma Kelime Dağarcığını Geliştirin	
171. Metinden kelimelerin anlamını çıkarır.	+
172. Sözcüklerin anlamlarını bir sözlükte ve internette arar ve doğru anlamı bağlamla ilişkilendirir.	+
173. İfadeler ve denklemler gibi cümlelerin anlamı üzerine düşünür.	+
174. Sözcüklerin, makale, isim, sıfat ve fiil gibi diğer sözcüklerle birlikte geçebileceğini belirtir.	+
175. Minyatürlerin (-je, -pje, -etje ve tje) oluşumu üzerine düşünür.	+
176. Belirli isimleri özel isimler olarak adlandırır.	+
177. İsimlerin sayısını (tekil ve çoğul) düşünür.	+
178. Bir fiilin kişisini ve sayısını tanır ve üzerinde düşünür:	+
• Birinci tekil ve çoğul şahıs(ben ve biz).	
• Tekil ve çoğul ikinci şahıs (sen ve siz).	
• Üçüncü tekil ve çoğul şahıs (o ve onlar).	
179. Bir fiilin zamanı üzerine düşünür:	+
• Şimdiki zaman.	

• Geçmiş zaman.	
180. Sıfatların şekli üzerinde düşünür.	+
181. Kompozisyonların yapısı üzerine düşünür.	+
182. Kendi sözlüğünü oluşturur.	+
183. İlişkilendirmelerle bir sözcük ağı oluşturur.	X
184. Kelimelerin anlamı üzerine düşünür ve kelimelerin birbirleriyle ilişkili olduğunu görür:	X
• Çünkü aynı anlama geldiğini bilir.	
• Çünkü tersini kasederler.	
• Aynı aile kavramına ait olduklarını bilir.	
185. Kelimelerin biçimi ve anlamı arasında ayırım yapar.	X
186. Kelimelerin anlamlarını çıkarır:	X
• Biçiminden (örneğin uyku-uyudum).	
• Kelimenin parçalarından.	
187. Gerçek ve mecazi olabilecek kelimelerin anlamı üzerine düşünür (ör. Yeşil: “renkli”, “genç” veya” çevreye duyarlı”).	+
188. Türevlerin yapısı üzerine düşünür:	X
• Kök kelime.	
• Önek ve sonek.	
189. Ortak kısaltmalar ve anlamları üzerine düşünür.	X
190. İsimlerin cinsleri (eril, dişil, ve nötr) üzerinde düşünür.	X
191. Fiil biçimlerini tanır ve üzerinde düşünür:	X
• Bağlaç olmayan (matar).	
• Bağlaç form (kişi formu):	
-Kabile;	
-Gövde+çıkış.	
192. Felsefi kavram ve terimleri doğru okuma bağlamında kelime, kompozisyon, kısaltma, eş anlamlı, türetme, kök, önek, sonek ve ifade kullanır.	X
193. Kavramlar ve terimler isim, özel isim, küçültme, tekil, çoğul, eril, dişil, nötr, makale, sıfat, fiil, kök, bitiş, kişi formu, kişi, birinci şahıs (ben ve biz), ikinci şahıs (sen ve siz) ve üçüncü kişi (o ve onlar) uygun okuma bağlamında tekil ve çoğul, matar, zaman, şimdiki zaman ve geçmiş zaman kullanır.	X
194. Yeni kelime anlamlarını bağımsız olarak çıkarır ve hatırlar.	X

Okuma Stratejileri

195. Aşağıdaki okuma stratejilerini bağımsız olarak veya adım adım bir plan yardımıyla kullanır:	X
<u>Okumadan Önce:</u>	
• Okuma hedefini belirler.	
• Nasıl okuyacaklarını belirler (genel veya seçici olarak).	
• Ön bilgileri kullanır.	
• Başlığa, resimlere, başlıklara dayalı olarak metin hakkında tahminlerde bulunur...	
<u>Okurken:</u>	
• Metin hakkında sorular sorar(düşünme stratejileri uygulayın).	
• Kelimelerin, cümlelerin, dil kullanımının anlaşılmasına bağlı olarak yeniden okuma ve kelime anlamı stratejileri uygular.	
• Yazdığı metindeki önemli şeyleri (ana düşünceler, önemli olaylar) işaretler.	
• Bağlantılar kurar ve ilişkiler çıkarır.	
• Metni görselleştirir.	
<u>Okuduktan sonra:</u>	
• Metni özetler (ana düşünce, önemli olaylar).	
• Sonuca varır.	
196. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanarak, kullanılan okuma stratejilerinin üzerinde kendi düzeyinde yansıtır.	X

YAZMAK

İleri Okuryazarlık

Yazım

İşitme Yoluna Göre Yazın

197. Zor ses-harf bağlantılarına sahip kelimeleri doğru şekilde yazar:	+
• Aai, ooi ve uw. • eeuw, ieuw ve uw. • -ch, -cht ve sch-. • Doffe e.	
198. -ig ve -inc ile biten kelimeleri doğru şekilde yazar.	+
199. -je, -tje, p, ve -je üzerine küçültme harflerini doğru yazar.	+
• Kelimeleri doğru bir şekilde yazar. • oo'dan -ch. • -ch için açık bir hecede kısa ses.	+
200. Şunlarla biten kelimeleri doğru şekilde yazar:	X
• -ity ve -ness.	
201. Felsefî kavramları ve sesli, ünsüz, son harf, büyük harf ve küçük harf terimlerini doğru yazma bağlamında kullanır.	X
Kontrol Yoluna Göre Yazın	
202. Aşağıdaki harflerle biten kelimeler için kuralı uygular:	+
• -a, -o ve u. • -g.	
203. Açık heceler için kuralı uygular.	+
204. Ünsüz ikiye katlama kuralını uygular.	+
205. Çoğul isim formunu uygular:	+
Son harfleri dikkate alarak;	
• op -s ve -en. • op -eren.	
206. Sıfat yazma kurallarını uygular.	+
207. Büyük harf kullanımına ilişkin kuralları uygular:	+
*Cümlelerin başında;	
*Uygun isimlerle.	
208. Fiil yazımını şimdiki zamanda uygular.	+
209. Fiil yazımını geçmiş zamanda uygular.	X
210. İsimlerin çoğul biçimlerini uygular:	X
• Anlamı koruyan çoğul biçimleri bilir.(Örneğin: elma-elmalar) ve anlam değişikliği (kemikler-bacaklar). • Çoğul olmayan isimleri bilir (örneğin: haşerat). • Tekil bir biçime sahip olmayan isimleri bilir (örneğin: kızamık ve beyin).	
Kelime ve Cümle Düzeyinde Noktalama İşaretlerinin Kullanımına İlişkin Kuralları Uygular	
211. -ie ve -ee ile biten kelimelerin çoğul biçimlerini uygular.	X
212. Düzensiz küçültmelerle ilgili kuralları uygular.	X
213. Büyük harf kullanımıyla ilgili kuralları uygular:	X
• Coğrafi adlarla. • Coğrafi adların türetilmesi durumunda. • Bir alıntının ilk kelimesinde. • Kısaltılmış bir kelimenin ardından cümlelerin başındaki kullanışını bilir(örn: akşam).	
214. İsim, çoğul, tekil, özel isim, fiil, kök, bitiş, kişi formu, şimdiki zaman, geçmiş zaman ve mastar kavramlarını ve terimlerini doğru yazma bağlamında kullanır.	X
215. Kullanım kurallarını uygular:	+
• Virgül. • Kolon. • Tırnak İşareti.	
216. Kullanım kurallarını uygular:	X
• Aksan. • Kesme İşareti. • İki nokta. • Kısa çizgi.	
217. Felsefî kavramları ve terimleri noktalama işareti, nokta, virgül, soru işareti, ünlem işareti, iki	X

nokta üst üste, tırnak işareti, boşluk, vurgu, iki nokta, kesme işareti ve kısa çizgiyi doğru yazma bağlamında kullanır.

Hatırlama Şekline Göre Yazın

218. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla kelimeleri doğru yazar: +
- ei ve ij.
 - au ve ou.
219. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla doğru kelimeleri yazar: +
- -ds (örneğin her zaman).
 - oo voor –ch.
 - -ch için açık bir hecede kısa bir ses.
220. Belirli bir sesli harfin doğru bir şekilde telaffuz edildiği kelimeleri yazar. (örneğin yargı, tarih). +
221. Aşağıdaki harflerin farklı telaffuzlarıyla doğru kelimeleri yazar: X
- g (örneğin: Bagaj).
 - j (örneğin: jüri).
 - ch (örneğin: sürücü).
222. Aşağıdaki fonemleri işittiğimiz sözcükler (belirli grafikler olarak yazılır) doğru yazar: X
- k olarak c (ör: sirk).
 - s olarak c (ör: sirk).
 - t olarak th (ör: ev).
 - i olarak y (ör: sistem).
 - z olarak s (ör: müze).
 - s olarak t (ör: polis).
 - ks olarak cc (ör: aksan).
 - k olarak cc (ör: Akordeon).
 - k olarak q (ör: bölüm).
 - kw olarak qu (ör: akvaryum).
 - ks olarak x (ör: sınav).
 - oo olarak eau (ör: masa).
 - oo olarak au (ör: restoran).
 - oe olarak ou (ör: gazeteci).
 - ie olarak i (ör: şubat).
223. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla biten kelimeleri doğru yazar: X
- -isch(e).
 - -air(e).
 - -iaal ve –eal.
 - -ueel ve –ieel.
224. İkili şarkıları yabancı sözcüklerle doğru şekilde yazın (ör: kakao). X
225. İngilizce veya Fransızcadan alıntı kelimeleri doğru bir şekilde yazın (ör: röportaj). X
226. Sessiz harflerin açıkça telaffuz edilmediği, doğru yazılan özel telaffuzlu kelimeleri yazar (ör: yumuşak bir şekilde). X
227. Çift sessiz zor kelimeleri doğru yazar (ör: hemen). X
228. Farklı çoğul biçimli kelimeleri doğru yazar (ör: müzeler, merkezler). X

El Yazısı Geliştirme

229. Görsel unsurlara, renklere, çizgilere dikkat ederek kendi metnlerinin sunumuyla ilgilenir. X
230. Bir mektup, bir rapor ve kendi hikayenizi hazırlamak için bazı temel kuralları uygular. X
231. Alfabenin kelimeleri veya diğer bilgileri düzenlemenin bir yolu olarak kullanılması üzerine düşünür. X

İletişimsel Yazı

Genel İletişimsel Yazı

232. Somut yazma durumlarında normlar, rol davranışı ve önyargılar üzerine derinlemesine düşünür. +
233. Somut yazma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür: +
- Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var.
 - Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğu ve bunun tersi.
 - Mesajın konusu, içeriği ve biçimi.
 - Mesajın amacı ne?

234. Somut yazma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür:	X
- Gönderenin alıcıyı hesaba kattığını bilir. - Gönderenin bilgilerini nereden aldığını bilir. - Mesajın amaca uygun olup olmadığını bilir. - Hangi dil kaydı kabul edilebilir ve hangileri kabul edilmez bilir. - Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve önemli faktörler rol oynar bilir.	
235. Düzen ve tipografinin bir rol oynadığını belirtir.	X
236. Mecazi dili kendisi uygular.	X
237. Metin yazmak için bilgisayarı kullanır.	X
238. Bilgisayarı metin parçalarını silmek, düzenlemek, eklemek ve yeniden yazmak için kullanır.	X
239. Kelime işlemcileri kullanırken, içeriğin yazı tipi, yazı tipi boyutu, boşluk işlevi ve mesaj biçimini bilir özelleştirir.	X
240. Bilgisayarı kullanırken bazı geleneksel karakterleri kullanır.	X
241. Bilgisayardaki yazım denetleyicileri etkinleştirir ve kullanır.	X
242. Diğer kültürlerdeki diğer harf formlarını veya yazı sistemlerini gösterebilir ve takdir edebilir.	X
243. Doğru yazı bağlamında gönderen, alıcı, yazar, okuyucu, niyet, durum, düzen, italik, kalın ve boşluk felsefi kavram ve terimlerini kullanır.	X
244. Multimedya (e-posta, mobil mesaj...) ve sosyal medya (blog, Facebook, sohbet...) kullanarak metin yazarken, bir takım davranış kurallarına ve yazım kurallarına uyar.	X
Kuralcı Metinler Yazmak	
245. Kendilerine yönelik daha karmaşık talimatların tam anlamıyla üzerine yazar.	+
246. Tam anlamıyla öğretmenden veya diğer öğrencilerden gelen talimatları yazar.	+
247. Diğer öğrenciler için sınıf ve okul aktiviteleriyle ilgili daha karmaşık talimatlar yazar.	X
Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinler Yazmak	
248. Örneklerle kıyaslayarak kısa, basit öyküler ve şiirler yazar.	+
249. Kısa, basit öyküler ve şiirler yazar.	X
Bilgilendirici Metinler Yazmak	
250. Mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla kişisel bir mesaj veya deneyim gönderir.	+
251. Bir duyuru yapar, soru sorar, birini davet eder.. mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla.	+
252. Öğretmenden veya sınıf arkadaşlarından sözlü olarak sunulan bilgileri harfi harfine yazar.	+
253. Bir olay, işlenmiş bir proje, bir hikaye, kendi maceraları ve deneyimleriyle ilgili bir rapor yazar...:	+
- Ana fikri yansıtır. - Mantıksal bir yapı kullanır. - Bir giriş ve sonuç yazar.	
254. Kendileri hakkında bilgiler içeren bir formu bağımsız olarak doldurur.	+
255. İşlenmiş içeriklerle ilgili sorulara yazılı cevaplar hazırlar:	+
- İstenen bilgileri yeniden oluşturur. - Ana konuları yan konulardan ayırır.	
256. Bir olay, işlenmiş bir proje, okunmuş bir kitap, kendi maceraları ve deneyimleriyle ilgili bir rapor yazar:	X
- Kişisel izlenimlerinizi sergiler. - Kendi fikrini söyler. - Uygun şekilde örnekler verir.	
257. Mektup, kart ve e-posta yazarken uygun yazım kurallarını kullanır .	X
258. Kendileri hakkında bilgiler içeren dijital bir formu doldurur.	X
259. İşlenmiş içerikle ilgili sorulara yazılı cevaplar verir:	X
- Önem sırasını belirler. - Bilgileri diyagramlar temelinde görüntüler. - Bilgileri karşılaştırır. - Bilgileri özetler.	
Tartışıcı Metinler Yazmak	
260. Okul etkinlikleri için dış taraflara bir çağrı yazar.	X
261. Bir kitabın, bir filmin, katıldığı bir oyunun, bir TV programının eleştirel bir eleştirisini yazar.	X

Yazma Stratejileri

262. Öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla aşağıdaki yazma stratejilerini kullanır: +

Yazmadan Önce:

- Yazma hedefini belirler.
- İzleyiciyi belirler.
- Yazma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.

Yazarken:

- Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder.
- Yazı kurallarından yararlanır.

Yazdıktan Sonra:

- Başkalarıyla etkileşim içinde yazı ürünü üzerinde düşünür.
- Yazı ürünü içerik, yapı, stil, yazım, ve noktalama kuralları açısından revize eder.
- Metni son bir biçimde yazar.

Oluşturulan kriterler temelinde yazma sürecini ve ürünü yansıtır.

263. Aşağıdaki yazma stratejilerini bağımsız olarak veya adım adım bir planın yardımıyla kullanır: X

Yazmadan Önce:

- Yazma hedefini belirler.
- İzleyiciyi belirler.
- Yazma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar (konuyla ilgili ön bilgileri etkinleştirir).
- Bir yazı planı hazırlar.

Yazarken:

- Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder.
- Yazım kurallarını kullanır.

Yazdıktan Sonra:

- Başkalarıyla etkileşim içinde yazma ürünü üzerinde düşünür.
- Yazı ürünü, içerik, yapı, stil, yazım ve noktalama kuralları açısından revize eder.
- Metni son haliyle yazar.

Oluşturulan kriterler temelinde yazma sürecini ve ürününü yansıtır.

264. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanma ve kullanılan yazma stratejilerine ilişkin seviyelerine geri dönüp bakar. X

EK-6. Türkçe ve Türk Kültürü Ders Programı Altıncı Sınıf Okuma ve Anlama Kazanımları ile Felemenkçe Ders Programı Okuma ve Anlama Kazanımları

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Altıncı Sınıf Program Kazanımları

DİNLEME

1. Dinlediklerinin/ izlediklerinin konusunu belirler.
2. Dinlediklerindeki /izlediklerindeki sözlü olmayan mesajları tanır.
(Beden dili unsurlarını tanıması hedeflenir.)
3. Dinlediklerinde /izlediklerinde geçen kelimelerin anlamlarını tahmin eder.
4. Dinlediklerini/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
5. Dinlediklerini/izlediklerini özetler.
(Olay yazıları üzerinde durulur.)
6. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.
(Sadece dinledikleri/izledikleri içinde var olan unsurlardan hareketle yapılacak çıkarımlar üzerinde durulur.)
7. Dinleme stratejilerini uygular.
(Katılımlı dinleme ve not alarak dinleme üzerinde durulur.
-Katılımlı dinlemenin unsurları, okulda ve günlük hayat içindeki örnekleri ele alınır.
-Cümle ve paragraf düzeyinde, önemli yerleri tespit etme ve not alma uygulamaları yapılır.)
-Katılımlı dinlemenin unsurları, okullarda ve günlük hayat içindeki örnekleri ele alınır.
-Cümle ve paragraf düzeyinde, önemli yerleri tespit etme ve not alma uygulamaları yapılır.)

KONUŞMA

8. Sözsüz iletişim becerilerini kullanır.
(Beden dili unsurlarını kullanması istenir.)
9. Temel söz varlığını anlamlarına uygun olarak kullanır.
10. Kelimeleri doğru telaffuz eder.
11. Hazırlıklı konuşma yapar.
12. Hazırlıksız konuşma yapar.
13. Konuşmalarını bir ana fikir etrafında oluşturur.
14. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır.

OKUMA

15. Okuduğu metnin konusunu belirler.
16. Okuduklarında geçen söz varlığı unsurlarının anlamlarını bulur.
(Kelimeler, deyimler, atasözleri, ikilemeler vb.)
17. Okuduğu metindeki gerçek ve hayali öğeleri ayırt eder.
18. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
19. Okuduklarını özetler.
(Olay yazıları ele alınır.)
20. Metinler arasında karşılaştırma yapar.
(Karşılaştırmada unsurları açısından öyküleyici metinler ele alınır.)
21. Okudukları metinlerden çıkarım yapar.
22. Metin türlerini ayırt eder.
(Masal, hikaye, fabl türleri ele alınır)
23. Okuma stratejilerini kullanır.
24. Medya metinlerini değerlendirir.
25. Türkçenin kelime yapısını ayırt eder.
(Basit, birleşik, türemiş kelimeler.)

YAZMA

26. Türkçenin yazım noktalama kurallarını uygular.
(Yanlış yazılan kelimeler, tırnak işareti üzerinde durulur.)
 27. Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.
 28. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.
 29. Bir konu etrafında metinler yazar.
(Öyküleyici ve bilgilendirici metinler yazdırılır.)
 30. Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur.
 31. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır.
 32. Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur.
 33. Yazma stratejilerini uygular.
-

Felemekçe Dersi Altıncı Sınıf Program Kazanımları

ÖĞRENME PLANI HEDEFLERİ/ ÖĞRENME İÇERİĞİ

OKUMA TUTUMLARI SÖZLÜ DİL BECERİLERİ

1. Yetişkinler tarafından desteklenerek, mümkün olduğunca standart Hollandaca kullanmaya hazır olur.	+
2. Kendi duygularını ve isteklerini kişisel bir şekilde ifade etmeye istekli olur.	+
3. Mesajı dinlemeye, konuşmaya ve empati kurmaya istekli olur.	+
4. Dinlemenin ve konuşmanın tadını çıkarır.	+
5. Kişinin kendi dinleme ve konuşma davranışını düşünmeye ve yansıtmaya istekli olur.	+
6. Başkalarıyla iletişimde saygı ve göstermeye istekli olur.	+
7. Kendiliğinden konuşmaya istekli olur.	+
8. Dinleme ve konuşma kurallarına uymaya istekli olur. Akranlarını dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	+
9. Akranlarını dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	+
10. Kendi sözlü dil kullanımını duruma göre (yaş, kültür, gelenek ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur.	+
11. Bilinen ve bilinmeyen yetişkinlerle dinlerken ve konuşurken yeterince eleştirel ve esnek olur.	+
12. Kişinin kendi kültüründen veya başka bir kültürün sözlü dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olur.	X
13. Güvenli, etkili ve sorumlu bir şekilde medya aracılığıyla sözlü iletişim kurmaya hazır olur.	X

DİNLEME

Dinleme Becerileri

Dinlediğini Anlama

Genel Olarak Dinlediğini Anlama

14. Somut dinleme durumlarında kelime anlamlarının yansımaları bilir.	+
15. Somut dinleme durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür.	+
16. Somut dinleme durumlarında iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	+
• Gönderen ve alıcı arasında nasıl bir ilişki var bilir.	
• Gönderenin alıcıyla ilgili tutumunu bilir.	
• Mesajın konusu, içeriği ve biçimini bilir.	
• Mesajın amacı nedir bilir.	
• Mesaj gönderen ve alıcı arasındaki ilişkinin ne olduğunu bilir.	
17. Somut dinleme durumlarında iletişim sürecinin faktörleri üzerine düşünür:	X
• Gönderenin alıcıyı hesaba kattığını bilir.	
• Gönderenin bilgilerini nereden aldığını bilir.	
• Mesajın amaca uygun olup olmadığını bilir.	
• Hangi dil kaydı kabul edilebilir ve hangileri kabul edilemez bilir.	
• Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve maddi faktörler rol oynar bilir.	
18. Diller ve dil varyantları ve bunlarla ilişkili kültürel ifadeler üzerinde düşünür.	X
19. Felsefi kavram ve terimleri gönderen, alıcı, mesaj, konuşmacı, dinleyici, niyet ve durumu doğru dinleme bağlamında kullanır.	X
20. Felsefi kavram ve terimlerin Hollandaca, Fransızca, Almanca, İngilizce, standart dil, lehçe, ana dil ve yabancı dili doğru dinleme bağlamında kullanır.	X

Kuralcı Metinleri Dinlemek

21. Açıkça ayırt edilebilen maksimum dört adımdan oluşan ödevler için basit talimatlar, anlar ve gerçekleştirir.	+
22. Daha uzun ve daha karmaşık talimatlar hayal eder.	X
23. Müfredat dışı bir durum için talimatları anlar.	X

Anlatı ve Sanatsal Edebi Metinleri Dinler

Yaşa uygun sözlü hikayelere dayanarak:

- Hikayenin ne hakkında olduğunu tahmin eder.
- Ana ve yan konuları birbirinden ayırır.
- Başlangıcı ortayı ve sonu ayırt eder.
- Bir denklemini tanıtır.

- Neden-sonuç ilişkilerini tanır.
 - Parça-bütün ilişkilerini tanır.
 - Kronolojiyi tanır.
 - Karakterlerin davranışları hakkında kişisel izlenimler, duygular veya görüşler formüle eder.
24. Yaşa uygun anlatılara dayanarak: X
- Hikayenin ana fikrini çıkarır.
 - Kahramanın niyetini eylemlerinden çıkarır.
 - Bir denklem türetir.
 - Neden-sonuç ilişkileri türetir.
 - Araç-son ilişkileri ile sonuca varır.
 - Kronolojiyi türetir.
 - Gerçeklik ve fantezi arasında ayırım yapar.
25. Yaşa uygun sözlü anlatılara dayalı olarak: X
- Metinle ilgili soruları sınıflandırır.
 - Hikayeyi özetler.
 - Sonuçları formüle eder.
 - Programları kullanarak notlar alır.
- Bilgilendirici Metinleri Dinlemek
26. Öğretmenin veya diğer öğrencilerin açıklamasına dayanarak: +
- Başlangıcı, ortayı ve sonu ayırt eder.
 - Bir denklemi tanır.
 - Neden-sonuç ilişkilerini tanır.
 - Araç-son ilişkilerini tanır.
 - Kısmi-bütün ilişkilerini tanır.
 - Kronolojiyi, tanır.
27. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik mesajlardaki bilgileri seçer: +
- Verilen veya kendi kendine formüle edilen kriterlere göre seçim yapar.
 - İstenen bilgileri yeniden yapılandırır.
 - Bilgiler hakkında kişisel görüşleri formüle eder.
 - Gözlemlenebilir verileri doğruluk açısından değerlendirir.
 - Bilgileri alaka düzeyi açısından değerlendirir.
28. Öğretmenin veya akranların açıklamasına dayanarak: X
- Açıklamanın ana fikrini türetir.
 - Sonuca varır.
 - Bir denklem türetir.
 - Neden-sonuç ilişkilerini ortaya çıkarır.
 - Araç-son ilişkileri türetir.
 - Kronolojiyi türetir.
 - Bir program kullanır.
29. Çoklu medya kaynaklarından kendilerine yönelik mesajlardaki bilgileri seçer: X
- Önem sırasını belirler.
 - Bilgileri diyagramlar temelinde görüntüler.
 - Bilgileri karşılaştırır.
 - Bilgileri özetler.
 - Bilgiye değer verir.
30. Öğretmenin veya akranların açıklamasına göre: X
- Önem sırasını belirler.
 - Bilgileri programları kullanarak görüntüler.
 - Bilgileri karşılaştırır.
 - Programlar temelinde notlar alır.
 - Sergiyi özetler.
31. Daha geniş bir hedef kitleye yönelik (çoklu) ortam kaynaklarından bilgi alır: X
- İstenen bilgileri seçer.
- Tartışmacı Metinleri Dinlemek
32. Kendilerine yönelik listelenmiş reklam mesajları anlar: +
- Objektif bilgilerle karşılaştırır.
33. Doğrudan kendilerine yöneltilmeyen meslektaşların itirazını anlar. X

34. Kendilerine yönelik reklam mesajlarını anlar: X
- Mesajı eleştirel bir şekilde değerlendirir.

Dinleme Stratejileri

35. Öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla aşağıdaki dinleme stratejilerini kullanır:

Dinlemeden Önce:

- Dinleme hedefini belirler.
- Nasıl dinleyeceklerini belirler: küresel veya seçici olarak.
- İç bilgilerini kullanarak.
- Başlığa göre metin hakkında tahminlerde bulunur.

Dinlerken:

- Metin hakkında sorular sorar: kim, ne ve neden soruları.
- Metinden bağlantıları ve ilişkileri türetir.
- Önemli konuları not eder (ana düşünceler, önemli olaylar)
- Kelime anlamı stratejileri uygular.

Dinledikten sonra:

- Metni özetler (Ana düşünce, önemli olaylar).
- Sonuca varır.

36. Aşağıdaki dinleme stratejilerini bağımsız olarak veya adım adım bir plan yardımıyla kullanır: X

Dinlemeden Önce:

- Dinleme hedefini belirler.
- Nasıl dinleyeceklerini belirler: küresel veya seçici olarak.
- İç bilgilerini kullanır.
- Başlığa göre metin hakkında tahminlerde bulunur.

Dinlerken:

- Metin hakkında sorular sorar: kim, ne ve neden soruları.
- Metinden hareketle bağlantıları ve ilişkileri türetir.
- Önemli konuları not eder (ana düşünceler, önemli olaylar)
- Kelime anlamı stratejileri uygular.

Dinledikten sonra:

- Metni özetler (Ana düşünce, önemli olaylar).
- Sonuca varır.

37. Kullandıkları dinleme stratejileri, tutumlar, bilgiler üzerine seviyelerini yansıtır ve Hollanda müfredatının becerilerini kullanır. X

KONUŞMAK

Konuşma Becerileri

Teknik Olarak Konuşun

38. Doğru kelime kullanımı, doğru kelime oluşumu ve doğru cümle yapısı ile doğru konuşur. X
39. Anlaşılır ve akıcı konuşur. X
40. Düzgün tonlama ile konuşur. X
41. Düzgün bir ifade ile konuşur. X
42. Tempolu konuşma amacına, içeriğine ve dinleyiciye göre ayarlar. X
43. Sesi konuşma amacına, içeriğine ve dinleyiciye göre ayarlar. X
44. Tınıyı konuşma amacına, içeriğe ve dinleyiciye göre ayarlar. X

İletişimsel Olarak Konuşmak

Genel Olarak İletişimsel Konuşma

45. Somut konuşma durumlarında kelime anlamaları üzerinde derinlemesine düşünür. +
46. Somut konuşma durumlarında normlar, tutumlar, önyargılar ve rol davranışları üzerine düşünür. +
47. Somut konuşma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür: +
- Gönderen ve alıcı arasında hangi ilişki var bilir.
 - Gönderenin alıcıya göre konumunu bilir.
 - Mesajın konusu, içeriği ve biçimini bilir.
 - Mesajın amacı nedir bilir.
 - Mesaj, gönderen ve alıcı arasındaki ilişkinin ne olduğunu bilir.
48. Somut konuşma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür: X

- Gönderenin alıcıyı nasıl hesaba kattığını bilir. - Gönderenin bilgilerini nereden aldığını bilir. - Mesajın amaca uygun olup olmadığını bilir. - Hangi dil sicilinin kabul edilebileceği ve hangilerinin kabul edilemeyeceğini bilir. - Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve önemli faktörler rol oynar bilir.	
49. Diller ve dil varyantları ve bunlarla ilişkili kültürel ifadeler üzerine düşünür.	X
50. Felsefi kavramlar ve terimler gönderen, alıcı, mesaj, konuşmacı doğru konuşma bağlamında dinleyici, amacı ve durumu kullanır	X
51. Felsefi kavramlar ve terimler Hollandaca, Fransızca, Almanca, İngilizce, doğru konuşma bağlamında standart dil, lehçe, anadil ve yabancı dil kullanır.	X
Düşünmek	
52. İstenilen bilgileri elde etmek için farklı öğrenme alanlarında ele alınan bir konu için varsayımsal ve yansıtıcı sorular sorar.	+
53. İstenilen bilgileri elde etmek için çeşitli öğrenme alanlarında tartışılan bir konu için kritik ve kontrol soruları sorar.	X
54. Farklı öğrenme alanlarındaki bir konu başlığı olması durumunda, istenen bilgileri elde etmek için sorular sormaya devam eder.	X
Öğretmek	
55. Birkaç adımdan oluşan karmaşık talimatlar sağlar, böylece duruma aşina olan biri bunları uygulayabilir.	X
Söyle ve Söyle	
56. Okunan, dinlenen veya izlenen bir hikayeyi dramatize eder.	+
Raporlama	
57. Öğretmenden gelen soruları farklı öğrenme alanlarını kapsayan bir konuda cevap verir: - Bir bağlamdan hareketle özellikleri ve karakteristikleri çıkarır. - Bir bağlamdan hareketle olayları, benzerlikleri ve farklılıkları anlar. - İlişkileri bağlamdan türetir.	+
58. Okunan bir kitap hakkında haber yapar, bir üniversite teması içinde bir araştırma yapar, kendi deneyimlerini anlatır - Mantıksal bir yapı kullanır. - Bir giriş ve sonuç yazar. - Açıklama için sorulara uygun şekilde yanıt verir.	+
59. Okunan bir kitap hakkında haber yapar, bir üniversite teması içinde araştırma yapar, kendi deneyimlerini anlatır. - Sınıflandırmalar yapar. - Argümanlar verir.	X
60. Sözlü bir raporu desteklemek için medya ve multimedya kullanır.	X
Telefonda Konuşmak	
61. Telefonda bilgi alışverişi yapar.	X
Tanıtım (Sunum)	
62. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında sunum yapar - Mantıksal bir yapı kullanır. - Bir giriş ve sonuç yazar. - Açıklama için sorulara uygun şekilde yanıt verir.	+
63. Okunan bir kitap, bir proje, ortak bir ödev hakkında bir sunum yapar... - Kendi kendisine keşfedilmiş örnekler verir. - Argümanlar verir.	X
64. Sunum yaparken sunum yazılımı kullanır.	X
Röportaj	
65. Bilinmeyen yetişkinlerden istenen bilgileri almak için hedeflenen sorular hazırlar ve sorar.	X
Konuşma Stratejileri	
66. Aşağıdaki konuşma stratejilerini öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla kullanır:	+
Konuşmadan Önce: - Konuşma hedefini belirler. - İzleyiciyi belirler.	

Konuşma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.	
<u>Konuşurken:</u>	
- Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder. - Halkın tepkilerini dikkate alır. - Konuşma ses seviyesini, hızını ve konuşma kurallarını hesaba katar.	
<u>Konuştuktan Sonra:</u>	
Belirlenen kriterler temelinde ürün ve süreç üzerinde düşünür.	
67. Aşağıdaki konuşma stratejilerini bağımsız olarak adım adım bir plan yardımıyla kullanır:	X
<u>Konuşmadan Önce:</u>	
- Konuşma hedeflerini belirler. - İzleyiciyi belirler. - Konuşma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar. - Bir konuşma planı hazırlar.	
<u>Konuşurken:</u>	
- Dinleyicinin vücut dilini dikkate alır. - Konuşma ses seviyesini, hızını ve konuşma kurallarını hesaba katar.	
<u>Konuştuktan Sonra:</u>	
Belirlenen kriterler temelinde ürün ve süreç üzerinde düşünür.	
68. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanarak, kullanılan konuşma stratejileri üzerinde kendi seviyesinde yansıtır.	X
SÖYLEŞİ YAPMAK İÇİN	
Konuşma Becerileri	
<i>Tartışma</i>	
69. Kendi görüşlerini geniş bir daire içinde ifade eder ve bakış açılarını örneklerle netleştirir.	+
70. Başkasının görüşünü tanıır ve ona yanıt verir.	+
71. Başkalarının fikirlerini sorar.	+
72. Başkalarının görüşlerini eleştirel bir şekilde dinler ve özü ortaya çıkarır.	+
73. Kendi fikrini formüle eder ve bunu tartışma ortaklarının fikirleriyle karşılaştırır.	+
<i>Değiş Tokuş Etmek</i>	
74. Kanıtlanmış bir şekilde belirttikleri multimedya programlarına yanıt verir:	+
- Ana içeriğin ne olduğunu bilir. - Bu konudaki görüşlerini söyler. - Hangi yönleri çekici bulduğunu anlatır.	
75. Eleştirel bir şekilde dinlediğinizde, sözlü metinler hakkında kendisine sorular sorar:	X
- Bu gerçekten alakalı mı? - Bu güvenilir mi? - Bu bir fikir mi yoksa gerçek mi? - Bu görüş hakkında ne düşünüyorum? - Bu bilgilerle ne yapacağım?	
76. Aşağıdakiler hakkında tartışmalı bir fikir verir:	X
- Radyo ve TV programları. - Mevcut raporlama. - Mesajların doğruluğu. - Gerçek ve görüşler arasındaki ayrım.	
77. Gönderenin sözlü mesajını yansıtır:	X
- Bu senin fikrin mi? - Bu başka birinin görüşü mü? - Bu gerçek bir ifade mi?	
<i>Tartışma</i>	
78. Bir tartışmada bakış açılarının açıklığa kavuşturulmasını ister.	X
79. Doğru konuşma bağlamında dilbilimsel kavramlar ve terimler olgu ve görüş kullanır.	X
80. Bir tartışmada bakış açılarının açıklığa kavuşulmasını ister.	X
81. Bir tartışmada bahsedilen argümanları ve karşı argümanları listeler.	X
82. Bir tartışmada bahsedilen argümanları kendi sözleriyle özetler.	X
83. Bir tartışmada pozisyonlarını veya fikirlerini gözden geçirir veya düzeltir.	X

84. Bir tartışmada başkalarını ikna etmeye çalışır. X

Konuşma Kuralları

85. Bir sohbette yeterince sesli konuşur.	+
86. Bir sohbette kendisinin konuşmak istediklerini belirtir.	+
87. Bir sohbette başkalarının anlayıp anlamadığını kontrol eder.	+
88. Bir sohbette sözlü ve sözsüz yanıt verir.	+
89. Bir sohbette konu üzerinde kalır.	+
90. Bir sohbette, diğerinin konuşmasına izin verir ve gereksiz yere sözünü kesmez.	+
91. Etkin dinleme ve konuşma yapar, bir konuşma sırasında dengeli bir şekilde konuyu değiştirir.	X
92. Bir sohbette, başka birinin beklenenden farklı tepki vereceğini kabul eder.	X
93. Bir görüşmeyi bitirir (uygun şekilde).	X
94. Bir sohbette diğer kişiyi doğru anlayıp anlamadıklarını kontrol eder.	X
95. Verirken sorarken, emrederken...diğer kişiye onu kabul etme, reddetme, şüphe etme özgürlüğüne izin verir.	X

İLERİ ARAŞTIRMA TUTUMLARI YAZILI DİL BECERİLERİ

96. Okumaya ve yazmaya istekli olur.	+
97. Okumanın ve yazmanın tadını çıkarır.	+
98. Kendilerine yönelik kitaplara ve diğer bilgi kaynaklarına kendiliğinden başvurmaya istekli olur.	+
99. Yazılı ürünler için takdirlerini ifade etmeye istekli olur.	+
100. Kişinin kendi okuma ve yazma davranışını düşünmeye, yansıtmaya ve eylemlerini uyarlamaya istekli olur.	+
101. Okuma ve yazma kurallarına uymaya istekli olur.	+
102. Yazılı iletişimde Standart Hollandaca öğrenilmiş yazım kurallarını kullanmaya hazır olur.	+
103. Yazılı dil kullanımını duruma göre(yaş ve hedef grup) uyarlamaya hazırlıklı olur.	+
104. Kendi el yazısını eleştirmeye ve kendi metninin tasarımını yapmaya hazırlıklı olur.	+
105. Sınıfı , okulu ve halk kütüphanesini kullanmaya istekli olur.	+
106. Kendisinin veya başka bir kültürün yazılı dil kullanımı üzerine düşünmeye istekli olur.	X
107. Okurken, elde edilen bilgileri kendi görüşüne ve bilgisine göre test etmek için eleştirel bir tutum benimsemeye hazır olur.	X
108. Edebiyattaki kültürel farklılıkları ve benzerlikleri keşfetmeye, saygı duymaya ve takdir etmeye hazır olur.	X
109. Okuryazarlığın kişisel ve sosyal önemini kabul eder.	X
110. Medya, multimedya ve sosyal medya aracılığıyla güvenli, sorumlu ve etkili bir şekilde yazılı iletişim kurmaya istekli olur.	X

OKUYUN

Yeni Başlayan Okuryazarlık

Kitap Yönü

111. Kitabın içeriğini kitabın kapağına göre tahmin eder.	+

İleri Okuryazarlık

Teknik Okuma

112. Kelime düzeyinde noktalama işaretleri üzerinde derinlemesine düşünür ve okuma davranışını buna uyarlar	X
• İki nokta.• Kesme işareti.• Kısa çizgi.• Aksan.	
113. Doğru dinamik ve melodik vurgu ve şarkı sözlerini okur.	X
114. Metinleri doğru hızda ve heceleme olmadan okur (örneğin gerekli= ihtiyaç)	X
115. Felsefi kavramları ve terimleri doğru okuma bağlamında alfabe, ses, ünlü, ünsüz, son harf, telaffuz, büyük harf ve küçük harf kullanır .	X
116. Doğru okuma bağlamında felsefi kavram ve terimleri noktalama işaretleri, iki nokta üst üste, kesme işareti, boşluk, vurgu, iki nokta ve tırnak işaretini kullanır.	X

Okuduğunu Anlama

Genel Okuduğunu Anlama

117. Metin türleri üzerine düşünmek ve kurgu ile kurgusal olmayan arasında fark yaratmak ister. +
118. Öyküleyici ve bilgilendirici metinlerdeki bir yapıyı tanıır. +
119. Konuyu bir şey anlatılan ifade olarak tanıır ve ifade eder. +
120. Kişi formunu ifade olarak tanıır ve yeniden ifade eder: +
- Bir eylemi, olayı veya durumu ifade eder.
 - Gerçekleştiği zaman hakkında bilgi sağlar.
121. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörleri üzerinde düşünür: +
- Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var bilir.
 - Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğunu bilir ve bunun tersini düşünür.
 - Mesajın konusu, içeriği ve biçimi hakkında fikir sahibidir.
 - Mesajın amacı ne olduğunu bilir?
122. Farklı metin türlerinin farklı işlevleri olduğunu belirtir. X
123. Okunan metinlerin yapısı üzerine düşünür ve aşağıdaki bölümleri ayırt eder: X
- Paragraf.
 - Bölüm.
 - Kural.
 - Fincan.
 - Başlık.
 - Sayfa.
124. Aşağıdaki eylemleri yaparak ve anlama düzeyinde sonuçlarını belirleyerek cümlelerin yapısı üzerinde düşünür: X
- Cümleleri öğelerine ayırır.
 - Cümleleri içeren tamamlayıcı cümleler kurar.
 - Cümleleri atlar.
 - Cümleleri değiştirir.
 - Fiil cümleleri kurar.
125. Somut okuma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür: X
- Gönderenin alıcıyı nasıl hesaba kattığını bilir.
 - Gönderenin bilgilerini nereden aldığını bilir.
 - Mesajın amaca uygun olup olmadığını bilir.
 - Hangi dil sicilinin kabul edilebileceği, hangilerinin kabul edilmeyeceğini bilir.
 - Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve maddi faktörler rol oynar bilir.
126. Okunan metinlerin düzeni üzerinde düşünür ve italik ile kalın kullanımı bilir. X
127. Gerçek ve fikir arasındaki ayrım üzerine düşünür. X
128. Bir sinyal fonksiyonu (sinyal kelimeleri ve referans kelimeleri) ile metindeki kelimeler üzerinde derinlemesine düşünür. X
129. Cümlelerin yapısı üzerine düşünür: X
- Bir dizi kelime.
 - Farklı kelimeler ve/veya ifadeler.
 - Bir kelime.
130. Doğru okuma bağlamında metin, kurgu, kurgu olmayan, giriş, orta, son, bölüm, paragraf, satır, başlık, sayfa, düzen, italik ve kalın felsefi kavramları ve terimleri kullanır. X
131. Felsefi kavram ve terimleri gönderen, alan, yazar, okuyucu, niyet ve durumu doğru okuma bağlamında kullanır. X
130. Felsefi kavram ve terimleri cümle, ifade, konu, kişi formu ve deyimini doğru okuma bağlamında kullanır. X
131. Farklı kaynaklardan bilgileri bilinçli ve verimli bir şekilde arar, seçer ve işler. X
132. Alfabetik olarak düzenlenmiş kaynakları yeterli ve işlevsel bir şekilde ele alır alfabenin kullanımı üzerine derinlemesine düşünür. X
- ### Standart Metinleri Okuduğunu Anlama
133. Kendilerine yönelik daha karmaşık yazılı talimatları anlar ve uygular. X
- ### Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinlerin Okuduğunu Anlama
134. Yaşa uygun anlatı ve sanatsal-edebi metinlere dayanarak: +
- Kahramanı belirler.

- Metnin özünü anlar.
 - Hikayeyi takip eder ve anlar.
 - Hikayeyi tam anlamıyla yeniden yapılandırır.
 - Kahramanın amacını, planını ve eylemlerini belirler.
 - Metinle ilgili kişisel duygu ve düşüncelerini ifade eder.
 - Gerçeklik ve fantezi arasında ayırım yapar.
 - Doğruluk için gözlemlenebilir verileri değerlendirir.
135. Kendilerine yönelik anlatı ve sanatsal-edebi metinler temelinde: +
- Ana ve yan konuları birbirinden ayırır;
- Başlangıç, ortayı ve sonu ayırt eder.
 - Bir denklemini tanıır.
 - Ana karakterler ve yan karakterler arasındaki ilişkileri belirler.
 - Neden-sonuç ilişkilerini tanıır.
 - Araç-son ilişkilerini tanıır.
 - Parça- bütün ilişkilerini tanıır.
 - Kronolojiyi tanıır.
 - Kurgu ve kurgu olmayan arasındaki farkı tanıır.
136. Kendilerine yönelik anlatı ve sanatsal-edebi metinlere dayanarak; X
- Ana fikri türetir.
 - Sonuçları formüle eder.
 - Kahramanın niyetini eylemlerinden çıkarır.
 - Sonucu tahmin eder.
 - Bir denklem türetir.
 - Neden ve sonuç ilişkilerini türetir.
 - Amaç-son ilişkilerini anlar.
 - Kronolojiyi türetir.
 - Bir metnin neden doğru olmadığını açıklar.
 - Karakterlerin davranışları hakkındaki kişisel izlenimleri, duyguları veya düşünceleri yansıtır.
137. Şiirin duyguları, ruh hallerini ve arzuları ifade etmek için uygun bir araç olduğunu belirtir. X
138. Yaş seviyelerine göre hikaye ve kitap örnekleri veya kitap serisi sunar. X
139. Yazarlardan örnekler verir. X
140. Çocuk edebiyatı hakkındaki bilgileri nasıl bulabileceklerini belirtir. X
141. Bir dizi edebi türden örnekler verir .(ör. Mecera hikayeleri ve gerilim filimleri) X
- Bilgilendirici Metinlerin Okuduğunu Anlama
142. Şiirin duyguları, ruh halleri ve arzuları ifade etmek için uygun bir araç olduğunu belirtir: +
- Yaş seviyelerine göre hikaye ve kitap örnekleri veya kitap serisi sunar.
 - Yazarlardan örnekler verir.
 - Çocuk edebiyatı hakkındaki bilgileri nasıl bulabileceklerini belirtir.
 - Bir dizi edebi türden örnekler verir (ör. Macera hikayeleri ve gerilim filimleri).
143. Geniş ortamda yaygın olarak kullanılan simgelerdeki bilgileri bulur. +
- Alfabetik bağımsız olarak okur.
 - Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar.
 - Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirtir.
 - Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar.
 - Bir anahtar sözcük listesi kullanarak bir belge merkezinde veya kitaplıkta bilgi arar.
 - Grafikler, diyagramlar ve tablolarda istenen bilgileri bulur.
 - Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulur ve bilgileri kaydeder.(örneğin, bir bilgisayardaki dijital klasör sistemlerinde).
 - Halkın yararına olacak şekilde programlarda ve tablolarda istenen bilgileri bulur. (örn. Otobüs tarifeleri)
144. Alfabetik sıralı listelerde kelimeleri hızlı bir şekilde arar. +
145. Sözcükler, telefon rehberleri ve internet gibi çeşitli bilgi kaynaklarının işlevini ve yapısını belirtir. +
146. Çeşitli bilgi kaynaklarında istenen bilgileri arar. +
147. Bir anahtar sözcük listesi kullanarak bir belge merkezinde veya kitaplıkta bilgi arar. X

148. Grafikler, diyagramlar ve tablolarda istenen bilgileri bulur.	X
148. Bir arama motorunun yardımıyla istenen bilgileri kendi düzeyinde bulur ve bilgileri kaydeder (örneğin: Bir bilgisayardaki dijital klasörler sistemlerinde).	X
149. Halkın yararına olacak şekilde programlarda ve tablolarda istenen bilgileri bulur. (örn. otobüs tarifeleri)	X
150. Kendilerine yönelik bilgilendirici metinlere dayanarak: İstenilen bilgileri elde eder;	X
- Ana fikri çıkarır. - Sonuçları formüle eder. - Bir denklem türetir. - Neden ve sonuç ilişkilerini türetir. - Araç-son ilişkileri ile sonuca varır. - Kronolojiyi türetir.	
151. Kendilerine yönelik bilgilendirici metinler temelinde:	X
- Bilgileri ek bilgilerle karşılaştırır. - Bilgileri kendi değerleriniz ve standartlarınızla karşılaştırır. - Bilgileri sınıflandırır. - Metne motive edilmiş bir yanıt verir. - Bilgileri doğruluk ve alaka düzeyi açısından değerlendirir.	
152. Bilgilendirici metinleri okurken (dijital) doğru okumak, taramalı okuma ile dönüşümlü olarak anlamlıdır.	X
<i>Tartışmacı Metinlerin Okuduğunu Anlama</i>	
153. Kendilerine yönelik tartışmalı metinlerdeki bilgileri seçer:	+
- Verilen veya kendi kendine formüle edilmiş kriterler temelinde. - İstenen bilgileri yeniden yapılandırır. - Bilgilerle ilgili kişisel görüşleri yansıtır.	
154. Kendilerine yönelik, tartışmalı metinlerdeki bilgileri değerlendirir:	X
- Bilgiyi doğruluk açısından değerlendirir. - Bilgiyi alaka düzeyi açısından değerlendirir. - Karşı argümanlar bulur.	
<i>Okuma Kelime Dağarcığını Geliştirin</i>	
155. Metinden kelimelerin anlamını çıkarır.	+
156. Sözcüklerin anlamlarını bir sözlükte ve internette arar ve doğru anlamı bağlamla ilişkilendirir.	+
157. İfadeler ve denklemler gibi cümlelerin anlamı üzerine düşünür.	+
158. Sözcüklerin, makale, isim, sıfat ve fiil gibi diğer sözcüklerle birlikte geçebileceğini belirtir.	+
159. Minyatürlerin (-je, -pje, -etje ve tje) oluşumu üzerine düşünür.	+
160. Belirli isimleri özel isimler olarak adlandırır.	+
161. İsimlerin sayısını (tekil ve çoğul) düşünür.	+
162. Bir fiilin kişisini ve sayısını tanır ve üzerinde düşünür:	+
- Birinci tekil ve çoğul şahıs(ben ve biz). - Tekil ve çoğul ikinci şahıs (sen ve siz). - Üçüncü tekil ve çoğul şahıs (o ve onlar).	
163. Bir fiilin zamanı üzerine düşünür:	+
- Şimdiki zaman. - Geçmiş zaman.	
164. Sıfatların şekli üzerinde düşünür.	+
165. Kompozisyonların yapısı üzerine düşünür.	+
166. Kendi sözlüğünü oluşturur.	+
167. İlişkilendirmelerle bir sözcük ağı oluşturur.	X
168. Kelimelerin anlamı üzerine düşünür ve kelimelerin birbirleriyle ilişkili olduğunu görür:	X
- Çünkü aynı anlama geliyorlar. - Çünkü tersini kastediyorlar. - Aynı aile kavramına ait oldukları için.	
169. Kelimelerin biçimi ve anlamı arasında ayırım yapar.	X
170. Kelimelerin anlamlarını çıkarır:	X

• Biçiminden (örneğin uyku-uyudum).	
• Kelimenin parçalarından.	
171. Gerçek ve mecazi olabilecek kelimelerin anlamı üzerine düşünür (ör. Yeşil: “renkli”, “genç” veya” çevreye duyarlı”).	+
172. Türevlerin yapısı üzerine düşünür:	X
• Kök kelime.	
• Önek ve sonek.	
173. Ortak kısaltmalar ve anlamları üzerine düşünür.	X
174. İsimlerin cinsleri (eril, dişil, ve nötr) üzerinde düşünür.	X
175. Fiil biçimlerini tanır ve üzerinde düşünür:	X
• Bağlaç olmayan (master).	
• Bağlaç form (kişi formu):	
-Kabile;	
-Gövde+çıkış.	
176. Felsefi kavram ve terimleri doğru okuma bağlamında kelime, kompozisyon, kısaltma, eş anlamlı, türetme, kök, önek, sonek ve ifade kullanır.	X
177. Kavramlar ve terimler isim, özel isim, küçültme, tekil, çoğul, eril, dişil, nötr, makale, sıfat, fiil, kök, bitiş, kişi formu, kişi, birinci şahıs (ben ve biz), ikinci şahıs (sen ve siz) ve üçüncü kişi (o ve onlar) uygun okuma bağlamında tekil ve çoğul, master, zaman, şimdiki zaman ve geçmiş zaman kullanır.	X
178. Yeni kelime anlamlarını bağımsız olarak çıkarır ve hatırlar.	X

Okuma Stratejileri

179. Aşağıdaki okuma stratejilerini bağımsız olarak veya adım adım bir plan yardımıyla kullanır:	X
<u>Okumadan Önce:</u>	
• Okuma hedefini belirler.	
• Nasıl okuyacaklarını belirler (genel veya seçici olarak).	
• Ön bilgileri kullanır.	
• Başlığa, resimlere, başlıklara dayalı olarak metin hakkında tahminlerde bulunur.	
<u>Okurken:</u>	
• Metin hakkında sorular sorar(düşünme stratejileri uygulayın).	
• Kelimelerin, cümlelerin, dil kullanımının anlaşılmasına bağlı olarak yeniden okuma ve kelime anlamı stratejileri uygular.	
• Yazdığını metindeki önemli şeyleri (ana düşünceler, önemli olaylar) işaretler.	
• Bağlantılar kurar ve ilişkiler çıkarır.	
• Metni görselleştirir.	

Okuduktan sonra:

• Metni özetler (ana düşünce, önemli olaylar).	
• Sonuca varır.	
180. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanarak, kullanılan okuma stratejilerini kendi düzeyinde yansıtır.	X

YAZMAK

İleri Okuryazarlık

Yazım

İşitme Yoluna Göre Yazın

• Kelimeleri doğru bir şekilde yazar.	+
• oo’dan –ch.	
• –ch için açık bir hecede kısa ses.	
181. Şunlarla biten kelimeleri doğru şekilde yazar:	X
• –ity ve –ness.	
182. Felsefi kavramları ve sesli, ünsüz, son harf, büyük harf ve küçük harf terimlerini doğru yazma bağlamında kullanır.	X
Kontrol Yoluna Göre Yazın	
183. –d veya –t ve –b veya –p ile biten kelimeler için uzantı kuralını uygulayın.	
184. Fiil yazımını şimdiki zamanda uygular.	+
185. Fiil yazımını geçmiş zamanda uygular.	X

186. İsimlerin çoğul biçimlerini uygular	X
- Anlamı koruyan çoğul biçimler (Örneğin: elma-elmalar) ve anlam değişikliği (kemikler-bacaklar). - Çoğul olmayan isimler (örneğin: haşerat). - Tekil bir biçime sahip olmayan isimler (örneğin: kızamık ve beyin).	
187. -ie ve –ee ile biten kelimelerin çoğul biçimlerini uygular.	X
188. Düzensiz küçültmelerle ilgili kuralları uygular.	X
189. Büyük harf kullanımıyla ilgili kuralları uygular:	X
- Coğrafi adlarla. - Coğrafi adların türetilmesi durumunda. - Bir alıntının ilk kelimesinde. - Kısaltılmış bir kelimenin ardından cümle başında (örn: akşam).	
190. İsim, çoğul, tekil, özel isim, fiil, kök, bitiş, kişi formu, şimdiki zaman, geçmiş zaman ve mastar kavramlarını ve terimlerini doğru yazma bağlamında kullanır.	X
Kelime ve Cümle Düzeyinde Noktalama İşaretlerinin Kullanımına İlişkin Kuralları Uygular	
191. Kullanım kurallarını uygular:	+
- Virgül. - Kolon. - Tırnak İşareti.	
192. Kullanım kurallarını uygular:	X
- Aksan. - Kesme İşareti. - İki nokta. - Kısa çizgi.	
193. Felsefî kavramları ve terimleri noktalama işareti, nokta, virgül, soru işareti, ünlem işareti, iki nokta üst üste, tırnak işareti, boşluk, vurgu, iki nokta, kesme işareti ve kısa çizgiyi doğru yazma bağlamında kullanır.	X
Hatırlama Şekline Göre Yazar	
194. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla kelimeleri doğru yazar:	+
- ei ve ij. - au ve ou.	
195. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla doğru kelimeleri yazar:	+
-ds (örneğin her zaman). - oo voor –ch. -ch için açık bir hecede kısa bir ses.	
196. Belirli bir sesli harfin doğru bir şekilde telaffuz edildiği kelimeleri yazar (örneğin yargı, tarih).	+
197. Aşağıdaki harflerin farklı telaffuzlarıyla doğru kelimeleri yazar:	X
- g (örneğin: Bagaj). - j (örneğin: jüri). - ch (örneğin: sürücü).	
198. Aşağıdaki fonemleri işittiğimiz sözcükleri (belirli grafikler olarak yazılır) doğru yazar:	X
- k olarak c (ör: sirk). - s olarak c (ör: sirk). - t olarak th (ör: ev). - i olarak y (ör: sistem). - z olarak s (ör: müze). - s olarak t (ör: polis). - ks olarak cc (ör: aksan). - k olarak cc (ör: Akordeon). - k olarak q (ör: bölüm). - kw olarak qu (ör: akvaryum). - ks olarak x (ör: sınav). - oo olarak eau (ör: masa). - oo olarak au (ör: restoran). - oe olarak ou (ör: gazeteci). - ie olarak i (ör: şubat).	
199. Aşağıdaki harf kombinasyonlarıyla biten kelimeleri doğru yazar:	X

• -isch(e).	
• -air(e).	
• -iaal ve -eaal.	
• -ueel ve -ieel.	
200. İkili şarkıları yabancı sözcüklerle doğru şekilde yazar (ör: kakao).	X
201. İngilizce veya Fransızcadan alıntı kelimeleri doğru bir şekilde yazar (ör: röportaj).	X
202. Sessiz harflerin açıkça telaffuz edilmediği, doğru yazılan özel telaffuzlu kelimeleri yazar (ör: yumuşak bir şekilde).	X
203. Çift sessiz zor kelimeleri doğru yazar (ör: hemen).	X
204. Farklı çoğul biçimli kelimeleri doğru yazar (ör: müzeler, merkezler).	X
<i>El Yazısı Geliştirme</i>	
205. Görsel unsurlara, renklere, çizgilere dikkat ederek kendi metinlerinin sunumuyla ilgilenir.	X
206. Bir mektup, bir rapor ve kendi hikayesini hazırlamak için bazı temel kuralları uygular.	X
207. Alfabenin kelimeleri veya diğer bilgileri düzenlemenin bir yolu olarak kullanılması üzerine düşünür.	X
<i>İletişimsel Yazı</i>	
<i>Genel İletişimsel Yazı</i>	
208. Somut yazma durumlarında normlar, rol davranışı ve önyargılar üzerine derinlemesine düşünür.	+
209. Somut yazma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür:	+
• Gönderen ve alıcı arasında ne tür bir ilişki var.	
• Gönderenin alıcıyla nasıl ilişki içinde olduğu ve bunun tersi.	
• Mesajın konusu, içeriği ve biçimi.	
• Mesajın amacı ne?	
210. Somut yazma durumlarında, iletişim sürecinin faktörlerini düşünür:	X
• Gönderenin alıcıyı hesaba kattığı.	
• Gönderenin bilgilerini nereden aldığı.	
• Mesajın amaca uygun olup olmadığı.	
• Hangi dil kaydı kabul edilebilir ve hangileri kabul edilmez.	
• Hangi zaman faktörleri, çevresel faktörler ve önemli faktörler rol oynar.	
211. Düzen ve tipografinin bir rol oynadığını belirtir.	X
212. Mecazi dili kendisi uygular.	X
213. Metin yazmak için bilgisayarı kullanır.	X
214. Bilgisayarı metin parçalarını silmek, düzenlemek, eklemek ve yeniden yazmak için kullanır.	X
215. Kelime işlemcileri kullanırken, içeriğin yazı tipi, yazı tipi boyutu, boşluk işlevi ve mesaj biçimini özelleştirir.	X
216. Bilgisayarı kullanırken bazı geleneksel karakterleri kullanır.	X
217. Bilgisayardaki yazım denetleyiciyi etkinleştirir ve kullanır.	X
218. Diğer kültürlerdeki diğer harf formlarını veya yazı sistemlerini gösterebilir ve takdir edebilir.	X
219. Doğru yazı bağlamında gönderen, alıcı, yazar, okuyucu, niyet, durum, düzen, italik, kalın ve boşluk felsefi kavram ve terimlerini kullanır.	X
220. Multimedya (e-posta, mobil mesaj...) ve sosyal medya (blog, Facebook, sohbet...) kullanarak metin yazarken, bir takım davranış kurallarına ve yazım kurallarına uyar.	X
<i>Kuralcı Metinler Yazmak</i>	
221. Diğer öğrenciler için sınıf ve okul aktiviteleriyle ilgili daha karmaşık talimatlar yazar.	X
<i>Anlatı ve Sanatsal-Edebi Metinler Yazmak</i>	
222. Örneklerle kıyaslayarak kısa, basit öyküler ve şiirler yazar.	+
223. Kısa, basit öyküler ve şiirler yazar.	X
<i>Bilgilendirici Metinler Yazmak</i>	
224. Mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla kişisel bir mesaj veya deneyim gönderir .	+
225. Bir duyuru yapar, soru sorar, birini davet eder.. mektup, tebrik kartı veya e-posta yoluyla.	+
226. Öğretmenden veya sınıf arkadaşlarından sözlü olarak sunulan bilgileri harfi harfine yazar.	+
227. Bir olay, işlenmiş bir proje, bir hikaye, kendi maceraları ve deneyimleriyle ilgili bir rapor yazar.	+
• Ana fikri yansıtır.	

• Mantıksal bir yapı kullanır.	
• Bir giriş ve sonuç yazar.	
228. Kendileri hakkında bilgiler içeren bir formu bağımsız olarak doldurur.	+
229. İşlenmiş içeriklerle ilgili sorulara yazılı cevaplar verir:	+
• İstenen bilgileri yeniden oluşturur.	
• Ana konuları yan konulardan ayırır.	
230. Bir olay, işlenmiş bir proje, okunmuş bir kitap, kendi maceraları ve deneyimleriyle ilgili bir rapor yazar.	X
• Kişisel izlenimlerini sergiler.	
• Kendi fikrini söyler.	
• Uygun şekilde örnekler verir.	
231. Mektup, kart ve e-posta yazarken uygun yazım kurallarını kullanır .	X
232. Kendileri hakkında bilgiler içeren dijital bir formu doldurur.	X
233. İşlenmiş içerikle ilgili sorulara yazılı cevaplar verir:	X
• Önem sırasını belirler.	
• Bilgileri diyagramlar temelinde görüntüler.	
• Bilgileri karşılaştırır.	
• Bilgileri özetler.	
Tartışıcı Metinler Yazmak	
234. Okul etkinlikleri için okul dışına bir davetiye hazırlar.	X
235. Bir kitabın, bir filmin, katıldığı bir oyunun, bir TV programının eleştirisini yazar.	X
Yazma Stratejileri	
236. Öğretmenin rehberliğinde veya adım adım bir planın yardımıyla aşağıdaki yazma stratejilerini kullanır:	+
<u>Yazmadan Önce:</u>	
• Yazma hedefini belirler.	
• İzleyiciyi belirler.	
• Yazma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar.	
<u>Yazarken:</u>	
• Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder.	
• Yazı kurallarından yararlanır.	
<u>Yazdıktan Sonra:</u>	
• Başkalarıyla etkileşim içinde yazı ürünü üzerinde düşünür.	
• Bir metni içerik, yapı, stil, yazım, ve noktalama kuralları açısından revize eder.	
• Metni son biçimiyle yazar.	
Oluşturulan kriterler temelinde yazma sürecini ve ürünü yansıtır.	
237. Aşağıdaki yazma stratejilerini bağımsız olarak veya adım adım bir planın yardımıyla kullanır:	X
<u>Yazmadan Önce:</u>	
• Yazma hedefini belirler.	
• İzleyiciyi belirler.	
• Yazma görevinin içeriği hakkında kelime ve fikir toplar (konuyla ilgili ön bilgileri etkinleştirin).	
• Bir yazı planı hazırlar.	
<u>Yazarken:</u>	
• Düşüncelerini kelime, cümle ve metin şeklinde ifade eder.	
• Yazım kurallarını kullanır.	
<u>Yazdıktan Sonra:</u>	
• Başkalarıyla etkileşim içinde yazma ürünü üzerinde düşünür.	
• Yazı ürününü, içerik, yapı, stil, yazım ve noktalama kuralları açısından düzenler.	
• Metni son haliyle yazar.	
Oluşturulan kriterler temelinde yazma sürecini ve ürünü yansıtır.	
238. Hollanda müfredatının tutum, bilgi ve becerilerini kullanır ve kullanılan yazma stratejilerine ilişkin seviyelerine geri dönüp bakar.	X

EK-7. Felemenkçe Ders Programı Kazanımlara Ait İşaretlerin Anlamı

X: (Büyük kalın çarpı) Öğretmen, tüm öğrencilerin bu hedefe ulaşmasına yardımcı olmak için açık çaba sarf eder.

x: (Küçük İnce Çarpı) Öğretmen bu hedefe yönelir. İlerleme sağlamak için öğretmenin ona bilinçli bir şekilde dikkat etmesi anlamına gelir. Diğer bir deyişle, hedefe mümkün olduğu kadar çok öğrenciye ulaşmak için henüz bir zorunluluk yoktur.

+: Öğretmen bilinçli olarak hedefi daha ileri götürür: Düzeltin, tekrarlayın, hedefe henüz ulaşmamış öğrenciler için çabalayın. Artı işaretinin olmaması, hedefe ulaşılması ve düzeltilmesi gerektiği veya örtük olarak öğrenme yolunun bir sonraki hedefine dahil edilmesi gerektiği veya örtük olarak öğrenme yolunun bir sonraki hedefine dahil edilmesi gerektiği anlamına gelir.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...